3152 6/3/97

MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- EN DORPSGEZICHT

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR,
GEZIN EN WELZIJN,

Gelet op de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten ;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, §1, I, 7°;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 20 juni 1995 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van Vlaamse regering ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 20 oktober 1992 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van 20 januari 1993 en van 7 oktober 1993;

Gelet op het ministerieel besluit van 7 juni 1995 houdende vaststelling van de ontwerplijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 7 november 1996,

B E S L U I T :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976:

Wegens zijn artistieke en historische waarde:
- als monument:
Terrasmuur met balustrade, siervazen en de monumentale trap naar het Sint-Amandsplein, gelegen te Gent, Sint-Pietersplein,

bekend ten kadaster:
Gent, 5e afdeling, sectie E, deel openbaar domein.

de **historische waarde** wordt als volgt omschreven:
als onderdeel van het urbanisatieplan van stadsarchitect Ch. Leclerc-Restiaux, waarbij het probleem van het niveauverschil tussen het Sint-Pietersplein en het hoger gelegen Sint-Amandsplein opgelost werd door middel van een terrasmuur met bekronende balustrade, met postamenten met siervazen en monumentale bordestrap geflankeerd door vier gietijzeren kandelaars, en waardoor een uitkijk ontstond op het abdijcomplex en het hele plein;

de **artistieke waarde** wordt als volgt omschreven:
door het typisch 19de-eeuws straatmobilair zoals de gietijzeren siervazen en kandelaars, verrijkt met gevleugelde vrouwelijke hermen, gecanneleerde staanders en vlampotbekroning.

Wegens zijn artistieke en historische waarde:
- als monument:
Apotheekpui en apotheekinrichting - Sint-Pietersplein 26, gelegen te Gent,
bekend ten kadaster:
Gent, 5e afdeling, sectie E, perceelnummer 474/53F.

de **historische waarde** wordt als volgt omschreven:
als apotheek opgericht door de coöperatieve winkelvereniging, de "Samenwerkende Maatschappij Vooruit" die naast andere winkels, sinds 1885 verschillende volksapotheken had geopend in de stad. De ontwerper, architect F. Dierkens had in 1911-1914 reeds het "Feestpaleis van Vooruit" in de Sint-Pietersnieuwstraat gerealiseerd.

de **artistieke waarde** wordt als volgt omschreven:
een voor Gent unieke winkelpui in een overgangstijl van Art Nouveau naar Art Deco ontworpen door architect F. Dierkens in 1924 met vooral opmerkelijke en kleurrijke bovenlichten in glas-in-lood met typische Art Decobloemmotieven, alsook van de intact behouden apotheekinrichting in Art Decostijl met houten etalagekasten, wandkasten en toonbank.

Wegens zijn historische waarde:
- als stadsgezicht:
het Sint-Pietersplein met verschillende huizenblokken, met het hoger gelegen, in terrasvorm aangelegde Sint-Amandsplein en met het aanpalende hoekcomplex met neogotische kapel in de Sint-Pietersnieuwstraat nr. 115 en het hoekhuis Abt Florbertusstraat nr. 8 in Gent, zoals afgebakend op bijgaand plan,
bekend ten kadaster:
Gent, 5e afdeling, sectie E, perceelnummers 469/54B2, 463S, 469/2L, 469/52G, 469/53H, 469/54A2, 469/54F, 469/54G, 469/54K, 469/54M, 469/54P, 469/54R, 469/54W, 469/54Y, 469/54Z, 470/54D, 470/55V, 470/59K, 470/63D, 470/64A, 470/64B, 470/64D, 470/67C,

470/68A, 470/68E, 470R2, 470S2, 474/2B2, 474/2C2, 474/2D2, 474/2P, 474/53F, 474/54G, 474/54L, 474/54M.

de **historische waarde** wordt als volgt omschreven :

als voorbeeld van een typisch midden 19de-eeuws urbanisatie-plan en stedebouwkundige aanleg van een groot plein, voorzien als marsveld, grotendeels ontstaan na de sloping van de O.-L.-Vrouwekerk en het westelijk abdijcomplex en stelt de resterende kerk en abdijgebouwen centraal door de realisatie van het terras en de monumentale trap ertegenover.

als belangrijk geheel in neo-classicistische stijl waarbij de ontwerper, stadsarchitect Ch. Leclerc-Restiaux vooral een gevelarchitectuur realiseerde in functie van het uniform uitzicht van het plein. De oudere bebouwing in de noordelijke hoek werd hierbij opgenomen en later aangepast; de neogotische bakstenen kapel werd in binnenblok gerealiseerd.

Art. 2.
Met het oog op de bescherming zijn van toepassing :

De beschikkingen van het Besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten

Brussel, - 6 MAART 1997

Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

Luc MARTENS

KADASTERPLAN

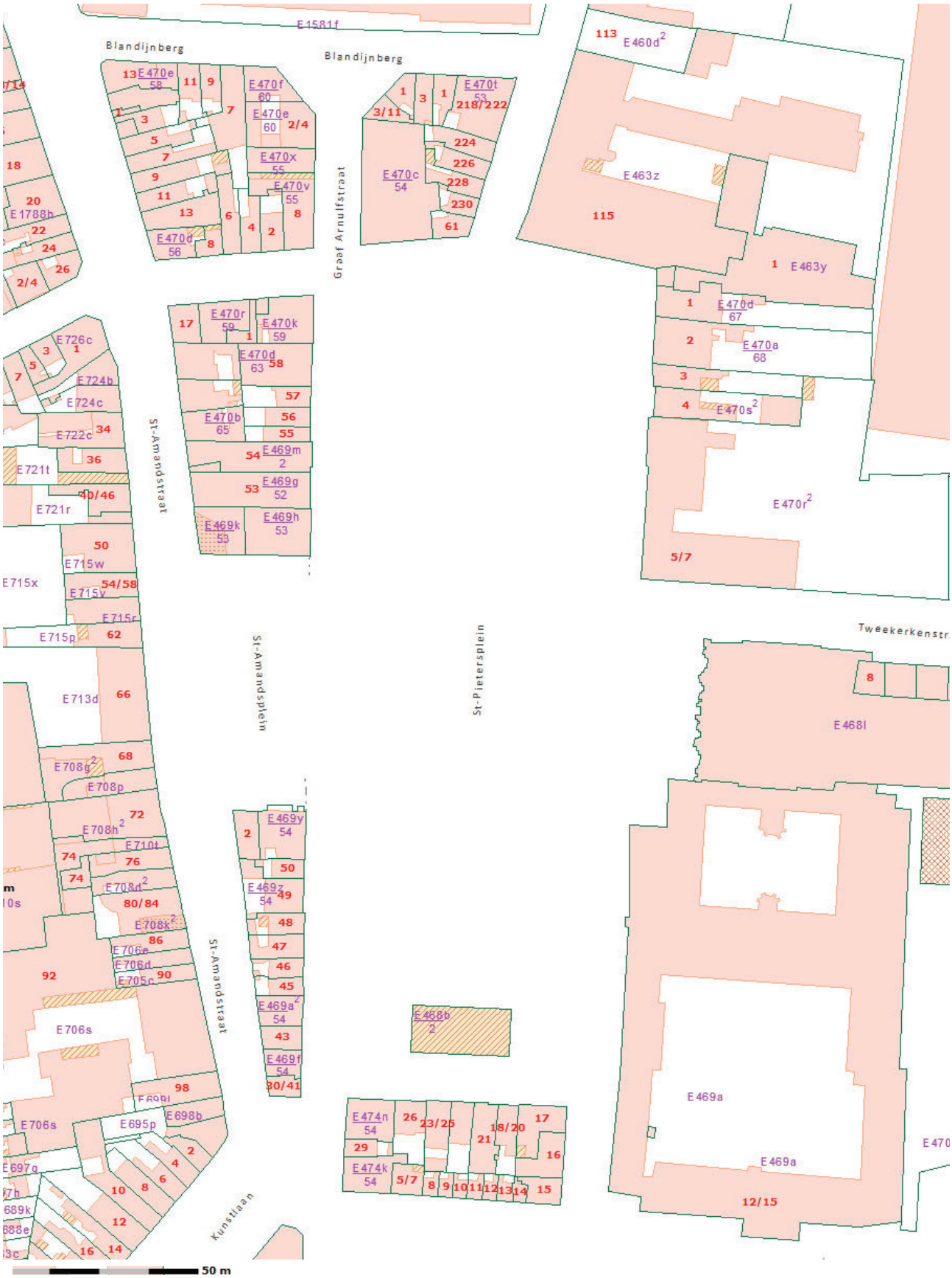

Bron: http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE, geraadpleegd 21/12/2016

AANDUIDING STADSGEZICHT EN MONUMENTEN

BESCHERMDE MONUMENTEN:

terrasmuur
met balustrade, siervazen en
monumentale trap

apotheekpui en –inrichting

Bron: https://geo.onroerenderfgoed.be, geraadpleegd 21/12/2016

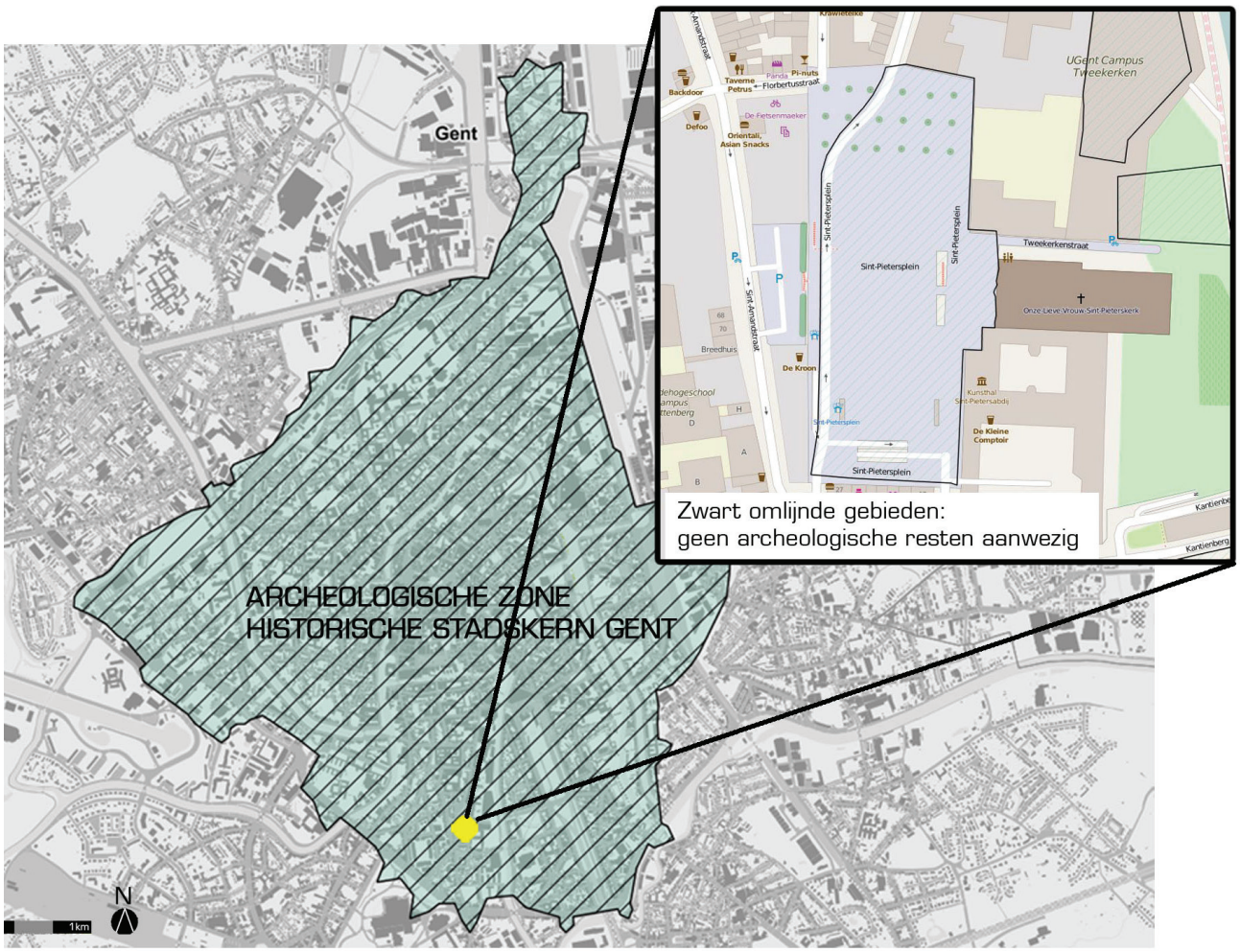

Bron: https://geo.onroerenderfgoed.be, geraadpleegd 21/12/2016

BOUWEVOLUTIE

LEGENDE (bouwjaar)

- 1750
- 1847-1852
- 1853-1859
- 1860-1865
- 1868-1870
- afbakening stadsgezicht

Bron: https://geo.onroerenderfgoed.be, geraadpleegd 21/12/2016

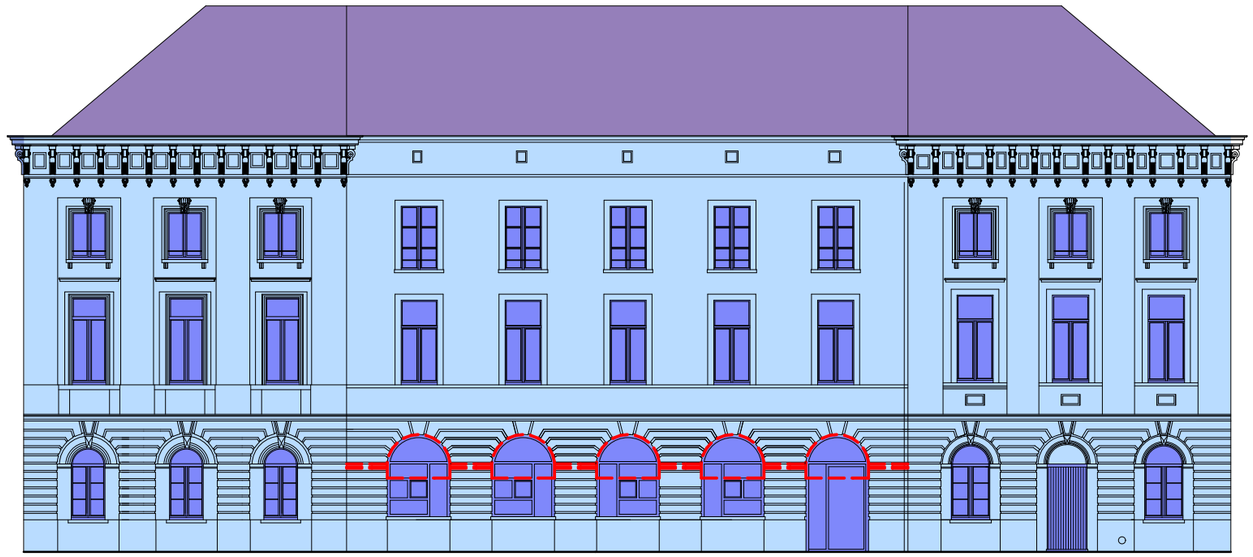

Legende gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20e eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele opening/gevelelementen

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 2C/GEVELPLANNEN BOUWEVOLUTIE

Sint-Pietersplein gevels nr. 1 - 7

Arch&Teco
Architecture+Planning

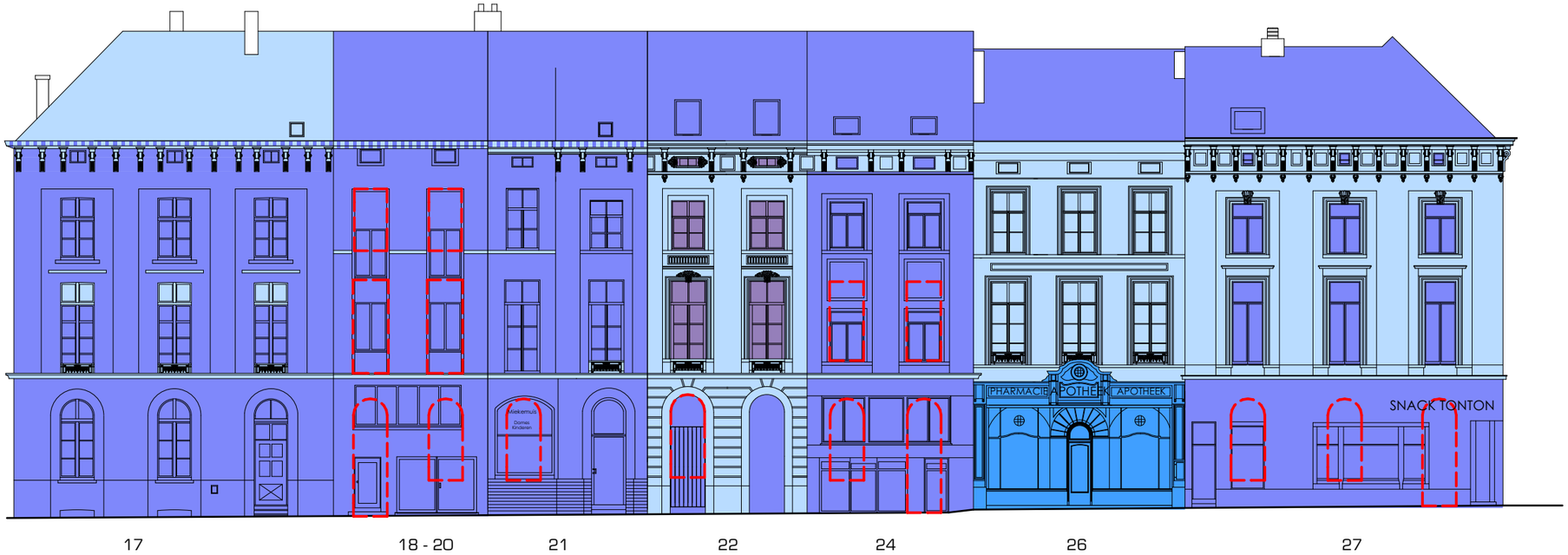

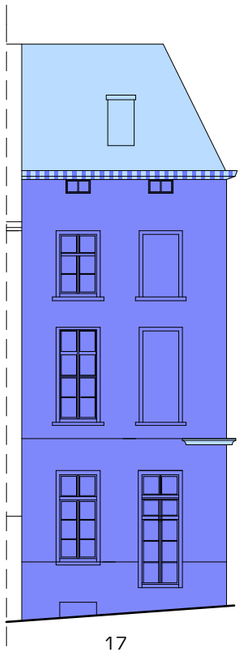

Legende gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20e eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele opening/gevelelementen

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 2C/GEVELPLANNEN BOUWEVOLUTIE

Sint-Pietersplein gevels nr. 17 - 29

Arch&Teco
Architecture+Planning

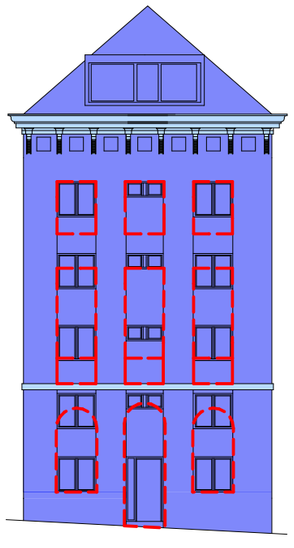

30 - 41

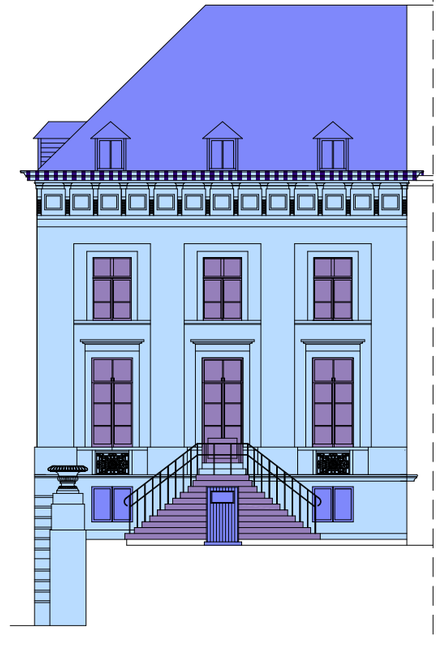

4

Legende gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20e eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele opening/gevelelementen

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 2C/GEVELPLANNEN BOUWEVOLUTIE

Sint-Pietersplein gevels nr. 30 - 51

Arch&Teco Architecture+Planning

50 49 48 47 46 45 44 43 42 30 - 41

Legende gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20e eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele opening/gevelelementen

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 2C/GEVELPLANNEN BOUWEVOLUTIE

Amandstraat (achtergevels Sint-Pietersplein nr. 30 - 51)

Arch&Teco Architecture+Planning

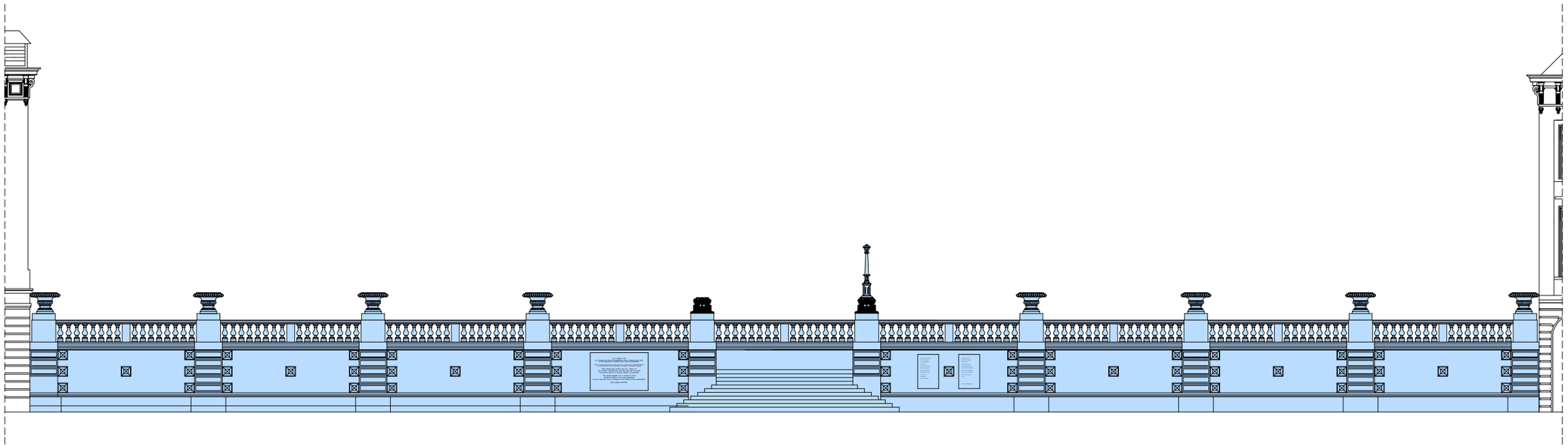

Vooraanzicht

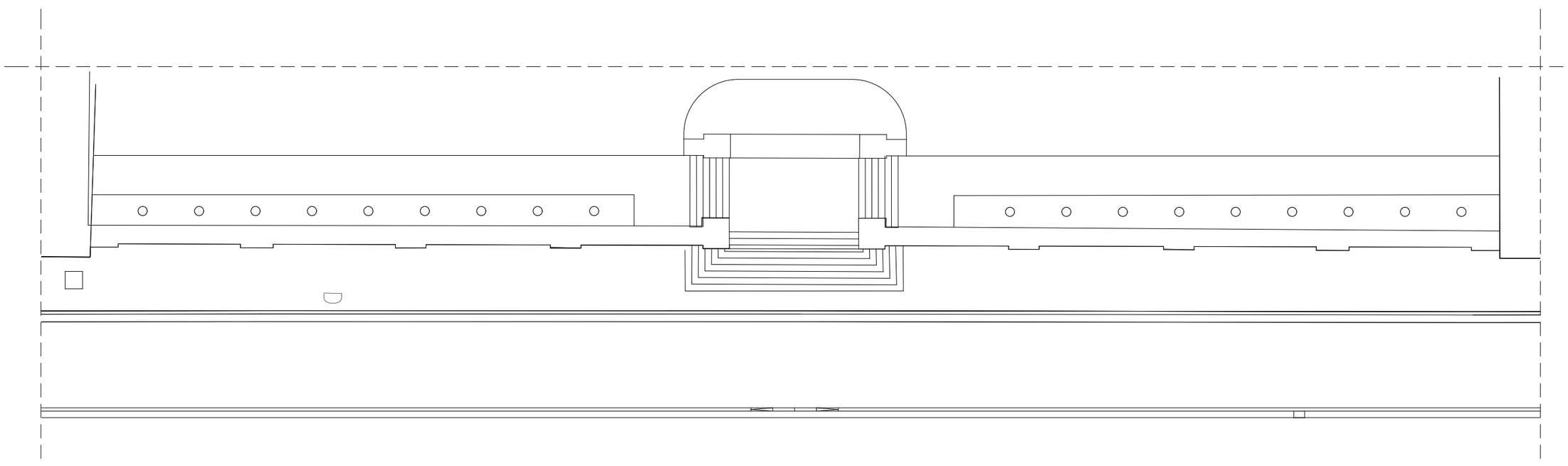

Bovenaanzicht

Legende gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20e eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele opening/gevelelementen

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 2C/GEVELPLANNEN BOUWEVOLUTIE

Sint-Pietersplein trappenpartij

Arch&Teco Architecture+Planning

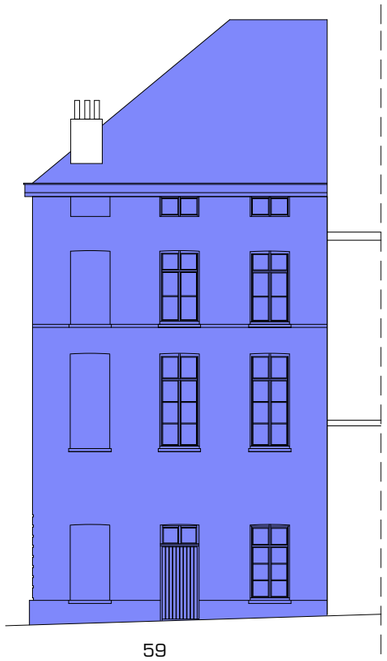

Legende gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20e eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele opening/gevelelementen

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 2C/GEVELPLANNEN BOUWEVOLUTIE

Sint-Pietersplein gevels nr. 52 - 59

Arch&Teco
Architecture+Planning

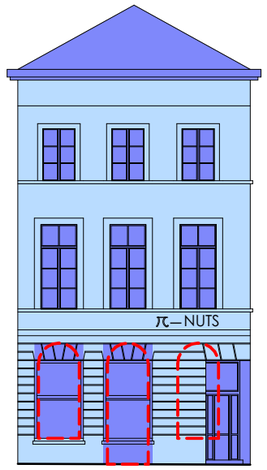

8

8

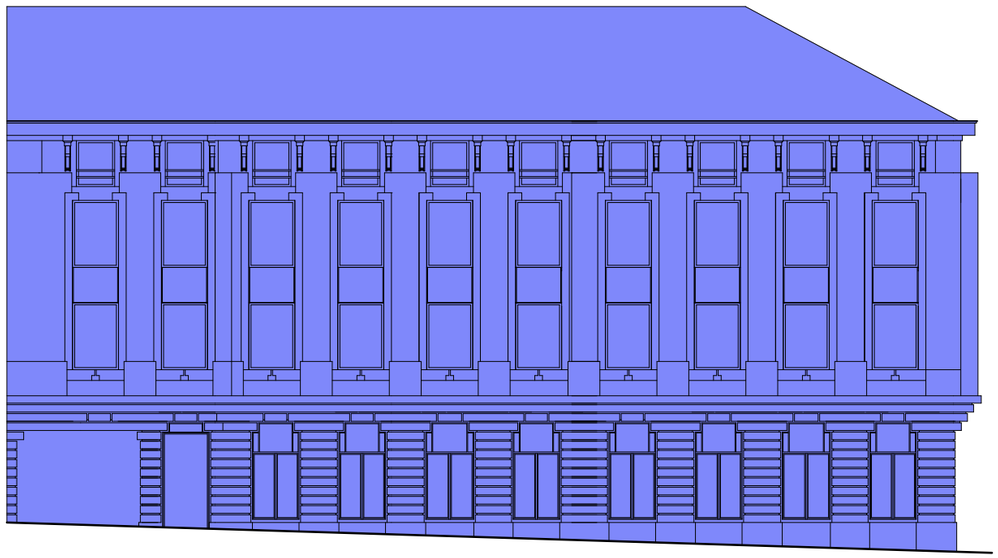

60

60 61

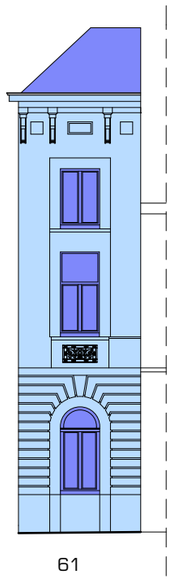

61

Legende gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20e eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele opening/gevelelementen

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 2C/GEVELPLANNEN BOUWEVOLUTIE

Sint-Pietersplein gevels nr. 8 en nr. 60 - 61

Arch&Teco Architecture+Planning

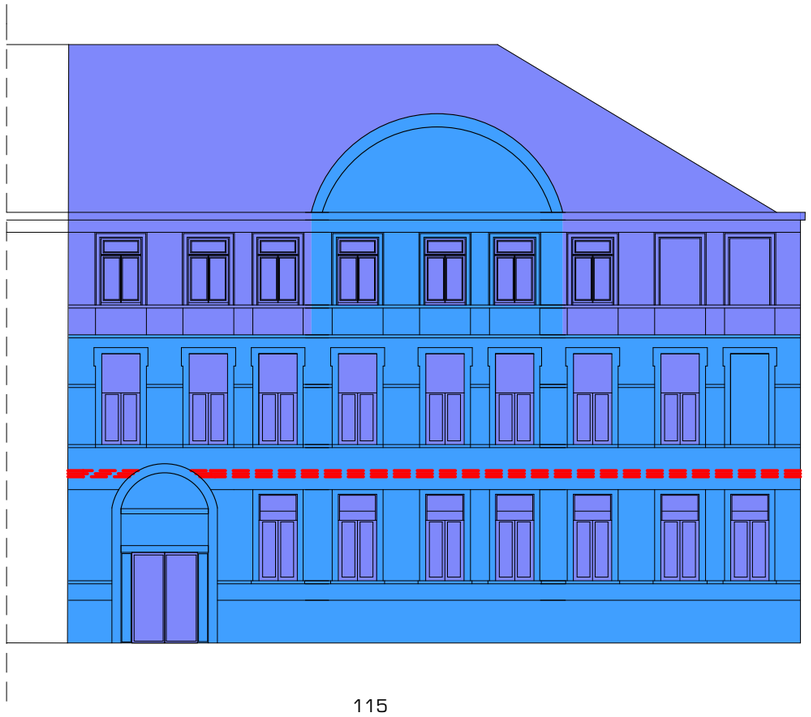

115

115

Legende gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20e eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele opening/gevelelementen

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 2C/GEVELPLANNEN BOUWEVOLUTIE

Sint-Pietersplein gevels nr. 115

Arch&Teco Architecture+Planning

https://beeldbank.stad.gent/,beeldbank Gent_SCMS_FO_6013 (z.d.)

https://www.delcampe.net/, Delcampe_000_001 (z.d.)

https://www.delcampe.net/, Delcampe_831_001 (z.d.)

http://www.erfgoedinzicht.be, Het Huis van Alijn, hva2004-247-101 (1893)

http://www.erfgoedinzicht.be, Het Huis van Alijn, hva2004-247-103 (1893)

http://www.erfgoedinzicht.be, Het Huis van Alijn, hva2004-247-109 (1893)

http://www.erfgoedinzicht.be, Het Huis van Alijn, hva2004-247-111 (1893)

Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent,
MOZO_DSC_0069 (juli 2008)

Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent,
MOZO_IMG_7614 (juli 2008)

Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent,
MOZO_scan0015 (z.d.)

Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent,
MOZO_scan0029 (z.d.)

Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent,
MOZO_scan0016 (z.d.)

Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent,
MOZO_scan0023 (z.d.)

Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent,
MOZO_scan0047 (z.d.)

Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent,
MOZO_scan0064 (z.d.)

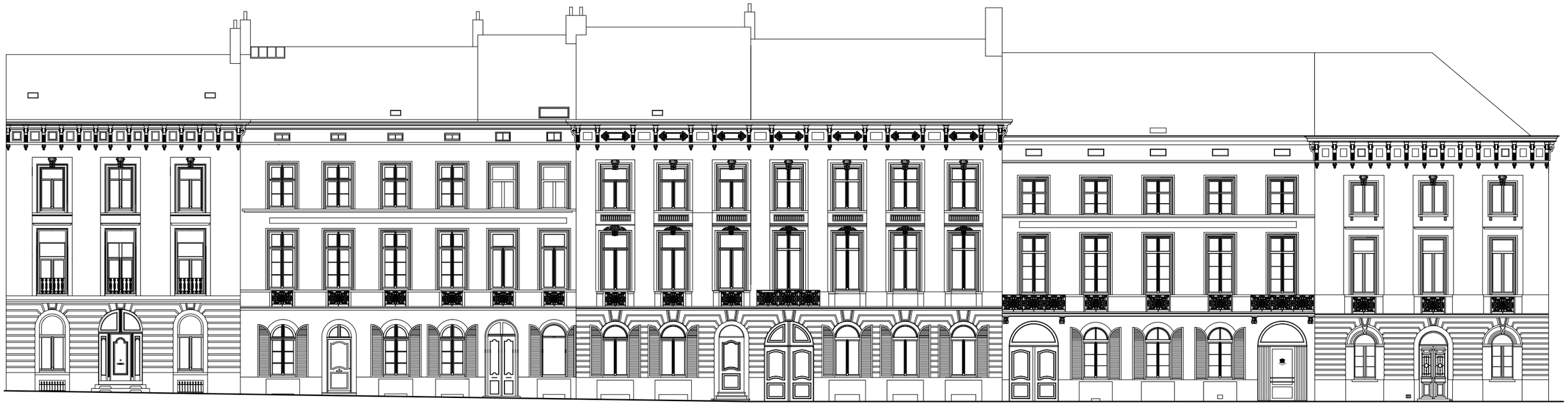

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 3A/PLANNEN BESTAANDE TOESTAND

Sint-Pietersplein gevels nr. 1 - 7

Arch&Teco
Architecture+Planning

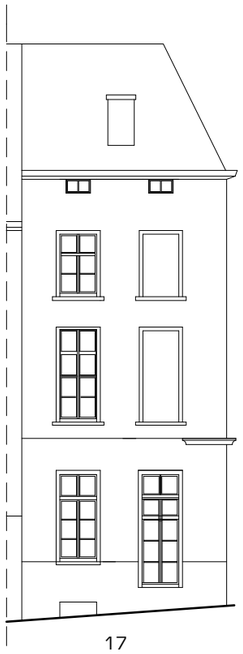

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 3A/PLANNEN BESTAANDE TOESTAND

Sint-Pietersplein gevels nr. 17 - 29

Arch&Teco
Architecture+Planning

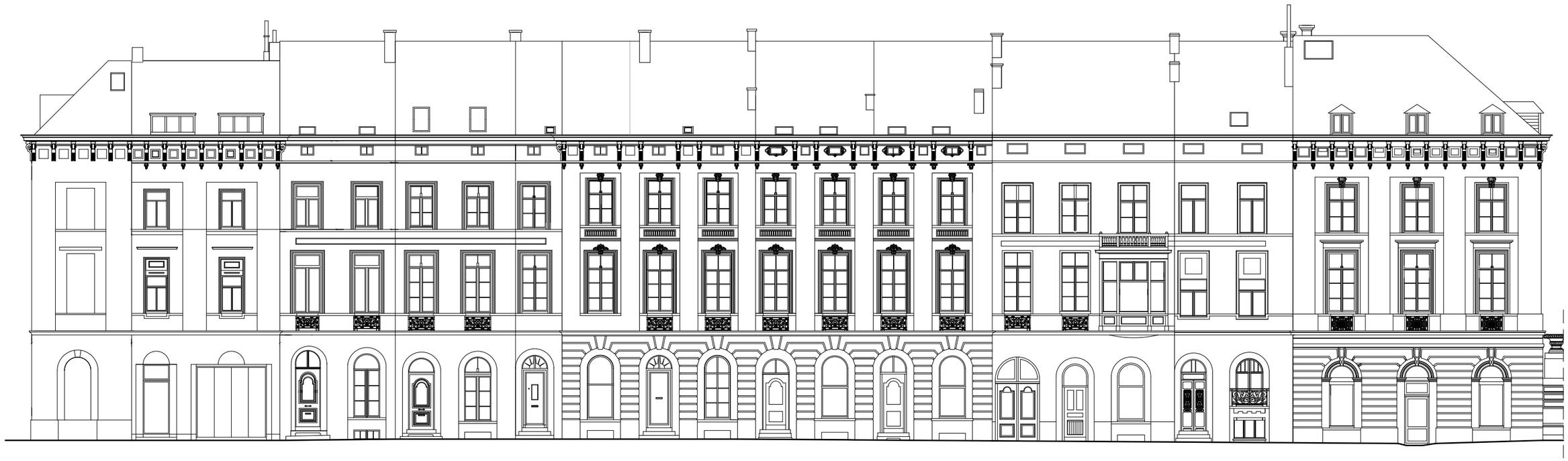

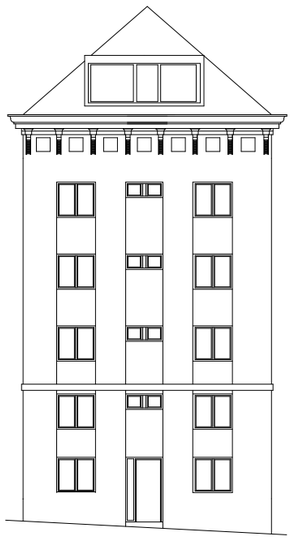

30 - 41

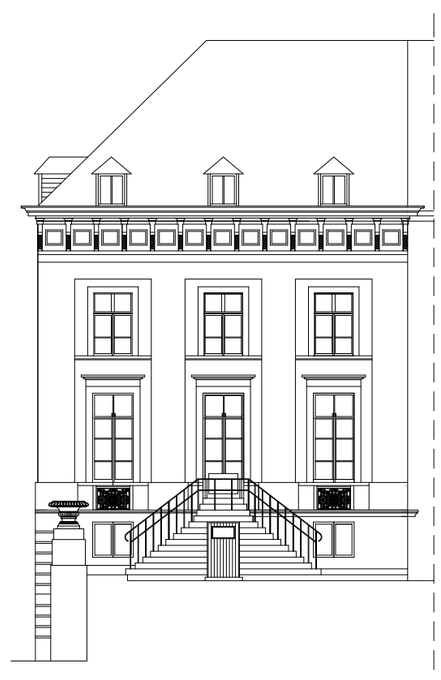

4

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 3A/PLANNEN BESTAANDE TOESTAND

Sint-Pietersplein gevels nr. 30 - 51

Arch&Teco
Architecture+Planning

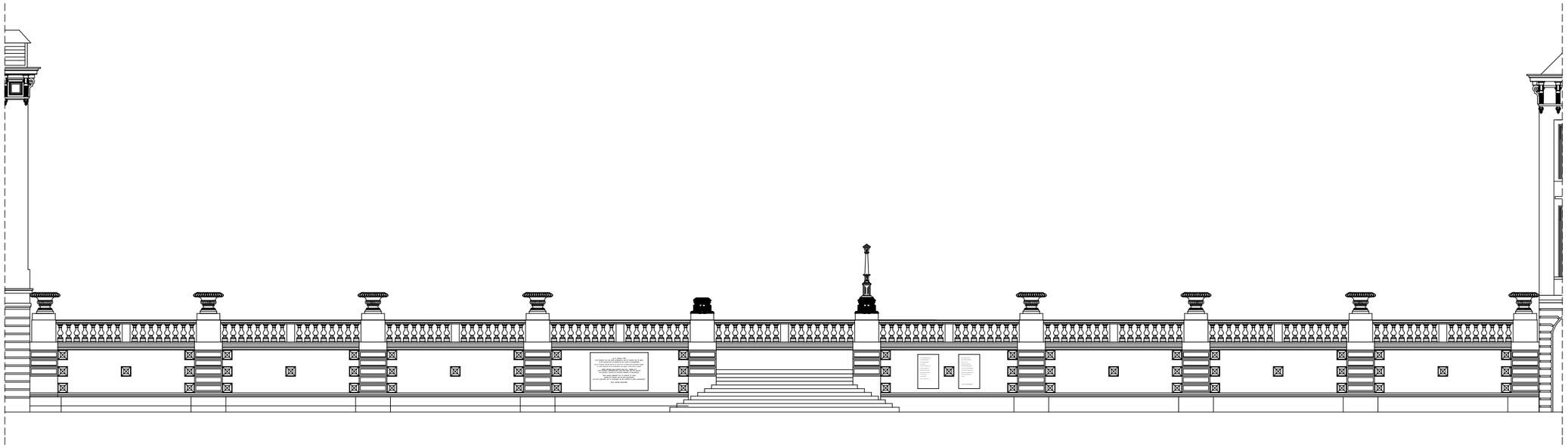

Vooraanzicht

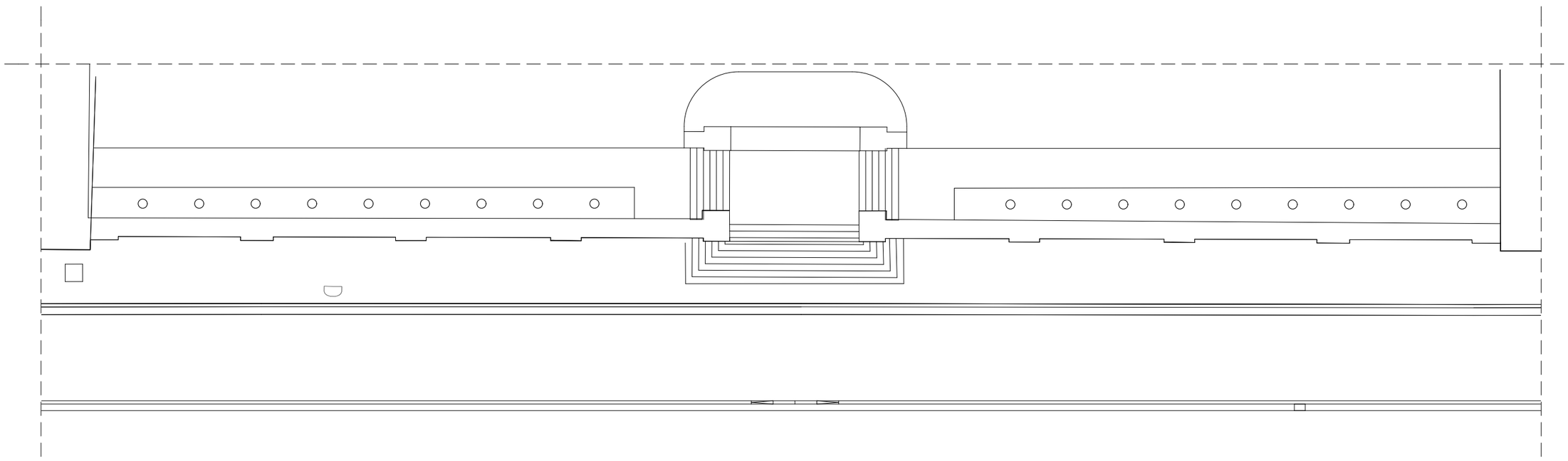

Bovenaanzicht

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 3A/PLANNEN BESTAANDE TOESTAND

Sint-Pietersplein trappenpartij

Arch&Teco
Architecture+Planning

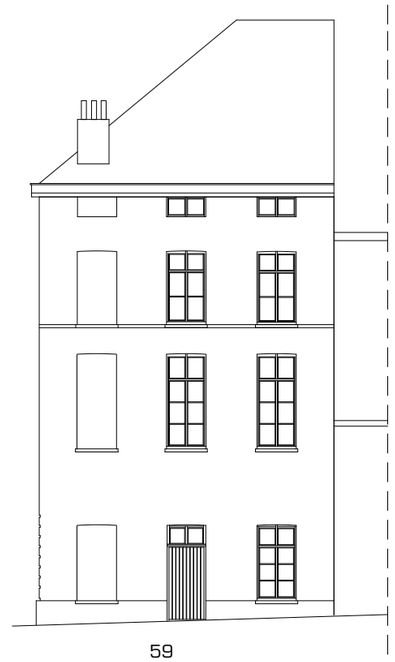

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 3A/PLANNEN BESTAANDE TOESTAND

Sint-Pietersplein gevels nr. 52 - 59

Arch&Teco
Architecture+Planning

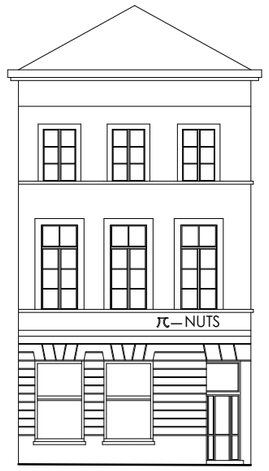

8

8

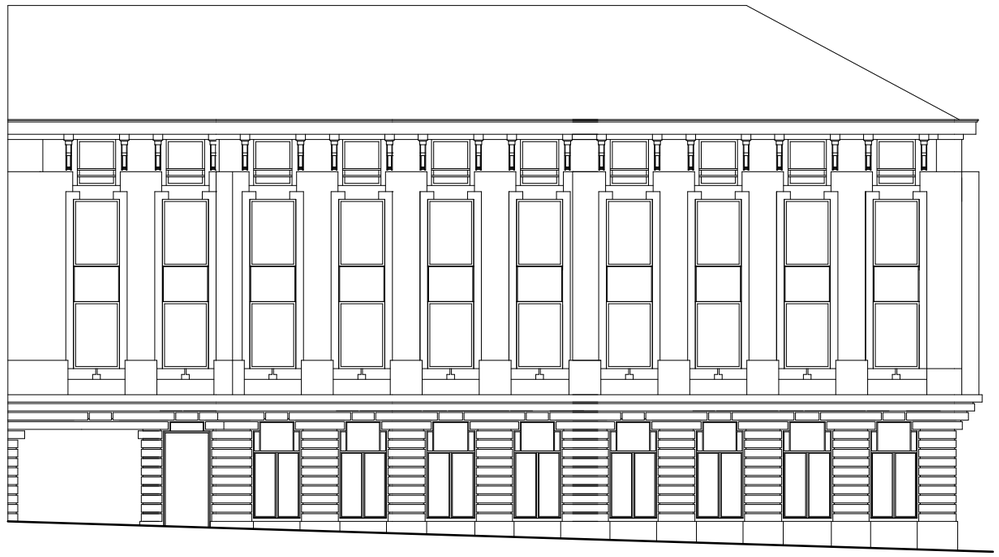

60

60

61

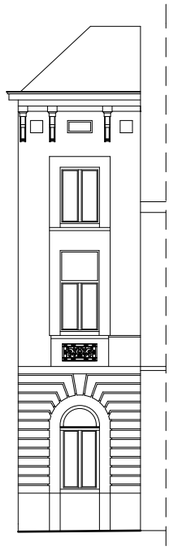

61

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 3A/PLANNEN BESTAANDE TOESTAND

Sint-Pietersplein gevels nr. 8 en nr. 60 - 61

Arch&Teco
Architecture+Planning

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 3A/PLANNEN BESTAANDE TOESTAND

Sint-Pietersplein gevels nr. 115

Arch&Teco Architecture+Planning

Foto 01 Gevel Sint-Pietersplein 115

Foto 02 Situering in de gevelrij

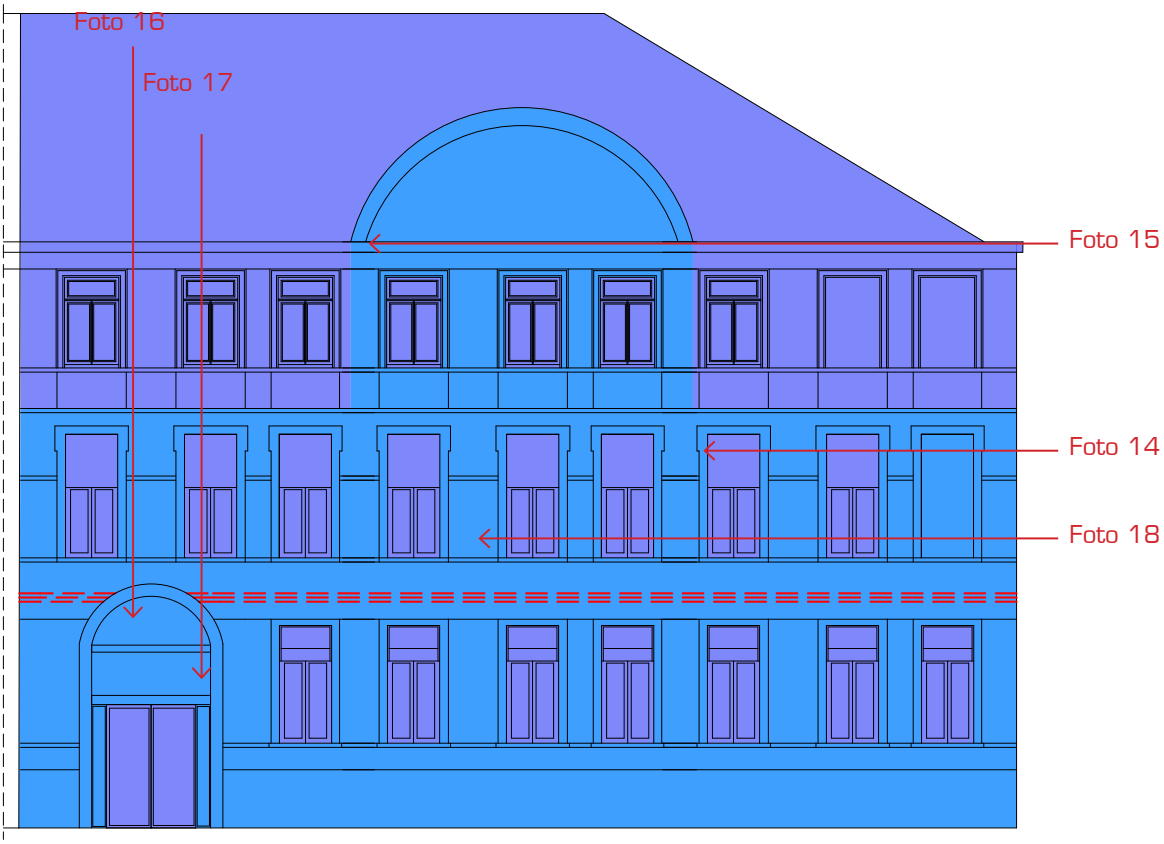

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

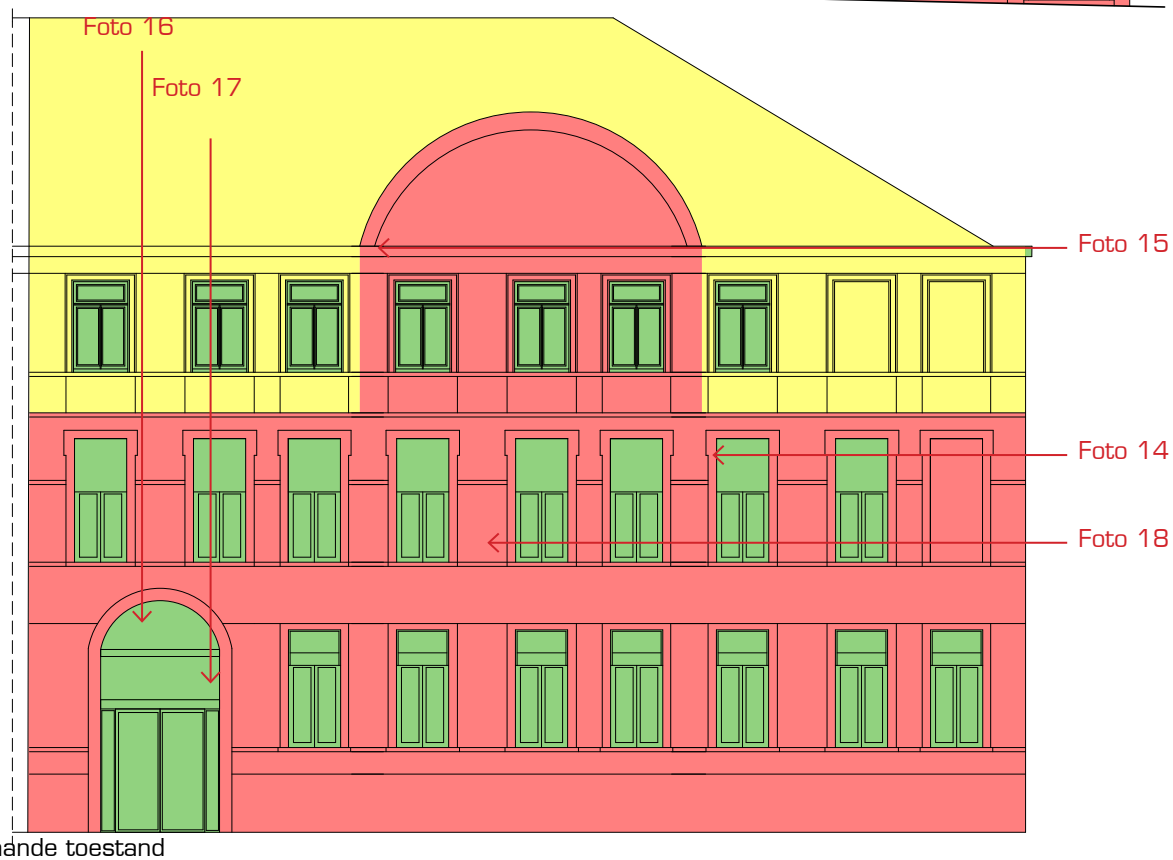

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 03

Foto 04

Foto 05

Foto 06

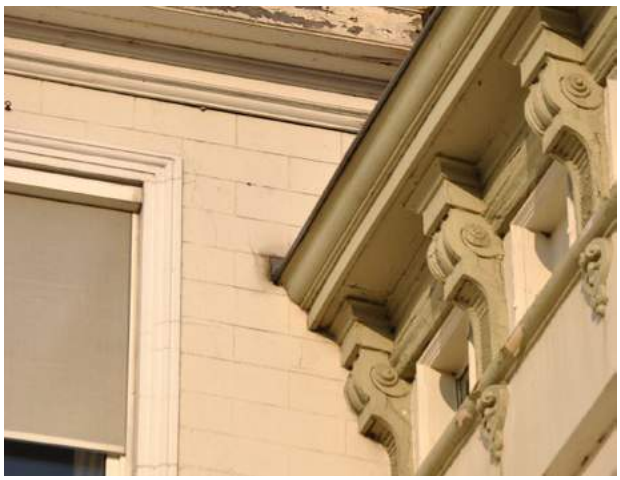
Foto 07

Foto 08

Foto 09

Foto 10

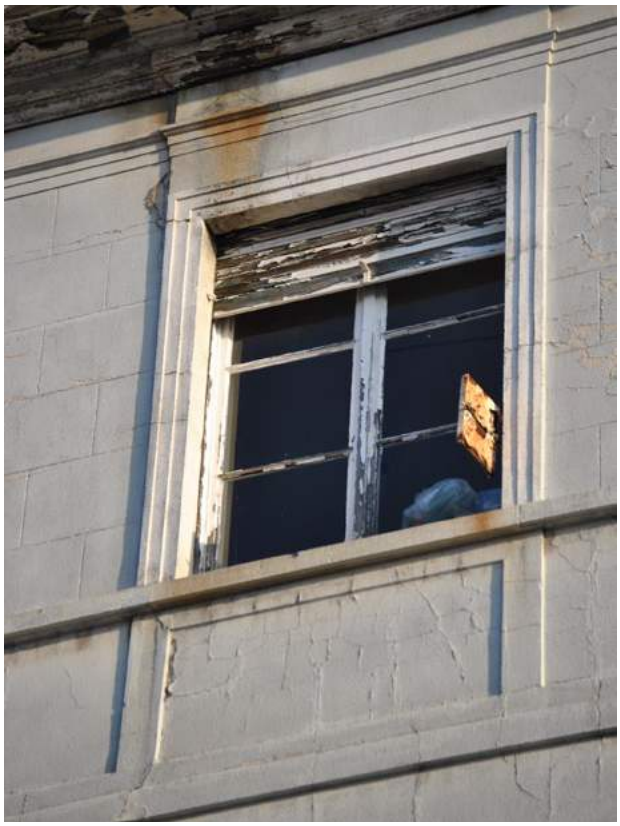

Foto 11

Foto 12

Foto 13

Foto 14

Foto 15

Foto 16

Foto 17

Foto 18

Foto 19 Gevel Sint-Pietersplein 1

Foto 20 Situering in de gevelrij

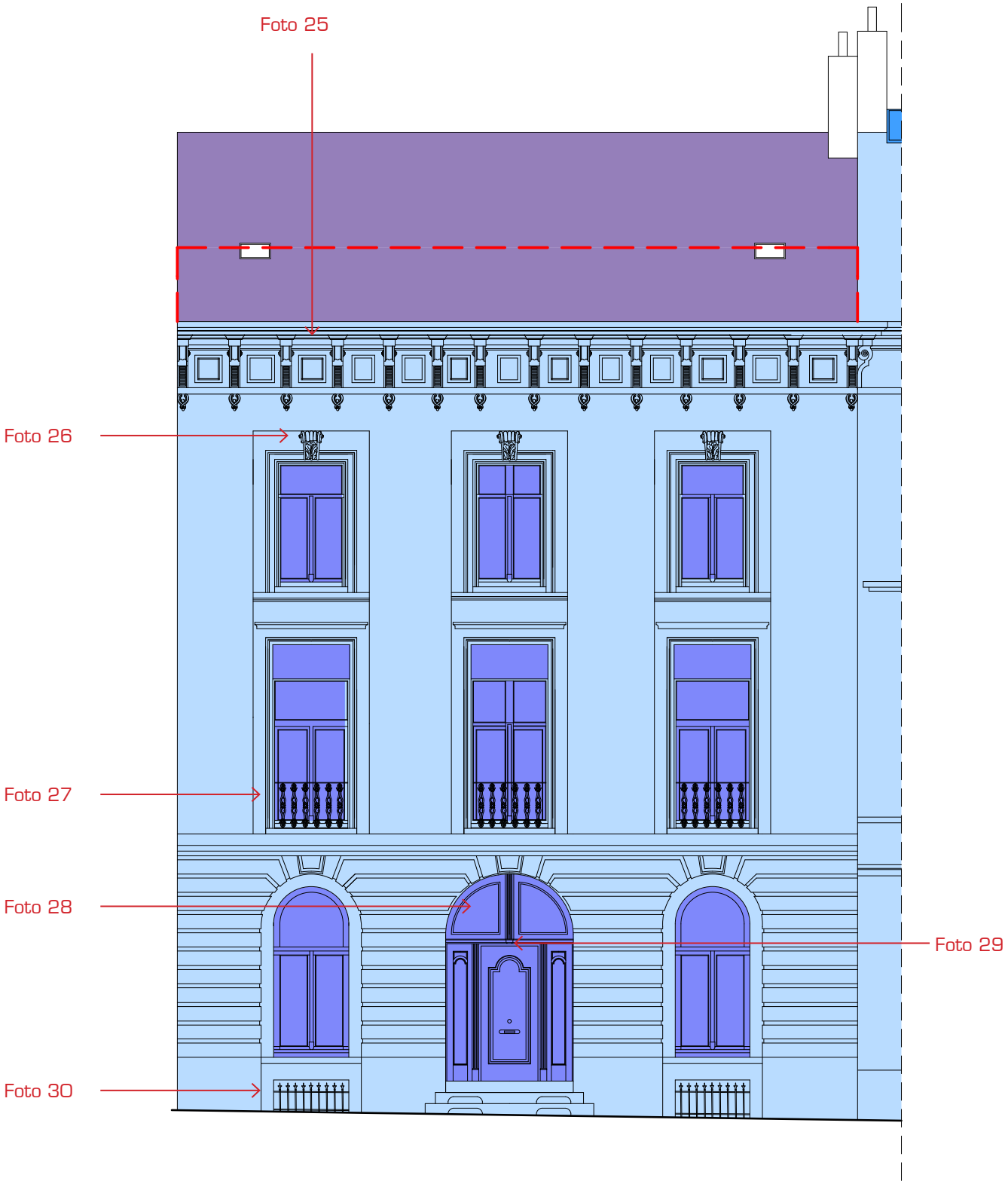

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

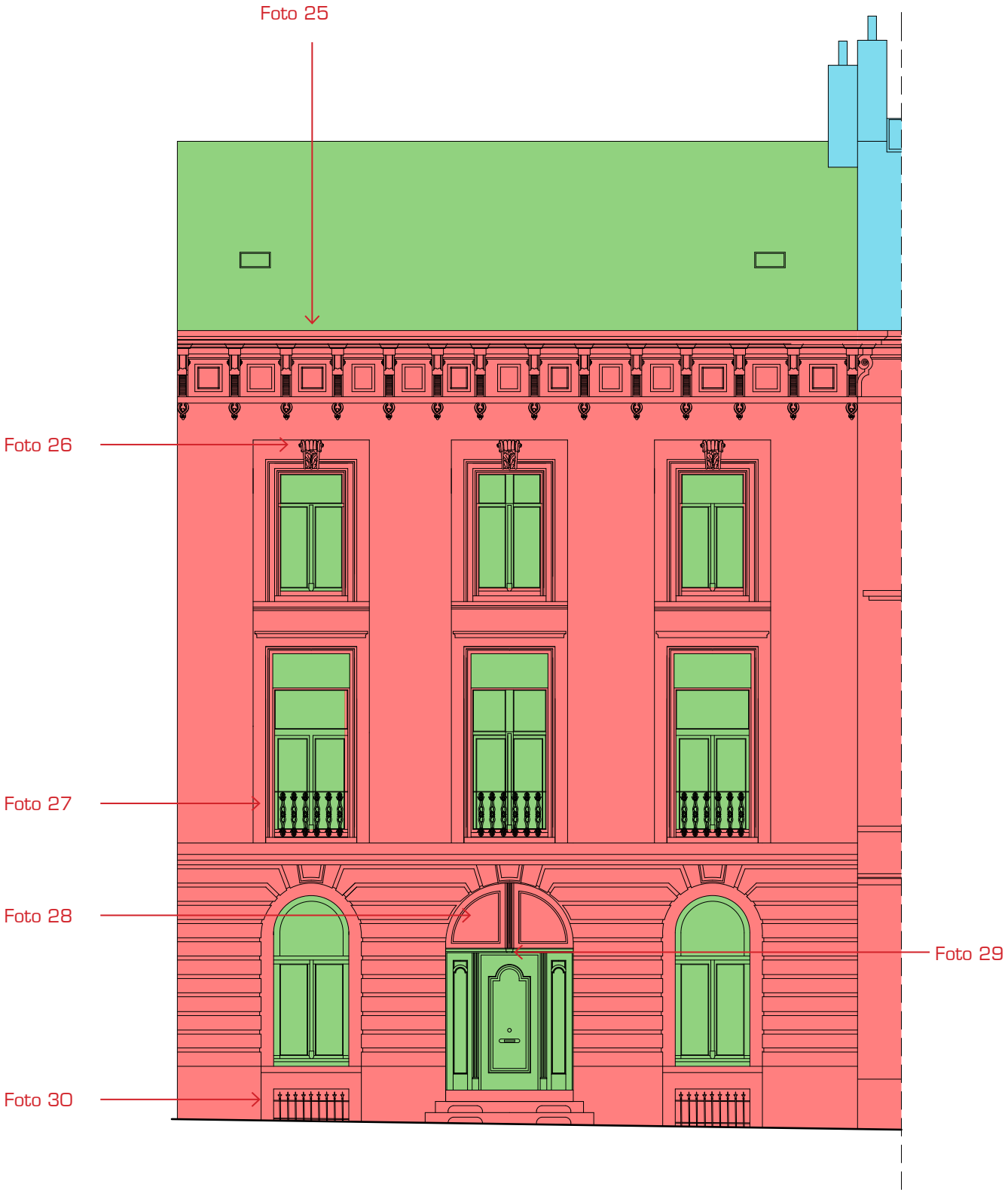

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 21

Foto 22

Foto 23

Foto 24

Foto 25

Foto 26

Foto 27

Foto 28

Foto 29

Foto 30

Foto 31 Gevel Sint-Pietersplein 2

Foto 32 Situering in de gevelrij

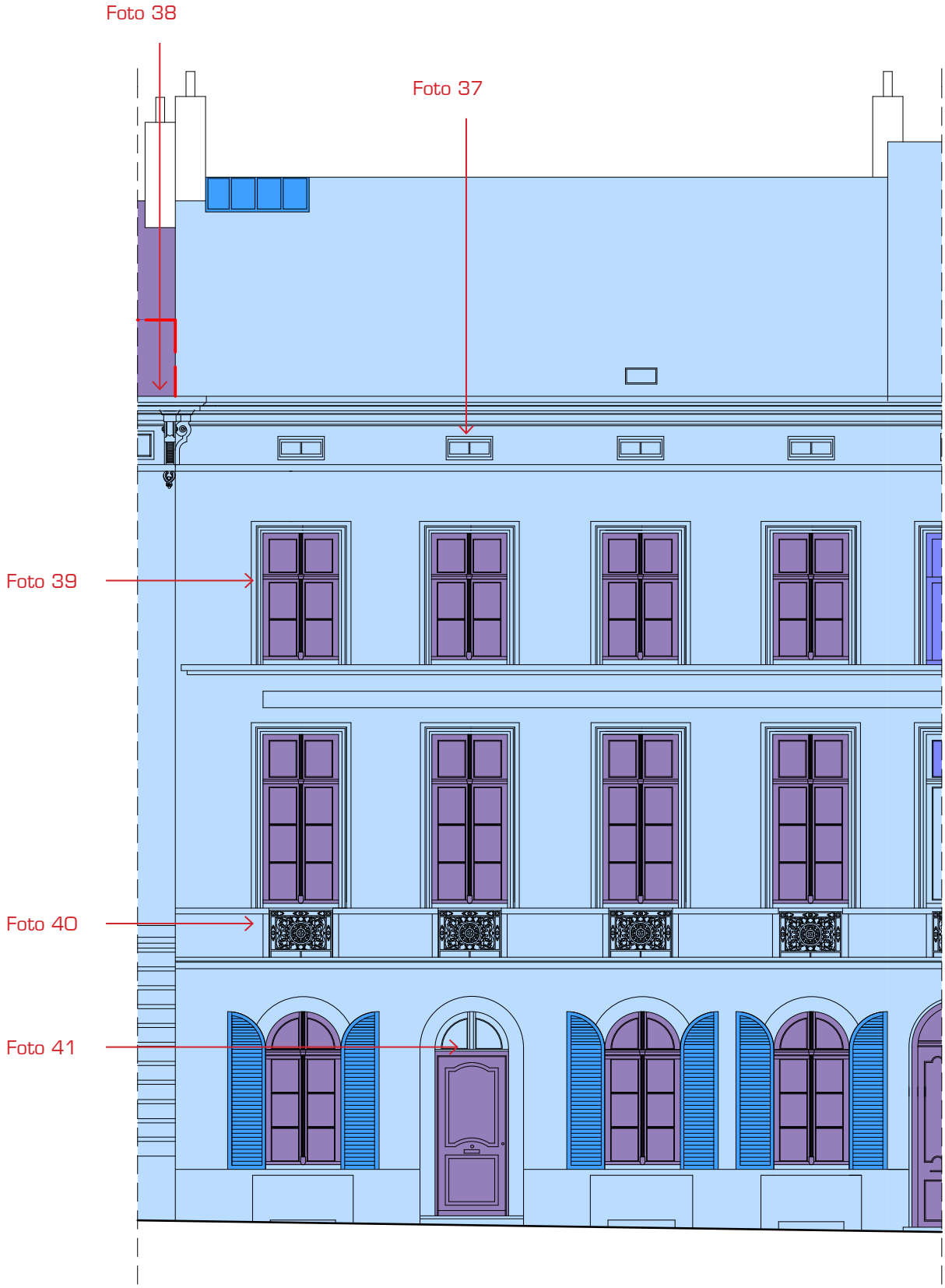

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

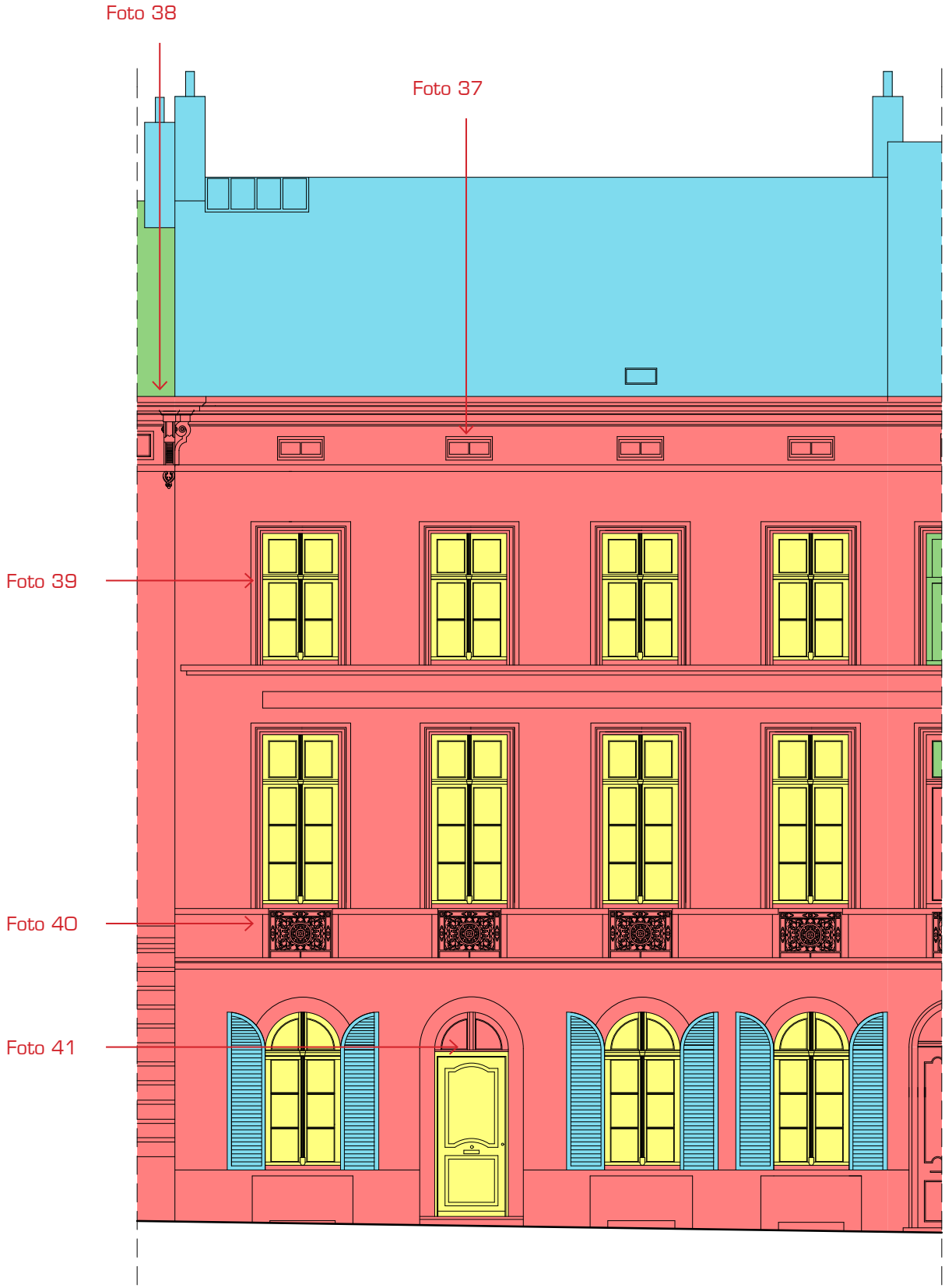

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 33

Foto 34

Foto 35

Foto 36

Foto 37

Foto 38

Foto 39

Foto 40

Foto 41

Foto 42 Gevel Sint-Pietersplein 3

Foto 43 Situering in de gevelrij

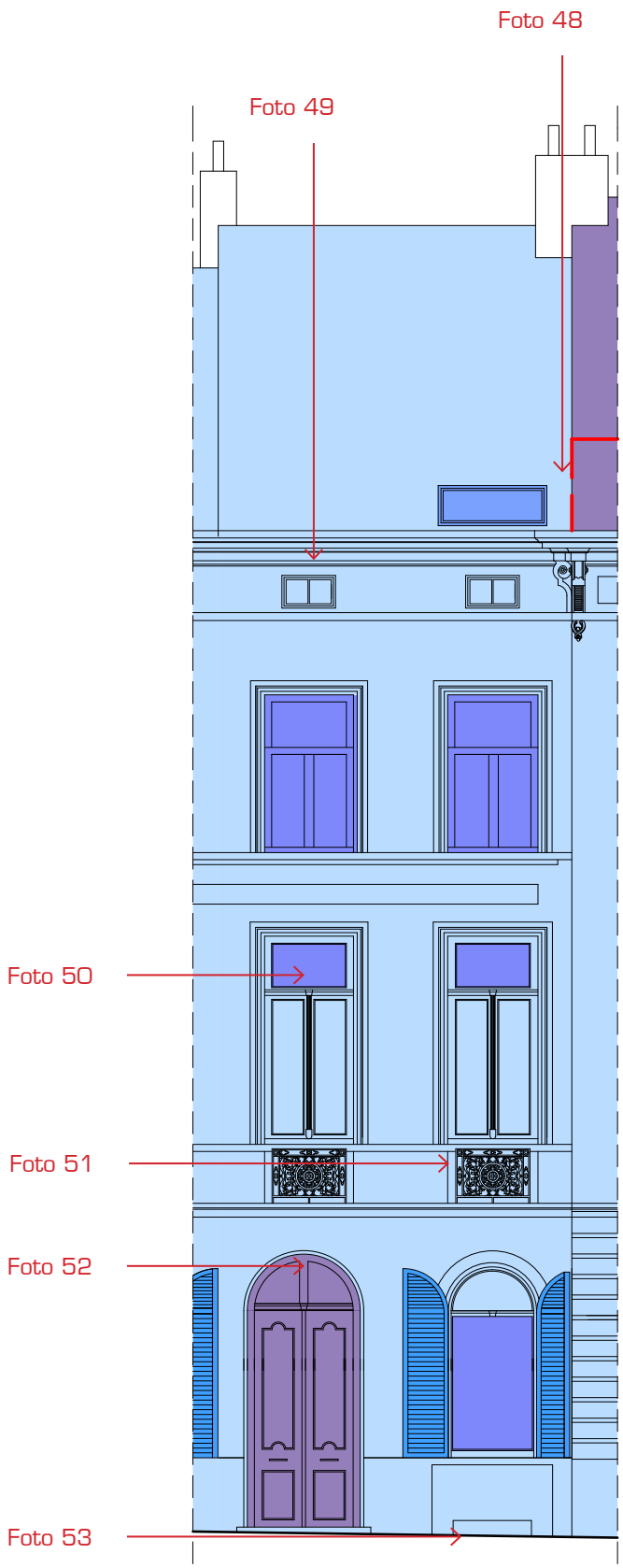

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

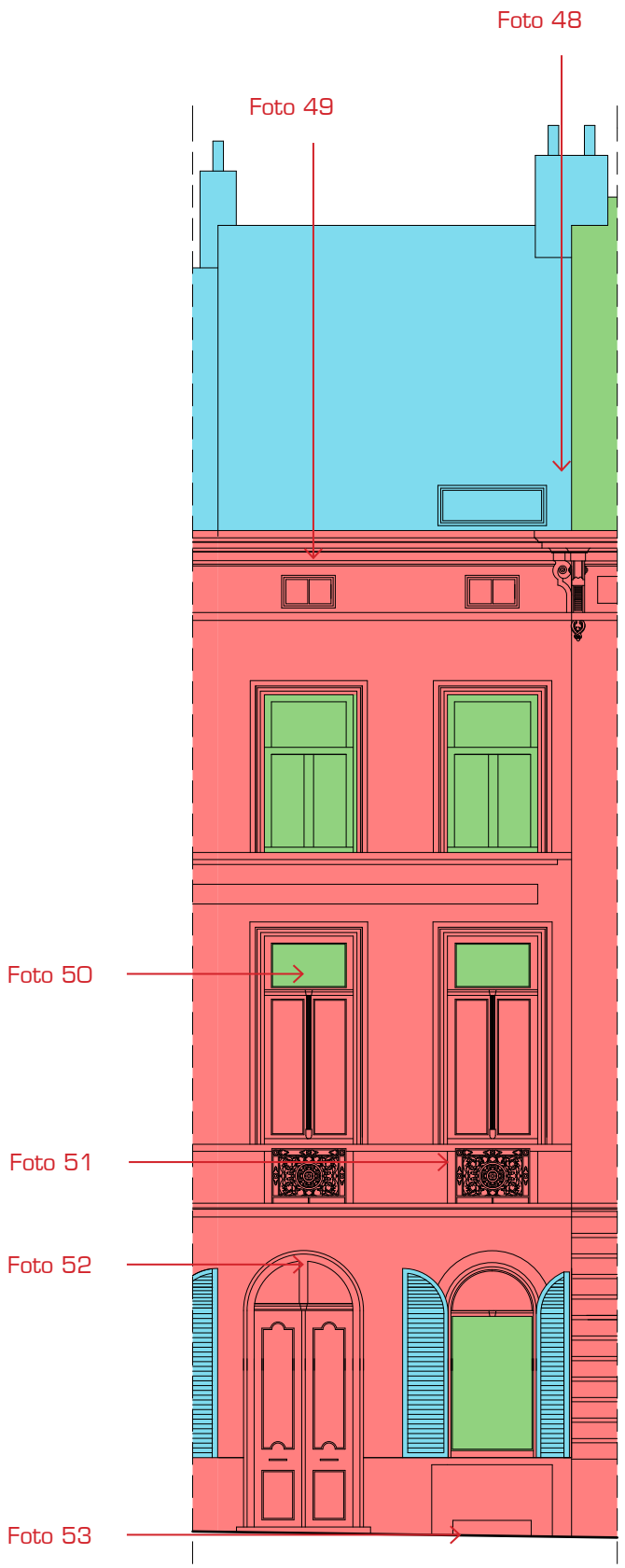

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 44

Foto 45

Foto 46

Foto 47

Foto 48

Foto 49

Foto 50

Foto 51

Foto 52

Foto 53

Foto 54 Gevel Sint-Pietersplein 4

Foto 55 Situering in de gevelrij

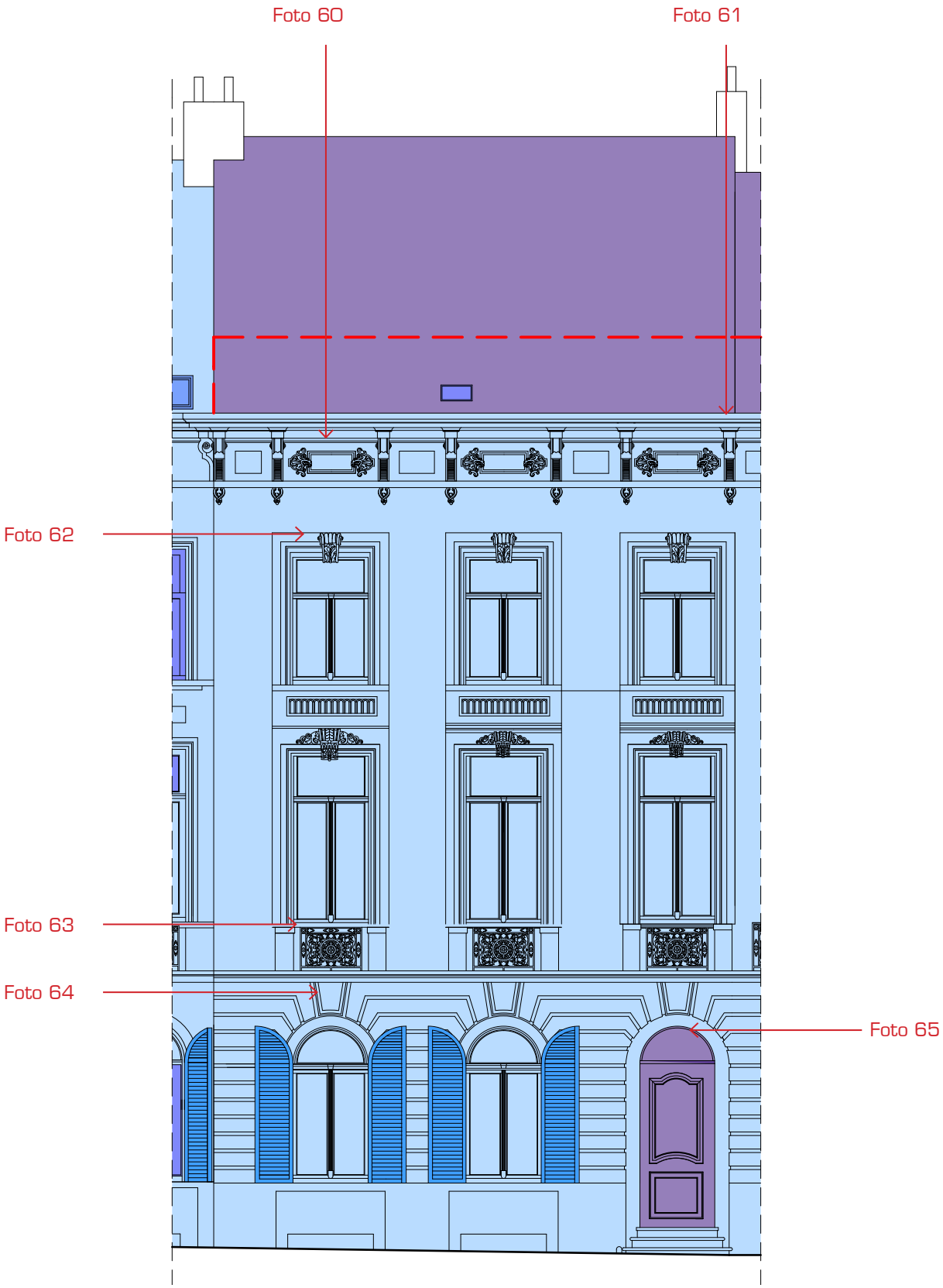

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

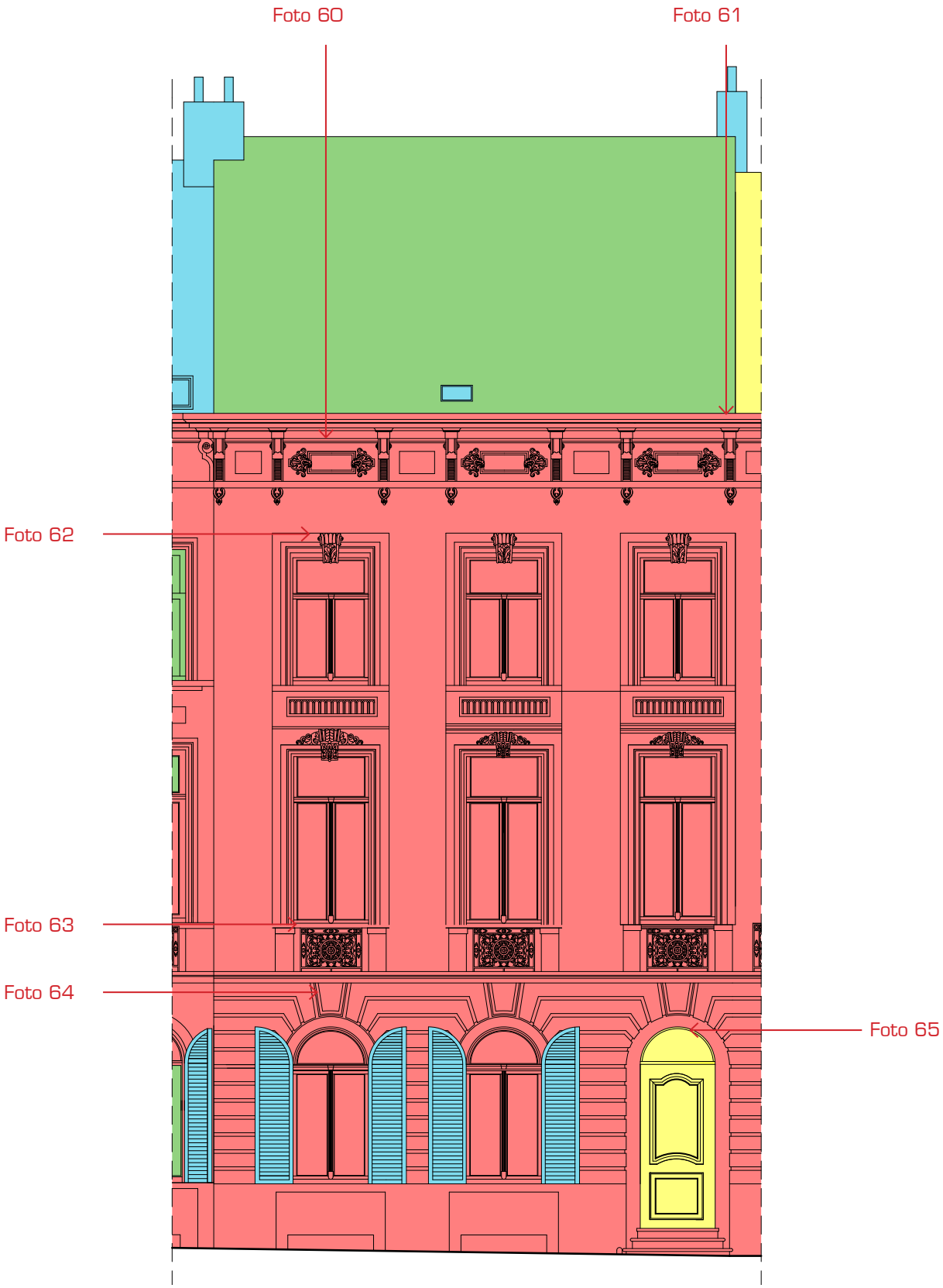

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 56

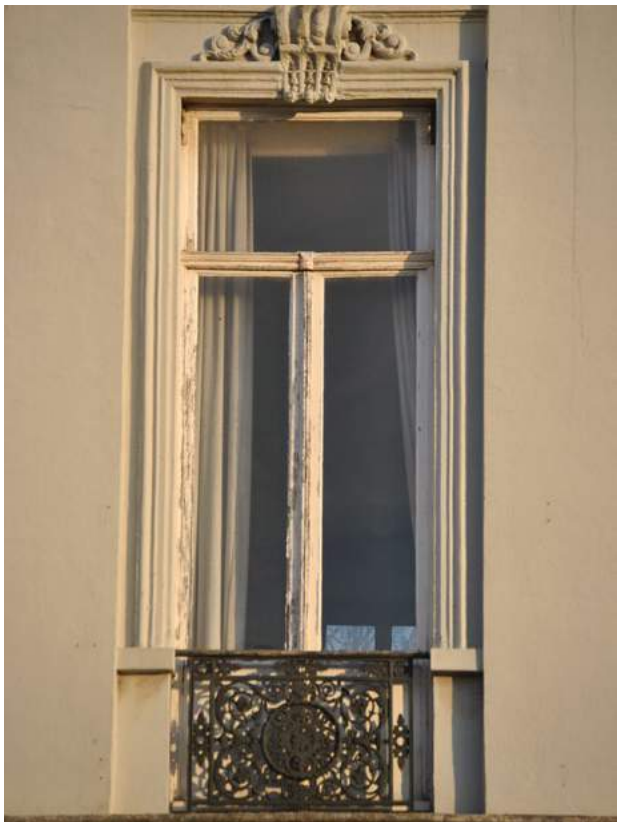
Foto 57

Foto 58

Foto 59

Foto 60

Foto 61

Foto 62

Foto 63

Foto 64

Foto 65

Foto 66 Gevel Sint-Pietersplein 5

Foto 67 Situering in de gevelrij

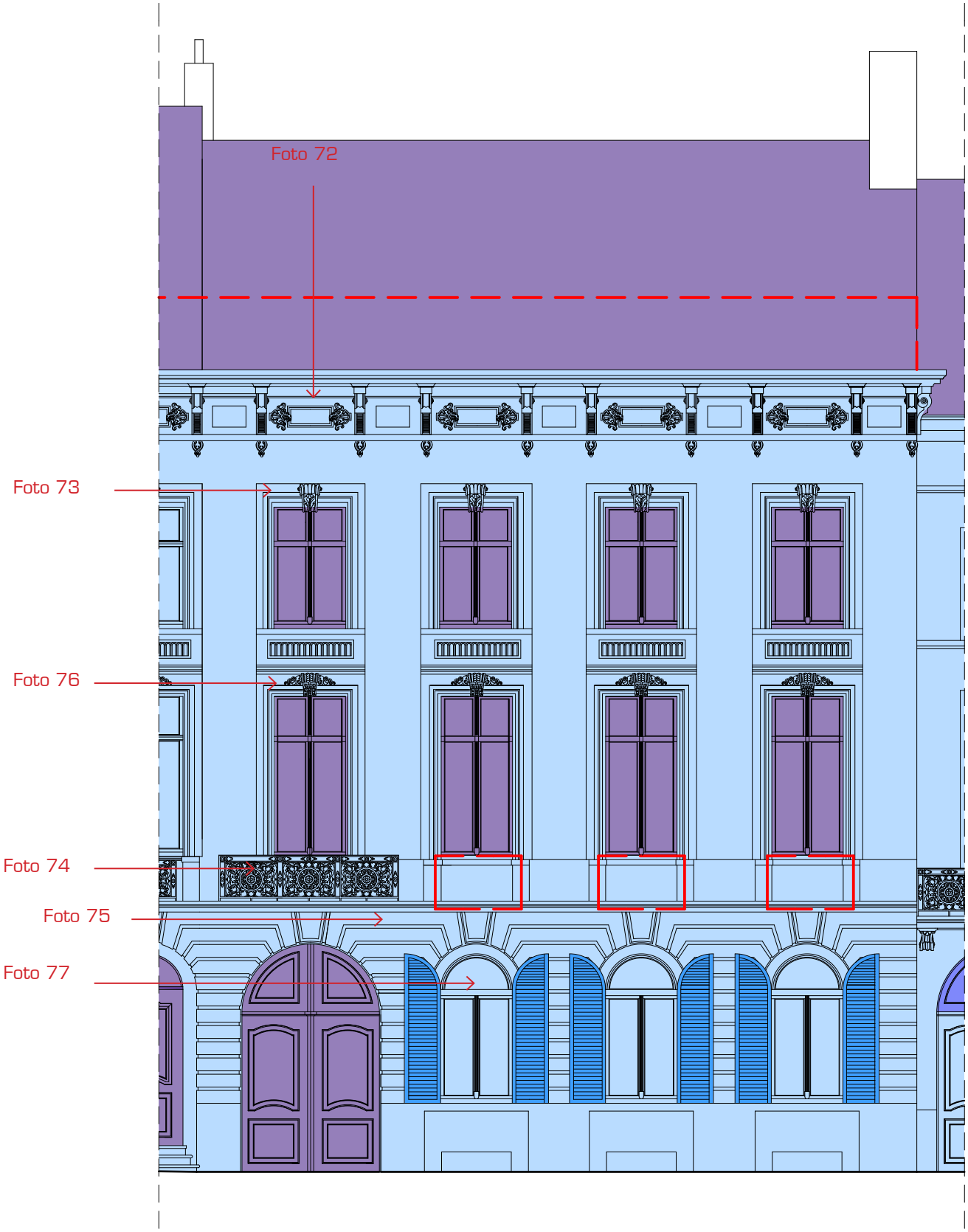

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

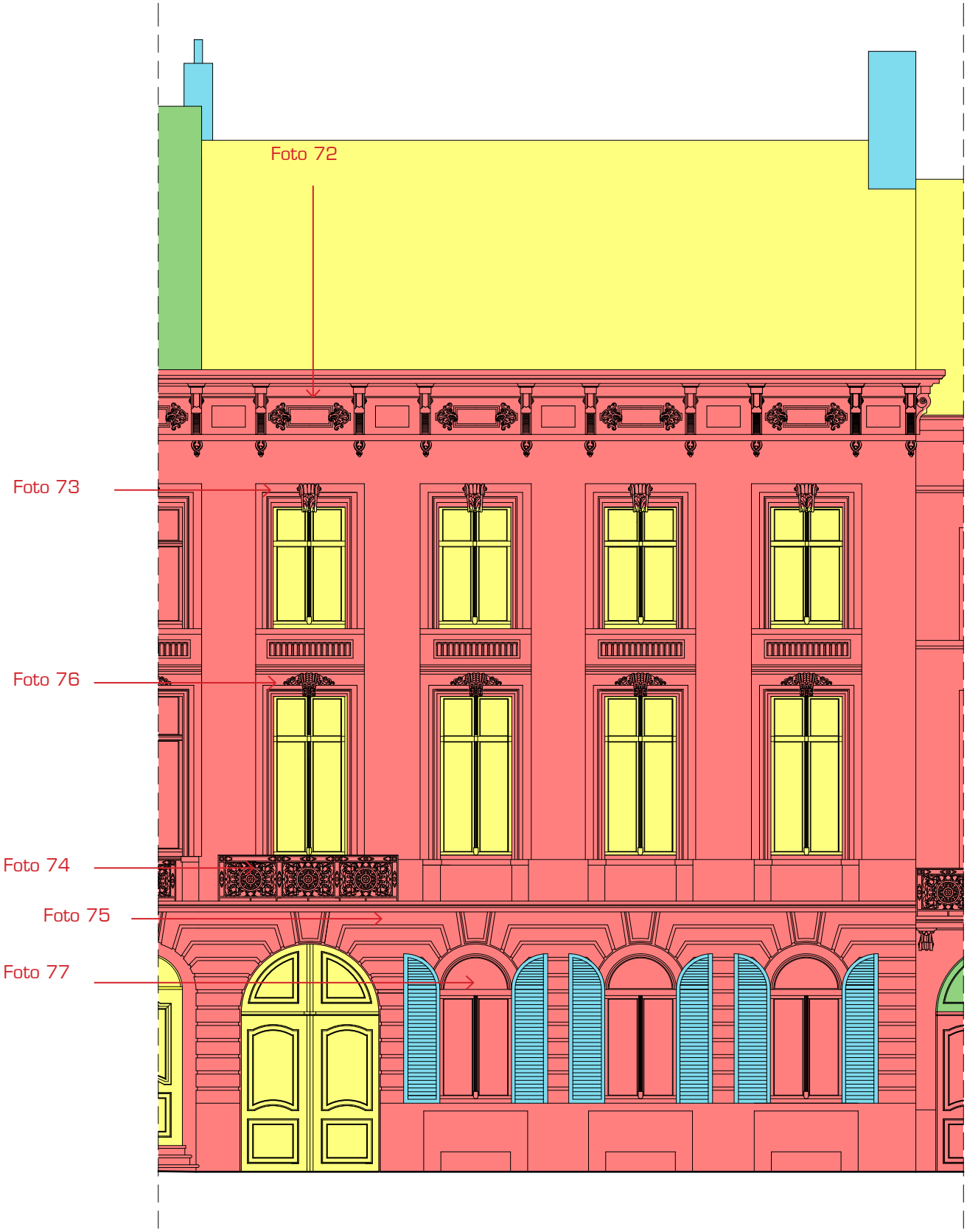

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 68

Foto 69

Foto 70

Foto 71

Foto 72

Foto 73

Foto 74

Foto 75

Foto 76

Foto 77

Foto 78 Gevel Sint-Pietersplein 6

Foto 79 Situering in de gevelrij

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 80

Foto 81

Foto 82

Foto 83

Foto 84

Foto 85

Foto 86

Foto 87

Foto 88

Foto 89

Foto 90 Gevel Sint-Pietersplein 7

Foto 91 Situering in de gevelrij

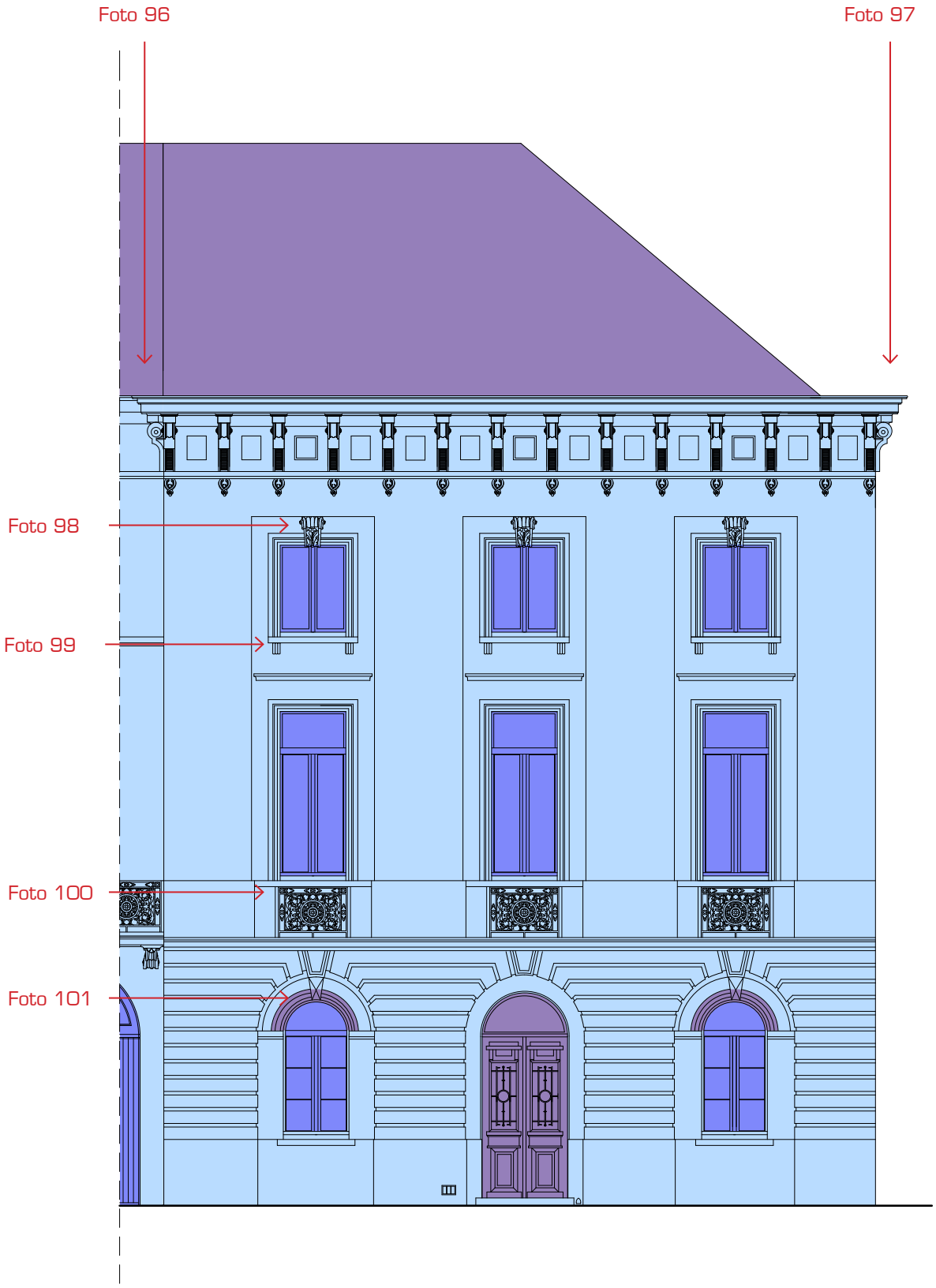

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

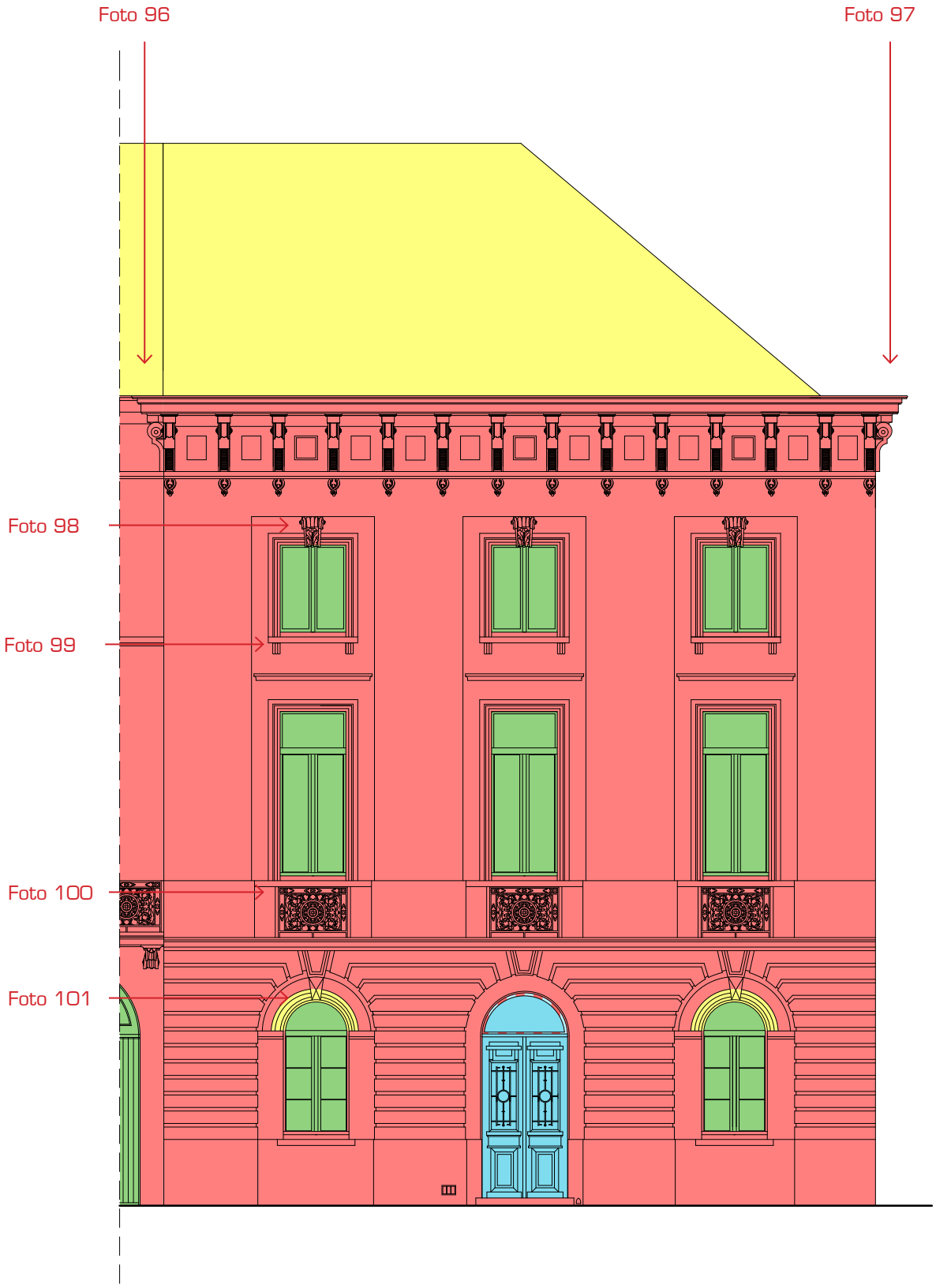

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 92

Foto 93

Foto 94

Foto 95

Foto 96

Foto 97

Foto 98

Foto 99

Foto 100

Foto 101

Foto 102 Zijgevel Sint-Pietersplein 7

Foto 103 Situering in de gevelrij

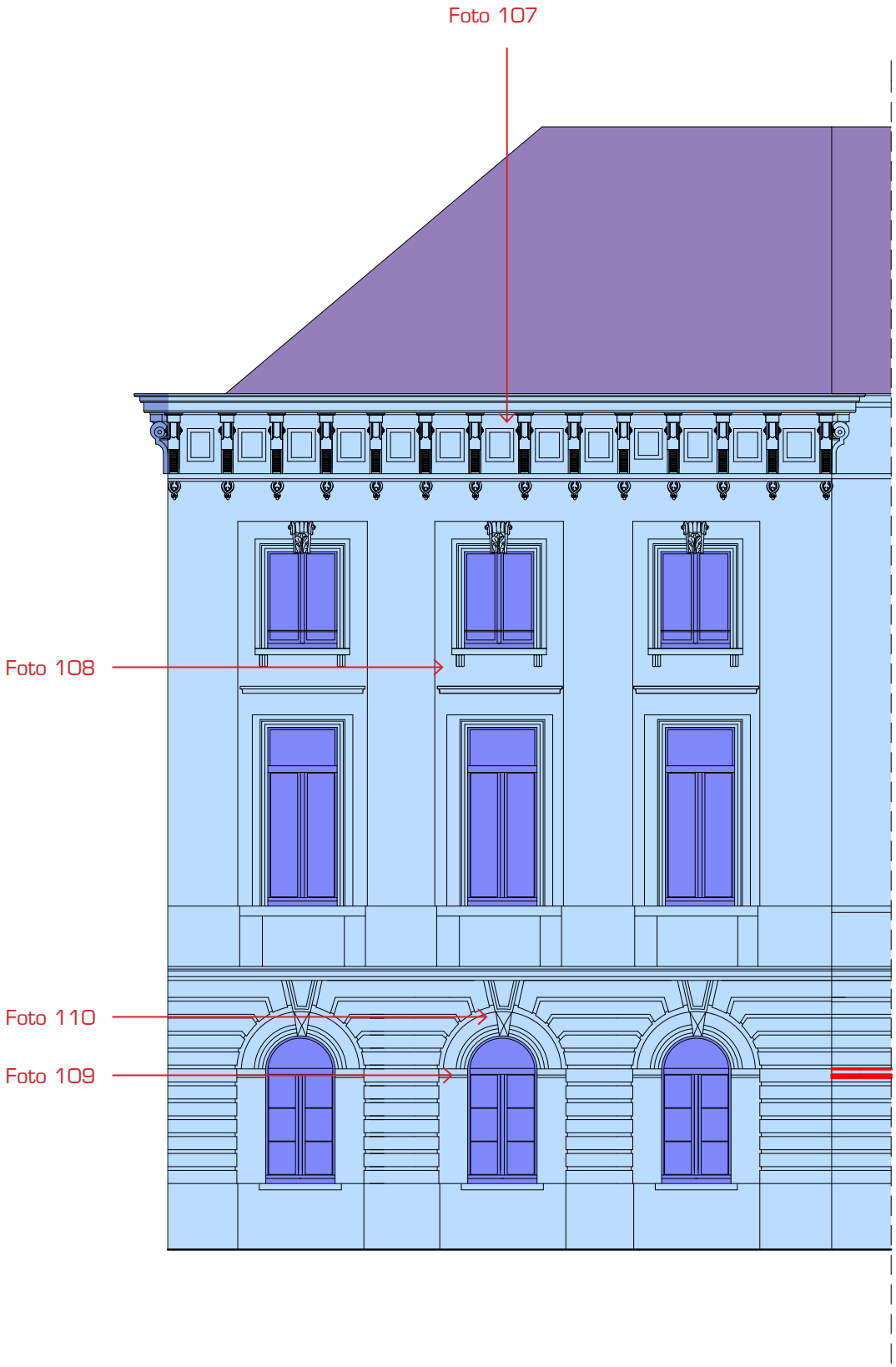

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

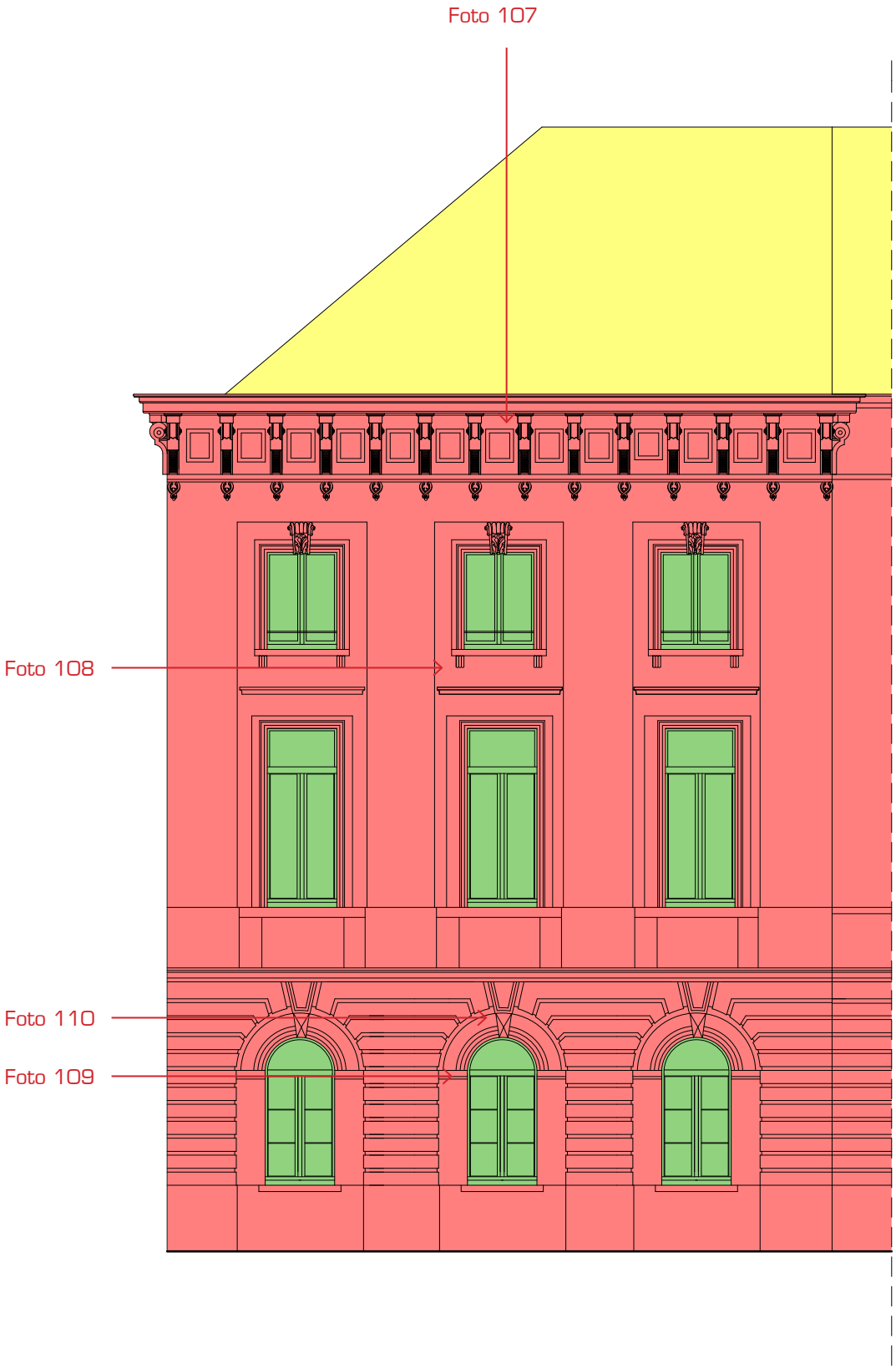

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 104

Foto 105

Foto 106

Foto 107

Foto 108

Foto 109

Foto 110

Foto 111 Zijgevel Sint-Pietersplein 7

Foto 112 Situering in de gevelrij

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 113

Foto 114

Foto 115

Foto 116

Foto 117

Foto 118

Foto 119

Foto 120 Zijgevel Sint-Pietersplein 7

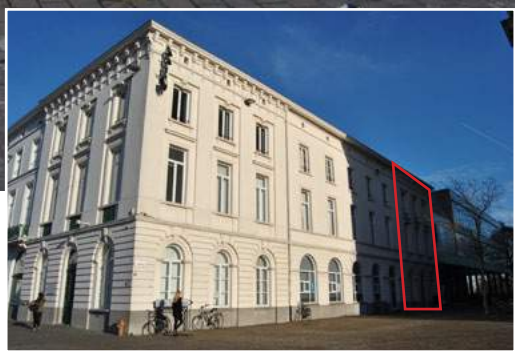

Foto 121 Situering in de gevelrij

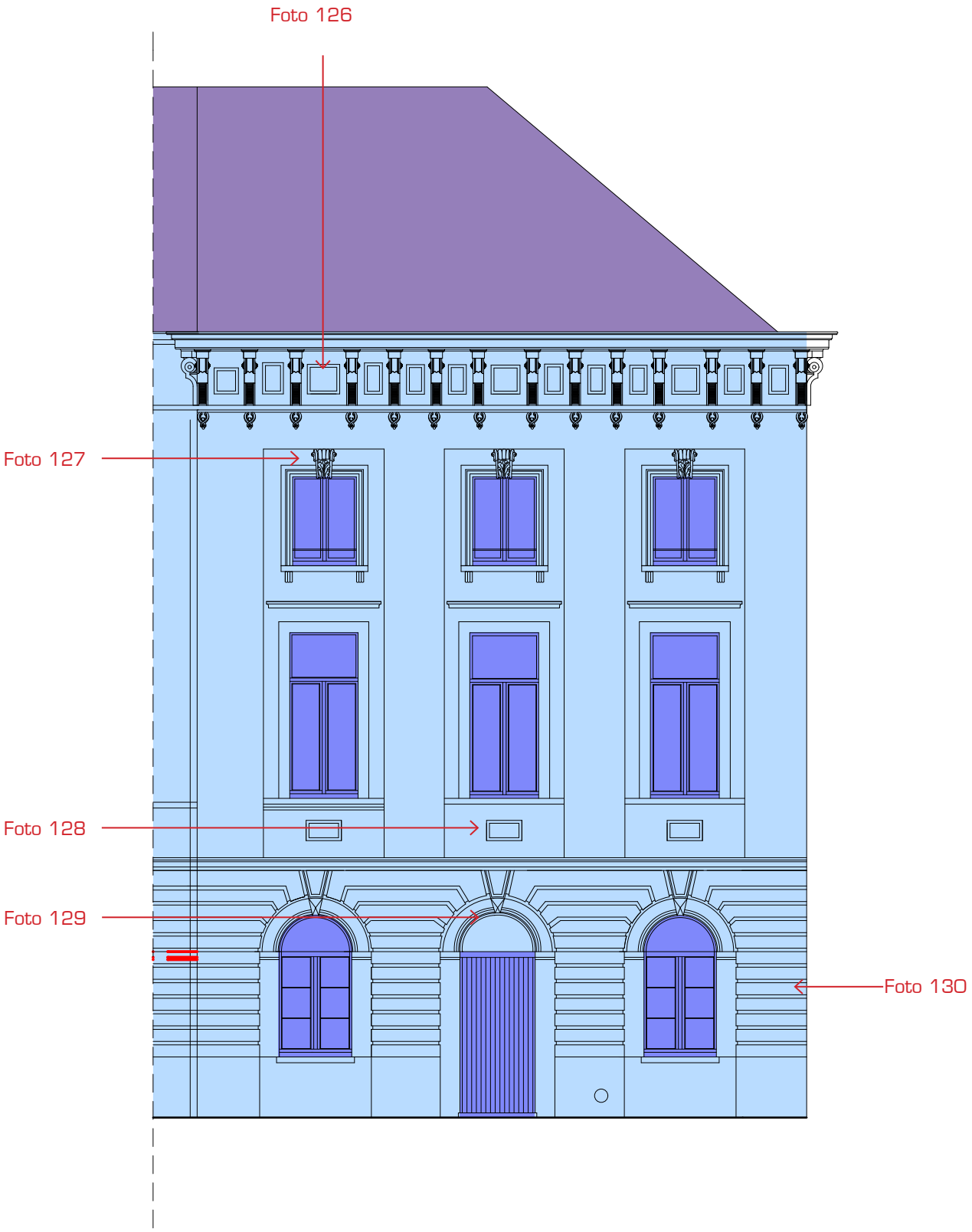

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

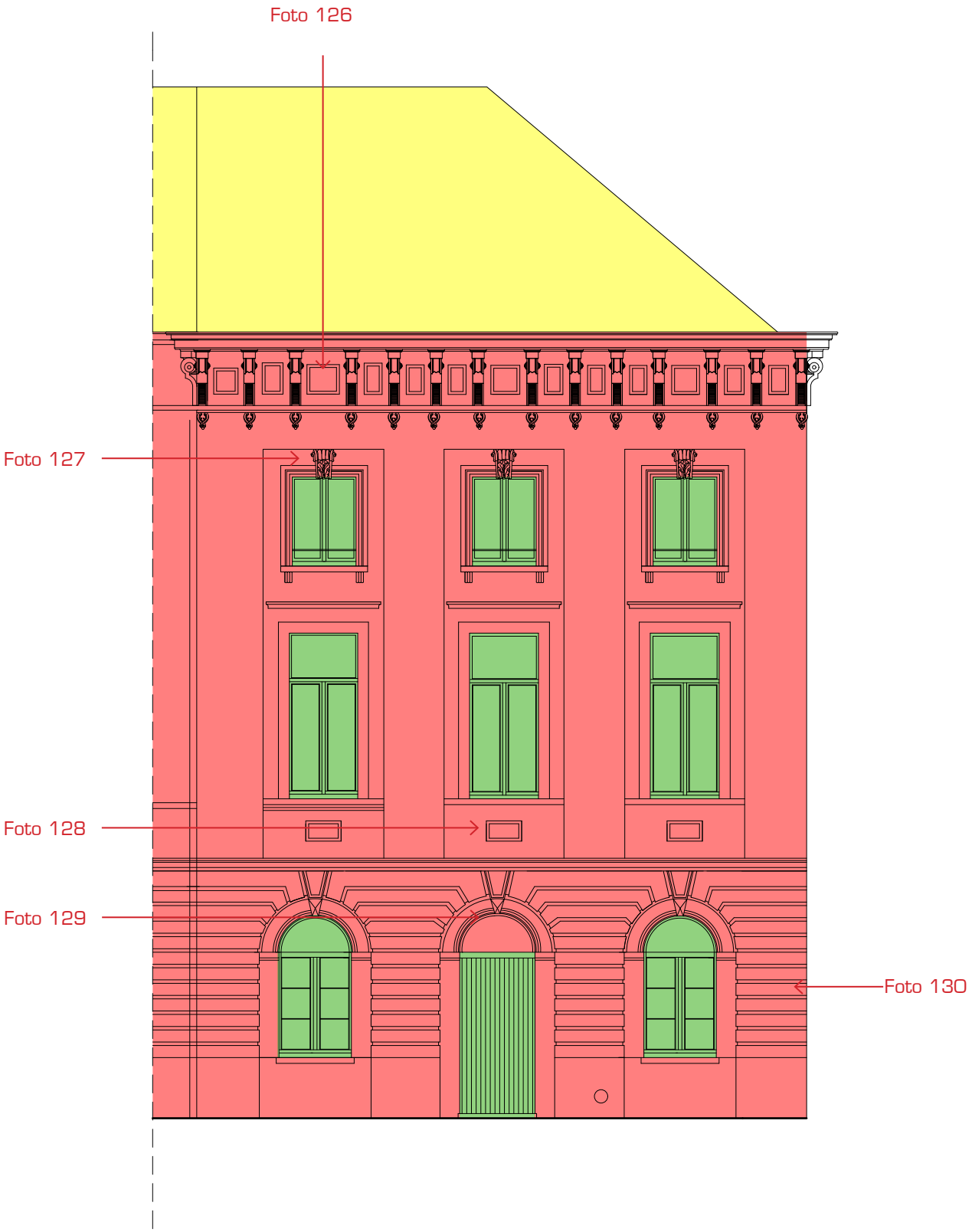

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 122

Foto 123

Foto 124

Foto 125

Foto 126

Foto 127

Foto 128

Foto 129

Foto 130

Foto 131 Gevel Sint-Pietersplein 17

Foto 132 Situering in de gevelrij

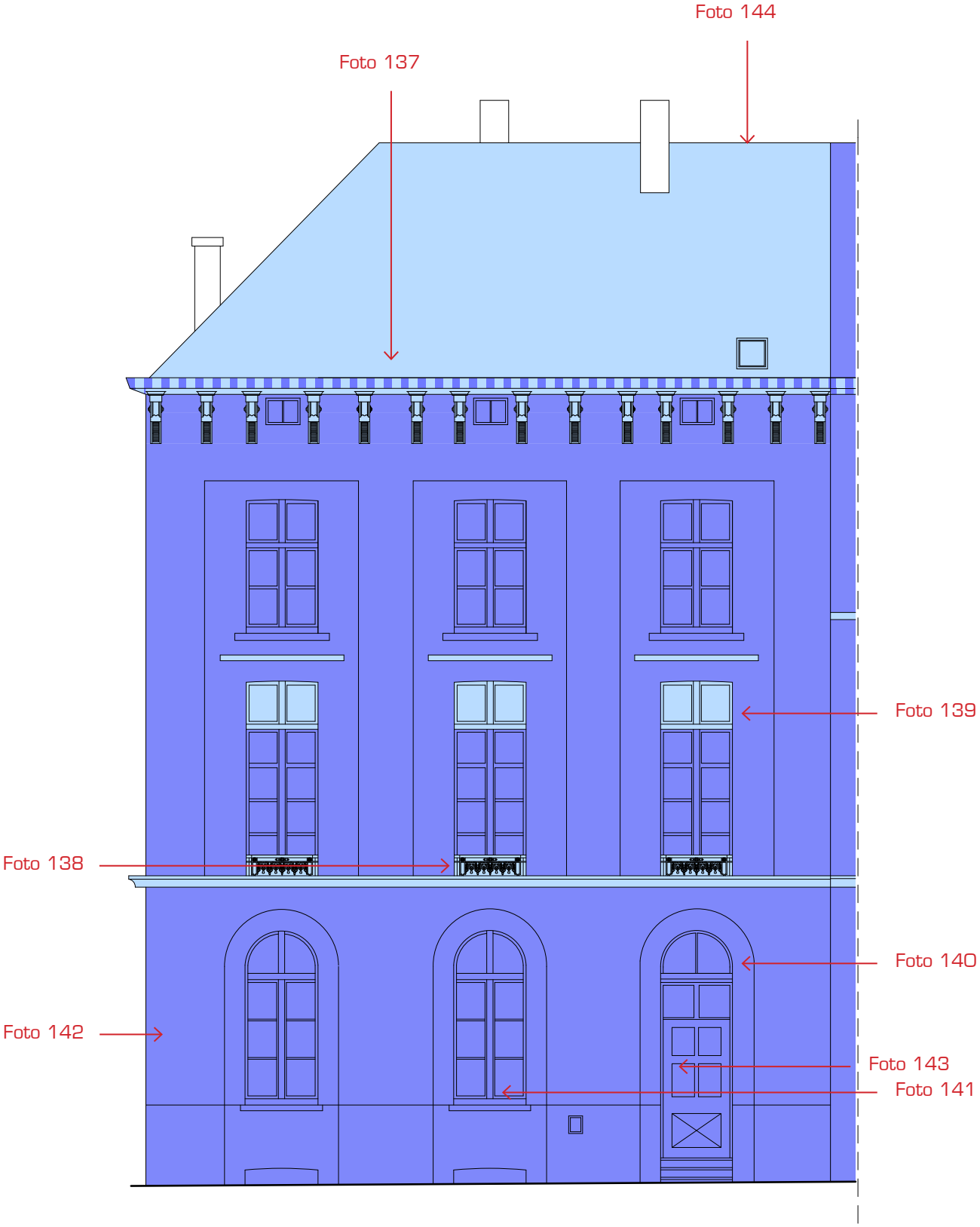

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

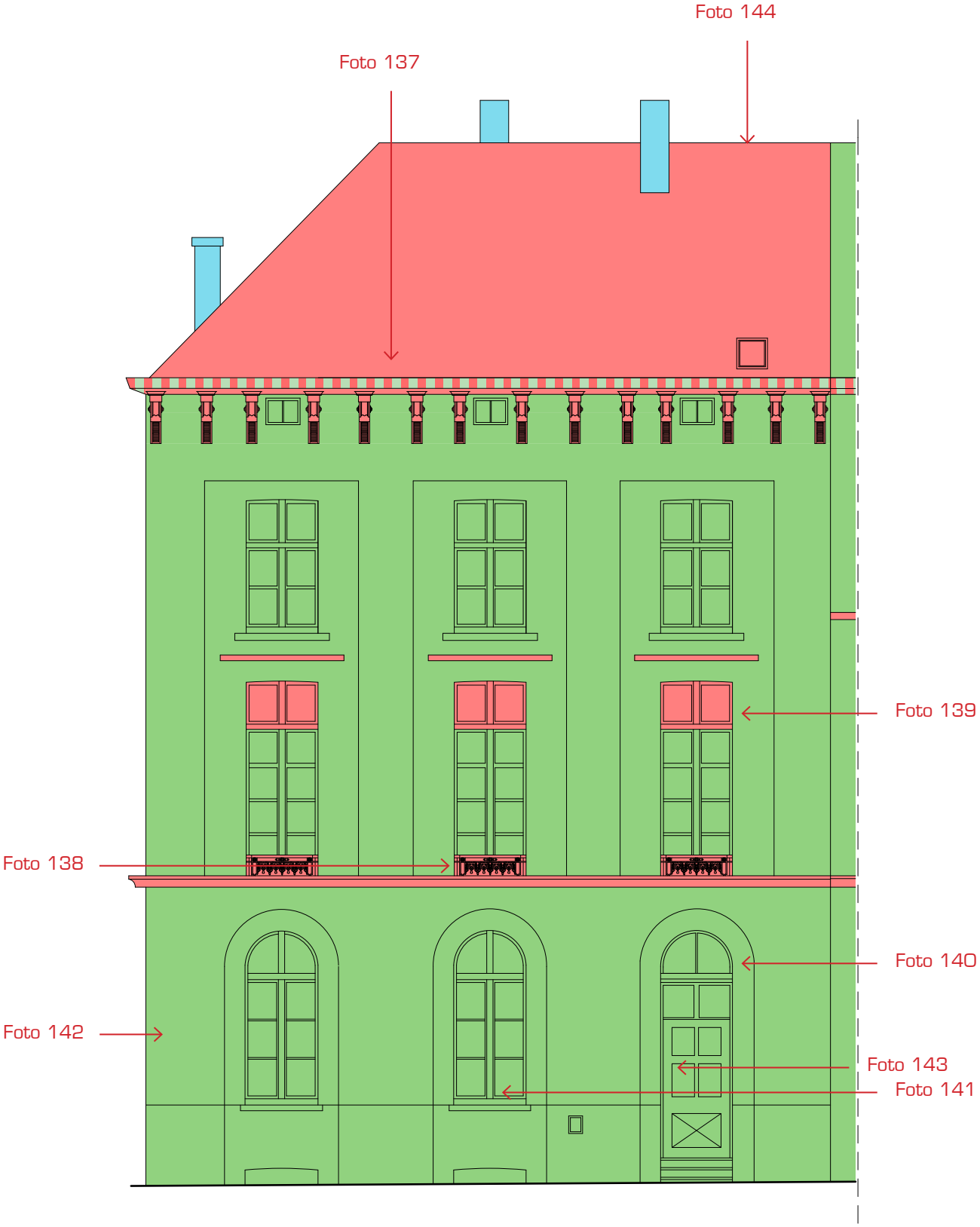

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 133

Foto 134

Foto 135

Foto 136

Foto 137

Foto 138

Foto 139

Foto 140

Foto 141

Foto 142

Foto 143

Foto 144

Foto 145 Zijgevel Sint-Pietersplein 17

Foto 146 Situering in de gevelrij

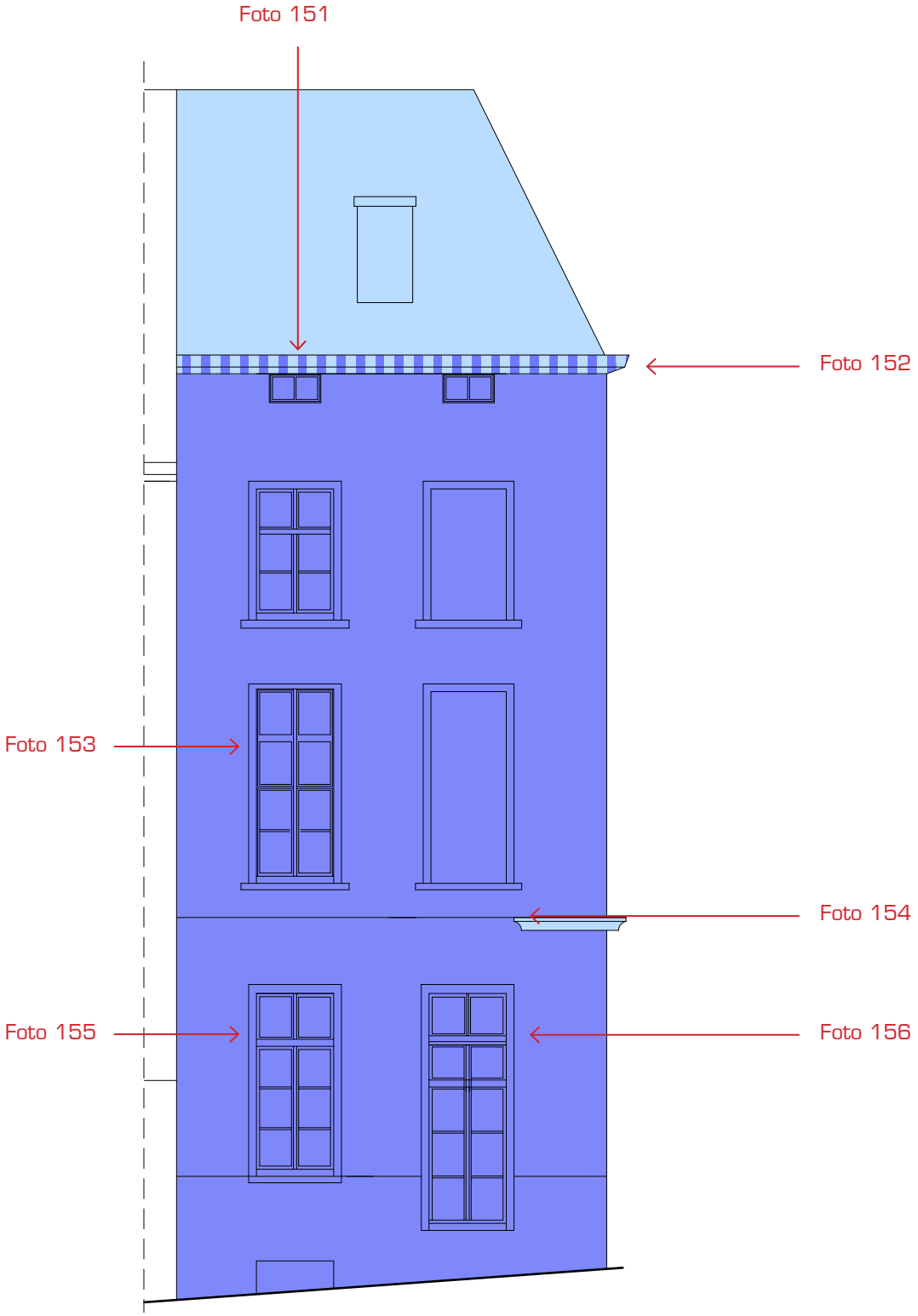

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

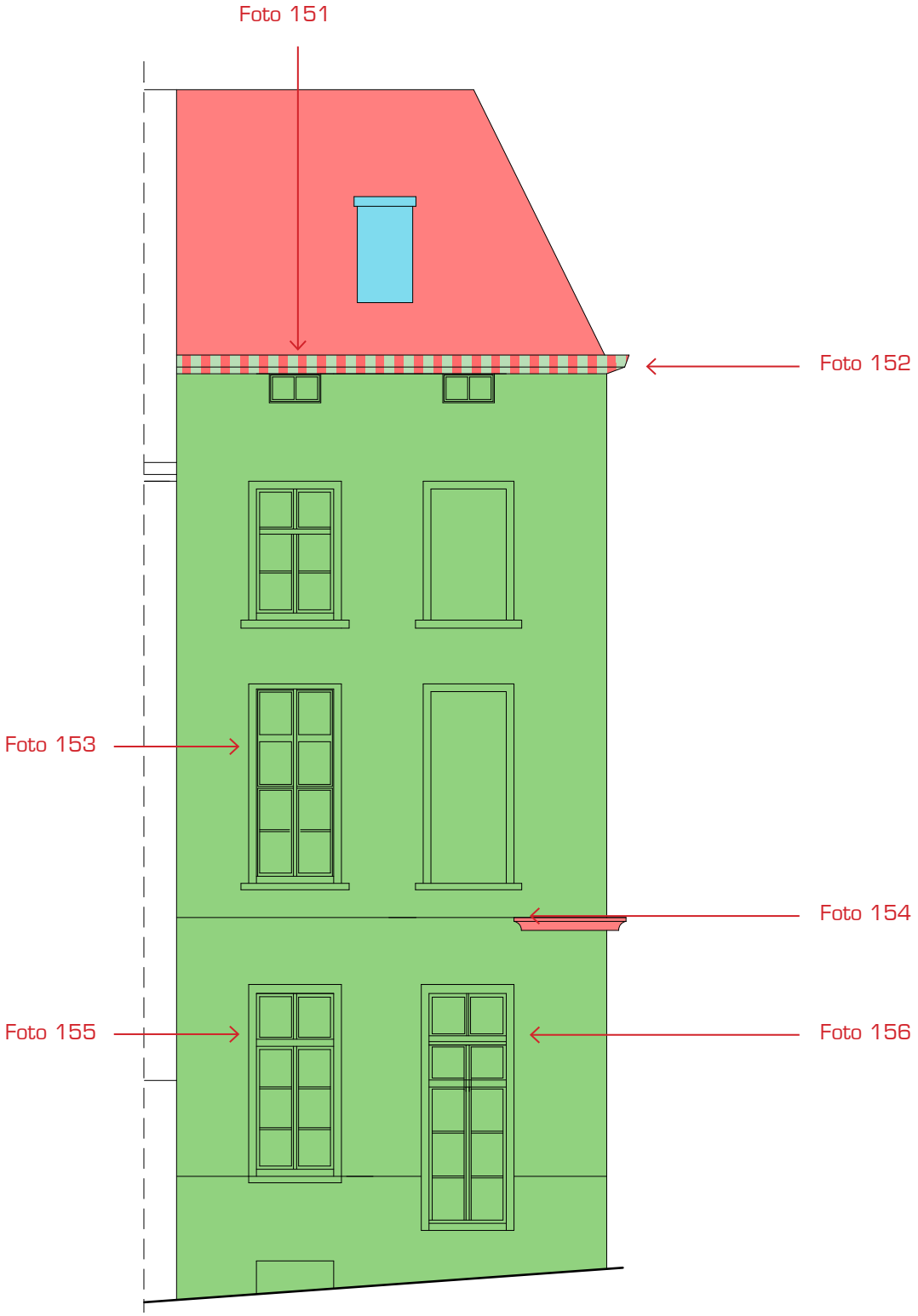

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 147

Foto 148

Foto 149

Foto 150

Foto 151

Foto 152

Foto 153

Foto 154

Foto 155

Foto 156

Foto 157 Gevel Sint-Pietersplein 18 - 20

Foto 158 Situering in de gevelrij

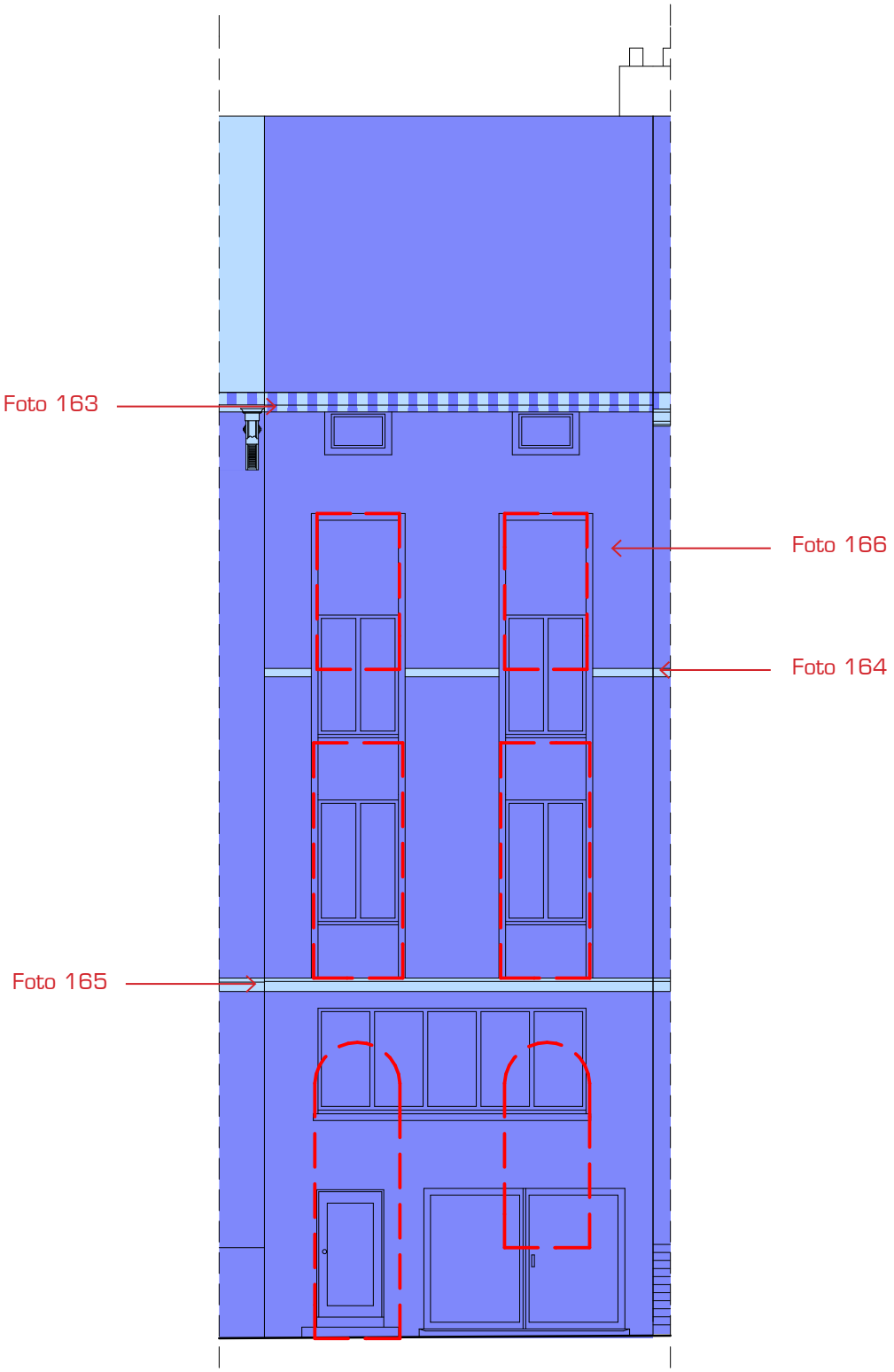

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

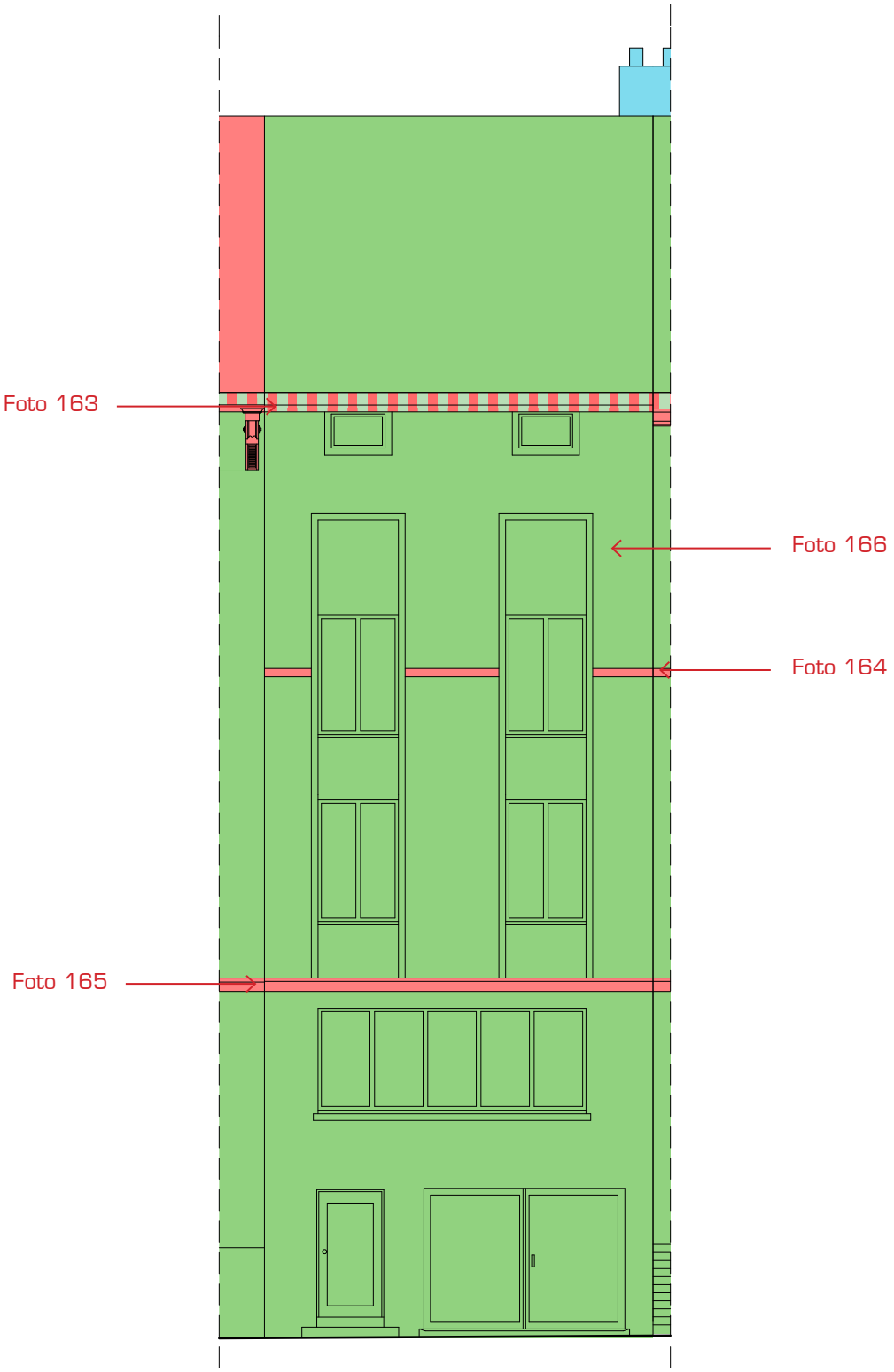

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 159

Foto 160

Foto 161

Foto 162

Foto 163

Foto 164

Foto 165

Foto 166

Foto 167 Gevel Sint-Pietersplein 21

Foto 168 Situering in de gevelrij

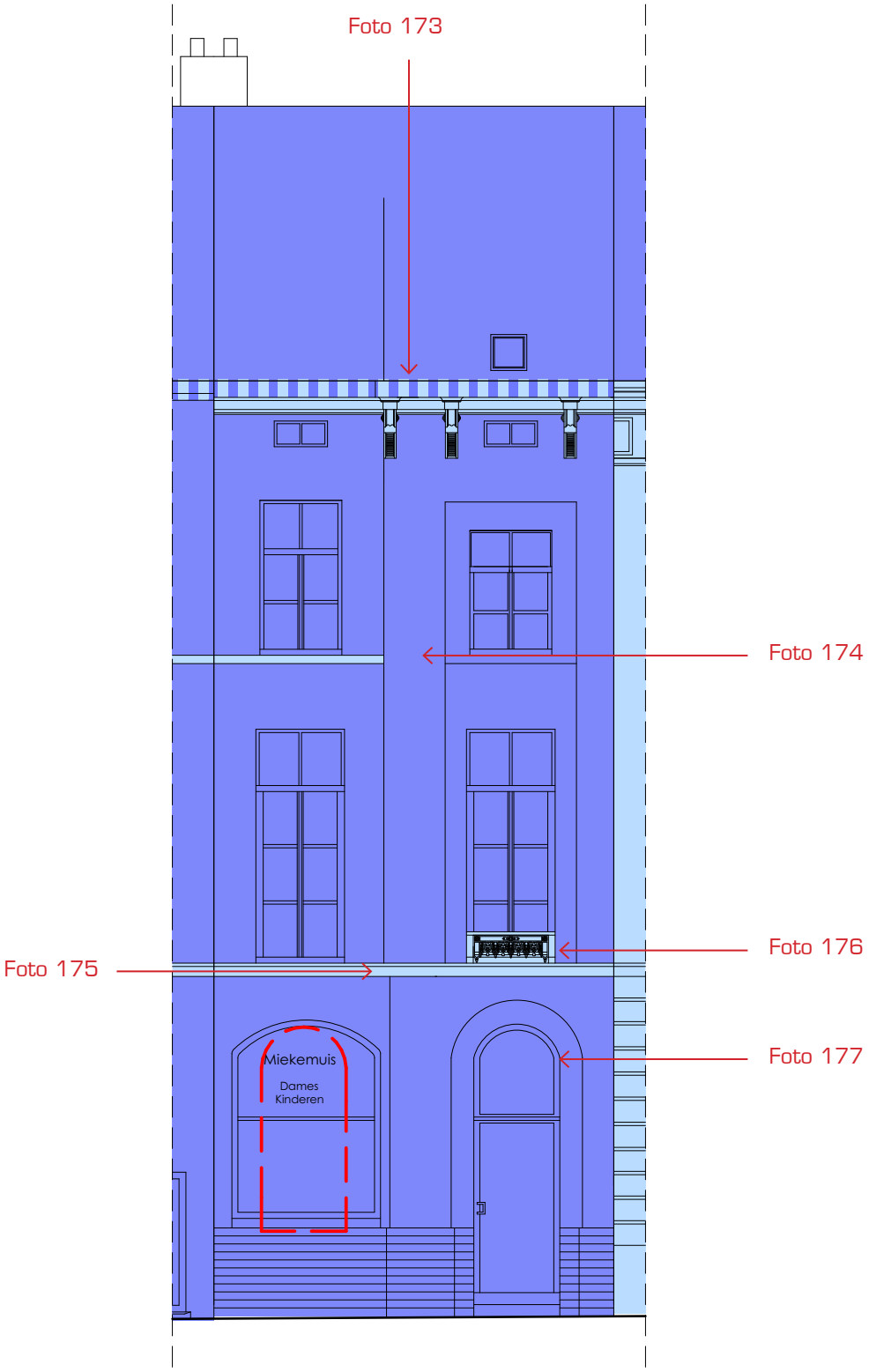

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

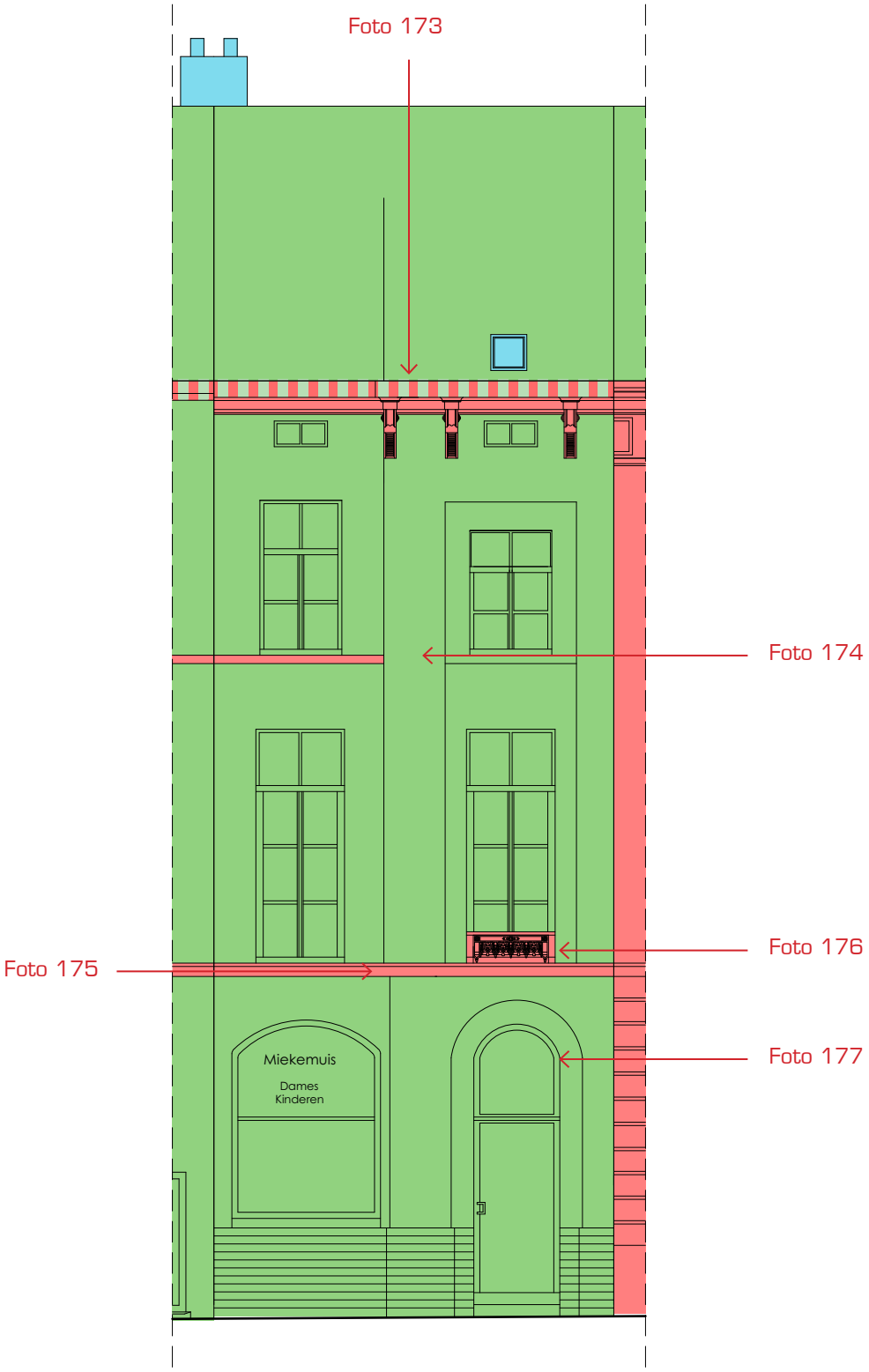

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 169

Foto 170

Foto 171

Foto 172

Foto 173

Foto 174

Foto 175

Foto 176

Foto 177

Foto 178 Gevel Sint-Pietersplein 22

Foto 179 Situering in de gevelrij

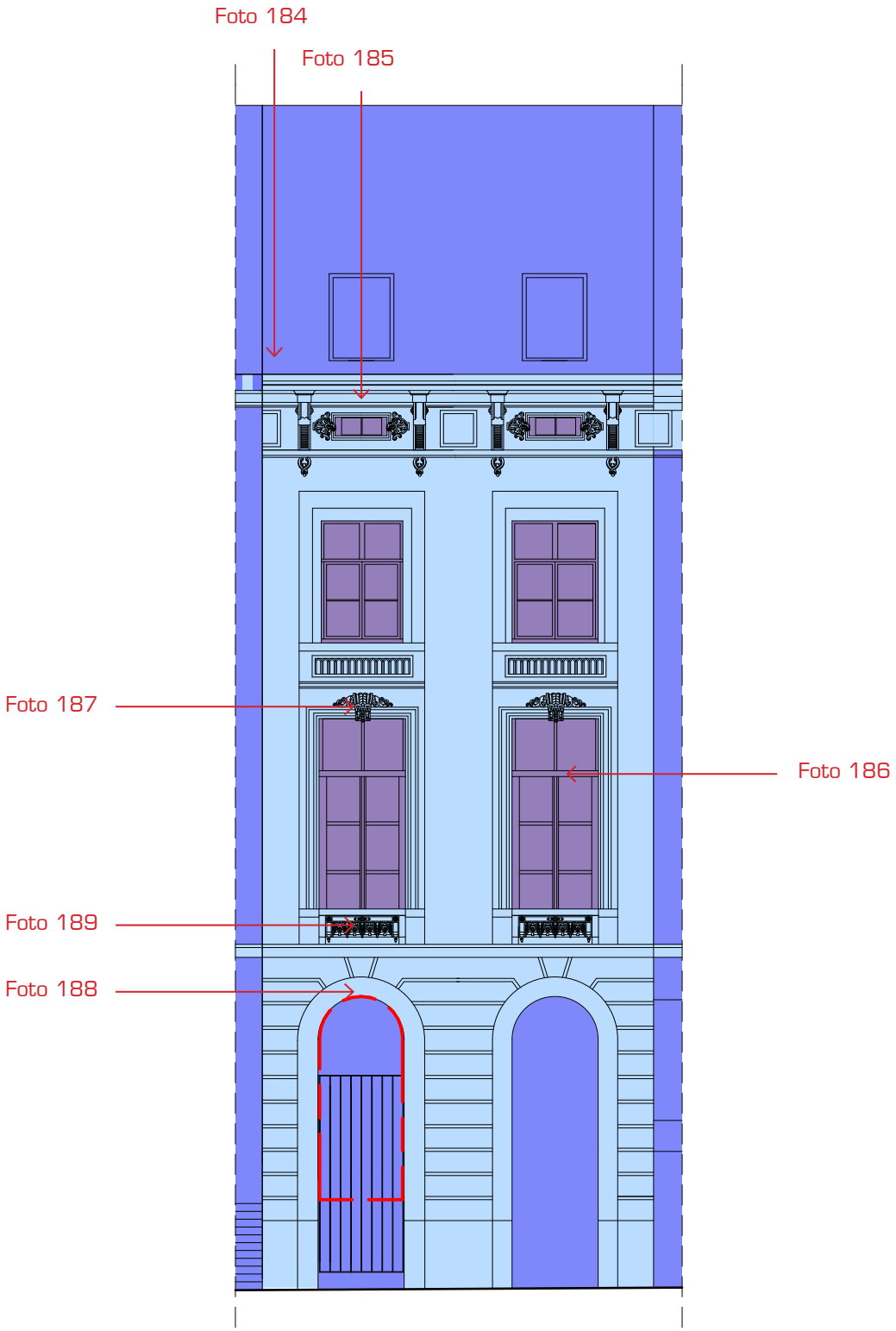

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

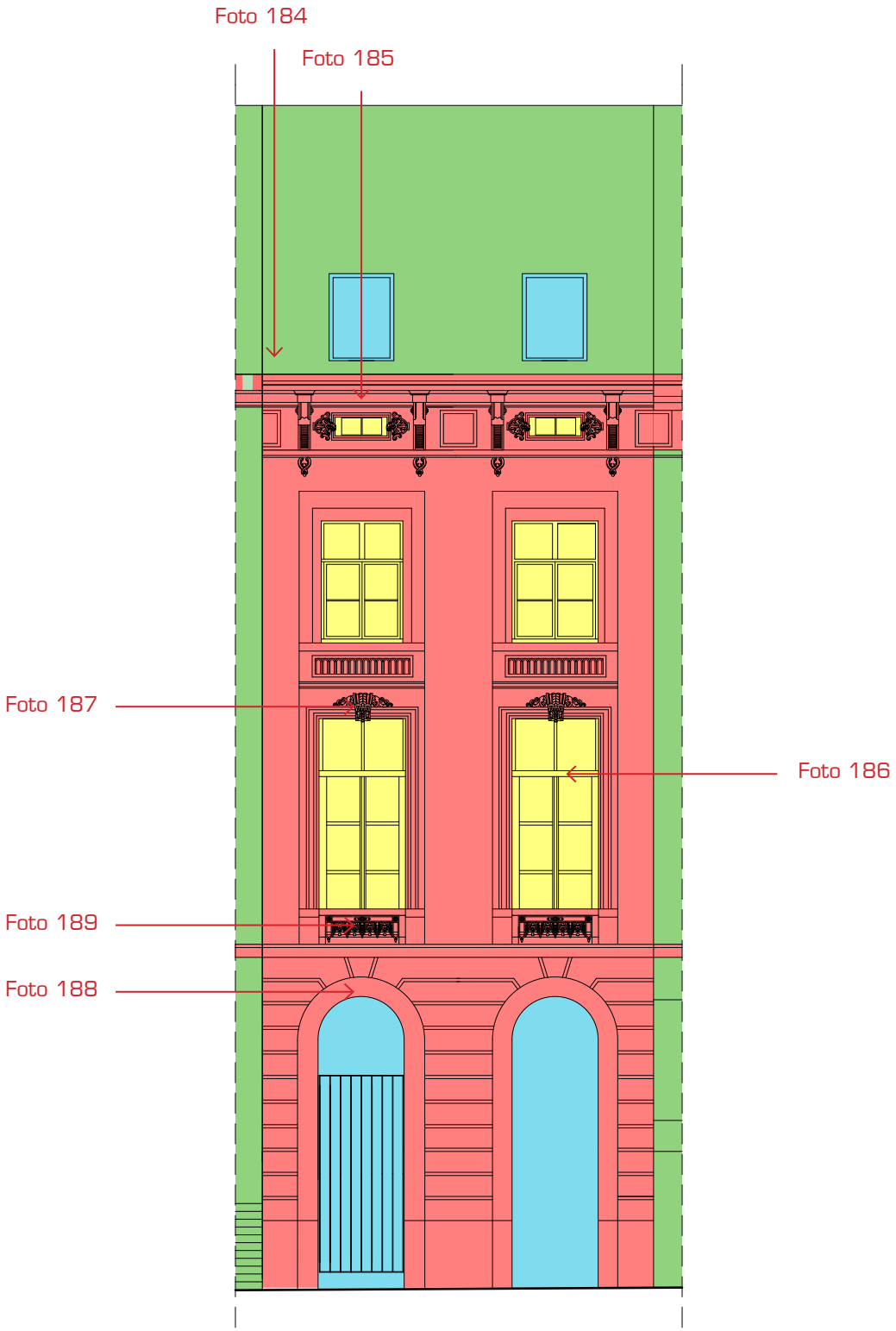

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 180

Foto 181

Foto 182

Foto 183

Foto 184

Foto 185

Foto 186

Foto 187

Foto 188

Foto 189

Foto 190 Gevel Sint-Pietersplein 24

Foto 191 Situering in de gevelrij

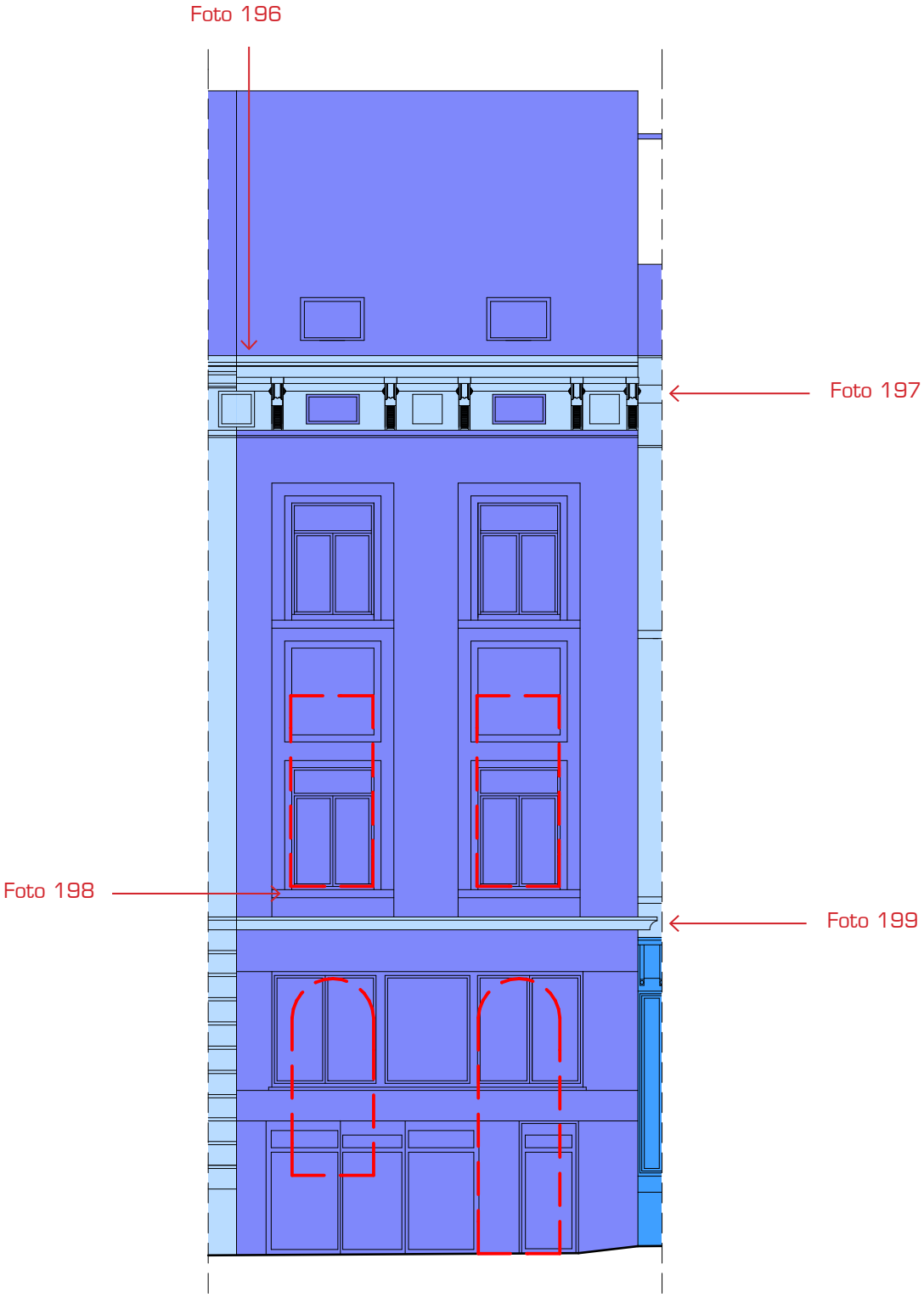

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

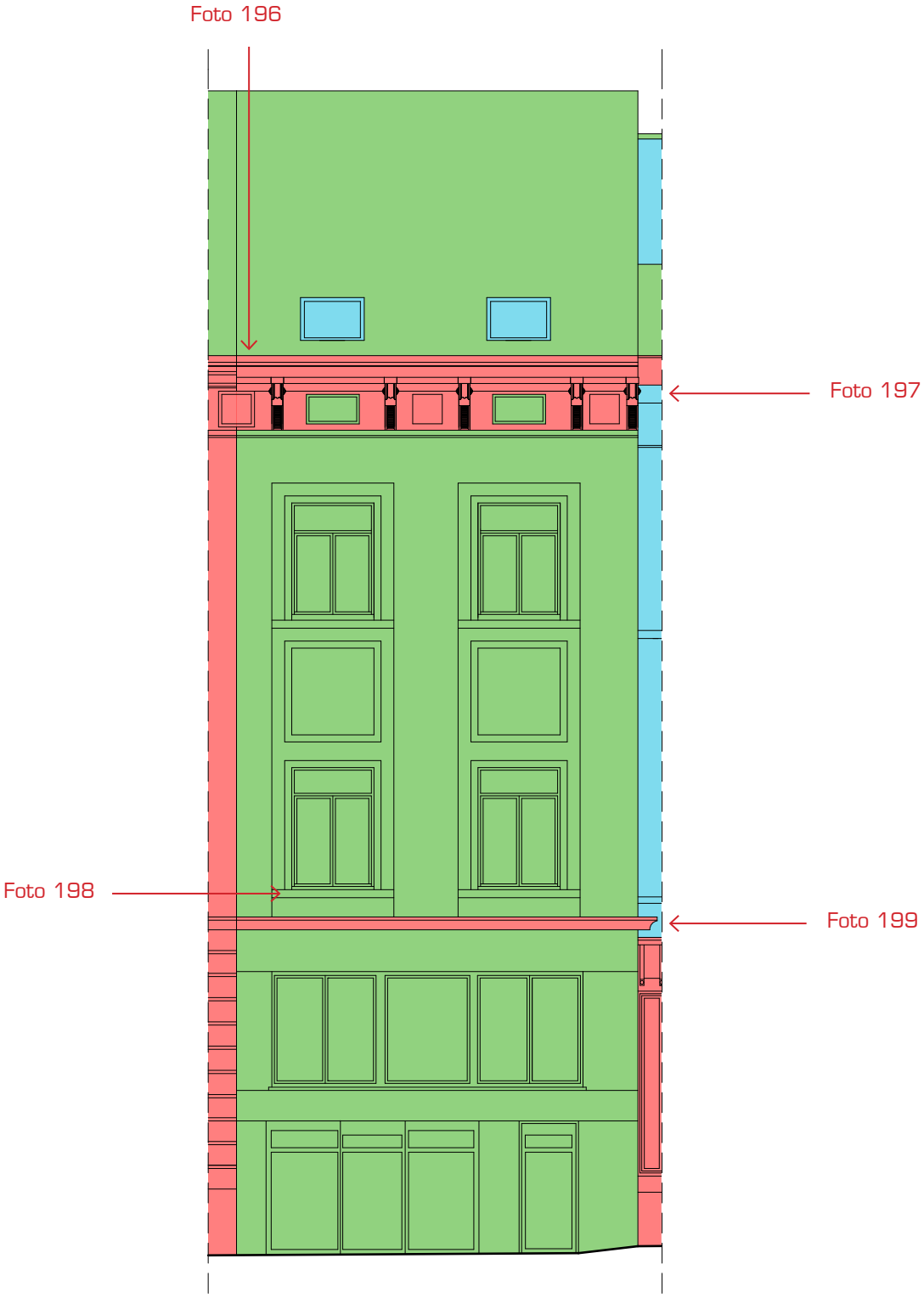

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 192

Foto 193

Foto 194

Foto 195

Foto 196

Foto 197

Foto 198

Foto 199

Foto 200 Gevel Sint-Pietersplein 26

Foto 201 Situering in de gevelrij

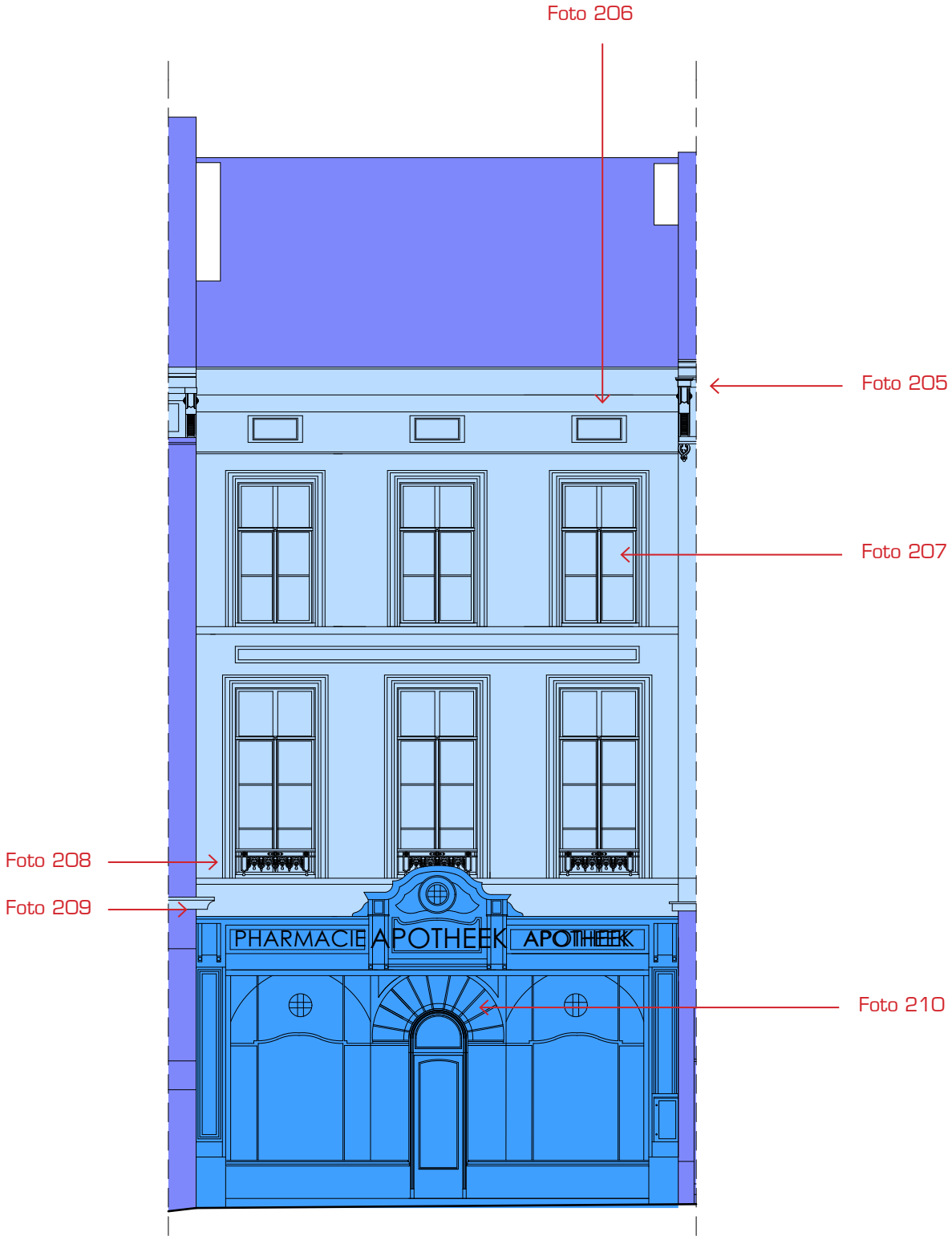

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

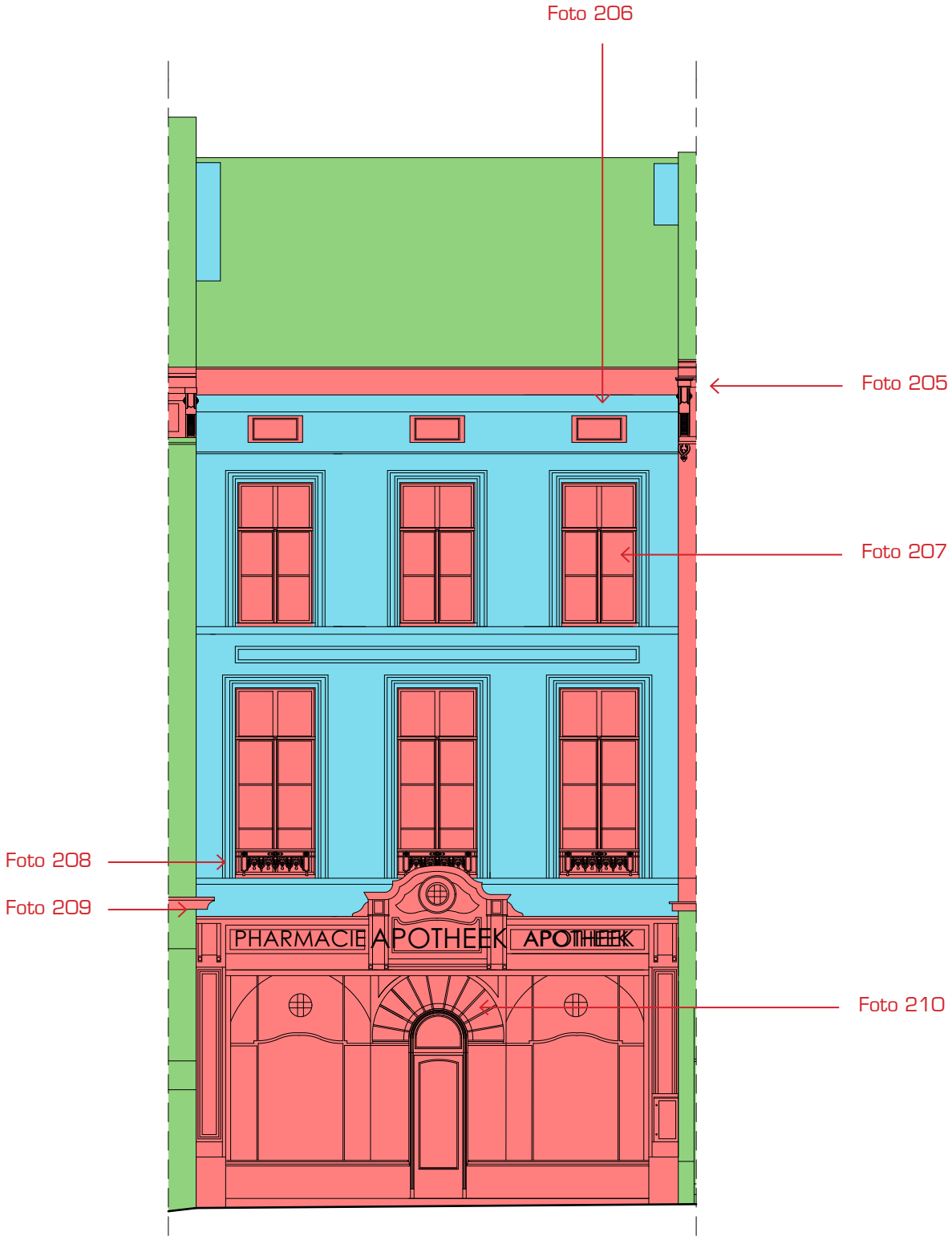

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 202

Foto 203

Foto 204

Foto 205

Foto 206

Foto 207

Foto 208

Foto 209

Foto 210

Foto 211 Gevel Sint-Pietersplein 27

Foto 212 Situering in de gevelrij

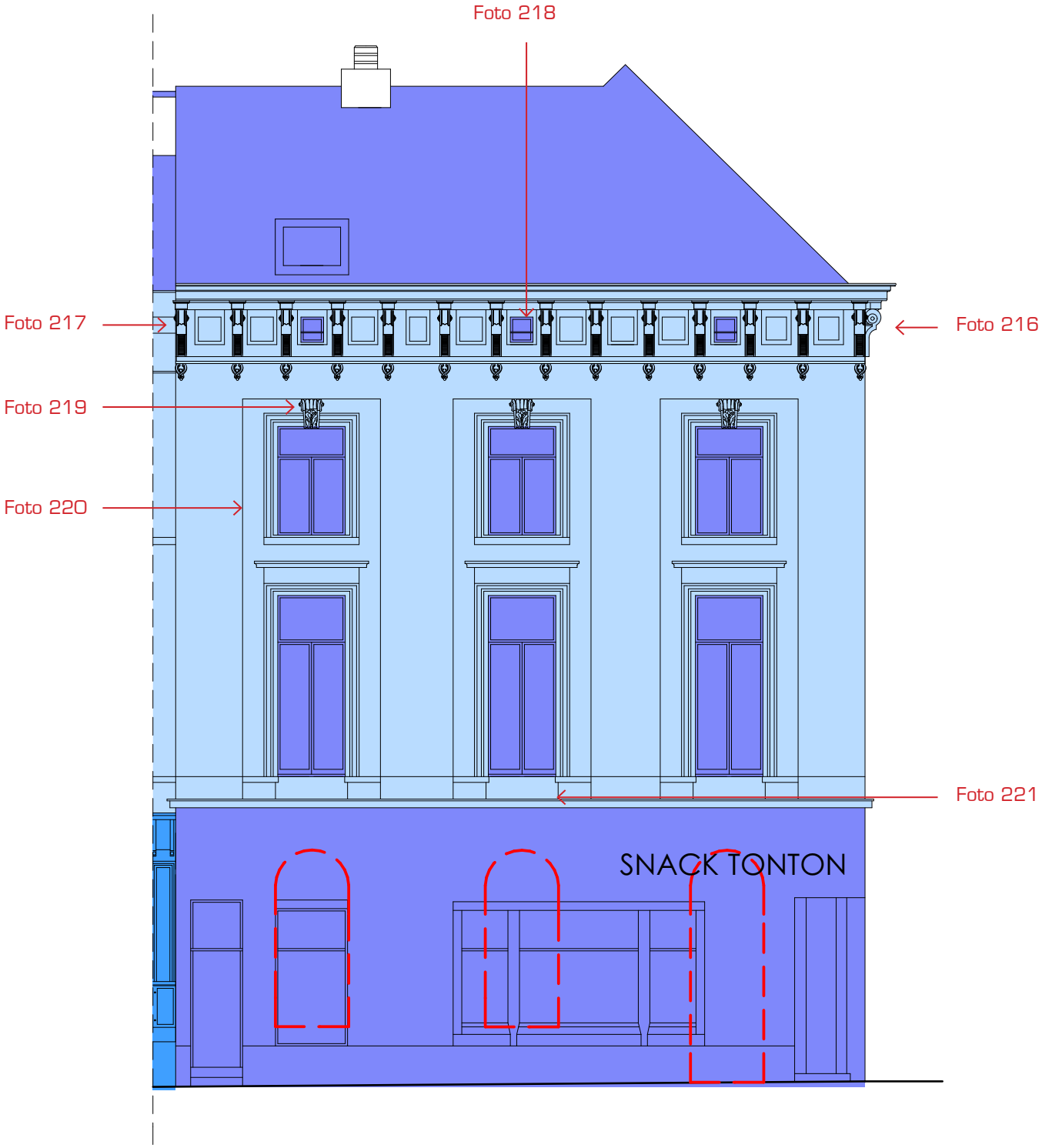

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

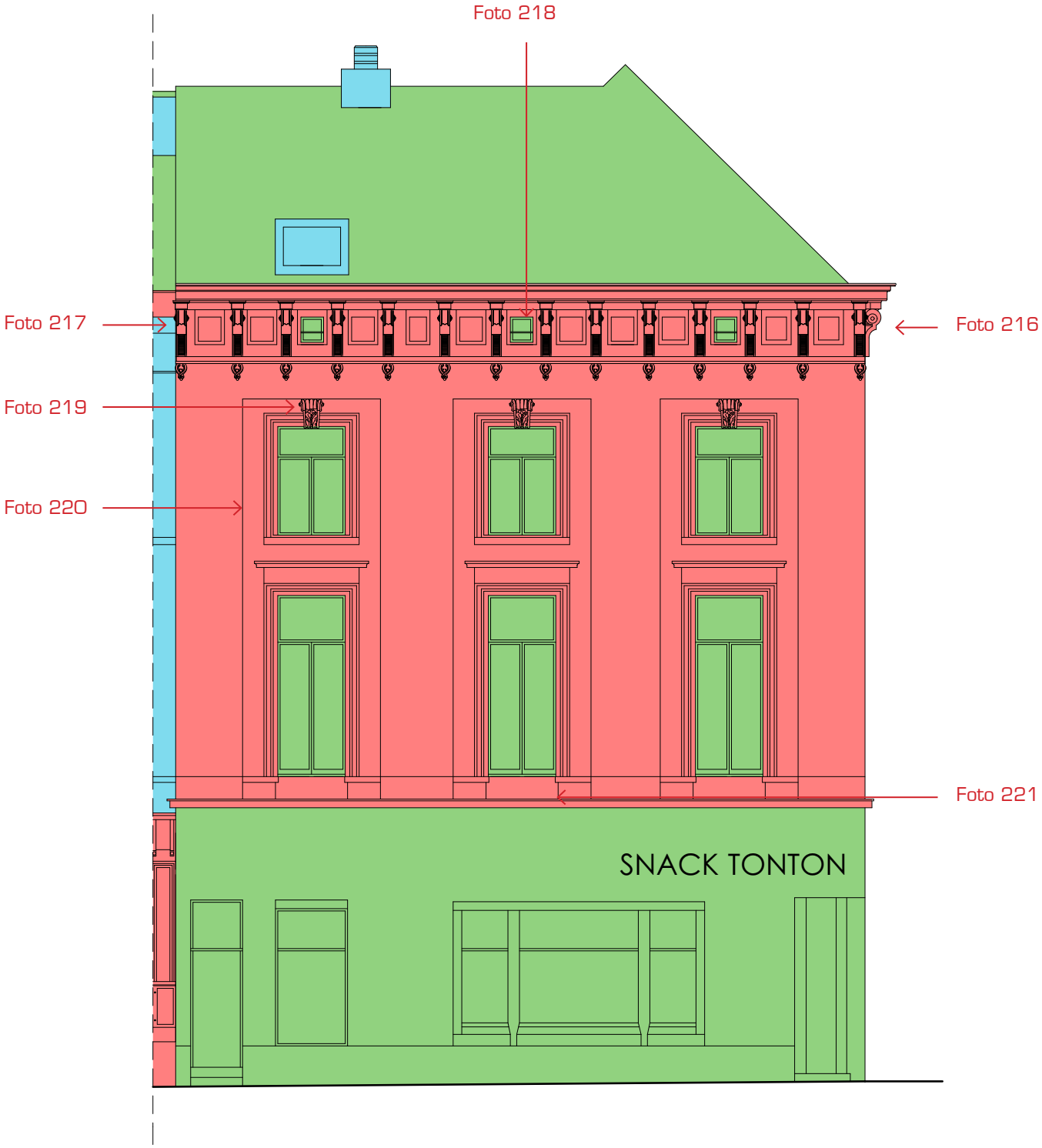

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 213

Foto 214

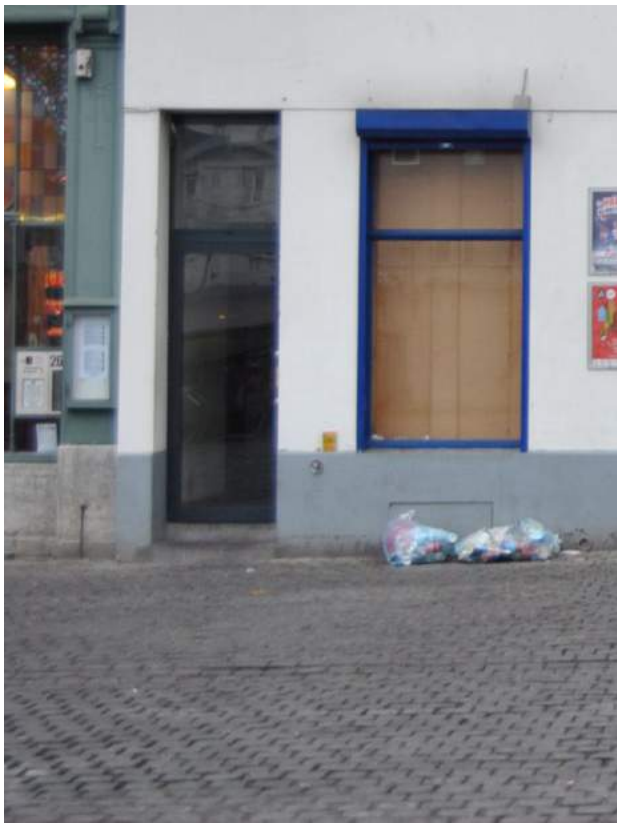
Foto 215

Foto 216

Foto 217

Foto 218

Foto 219

Foto 220

Foto 221

Foto 222 Zijgevel Sint-Pietersplein 27

Foto 223 Situering in de gevelrij

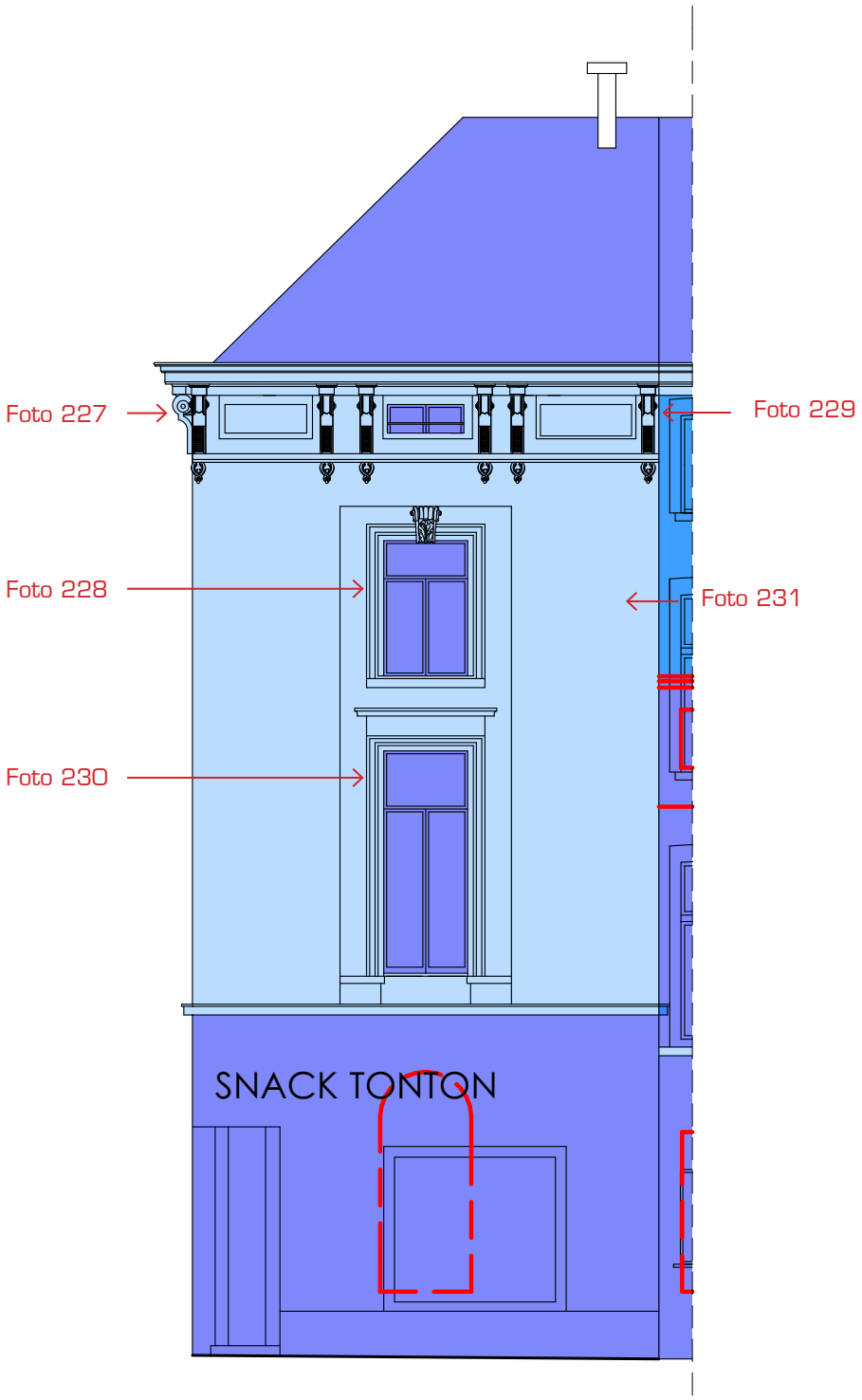

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

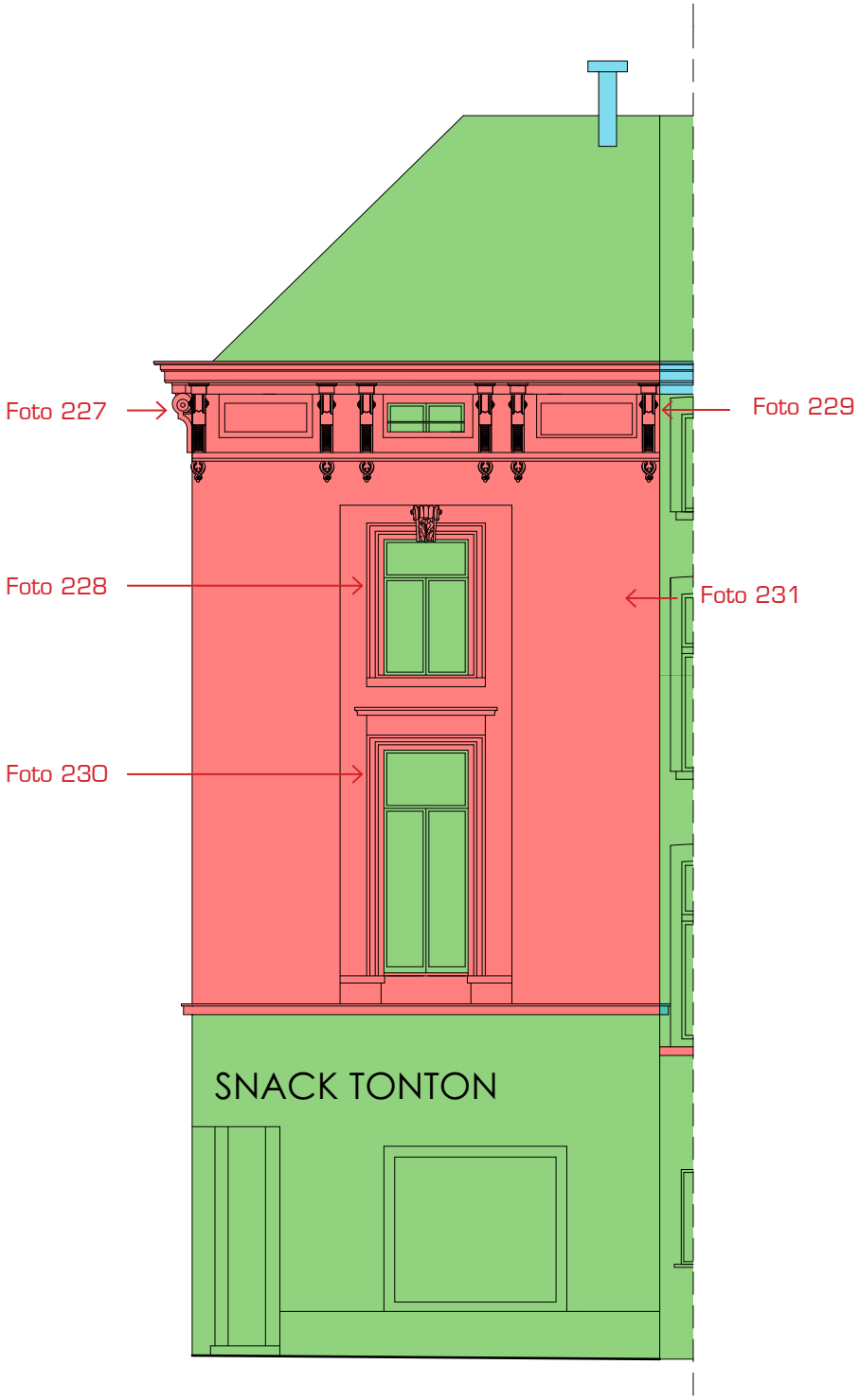

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 224

Foto 225

Foto 226

Foto 227

Foto 228

Foto 229

Foto 230

Foto 231

Foto 232 Gevel Sint-Pietersplein 28

Foto 233 Situering in de gevelrij

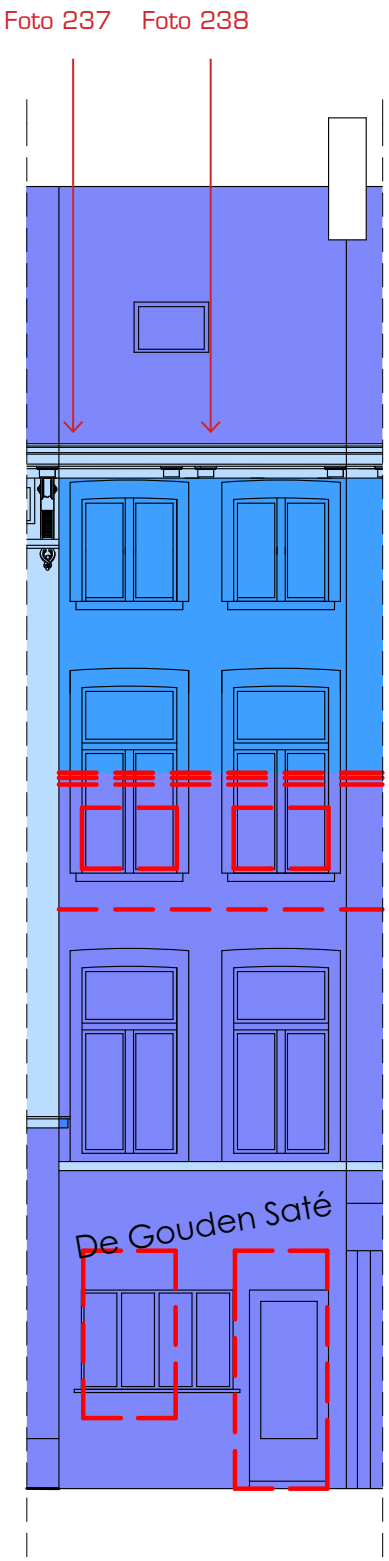

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

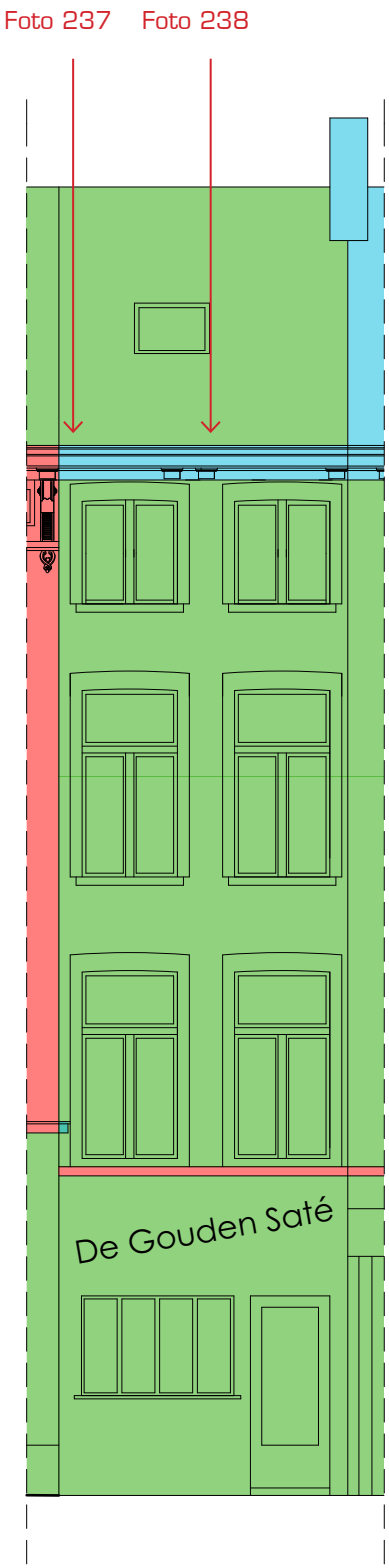

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 234

Foto 235

Foto 236

Foto 237

Foto 238

Foto 239 Gevel Sint-Pietersplein 29

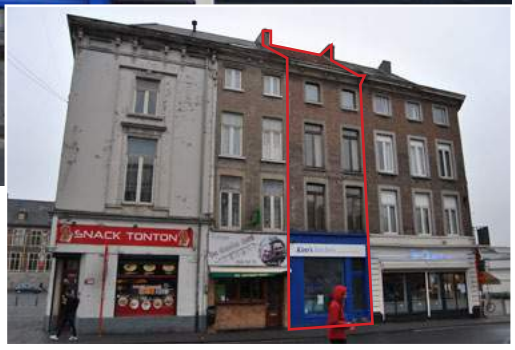

Foto 240 Situering in de gevelrij

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

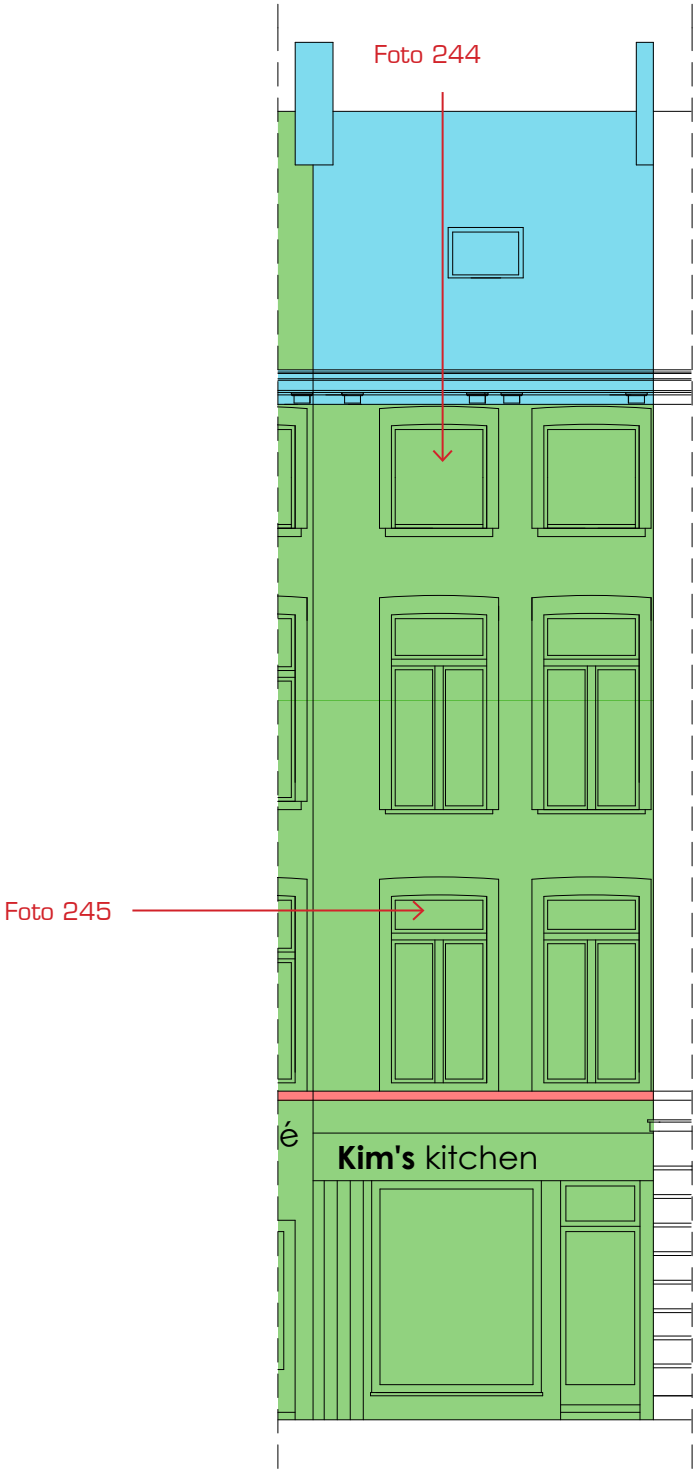

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 241

Foto 242

Foto 243

Foto 244

Foto 245

Foto 246 Gevel Sint-Pietersplein 30 - 41

Foto 247 Situering in de gevelrij

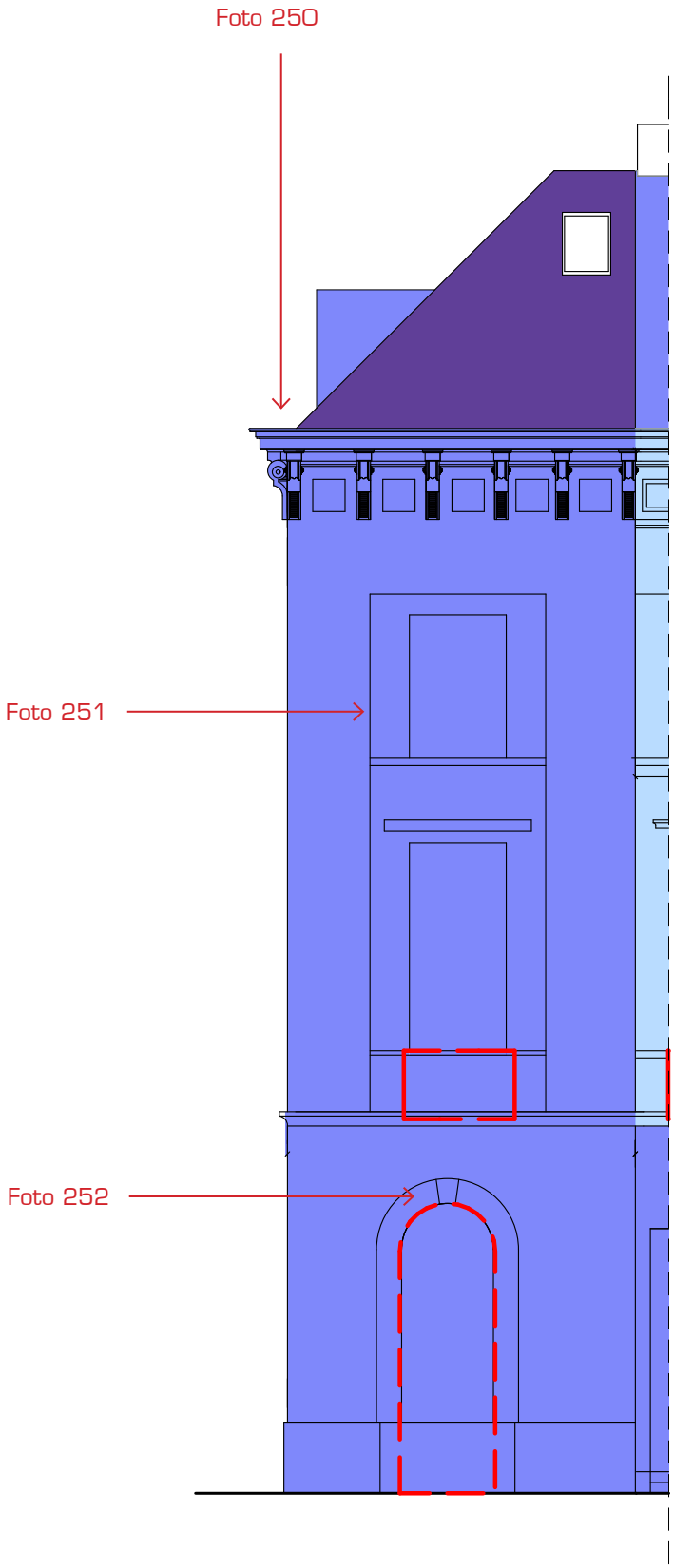

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

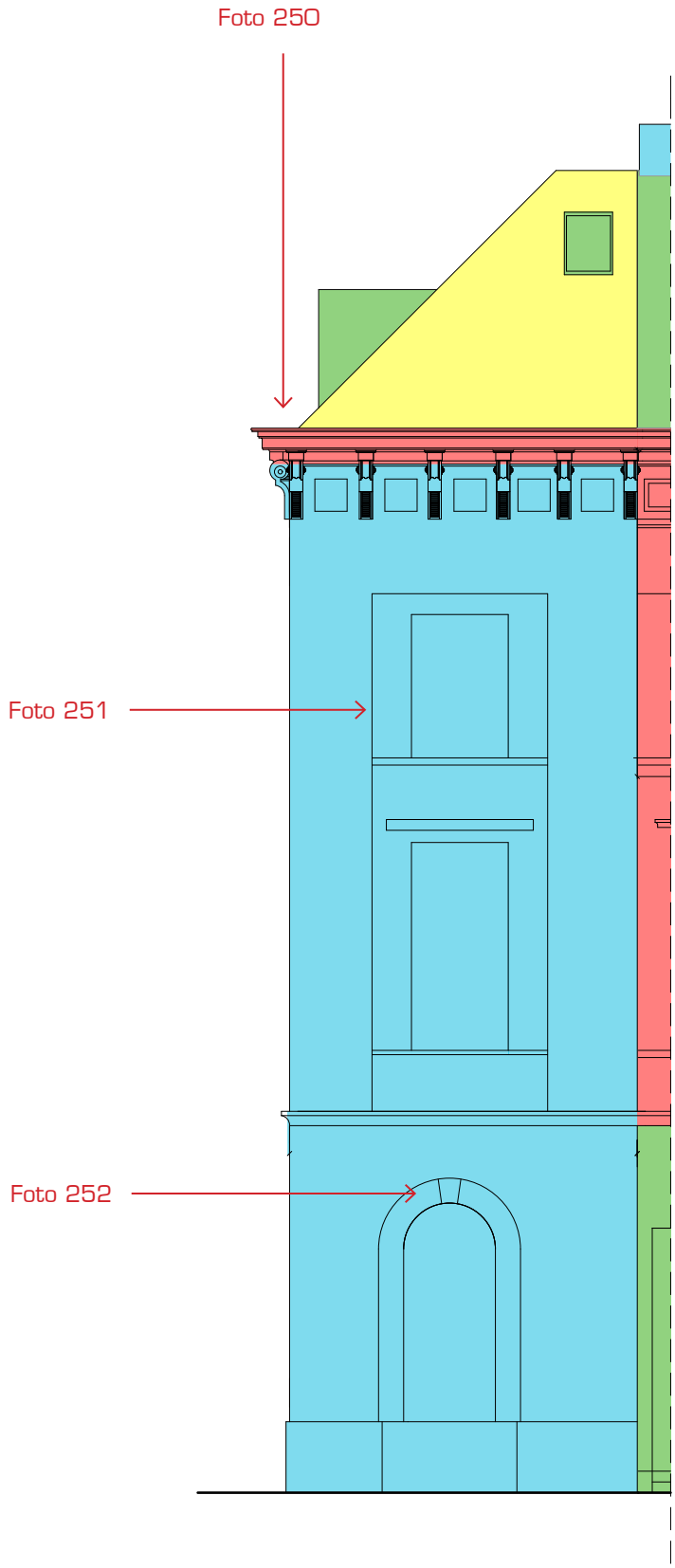

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

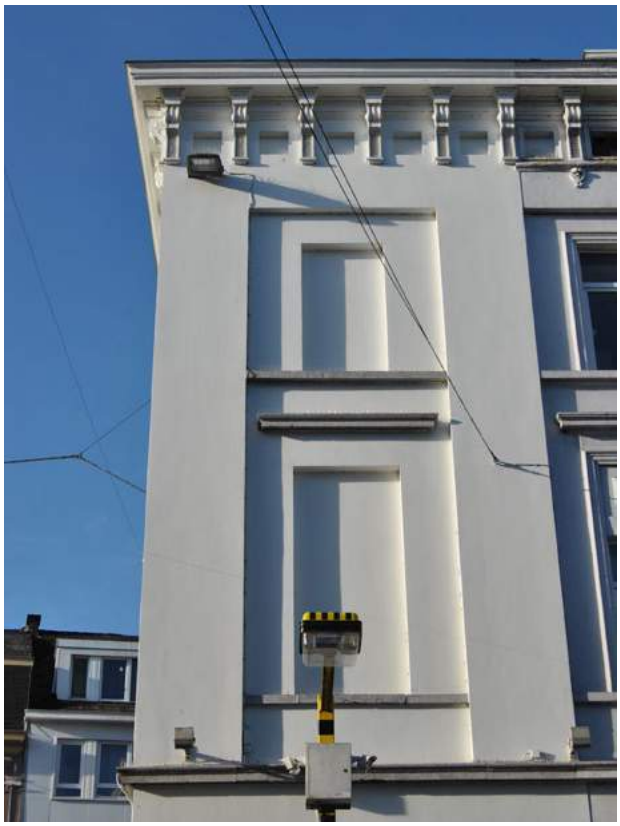

Foto 248

Foto 249

Foto 250

Foto 251

Foto 252

Foto 253 Voorgevel Sint-Pietersplein 30 - 41

Foto 254 Situering in de gevelrij

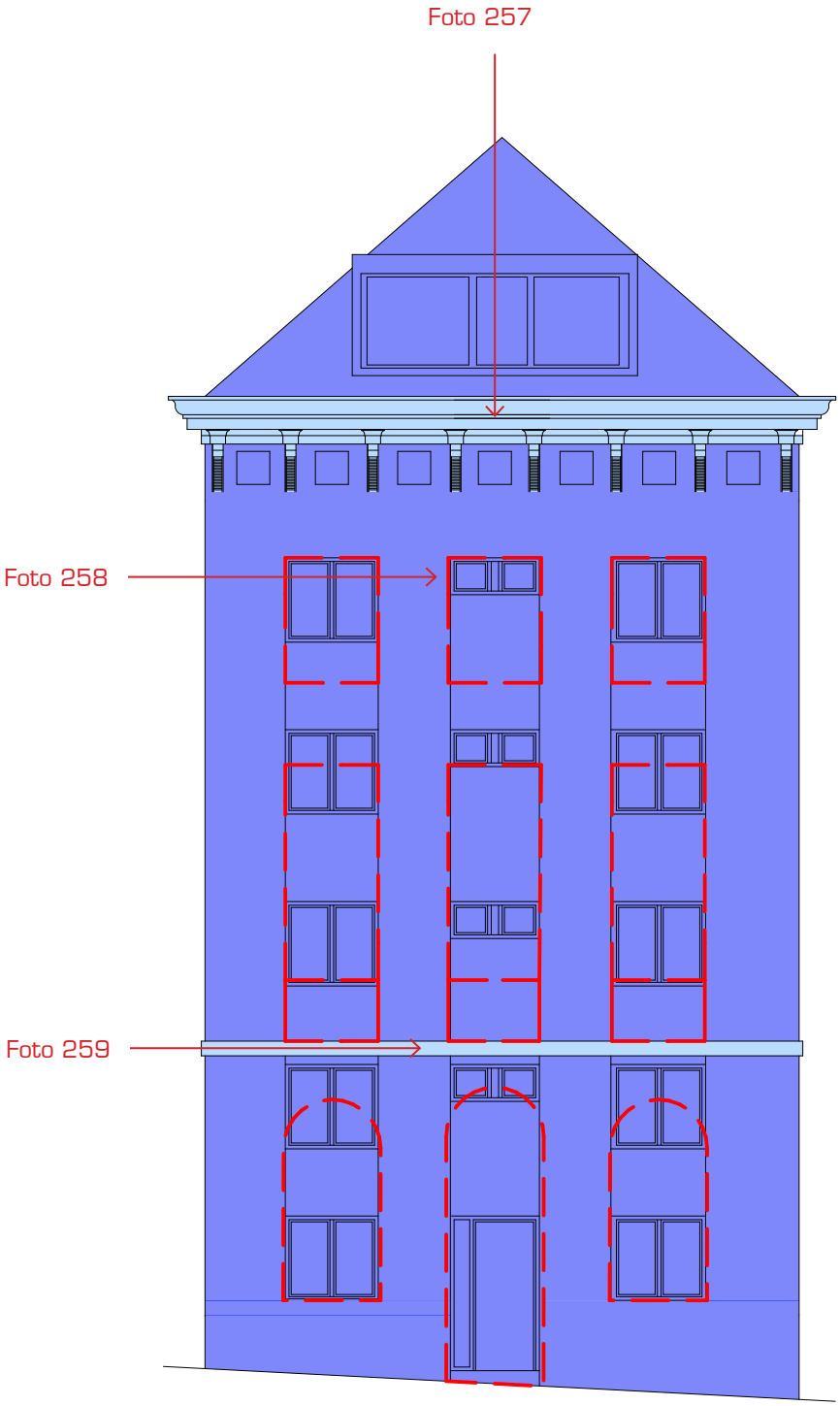

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

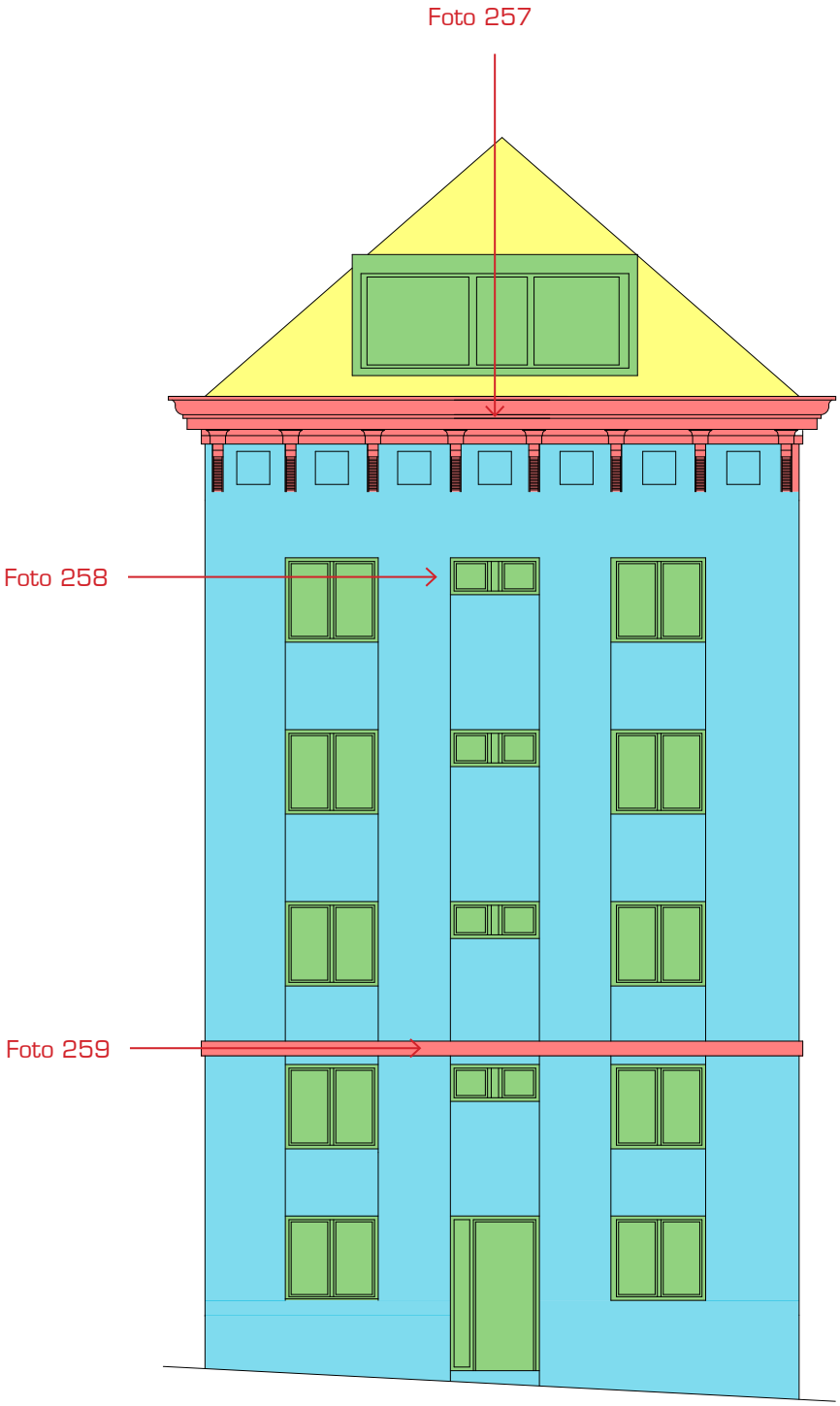

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 255

Foto 256

Foto 257

Foto 258

Foto 259

Foto 260 Achtergevel Sint-Pietersplein 30 - 41

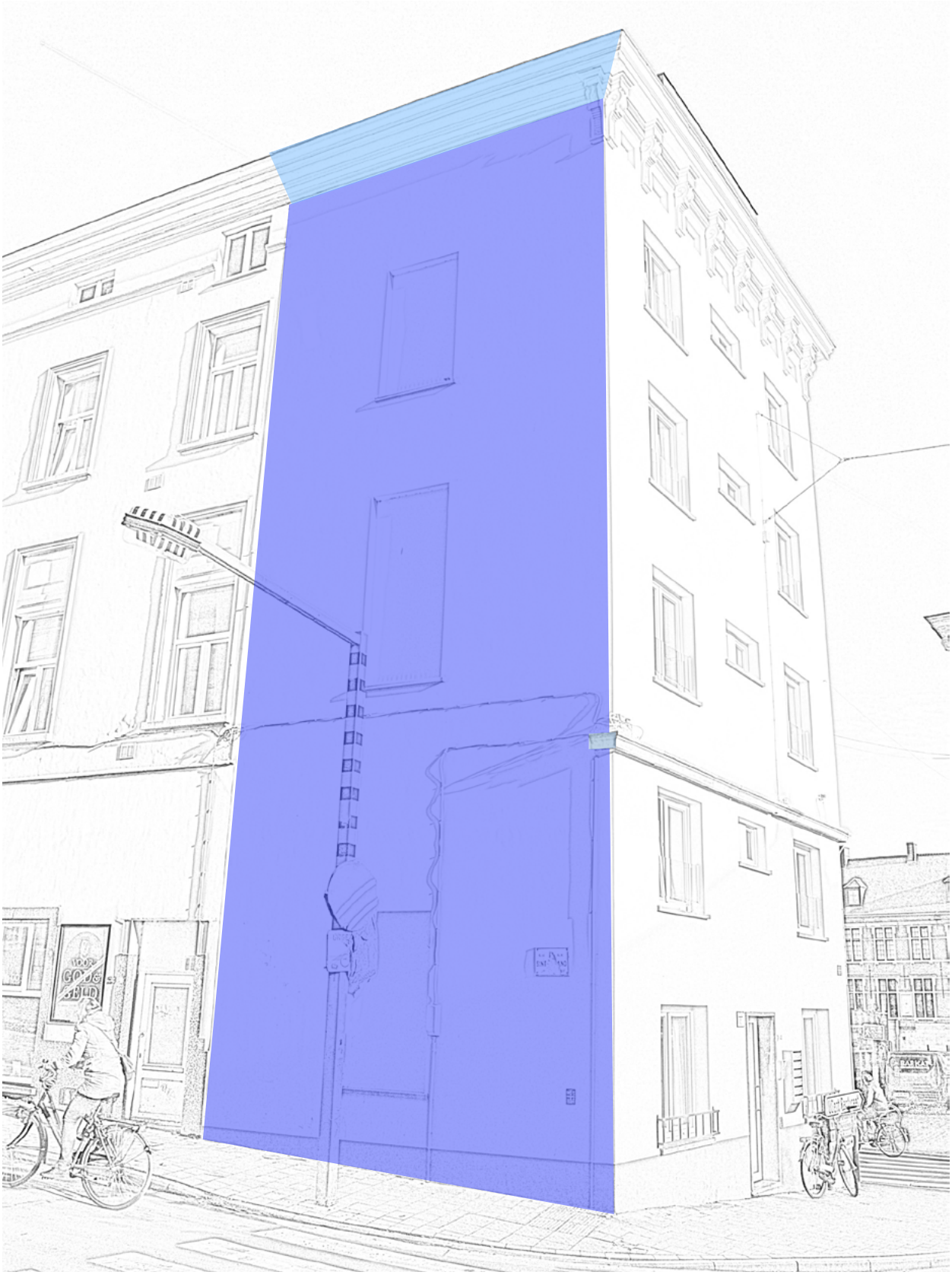

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

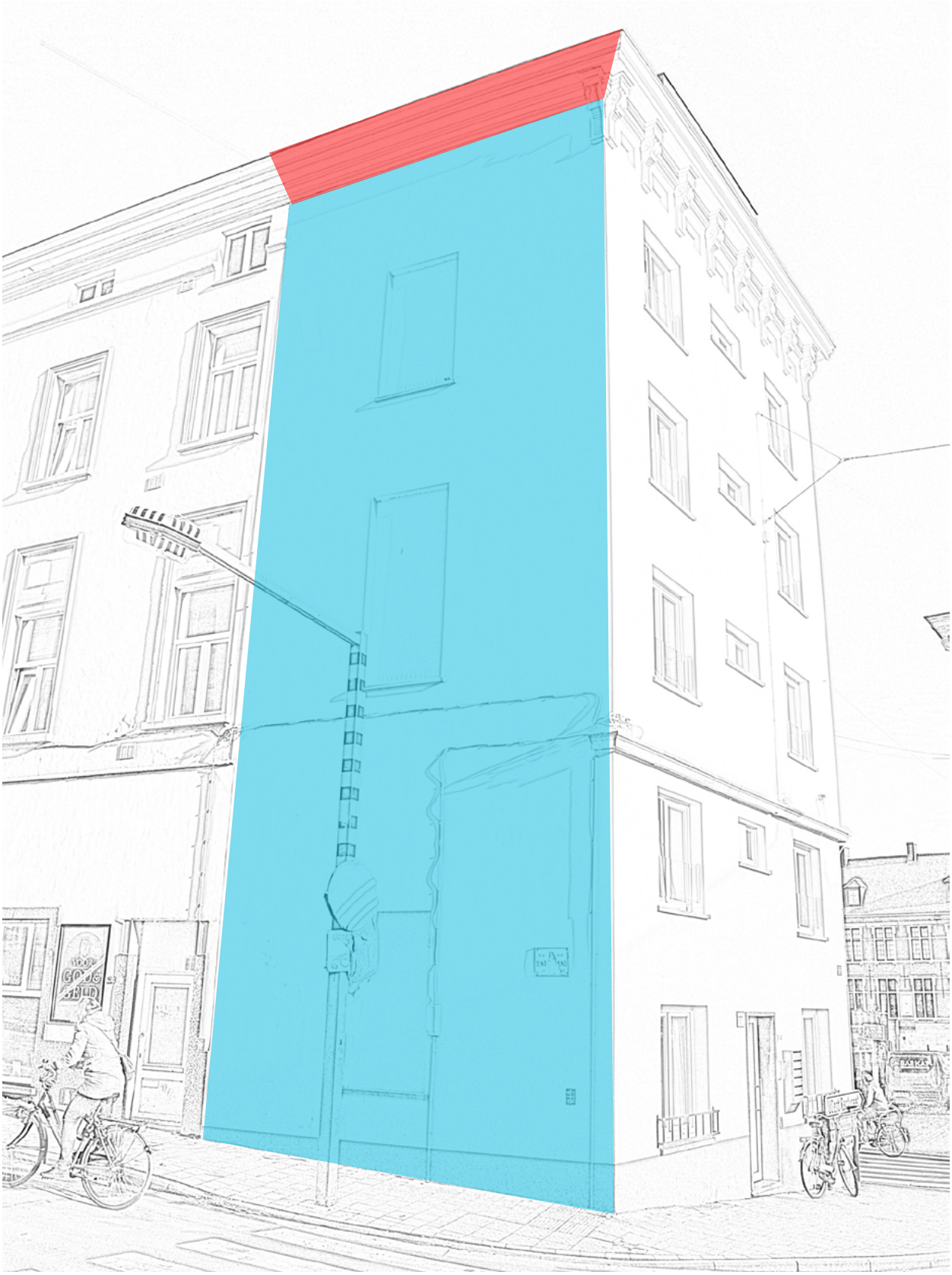

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 261

Foto 262 Gevel Sint-Pietersplein 42

Foto 263 Situering in de gevelrij

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

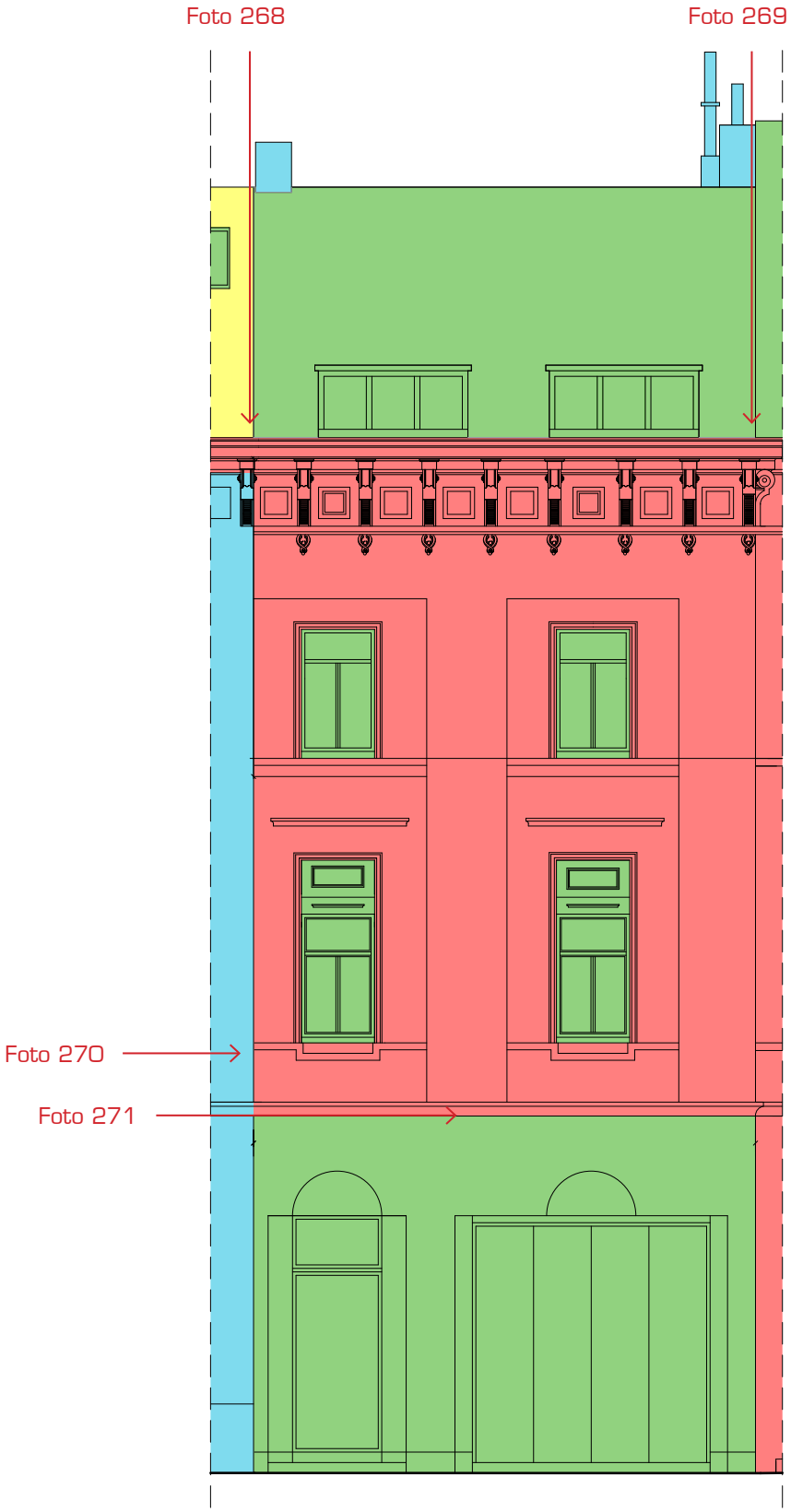

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 264

Foto 265

Foto 266

Foto 267

Foto 268

Foto 269

Foto 270

Foto 271

Foto 272 Achtergevel Sint-Pietersplein 42

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 273

Foto 274

Foto 275

Foto 276 Gevel Sint-Pietersplein 43

Foto 277 Situering in de gevelrij

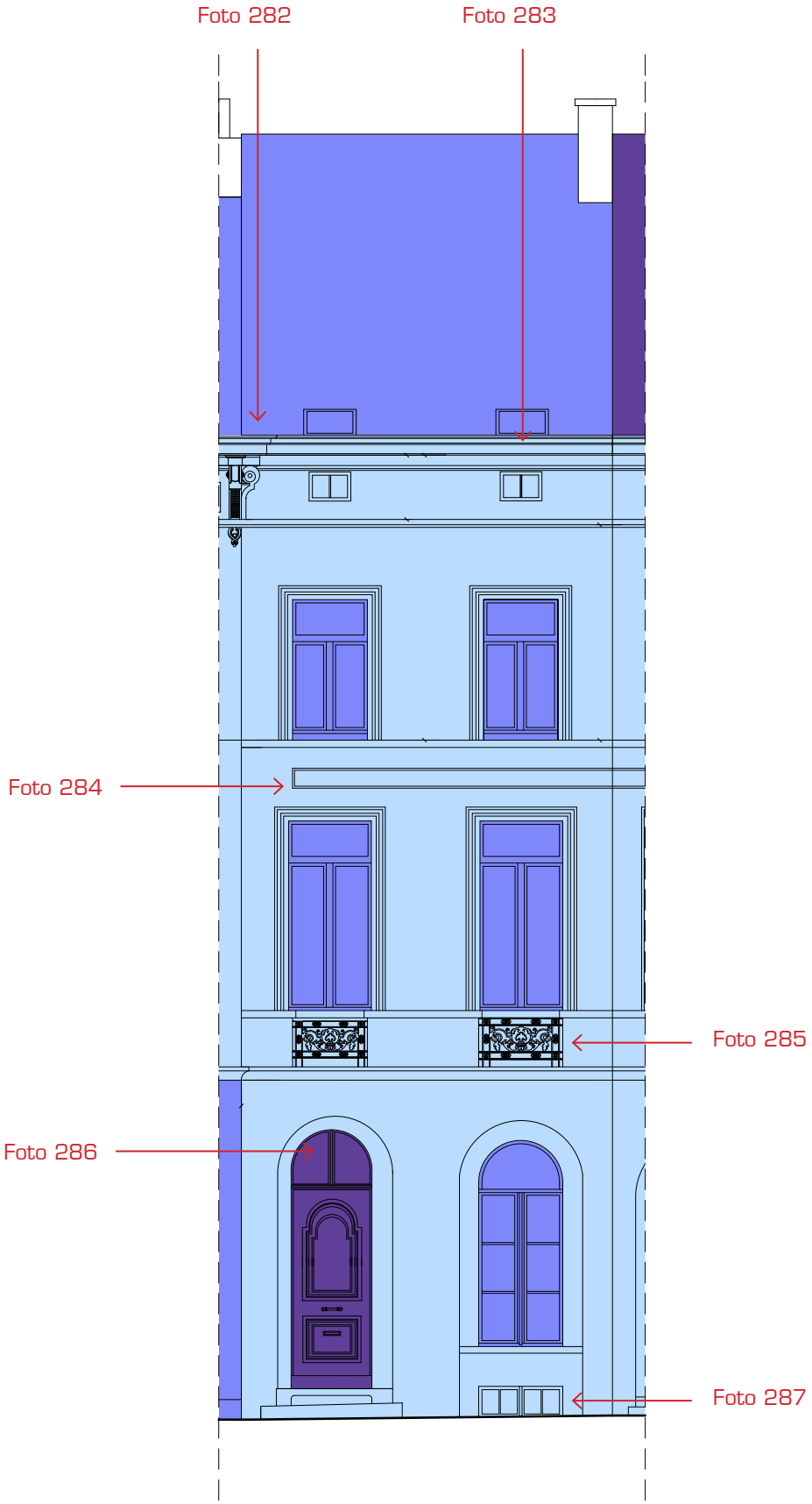

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

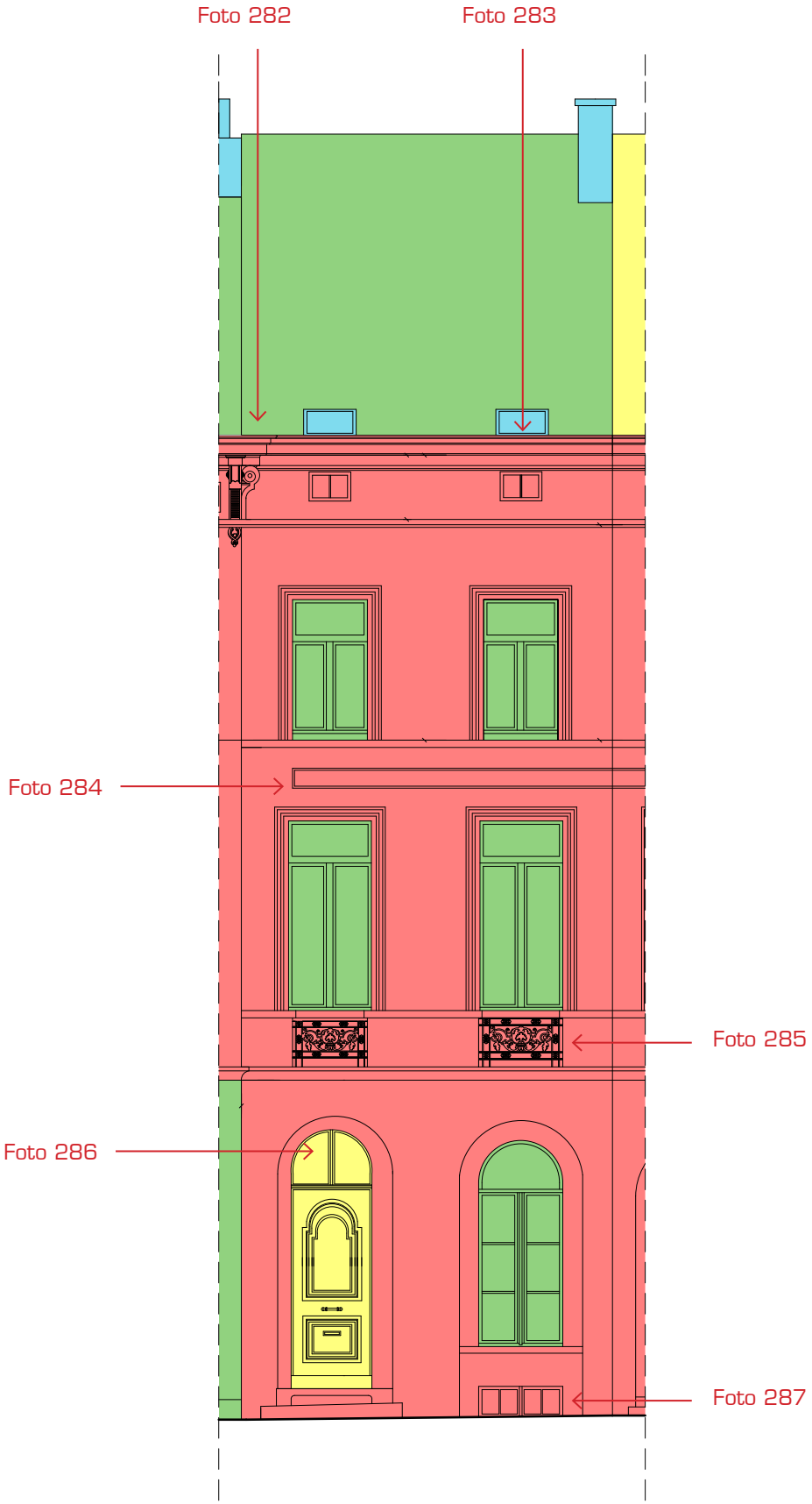

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 278

Foto 279

Foto 280

Foto 281

Foto 282

Foto 283

Foto 284

Foto 285

Foto 286

Foto 287

Foto 288 Achtergevel Sint-Pietersplein 43

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 289

Foto 290

Foto 291

Foto 292 Gevel Sint-Pietersplein 44

Foto 293 Situering in de gevelrij

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

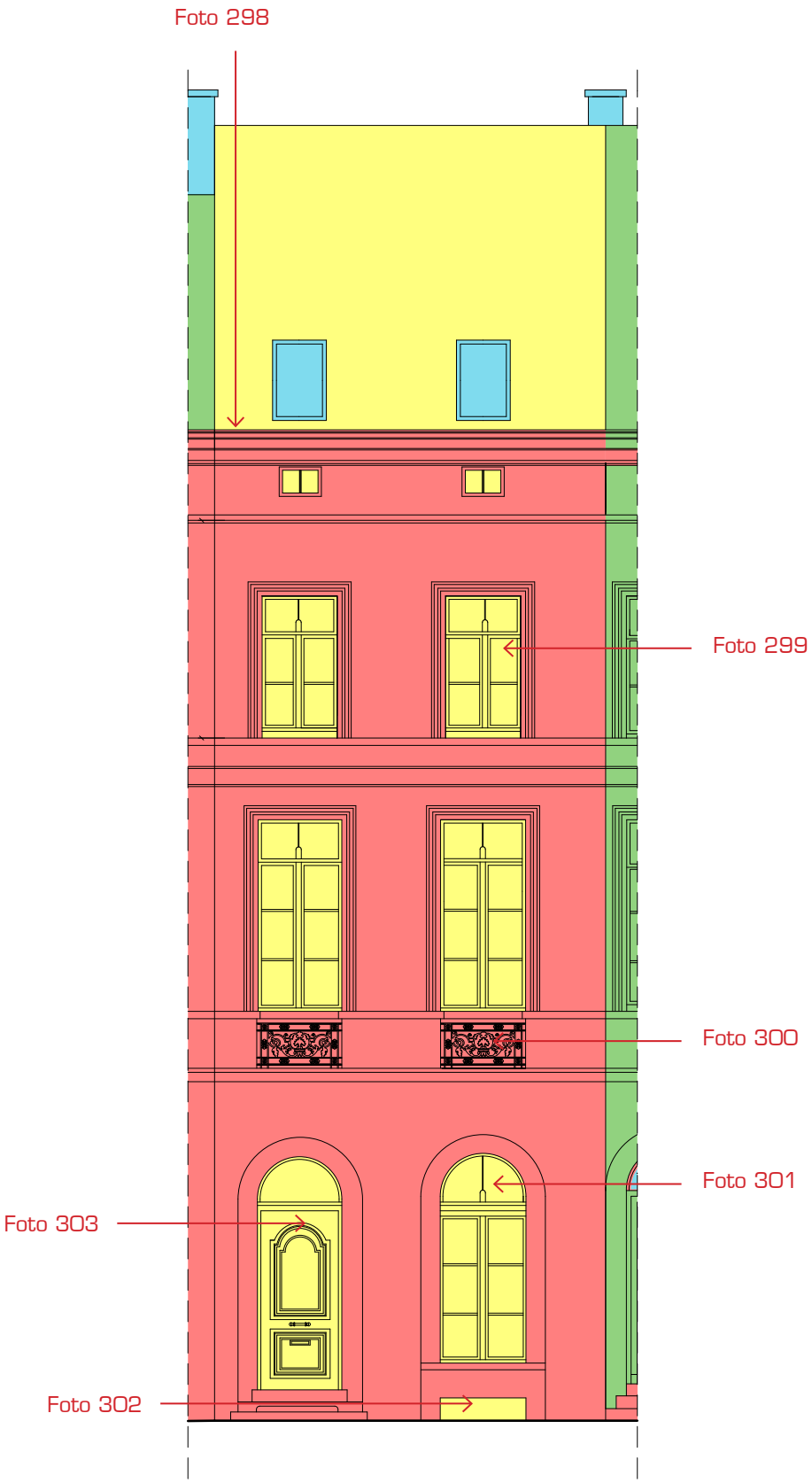

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 294

Foto 295

Foto 296

Foto 297

Foto 298

Foto 299

Foto 300

Foto 301

Foto 302

Foto 303

Foto 304 Achtergevel Sint-Pietersplein 44

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

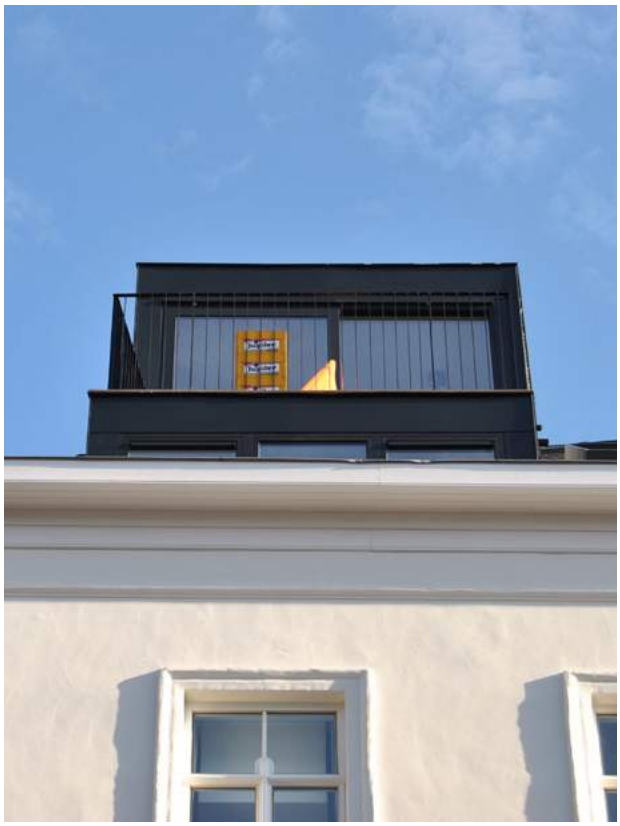
Foto 306

Foto 307

Foto 305

Foto 308

Foto 309 Gevel Sint-Pietersplein 45

Foto 310 Situering in de gevelrij

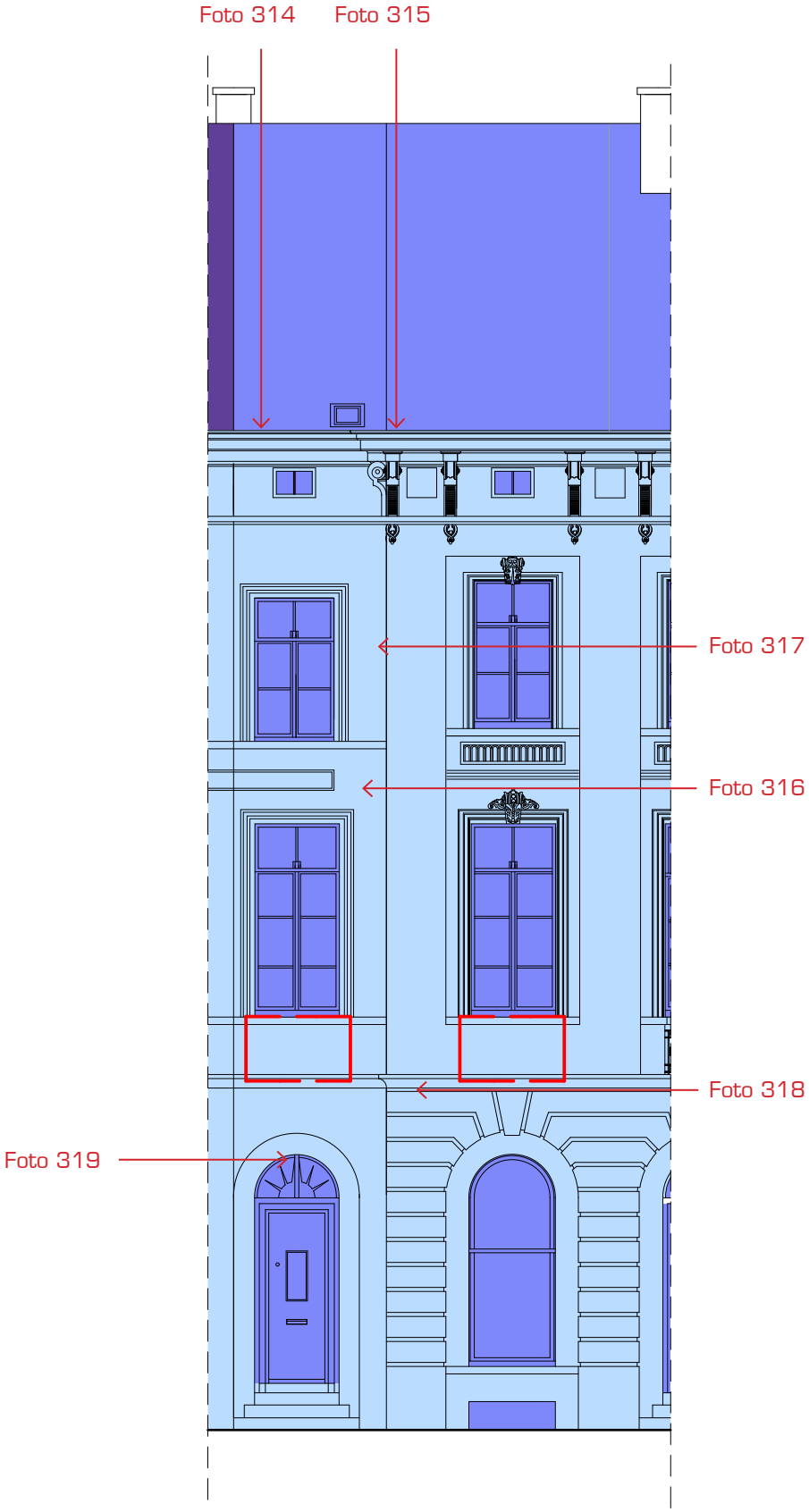

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

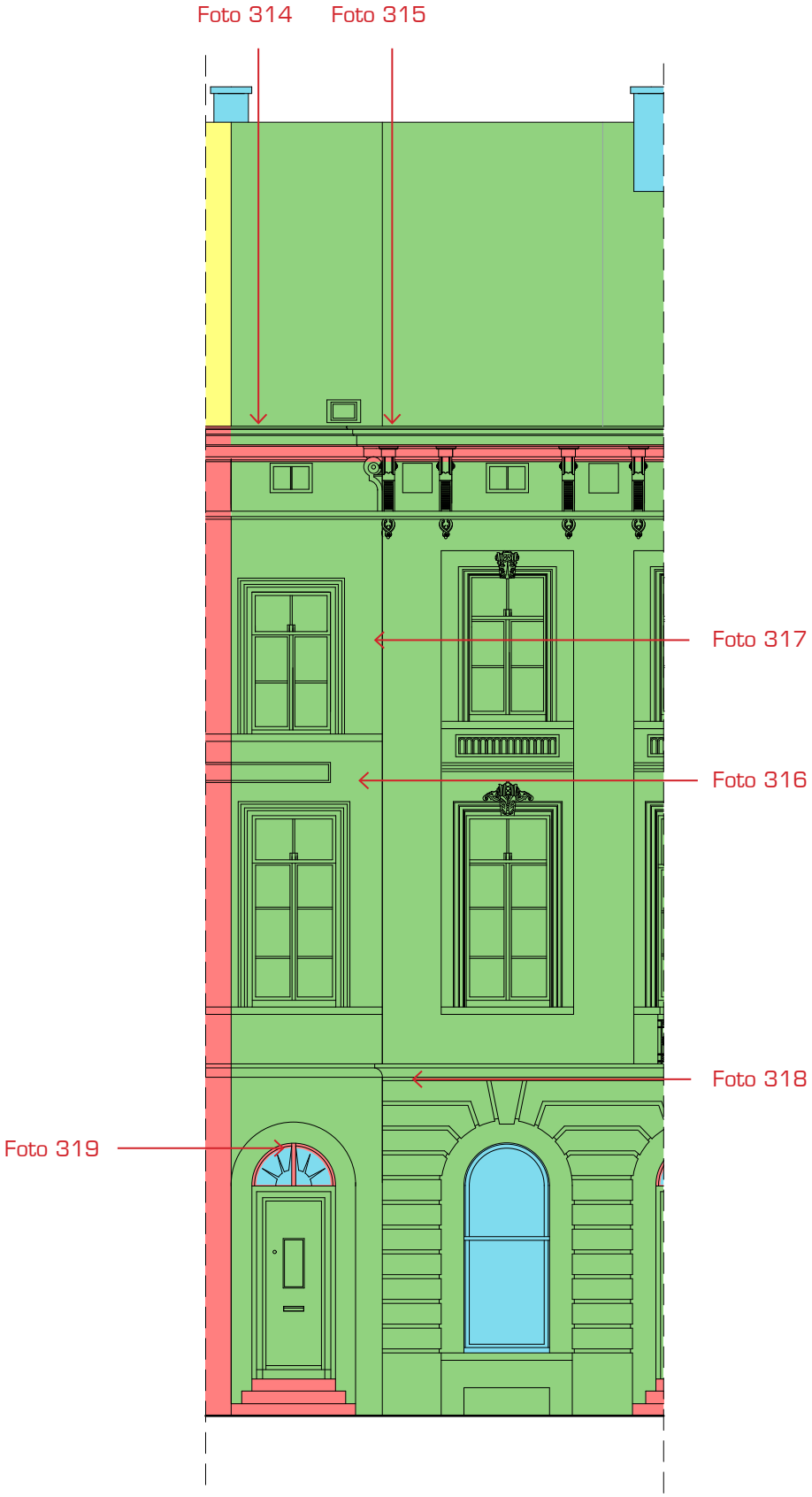

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 311

Foto 312

Foto 313

Foto 314

Foto 315

Foto 316

Foto 317

Foto 318

Foto 319

Foto 320 Achtergevel Sint-Pietersplein 45

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 321

Foto 322

Foto 323 Gevel Sint-Pietersplein 46

Foto 324 Situering in de gevelrij

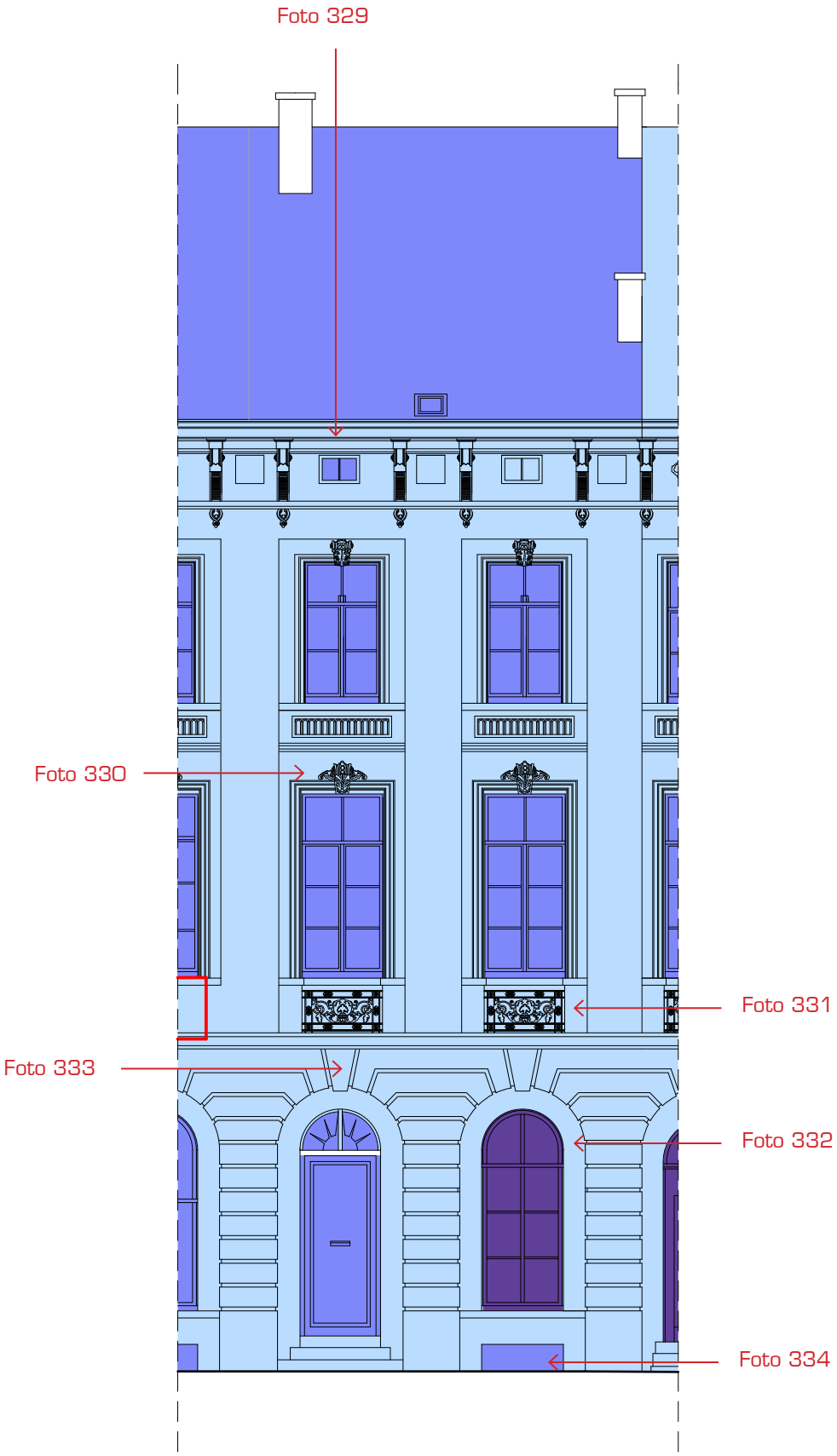

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

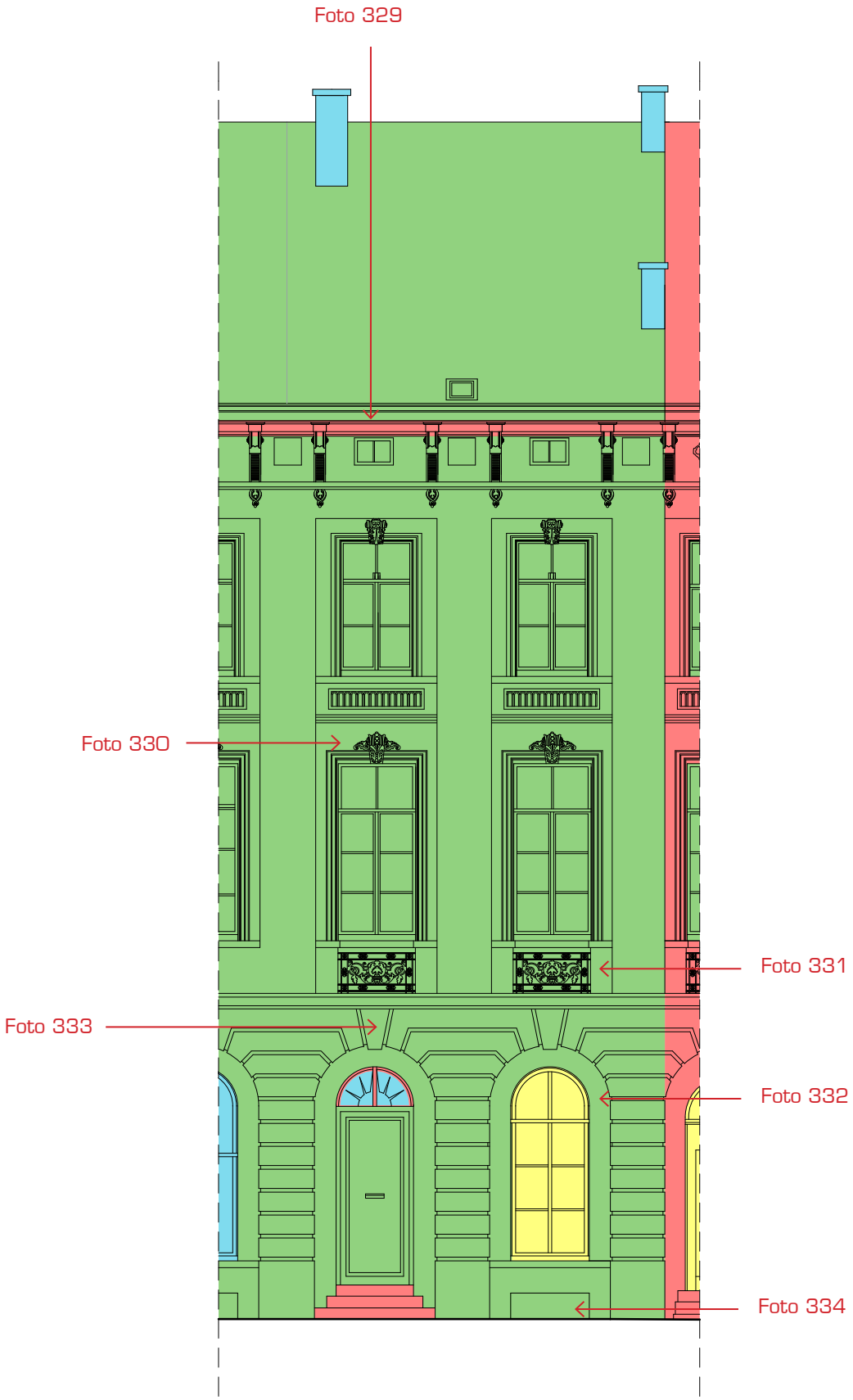

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 325

Foto 326

Foto 327

Foto 328

Foto 329

Foto 330

Foto 331

Foto 332

Foto 333

Foto 334

Foto 335 Achtergevel Sint-Pietersplein 46

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 336

Foto 337 Gevel Sint-Pietersplein 47

Foto 338 Situering in de gevelrij

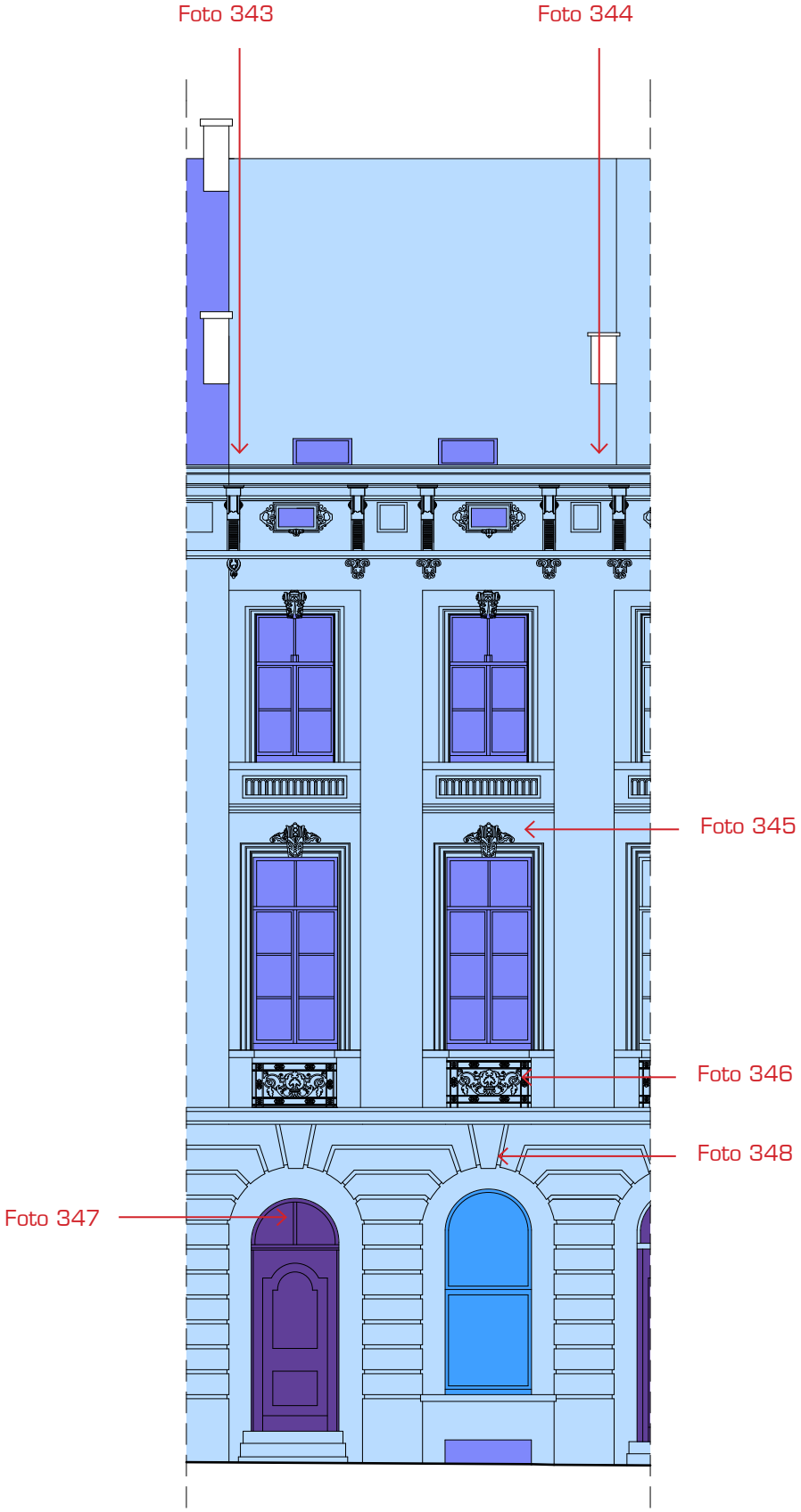

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

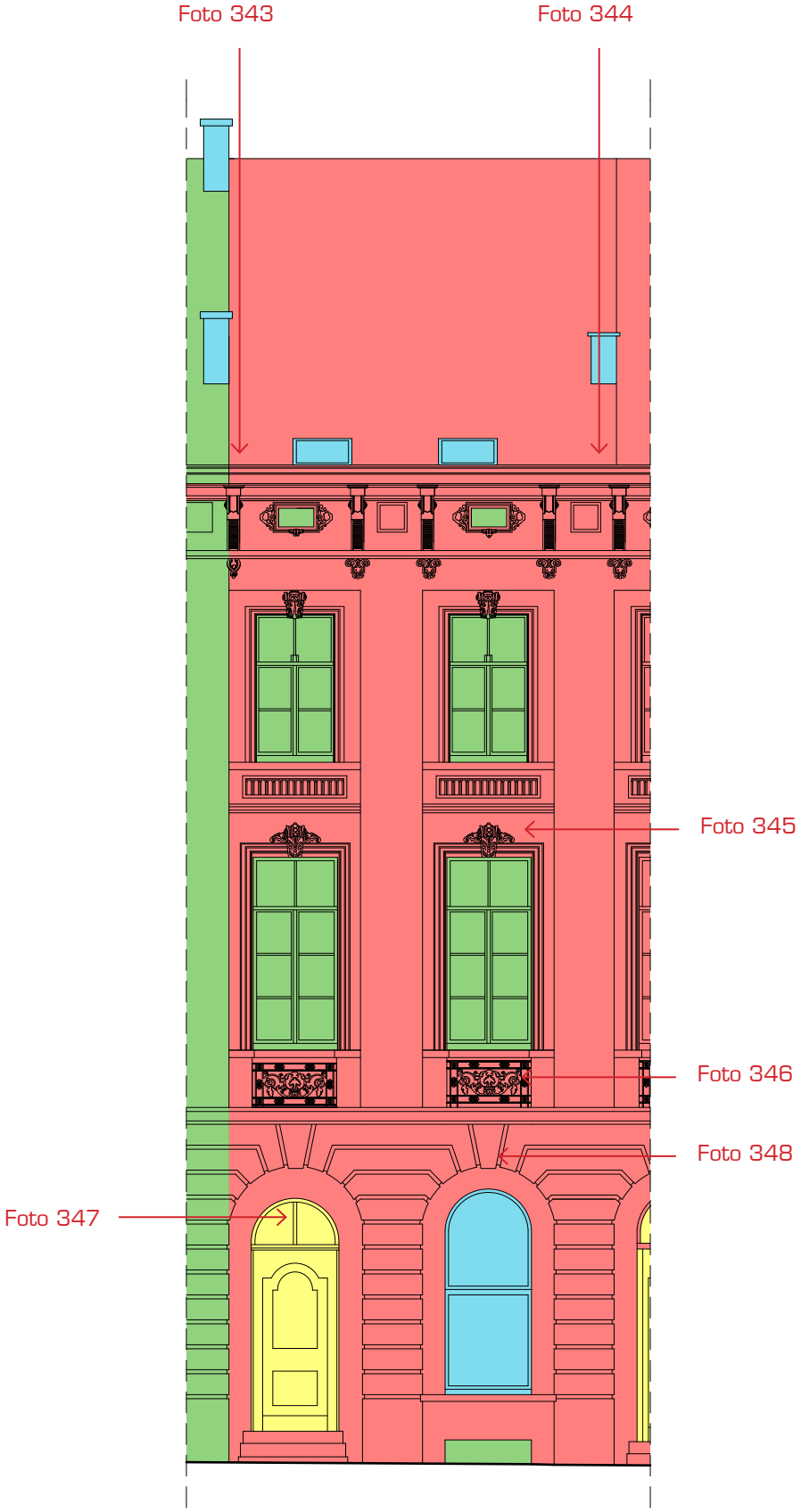

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 339

Foto 340

Foto 341

Foto 342

Foto 343

Foto 344

Foto 345

Foto 346

Foto 347

Foto 348

Foto 349 Achtergevel Sint-Pietersplein 47

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 350

Foto 351 Gevel Sint-Pietersplein 48

Foto 352 Situering in de gevelrij

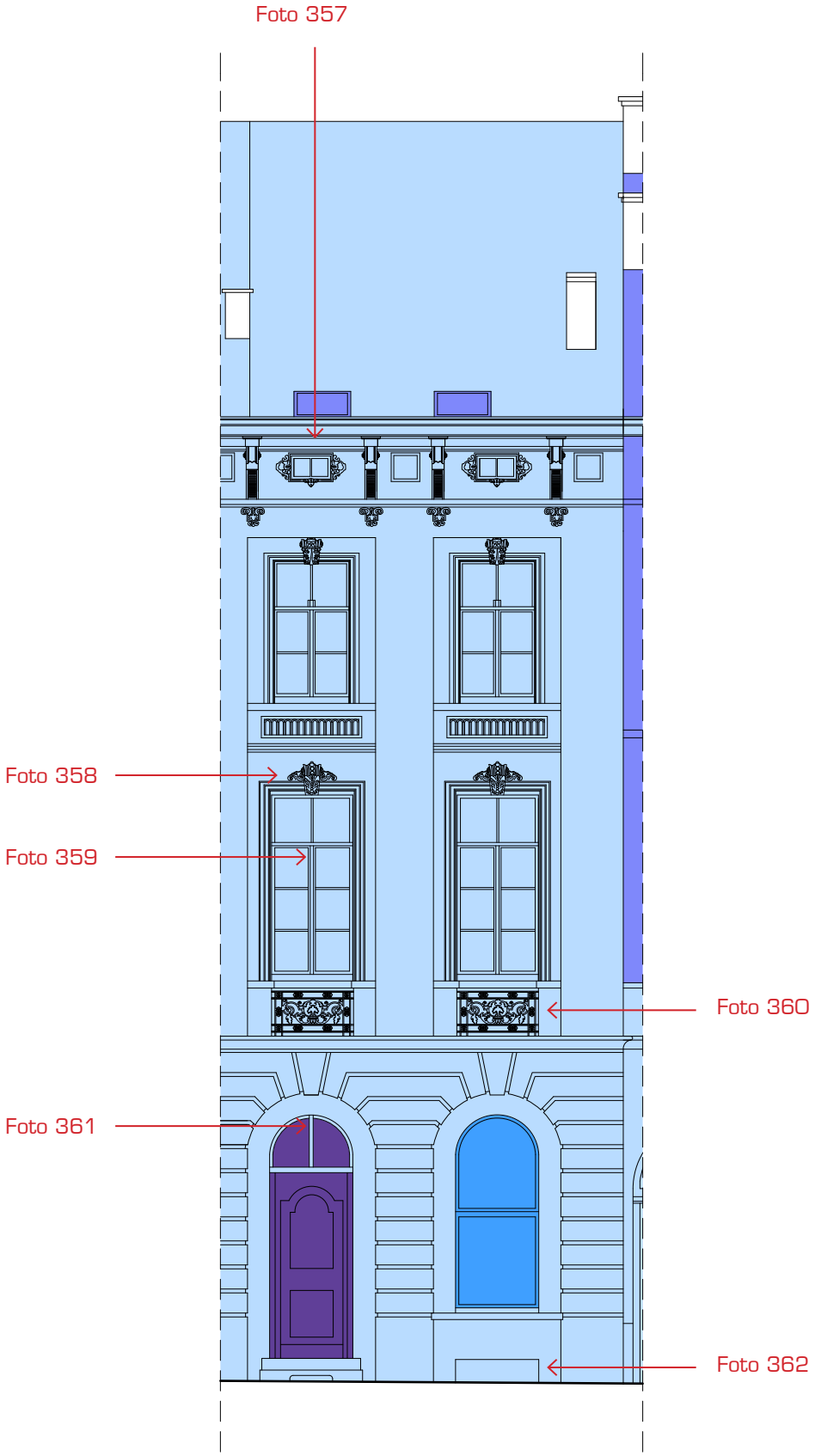

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

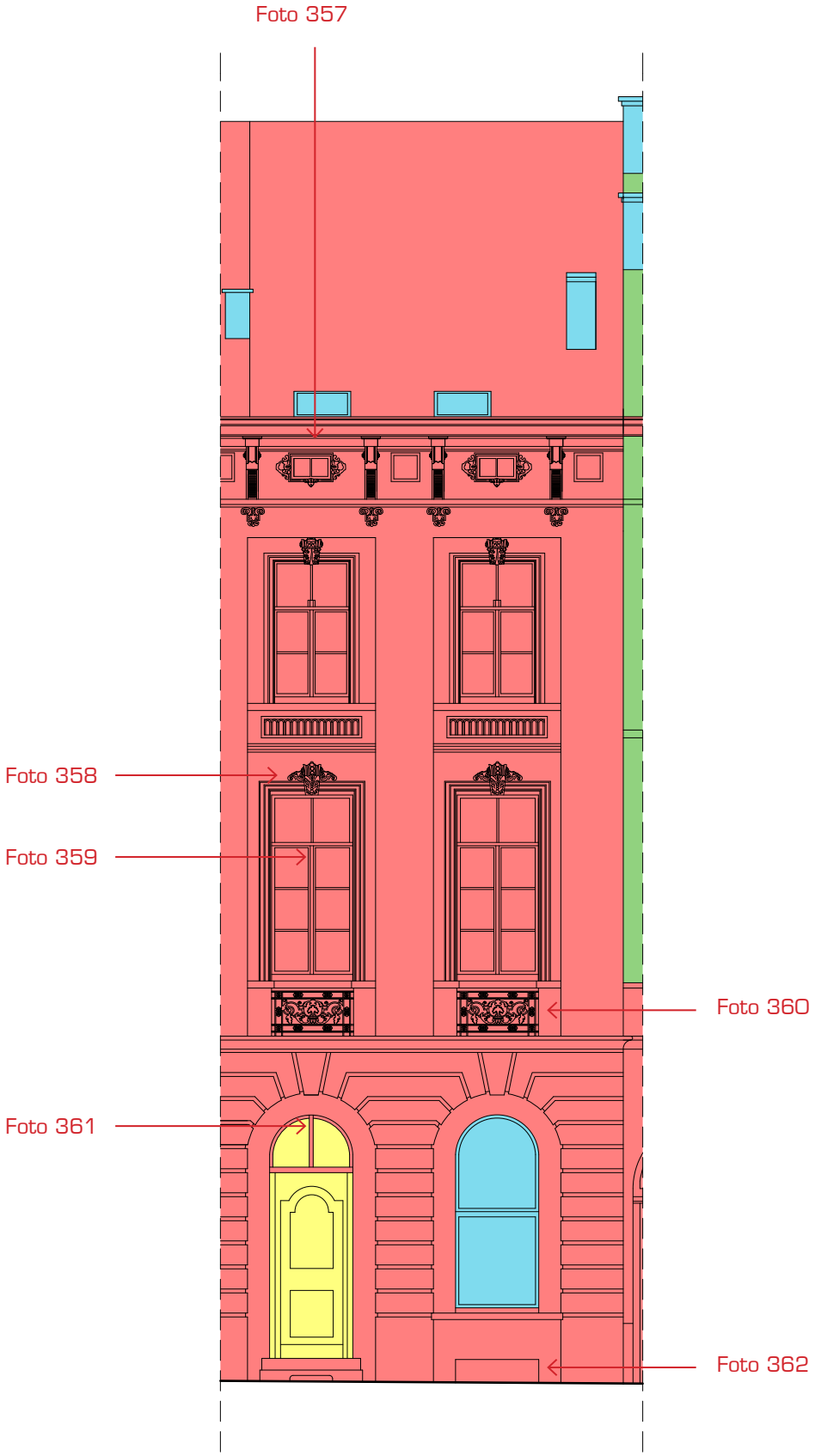

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 353

Foto 354

Foto 355

Foto 356

Foto 357

Foto 358

Foto 359

Foto 360

Foto 361

Foto 362

Foto 363 Achtergevel Sint-Pietersplein 48

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 364

Foto 365 Gevel Sint-Pietersplein 49

Foto 366 Situering in de gevelrij

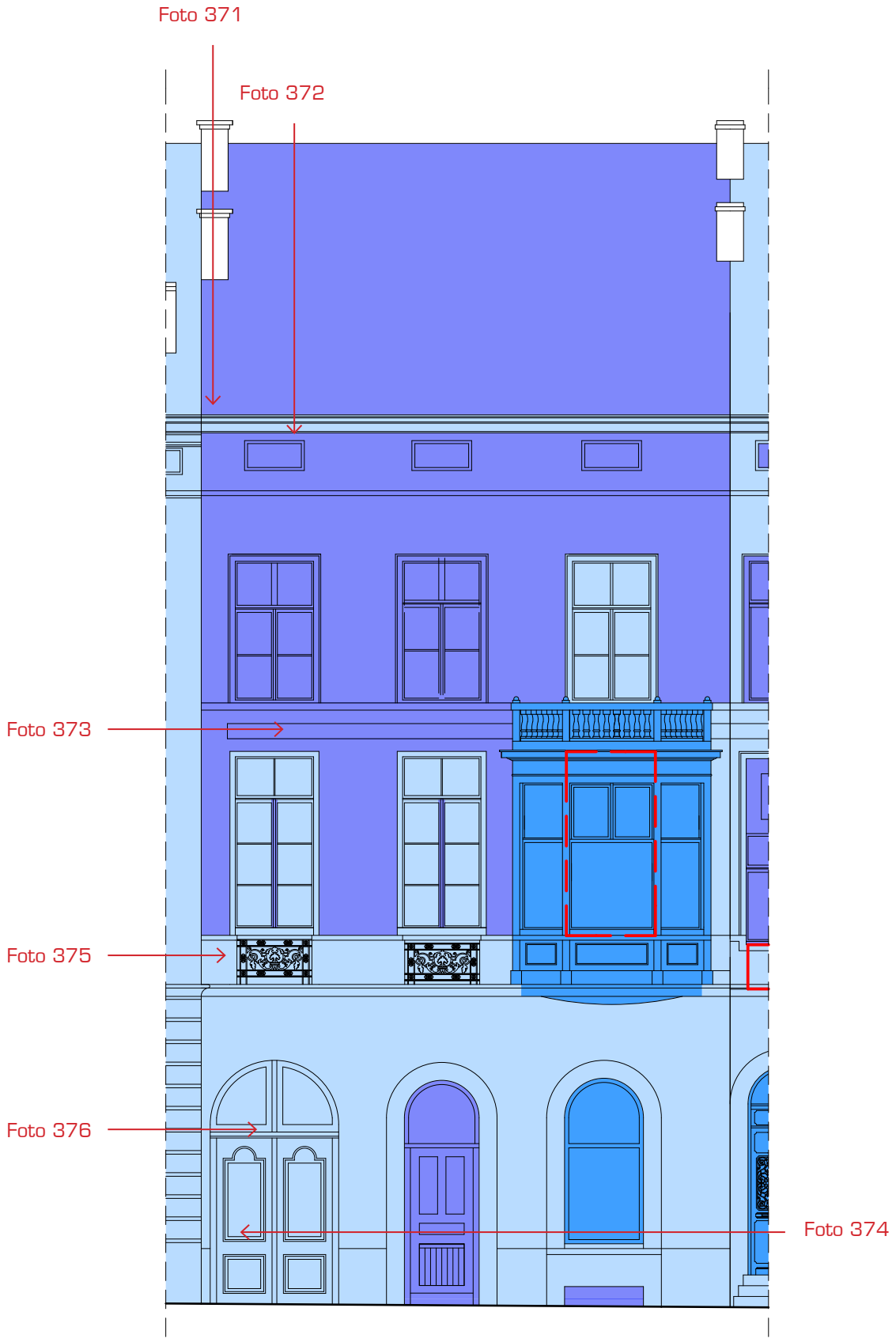

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 367

Foto 368

Foto 369

Foto 370

Foto 371

Foto 372

Foto 373

Foto 374

Foto 375

Foto 376

Foto 377 Achtergevel Sint-Pietersplein 49

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 378

Foto 379 Gevel Sint-Pietersplein 50

Foto 380 Situering in de gevelrij

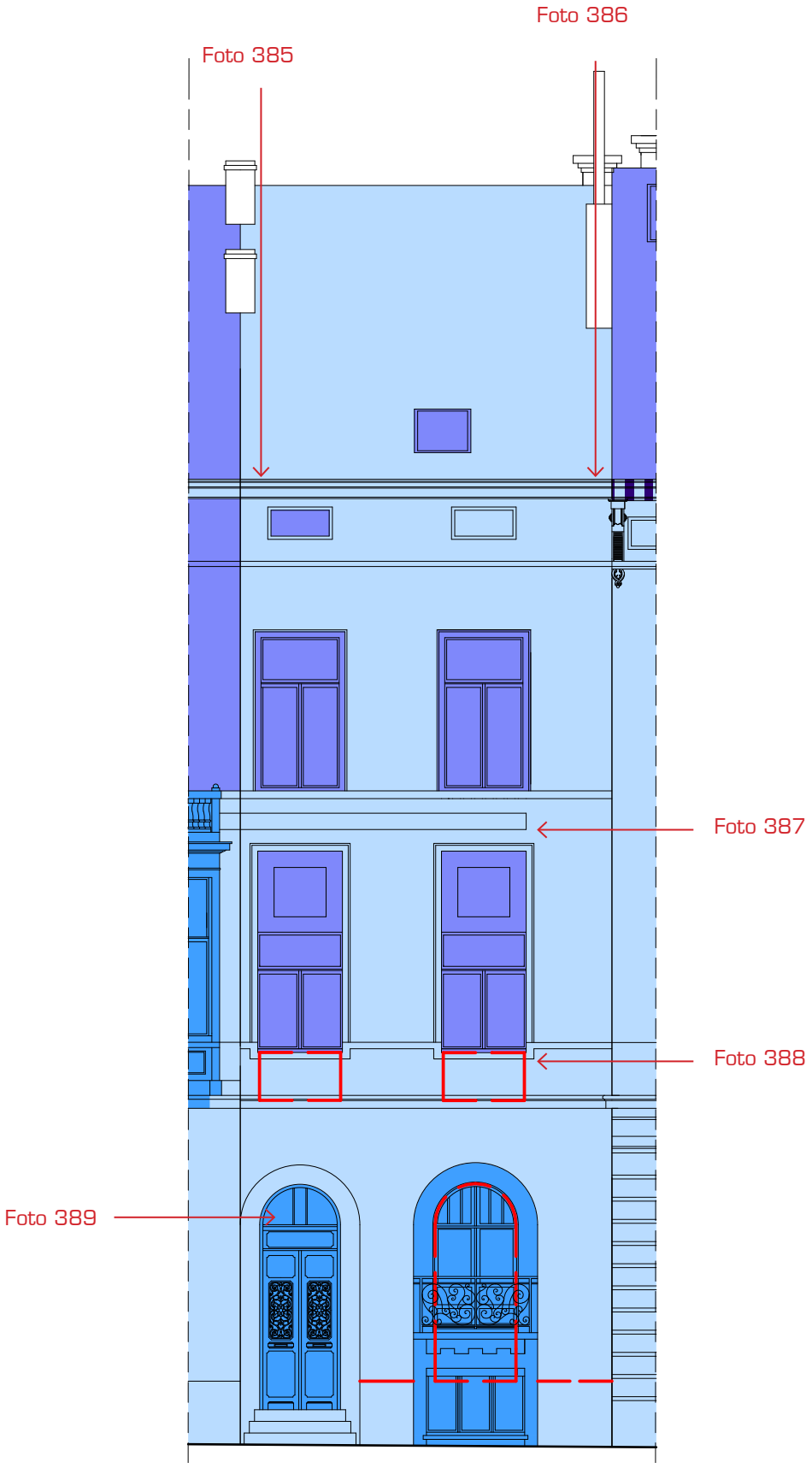

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

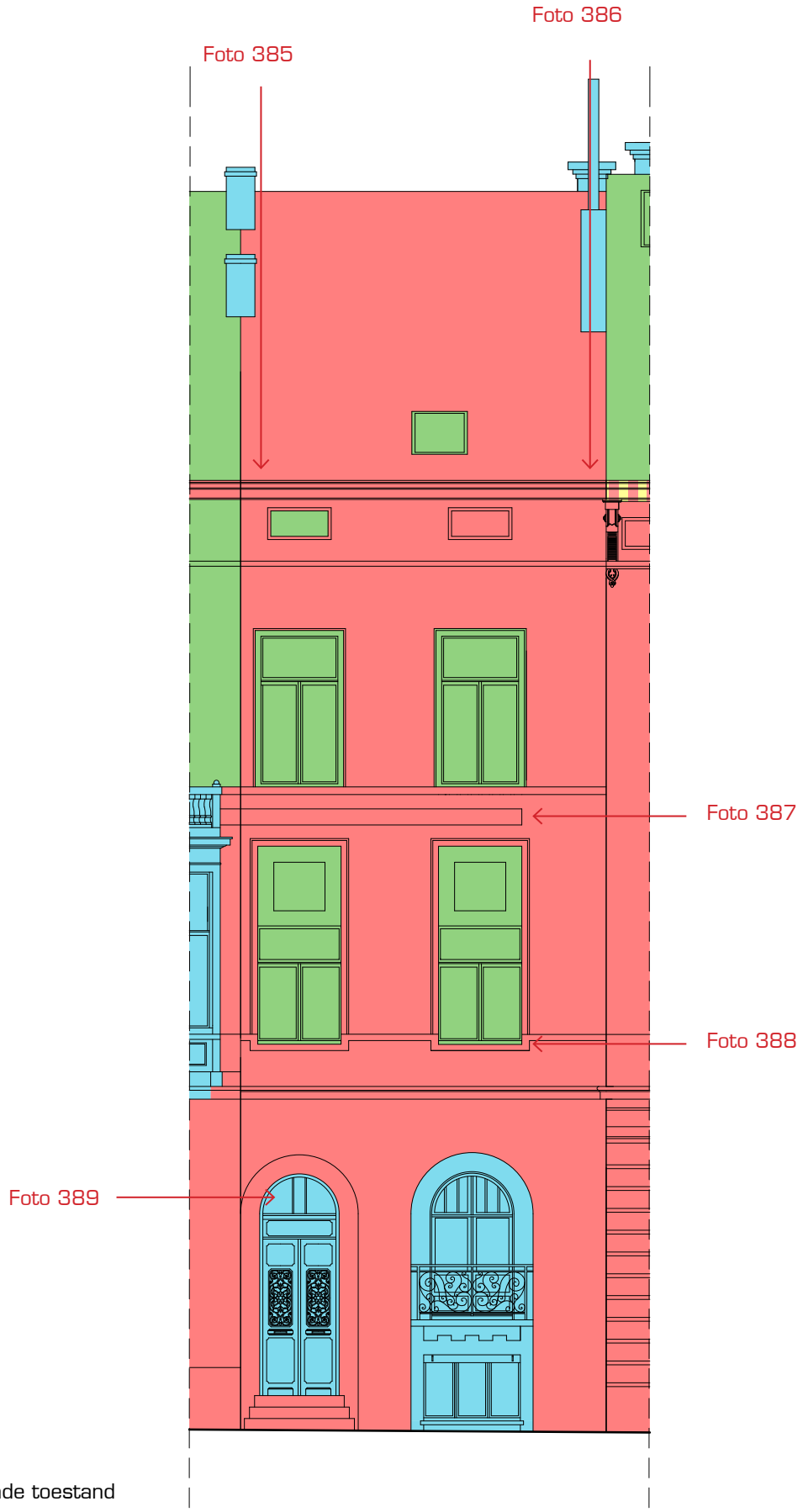

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 381

Foto 382

Foto 383

Foto 384

Foto 385

Foto 386

Foto 387

Foto 388

Foto 389

Foto 390 Achtergevel Sint-Pietersplein 50

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 391

Foto 392 Gevel Sint-Pietersplein 51

Foto 393 Situering in de gevelrij

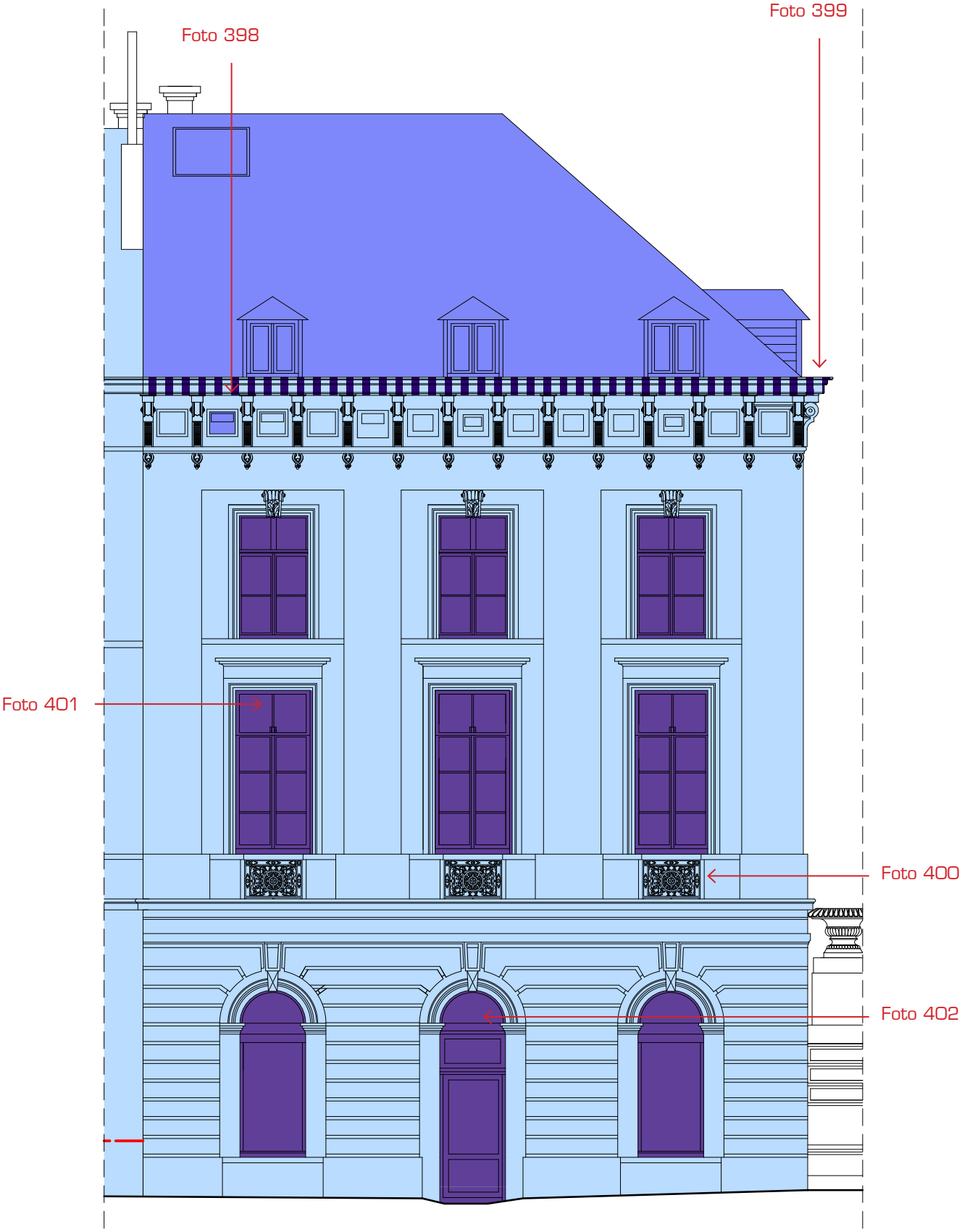

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

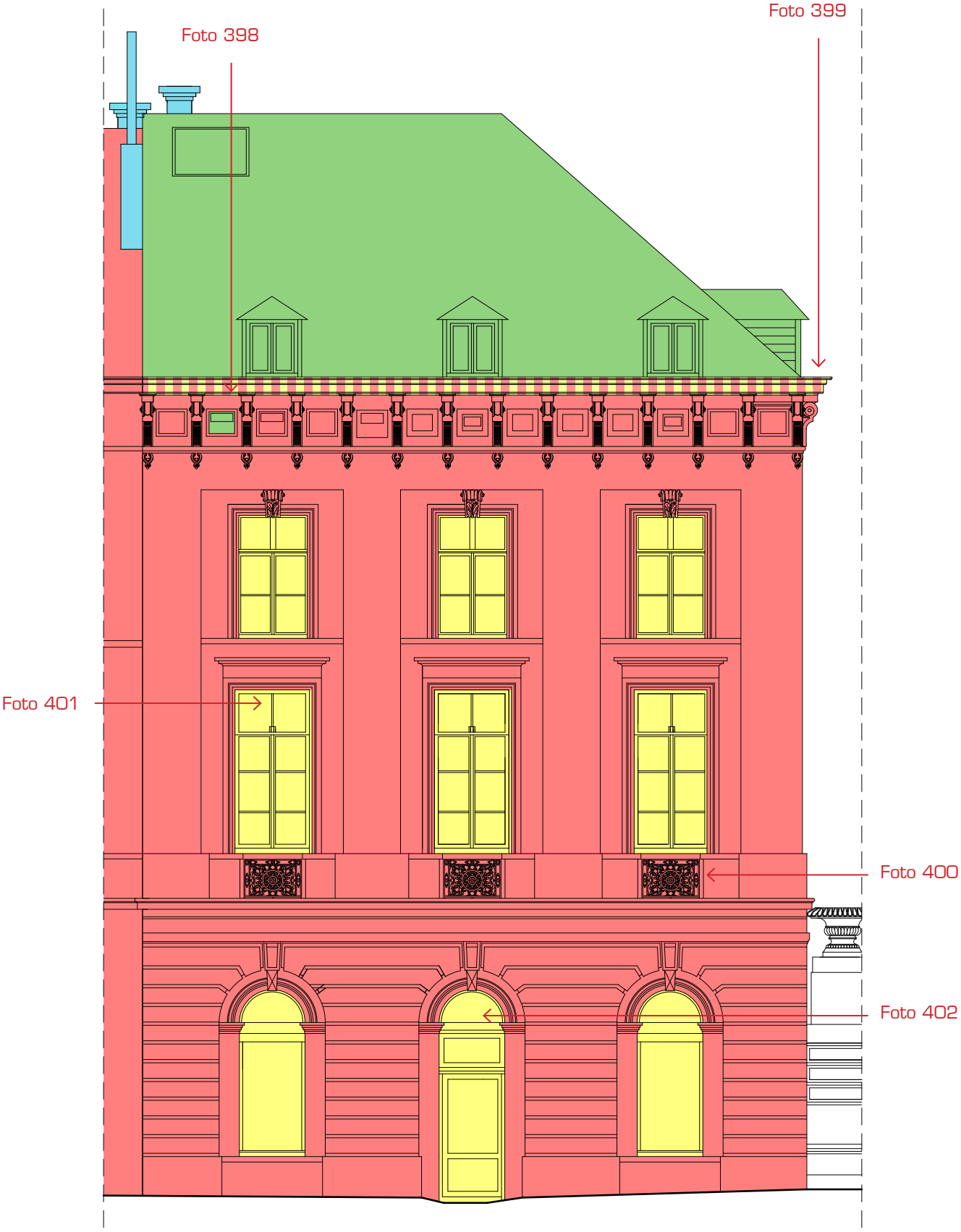

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 394

Foto 395

Foto 396

Foto 397

Foto 398

Foto 399

Foto 400

Foto 401

Foto 402

Foto 403 Gevel Sint-Amandplein 4

Foto 404 Situering in de gevelrij

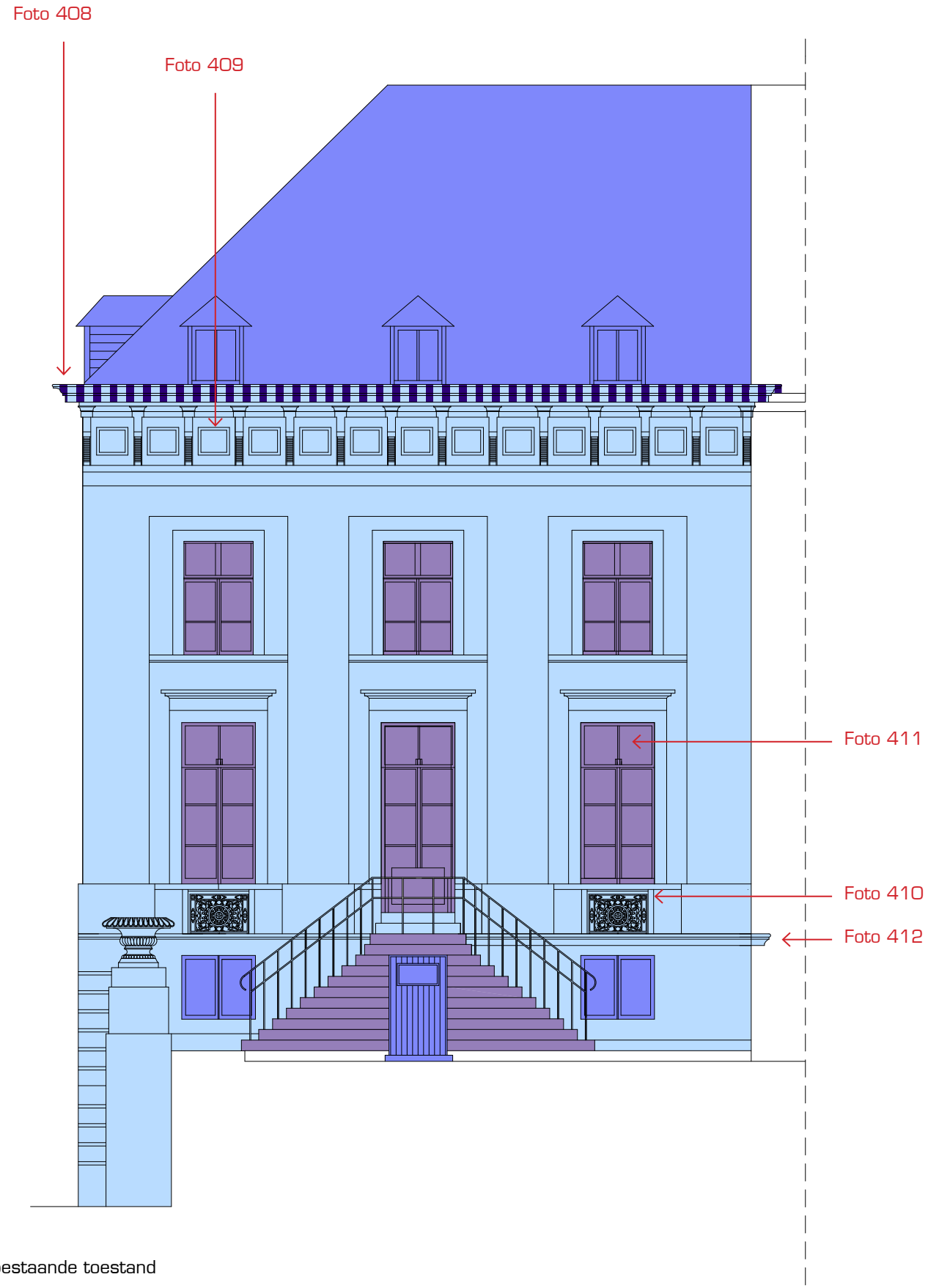

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 405

Foto 406

Foto 407

Foto 408

Foto 409

Foto 410

Foto 411

Foto 412

Foto 413 Sint-Pietersplein trappenpartij

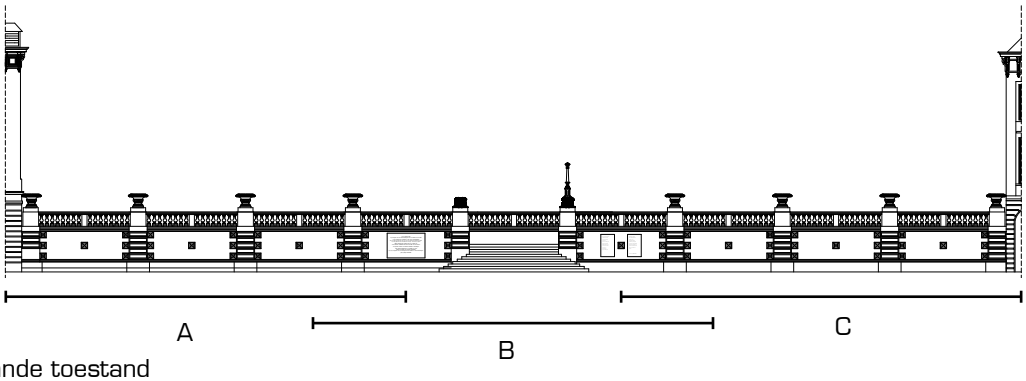

plan bestaande toestand

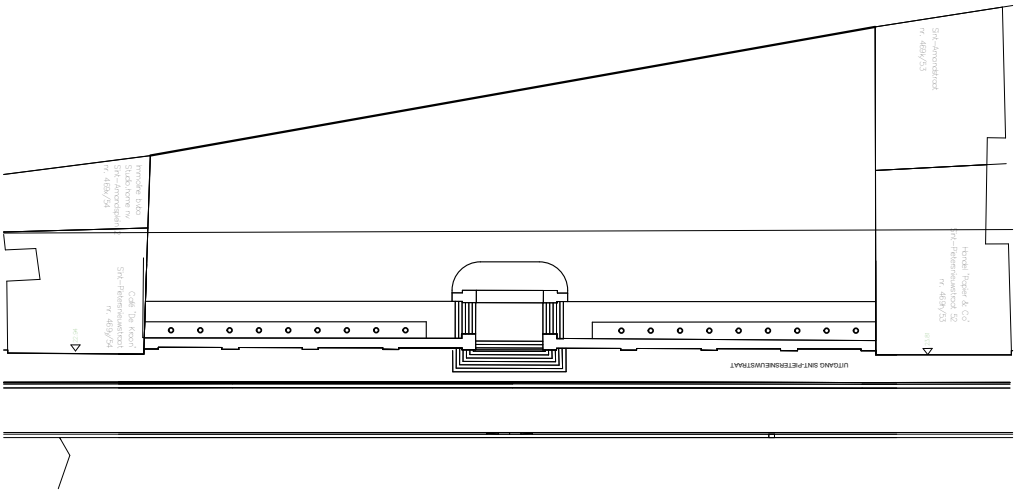

grondplan bestaande toestand

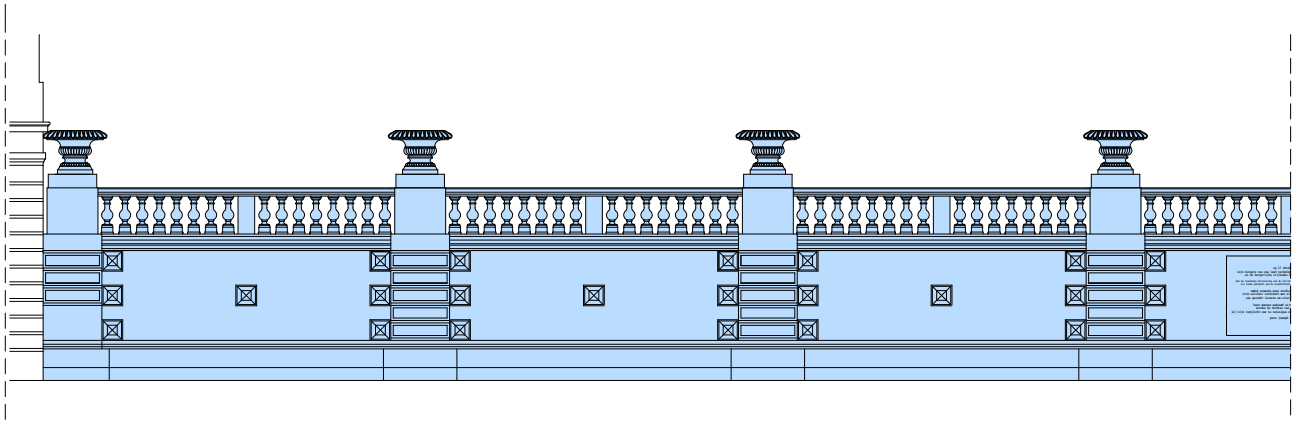

plan bestaande toestand deel A

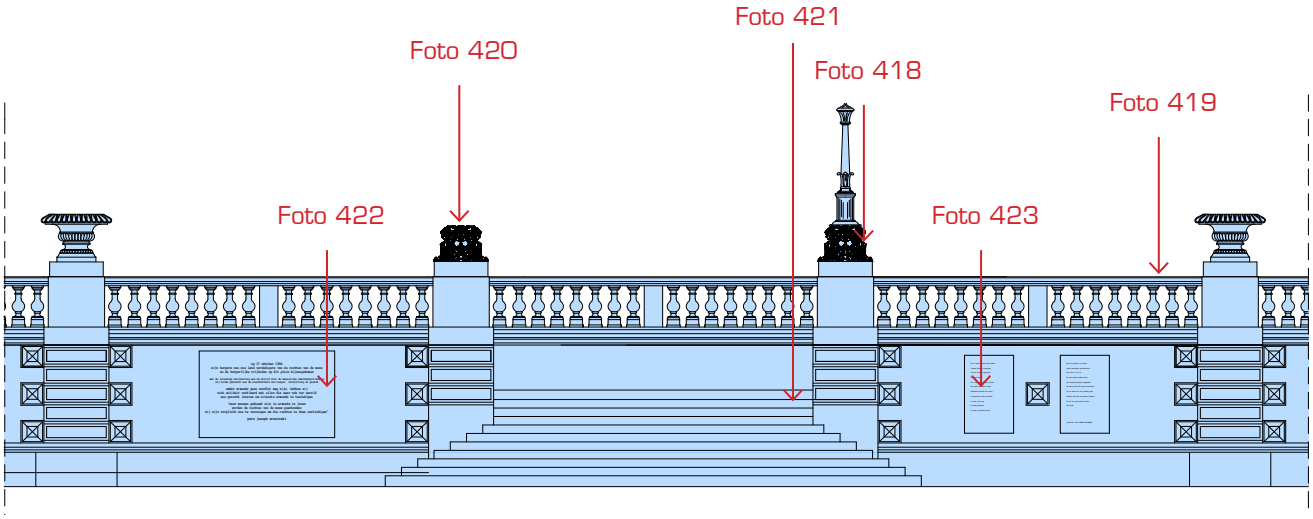

plan bestaande toestand deel B

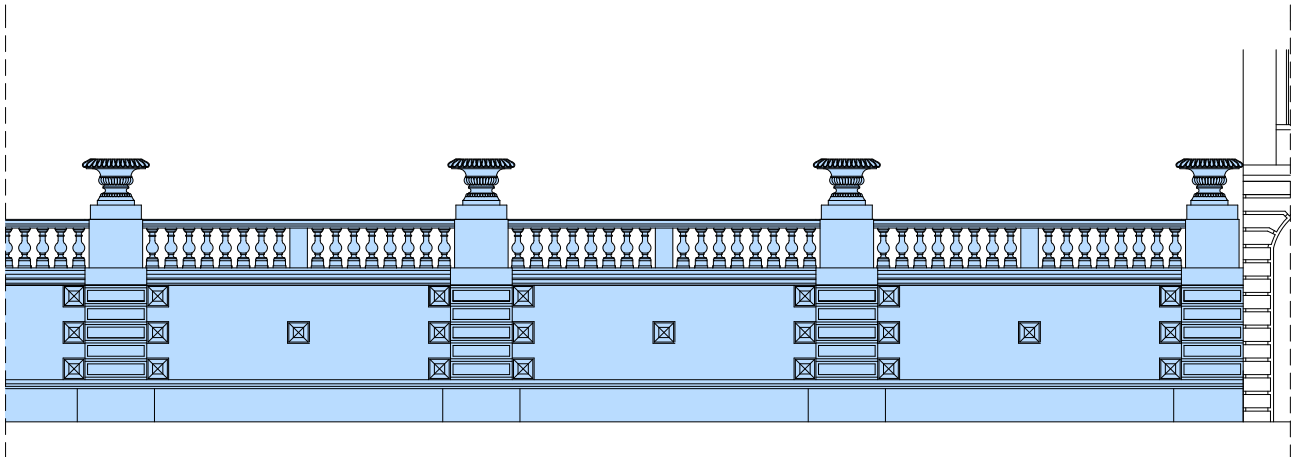

plan bestaande toestand deel C

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

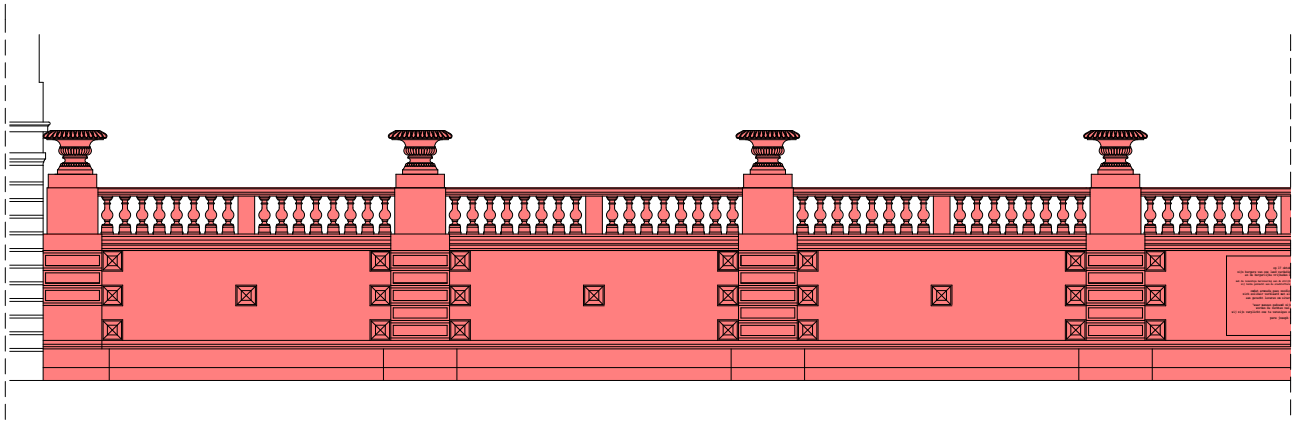

plan bestaande toestand deel A

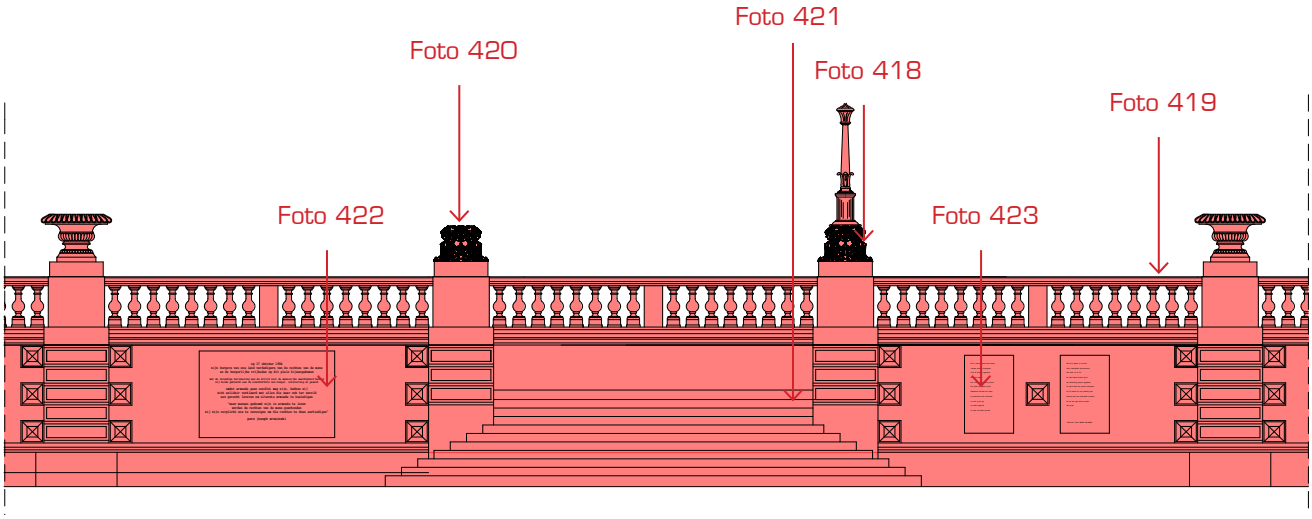

plan bestaande toestand deel B

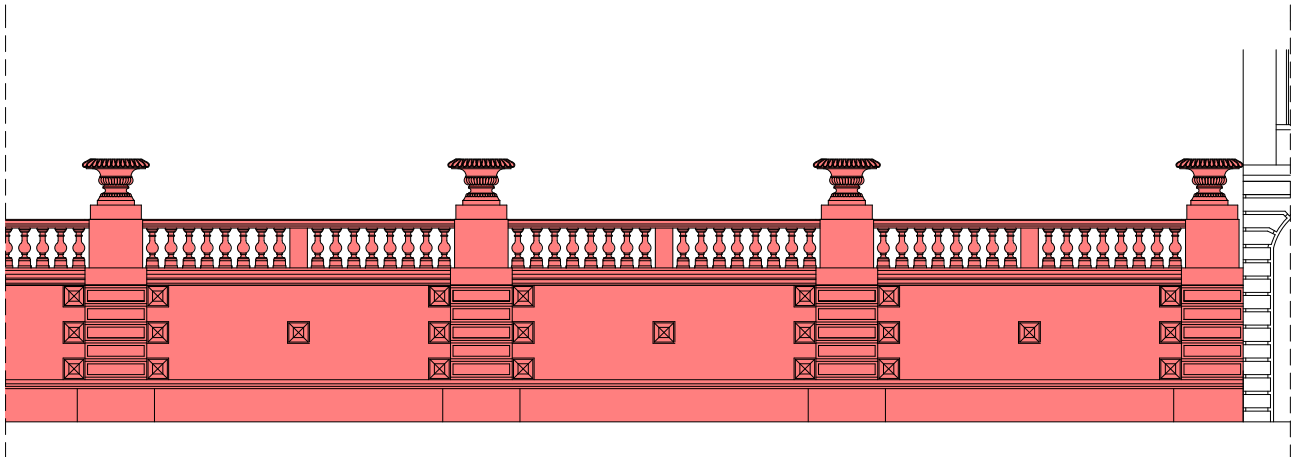

plan bestaande toestand deel C

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 414

Foto 415

Foto 416

Foto 417

Foto 418

Foto 419

Foto 420

Foto 421

Foto 422

Foto 423

Foto 424 Gevel Sint-Pietersplein 52

Foto 425 Situering in de gevelrij

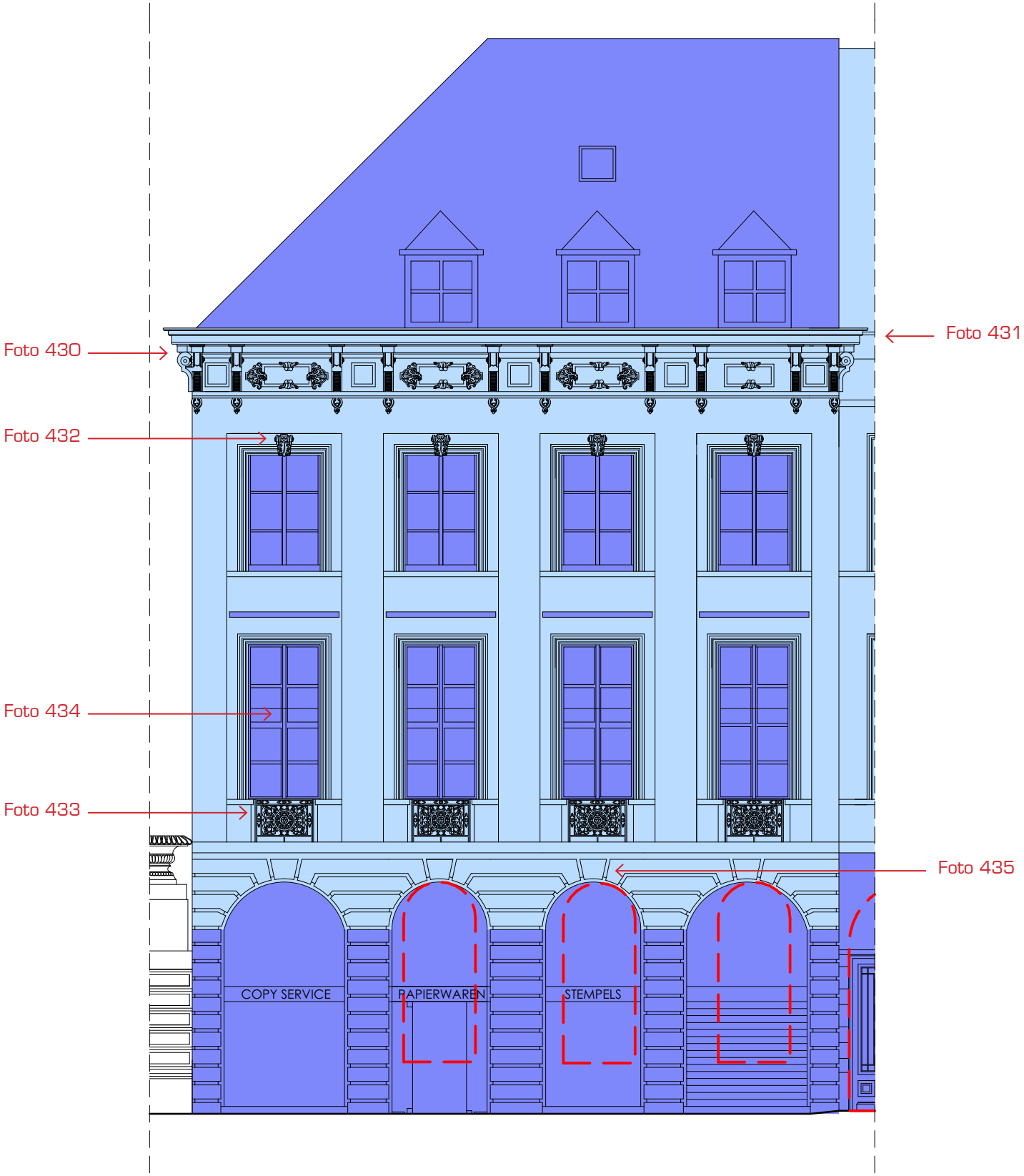

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 426

Foto 427

Foto 428

Foto 429

Foto 430

Foto 431

Foto 432

Foto 433

Foto 434

Foto 435

Foto 436 Zijgevel Sint-Pietersplein 52

Foto 437 Situering in de gevelrij

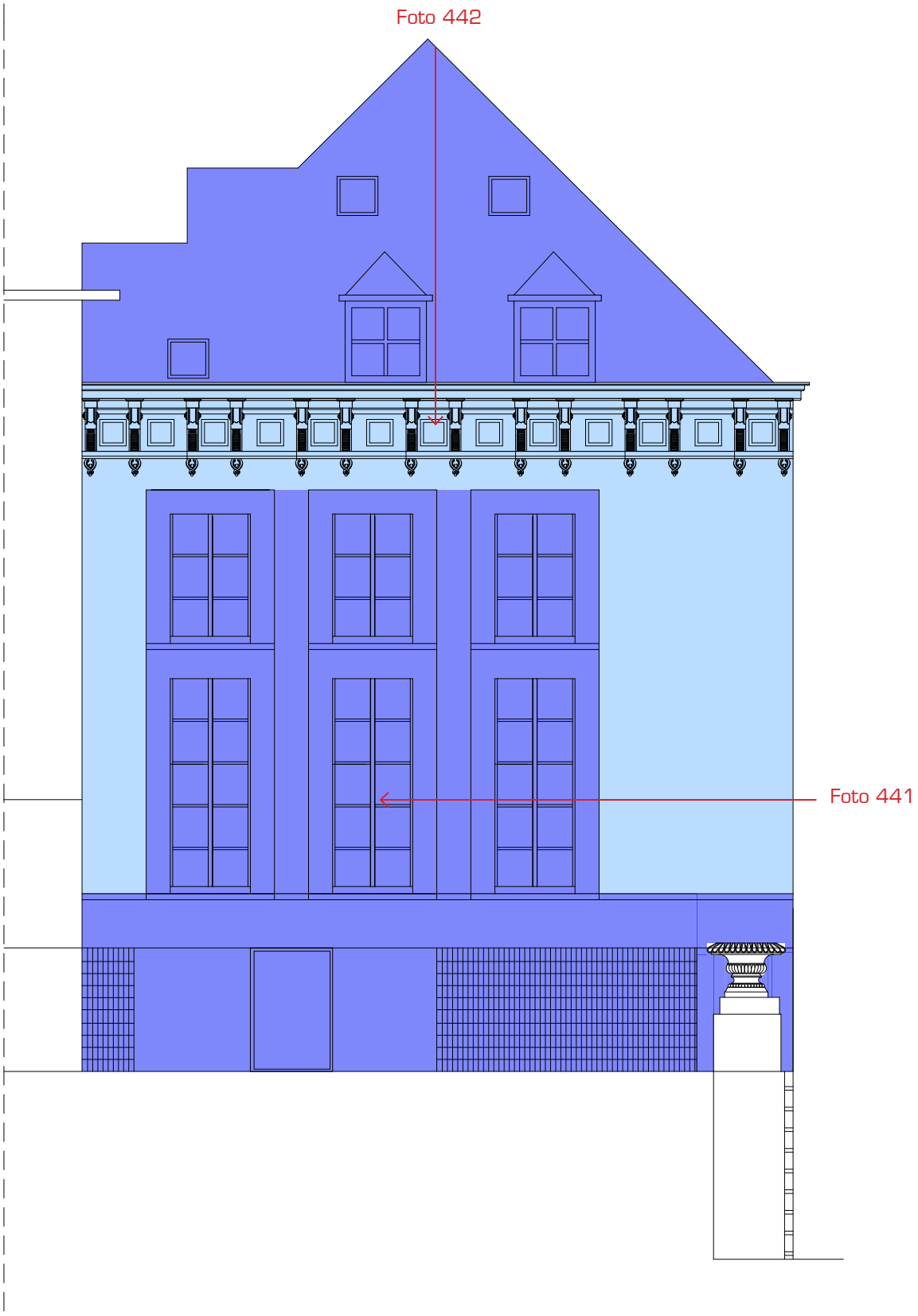

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 438

Foto 439

Foto 440

Foto 441

Foto 442

Foto 443 Gevel Sint-Pietersplein 53

Foto 444 Situering in de gevelrij

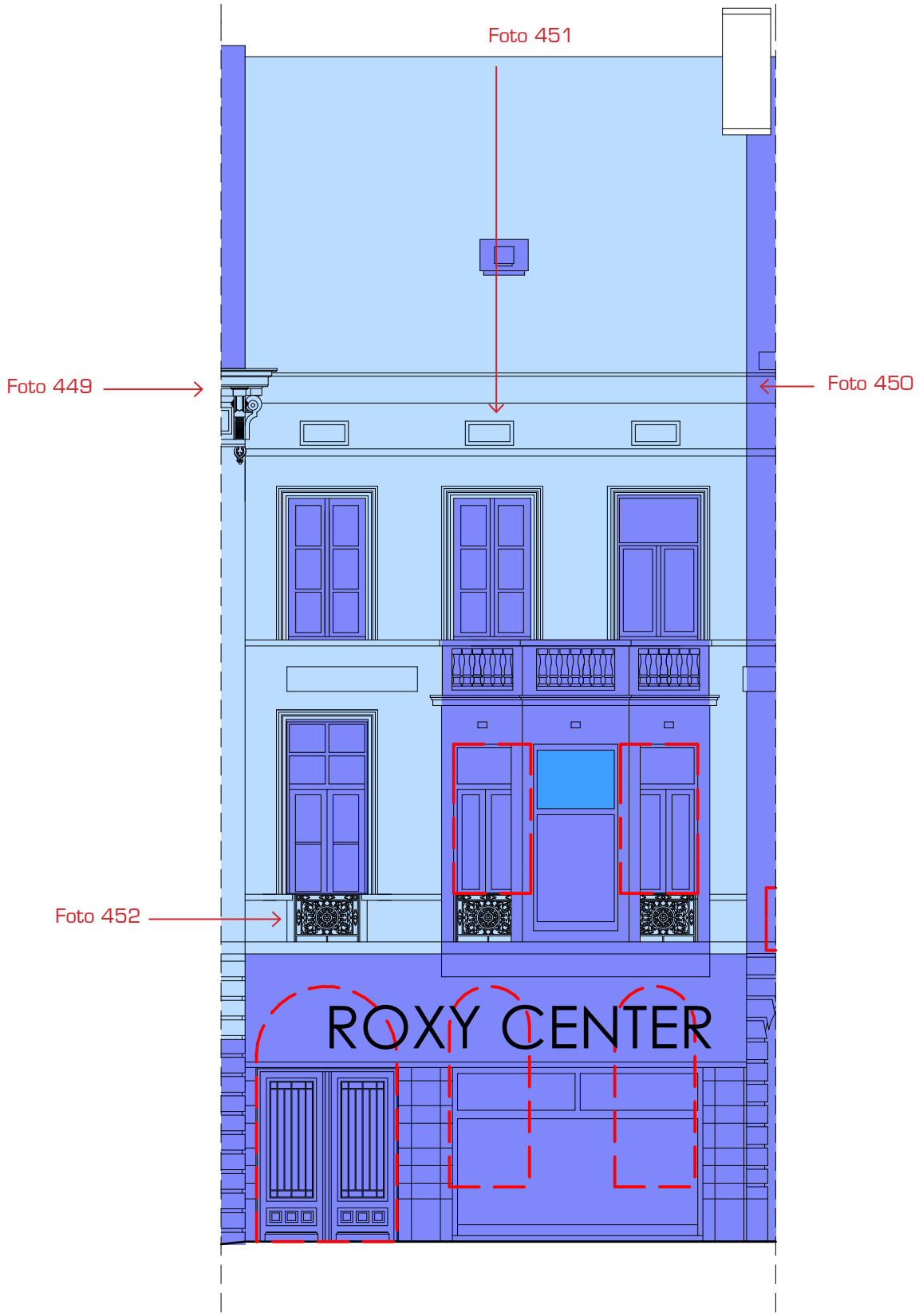

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

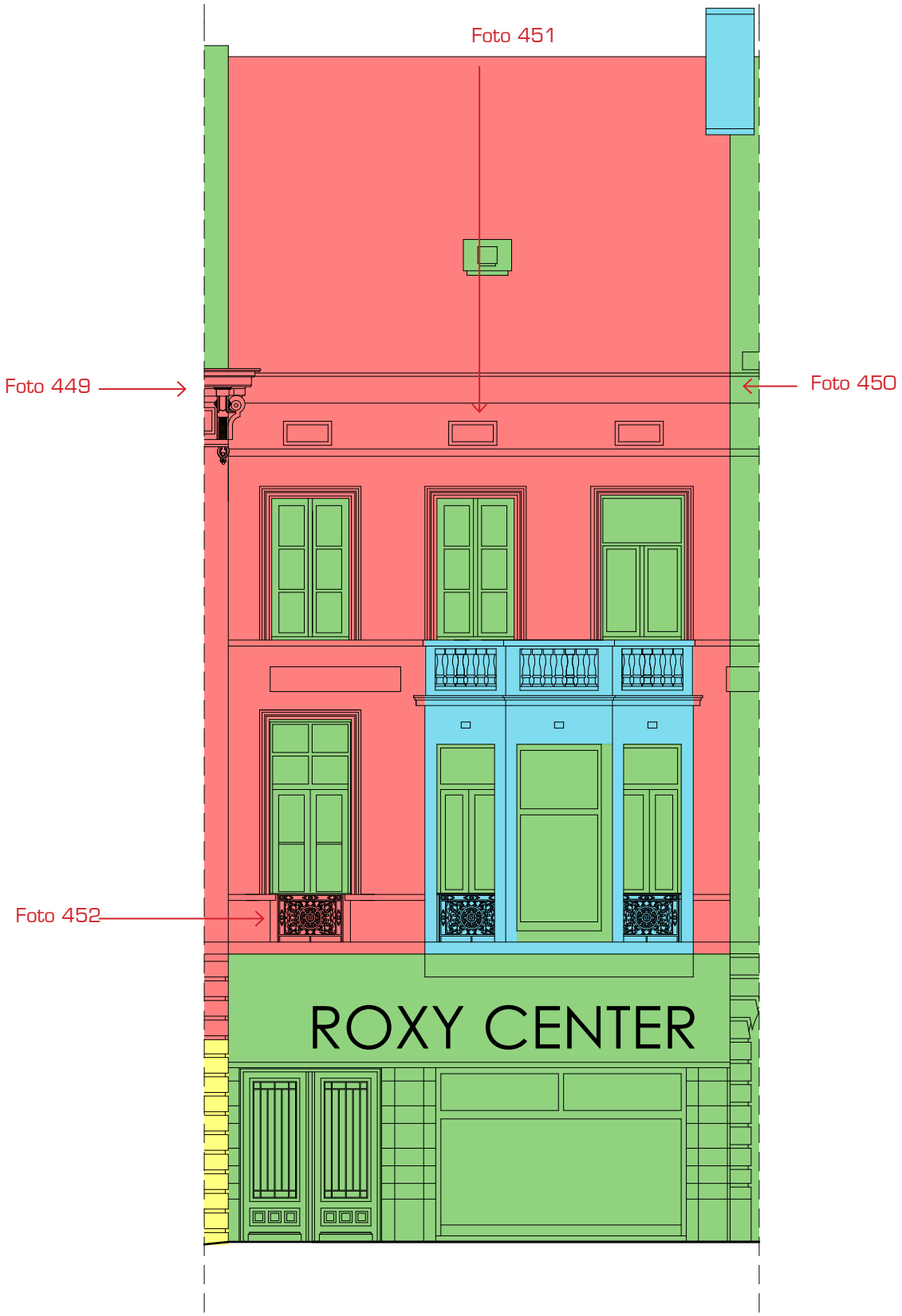

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 445

Foto 446

Foto 447

Foto 448

Foto 449

Foto 450

Foto 451

Foto 452

Foto 453 Gevel Sint-Pietersplein 54

Foto 454 Situering in de gevelrij

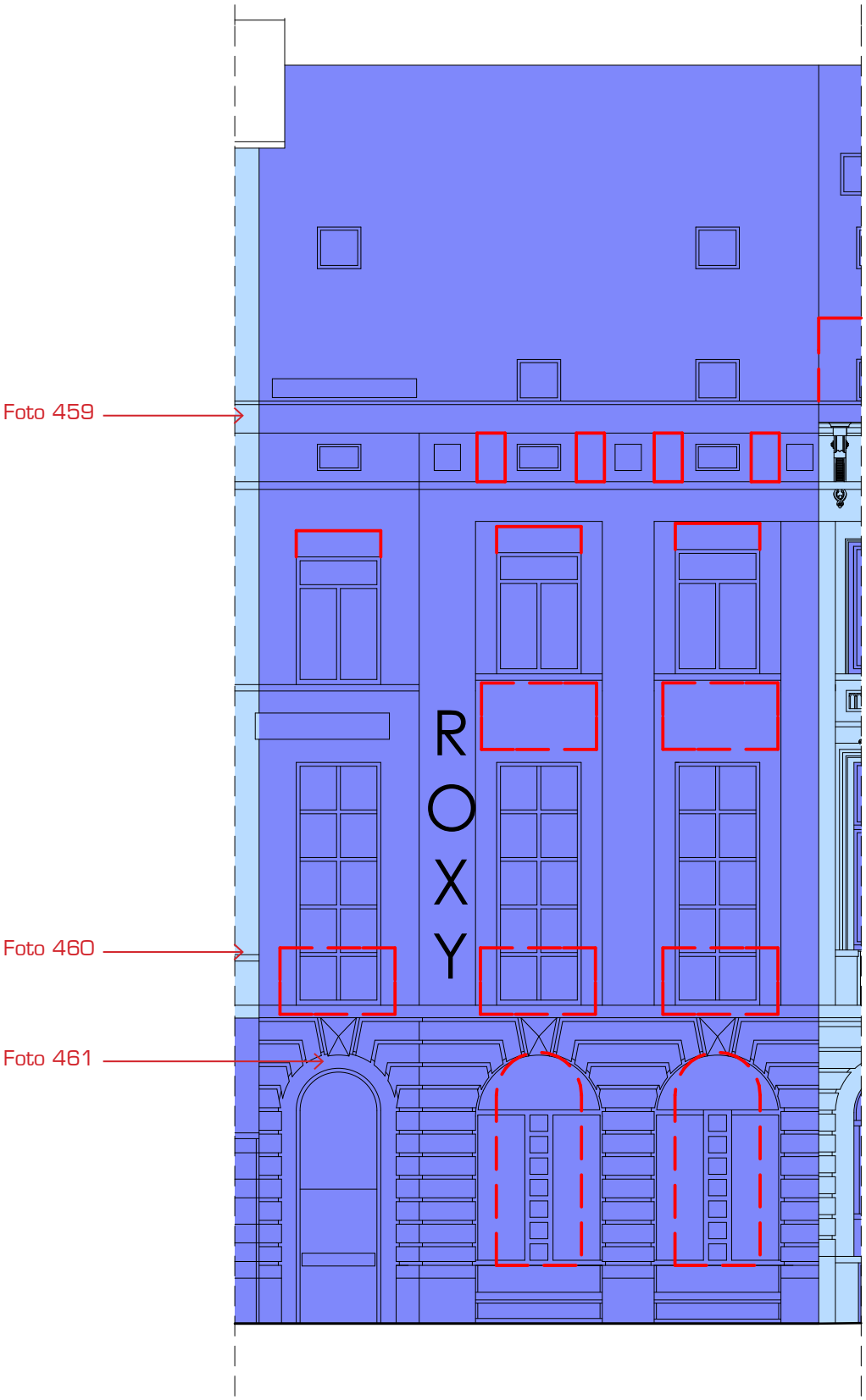

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

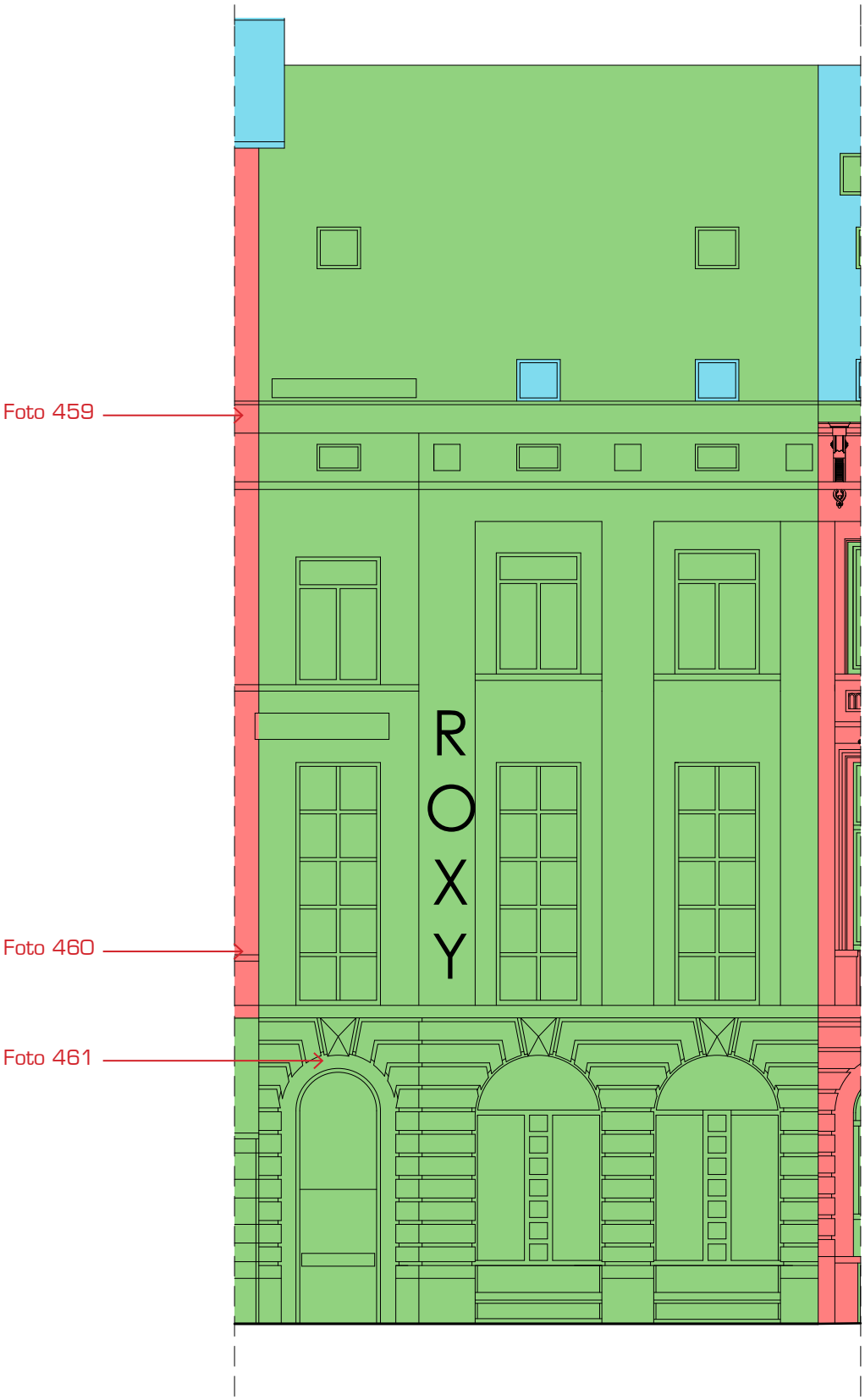

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 455

Foto 456

Foto 457

Foto 458

Foto 459

Foto 460

Foto 461

Foto 462 Gevel Sint-Pietersplein 55

Foto 463 Situering in de gevelrij

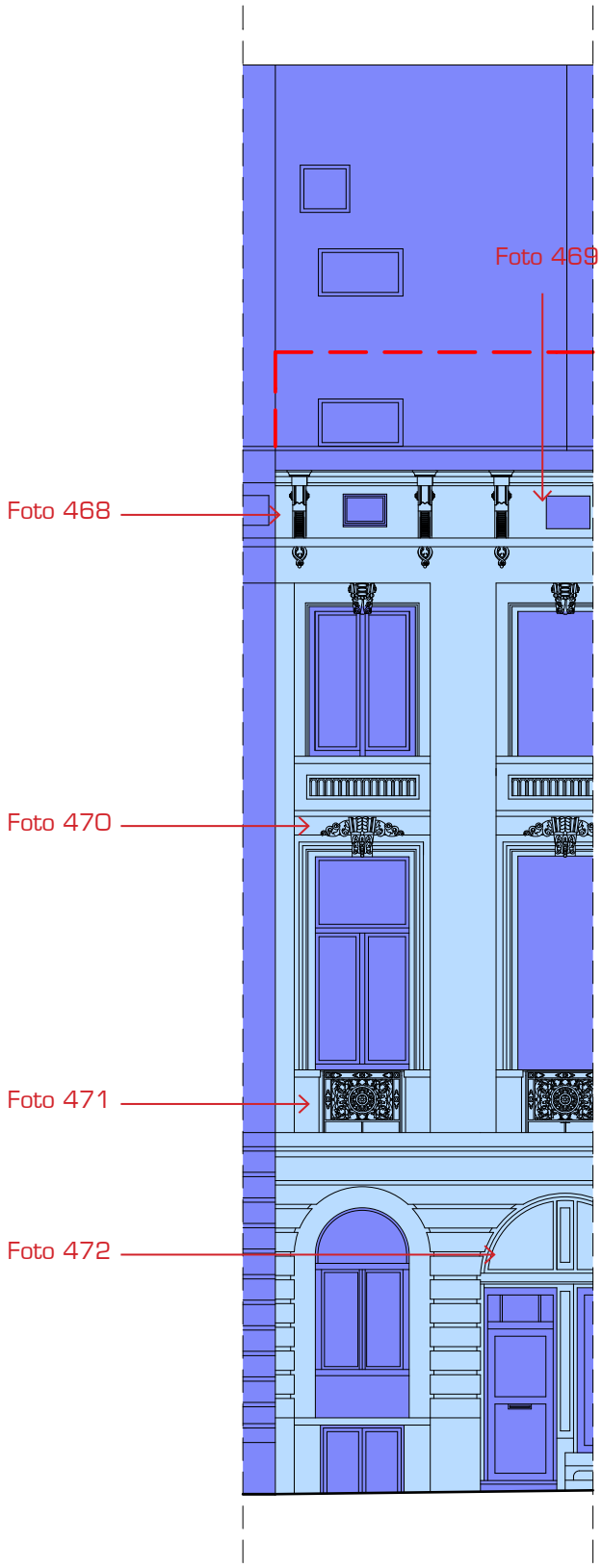

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

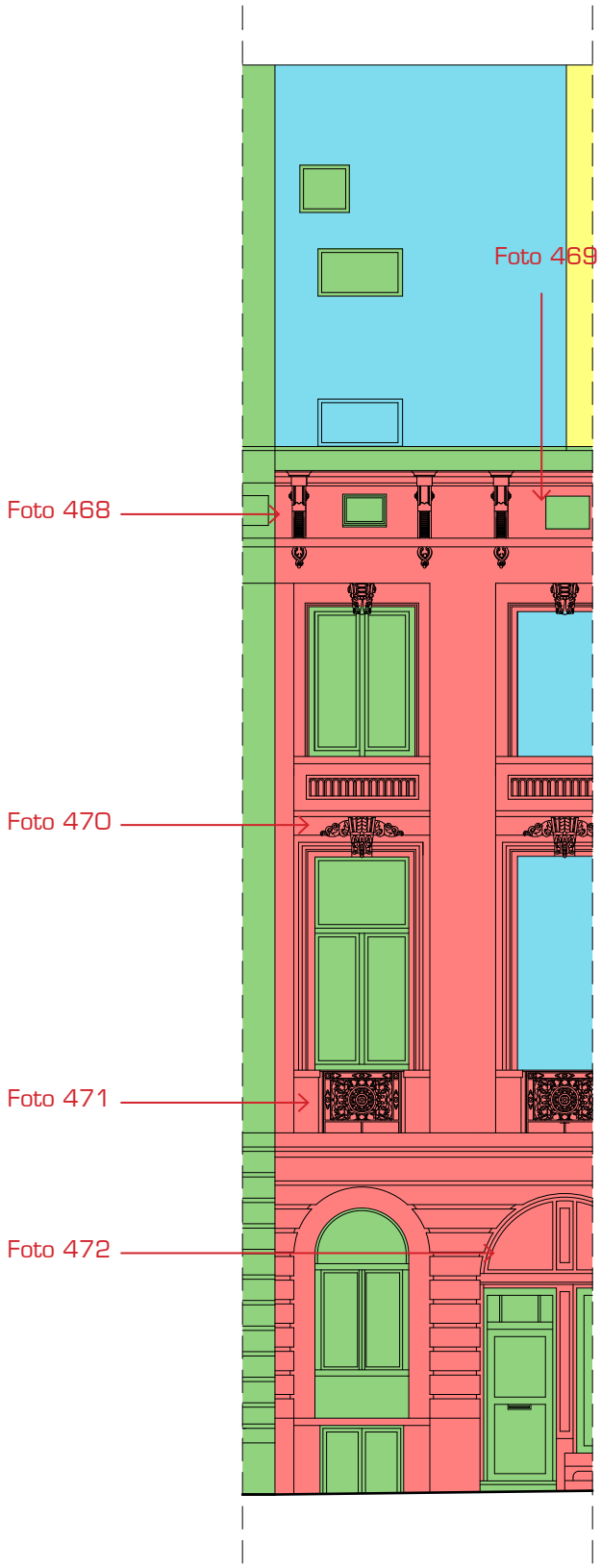

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 464

Foto 465

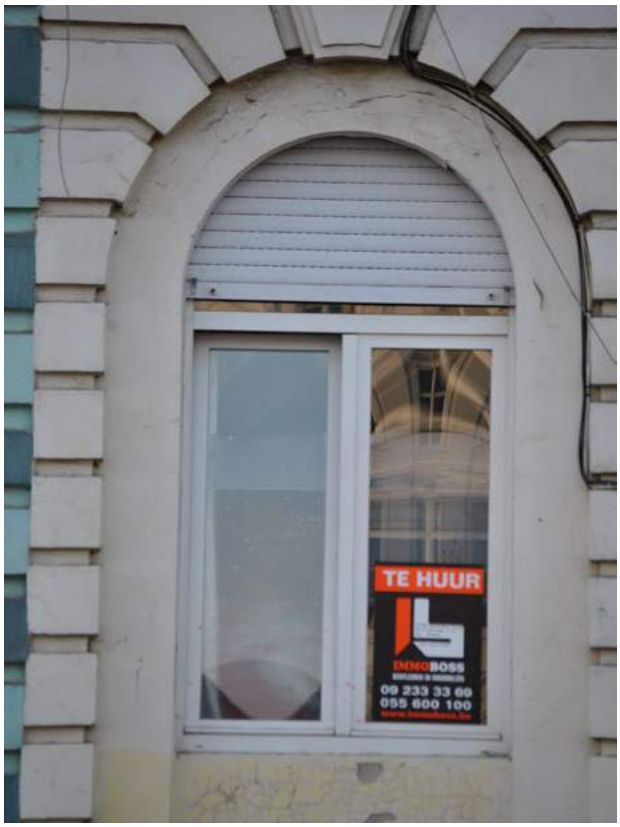

Foto 466

Foto 467

Foto 468

Foto 469

Foto 470

Foto 471

Foto 472

Foto 473 Gevel Sint-Pietersplein 56

Foto 474 Situering in de gevelrij

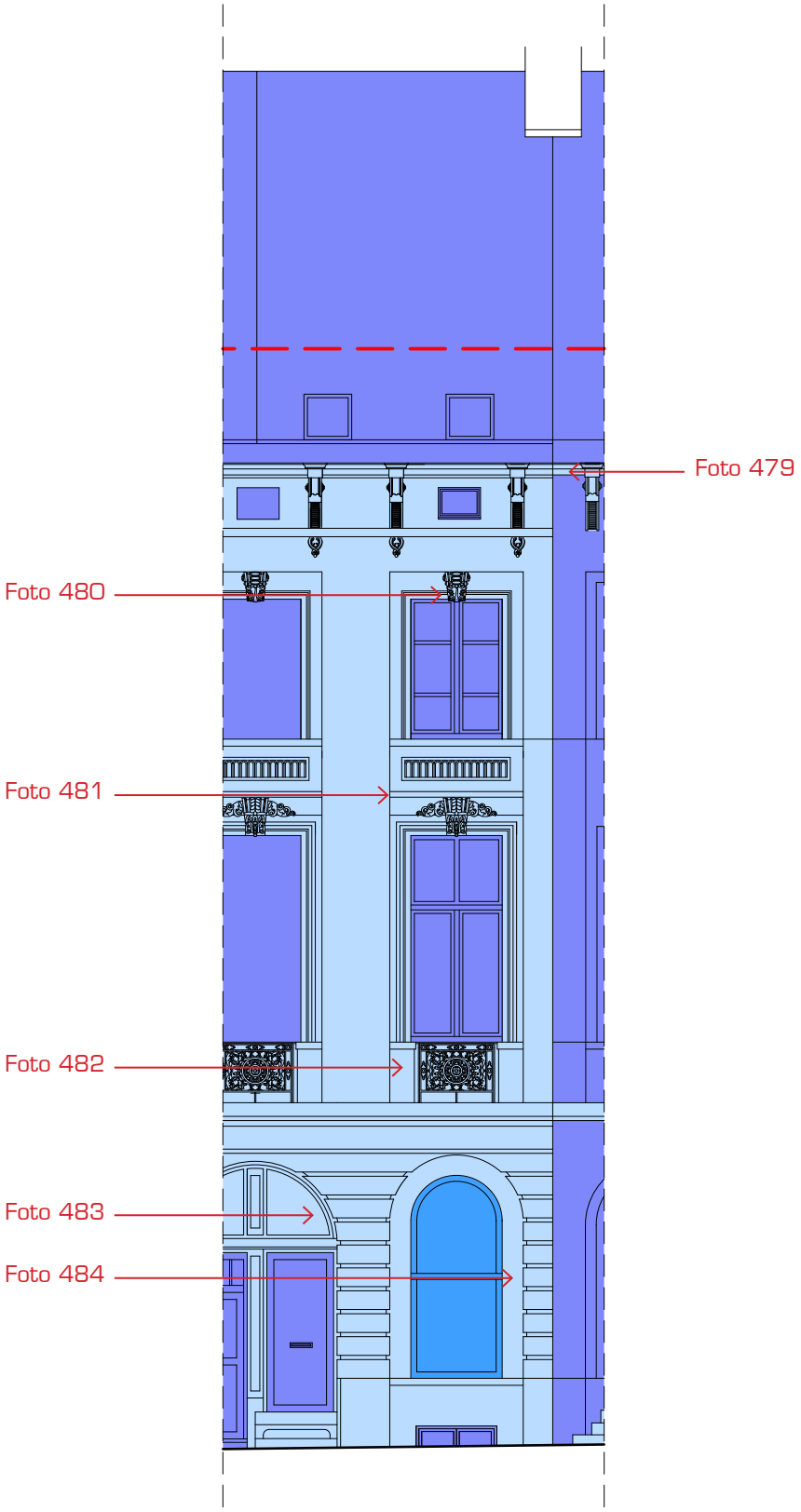

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

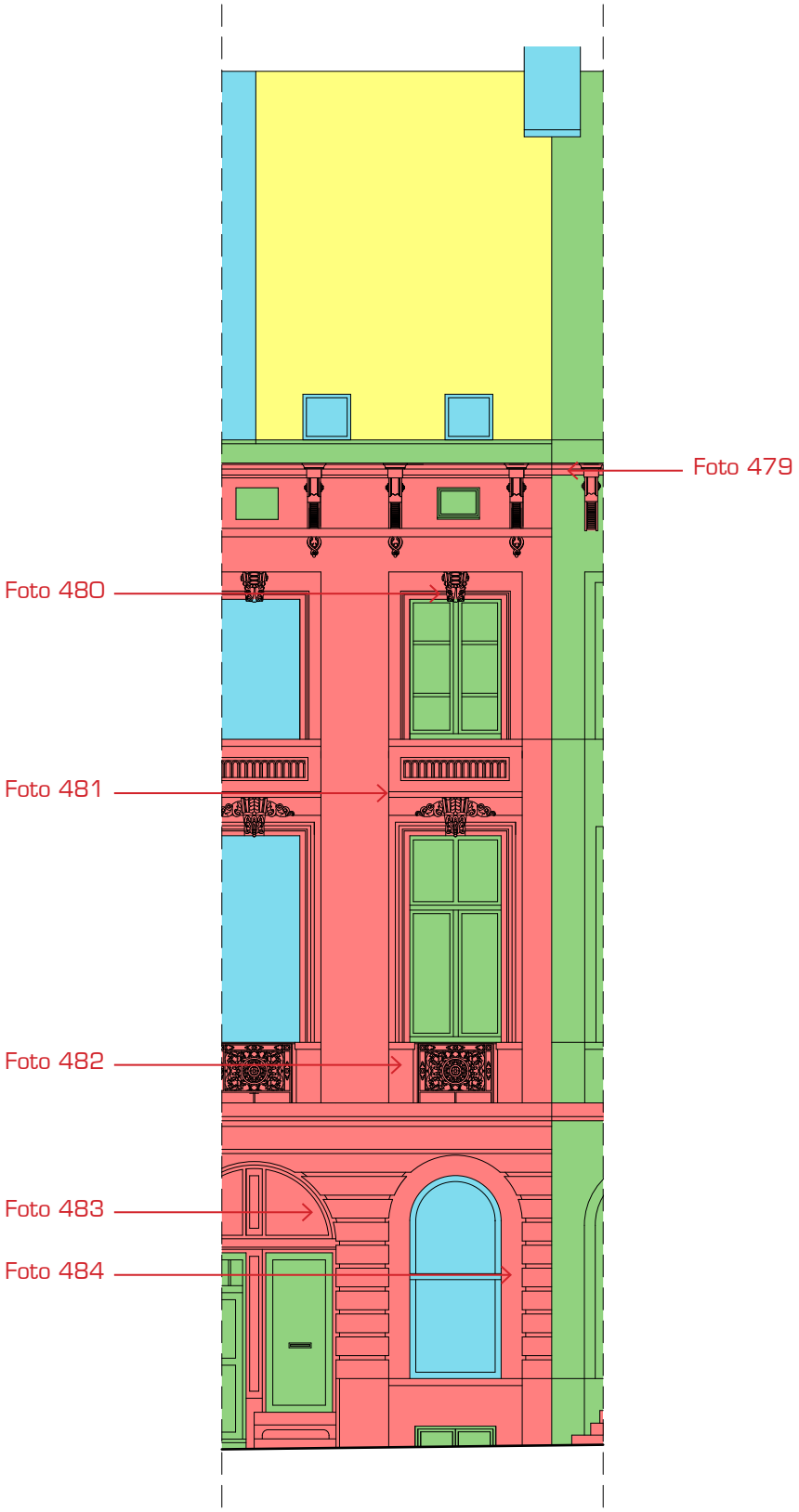

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 475

Foto 476

Foto 477

Foto 478

Foto 479

Foto 480

Foto 481

Foto 482

Foto 483

Foto 484

Foto 485 Gevel Sint-Pietersplein 57

Foto 486 Situering in de gevelrij

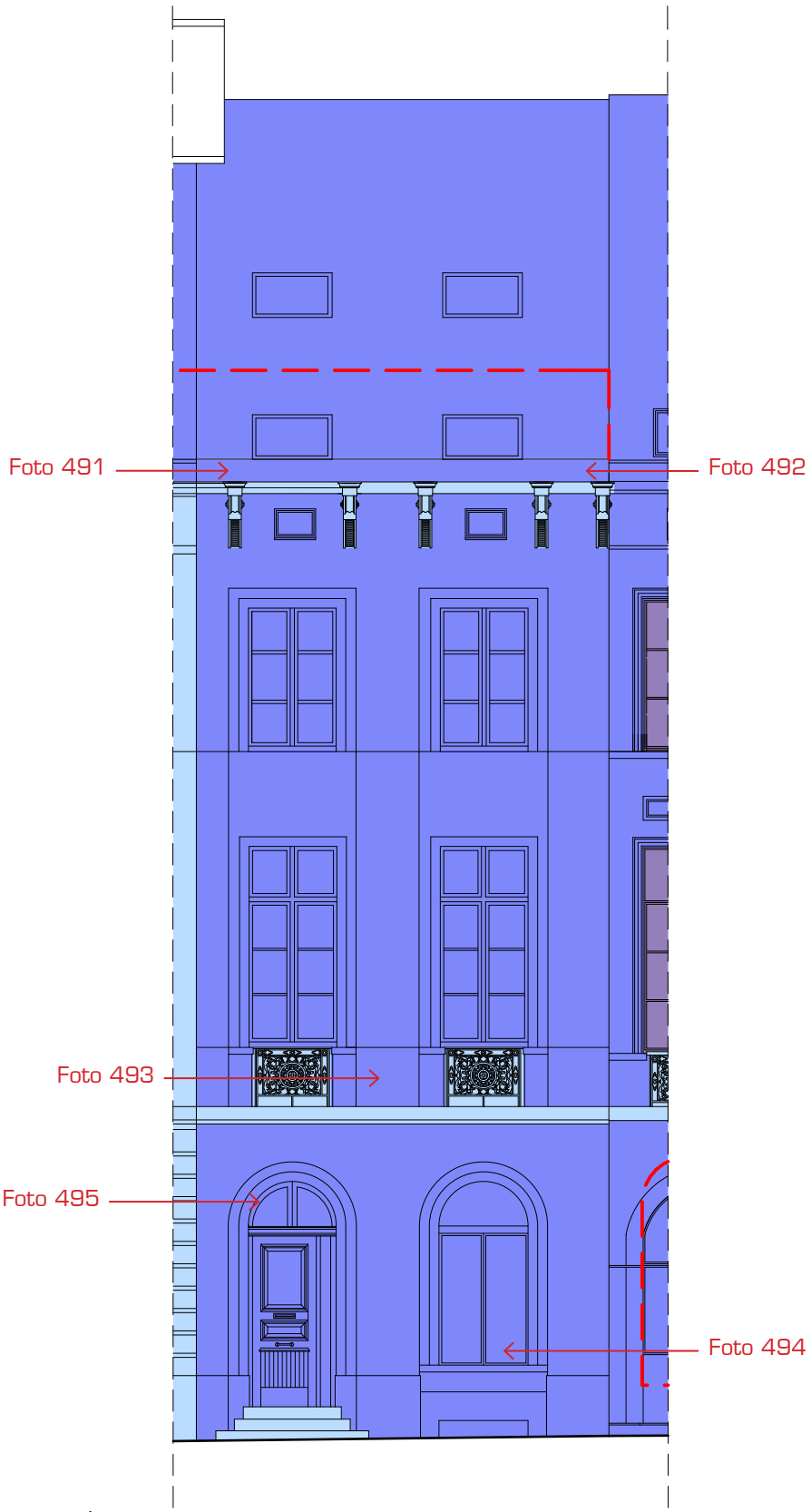

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

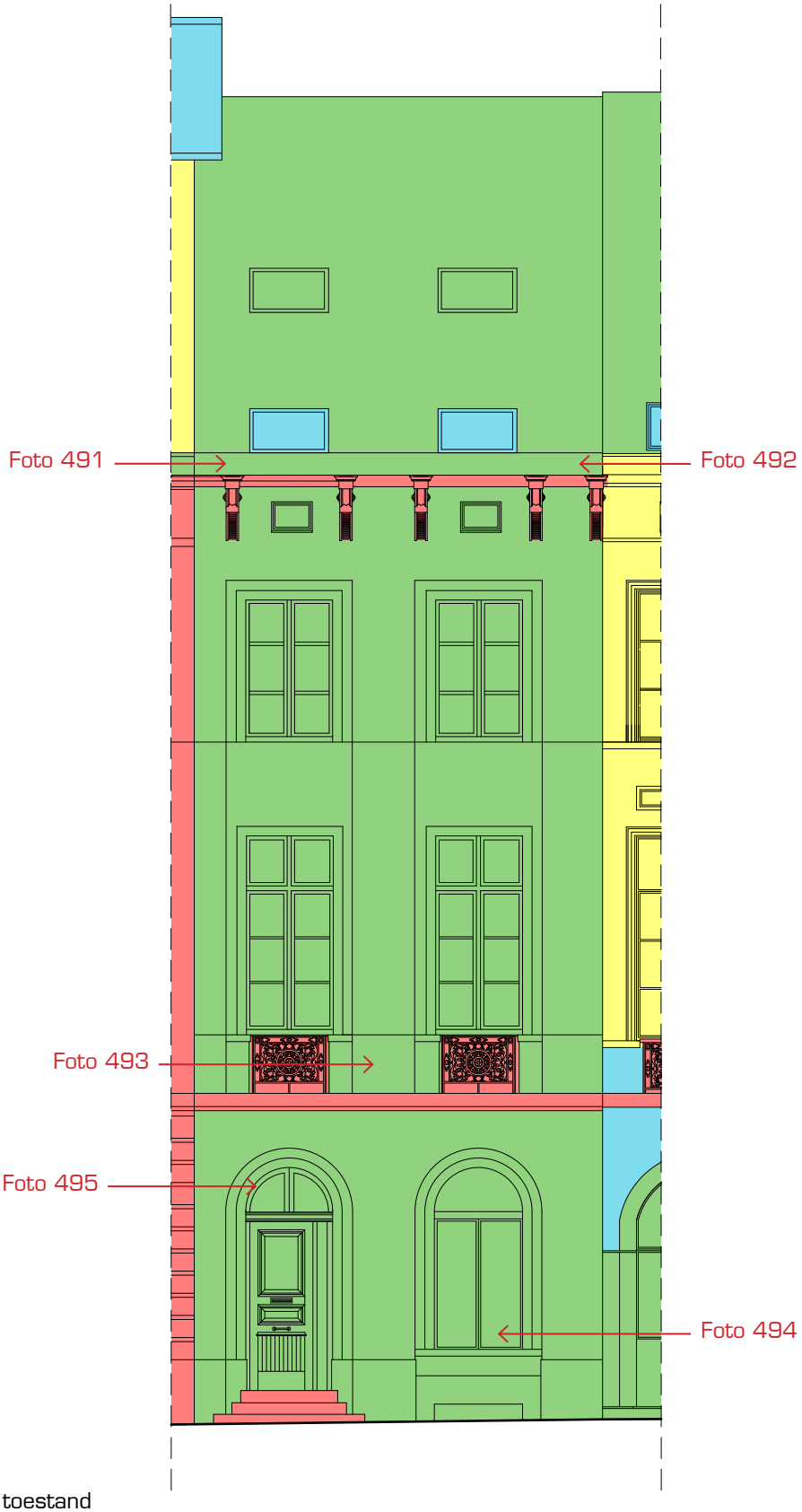

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 487

Foto 488

Foto 489

Foto 490

Foto 491

Foto 492

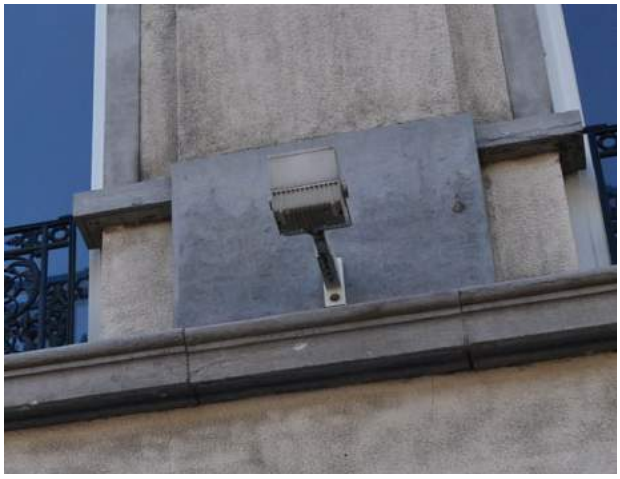
Foto 493

Foto 495

Foto 494

Foto 496 Gevel Sint-Pietersplein 58

Foto 497 Situering in de gevelrij

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

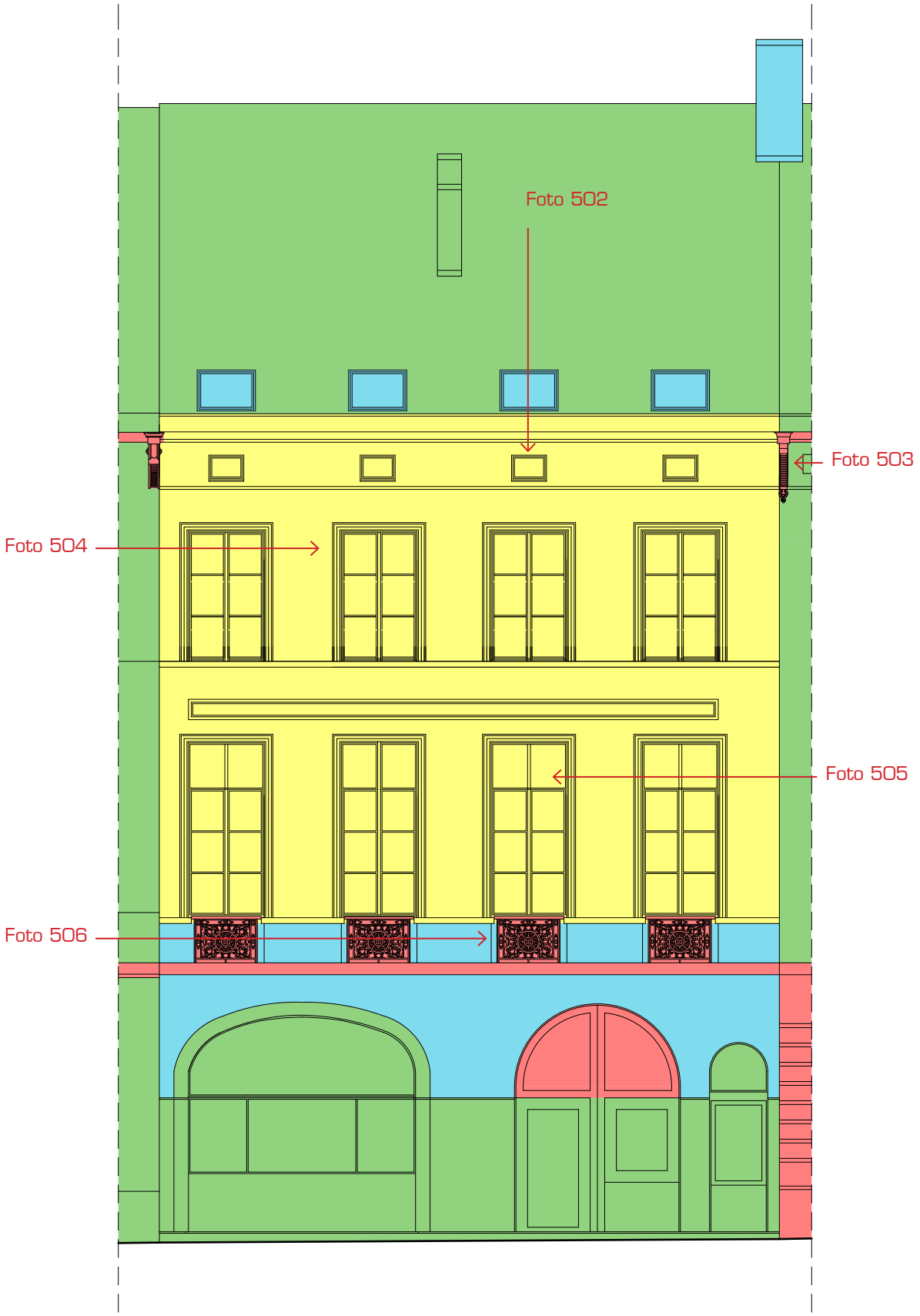

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 498

Foto 499

Foto 500

Foto 501

Foto 502

Foto 503

Foto 504

Foto 505

Foto 506

Foto 507 Gevel Sint-Pietersplein 59

Foto 508 Situering in de gevelrij

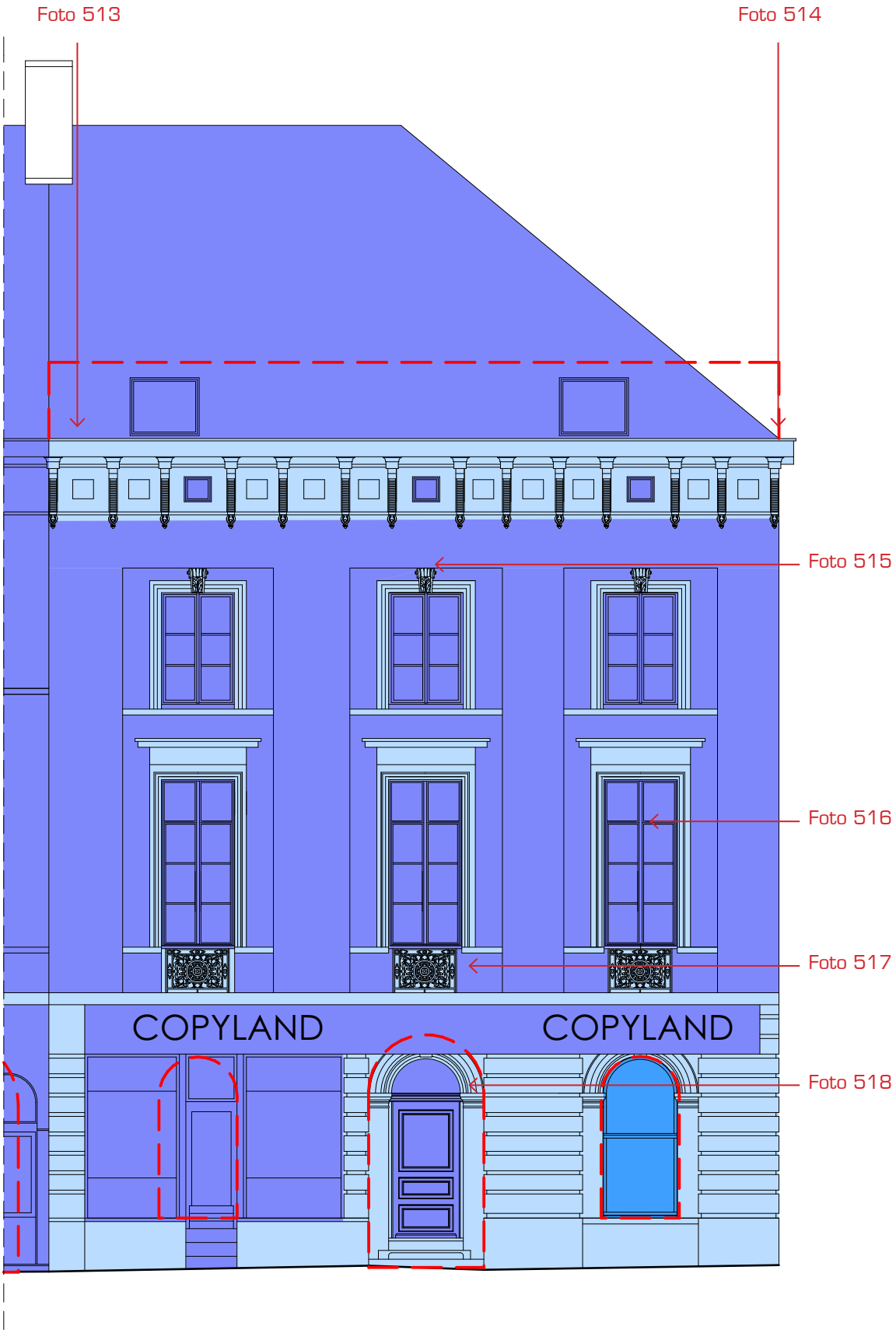

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

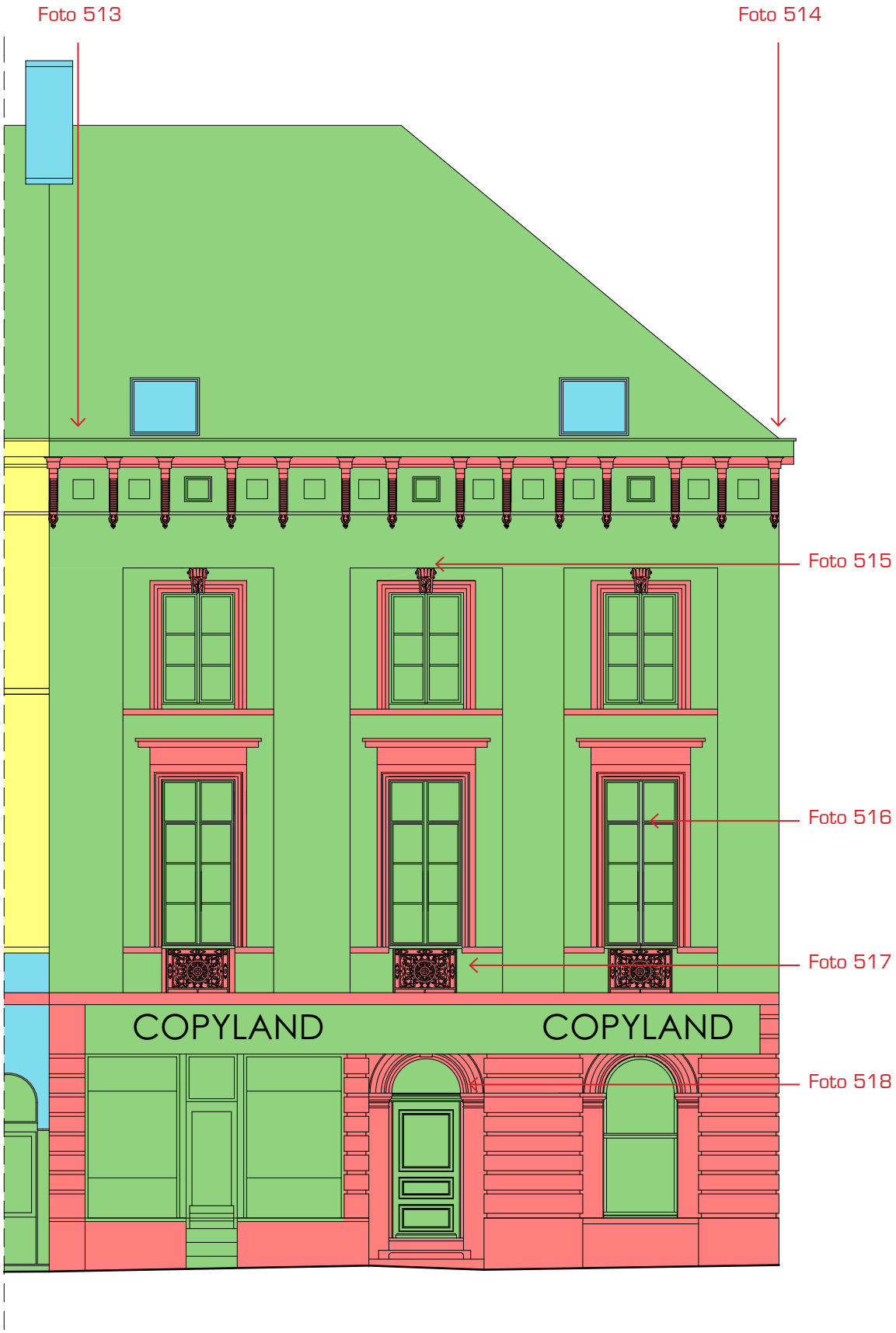

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 509

Foto 510

Foto 511

Foto 512

Foto 513

Foto 514

Foto 515

Foto 516

Foto 517

Foto 518

Foto 519 Zijgevel Sint-Pietersplein 59

Foto 520 Situering in de gevelrij

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

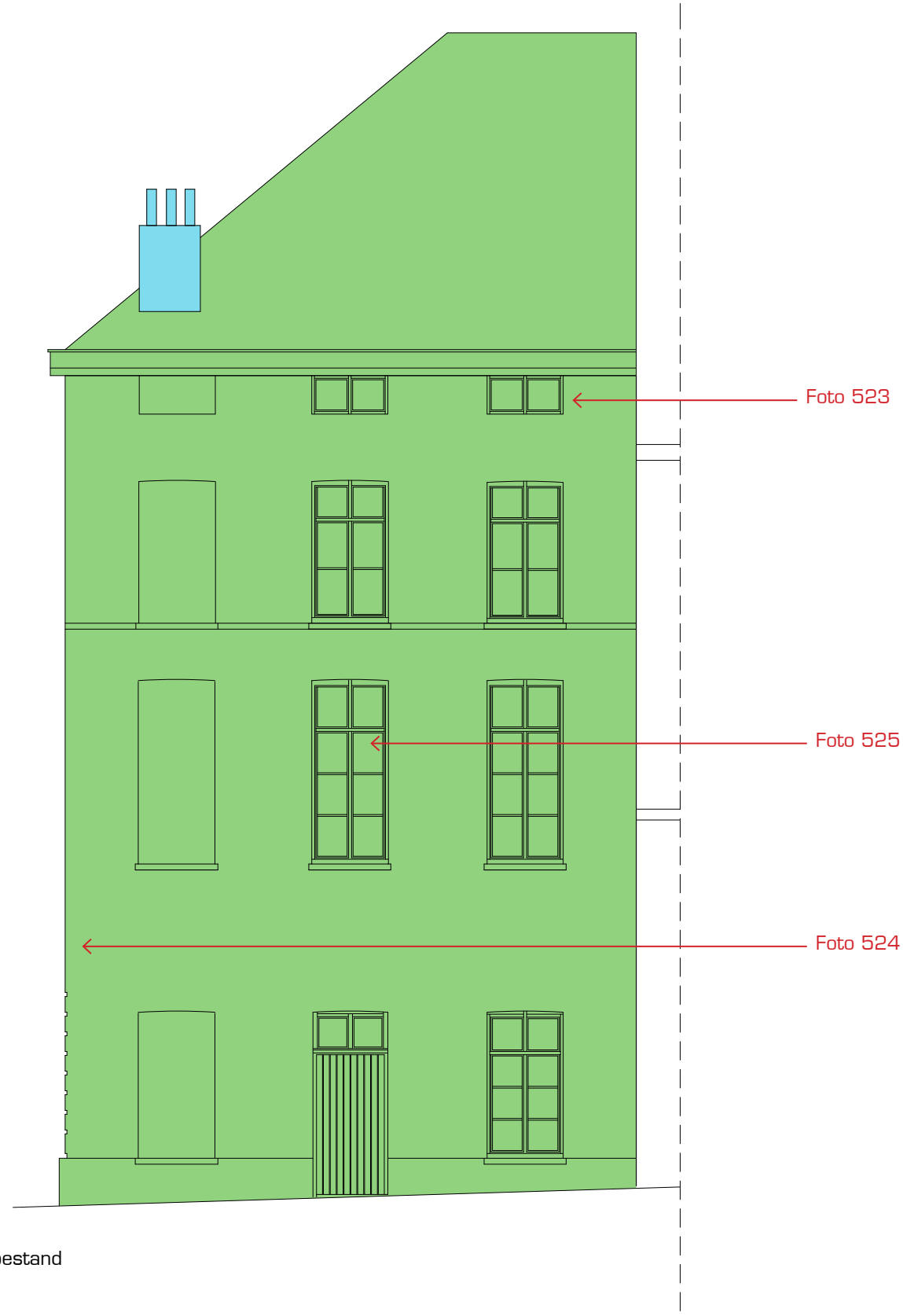

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 521

Foto 522

Foto 523

Foto 524

Foto 525

Foto 526 Gevel Graaf Arnulfstraat 8

Foto 527 Situering in de gevelrij

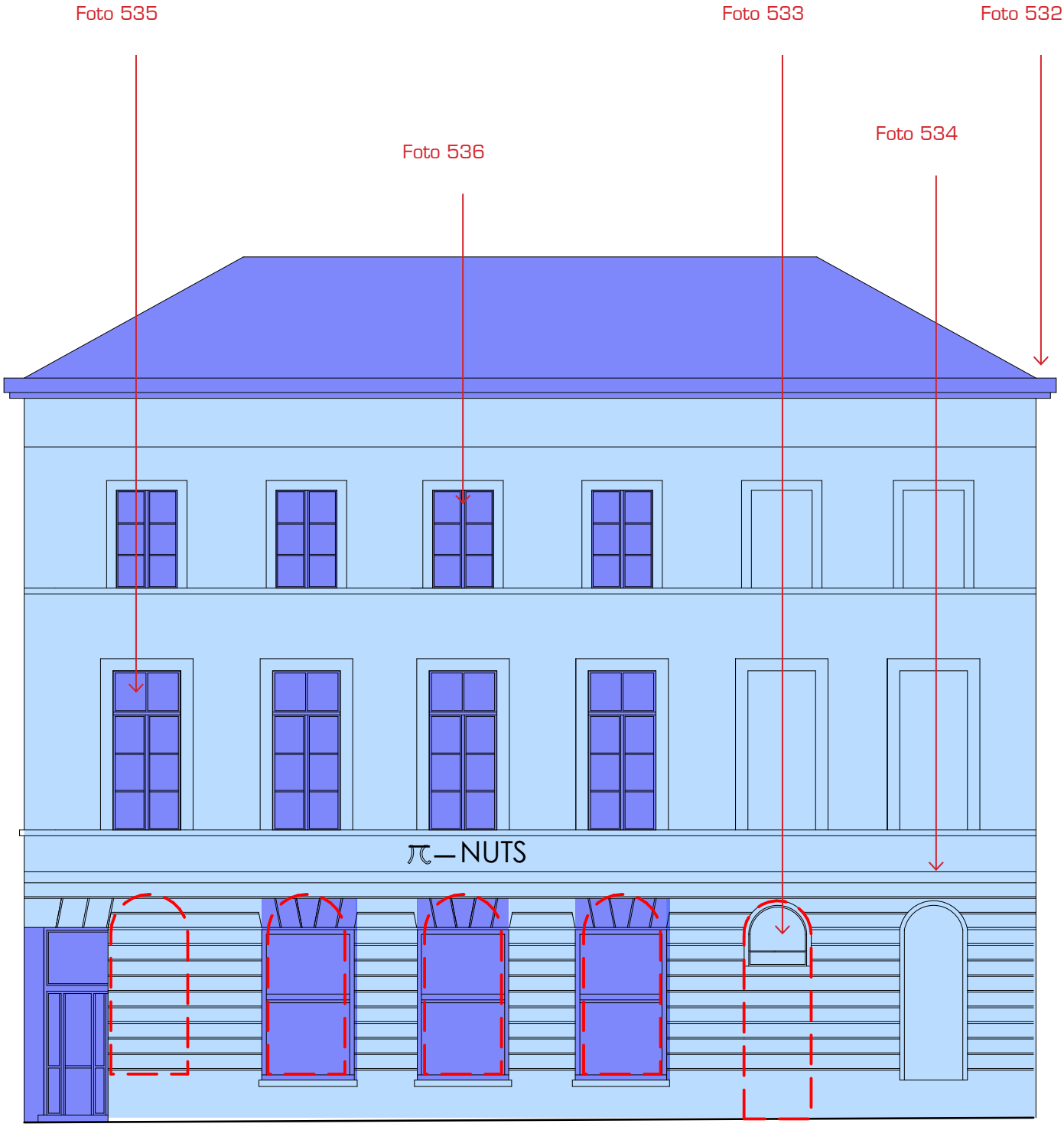

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

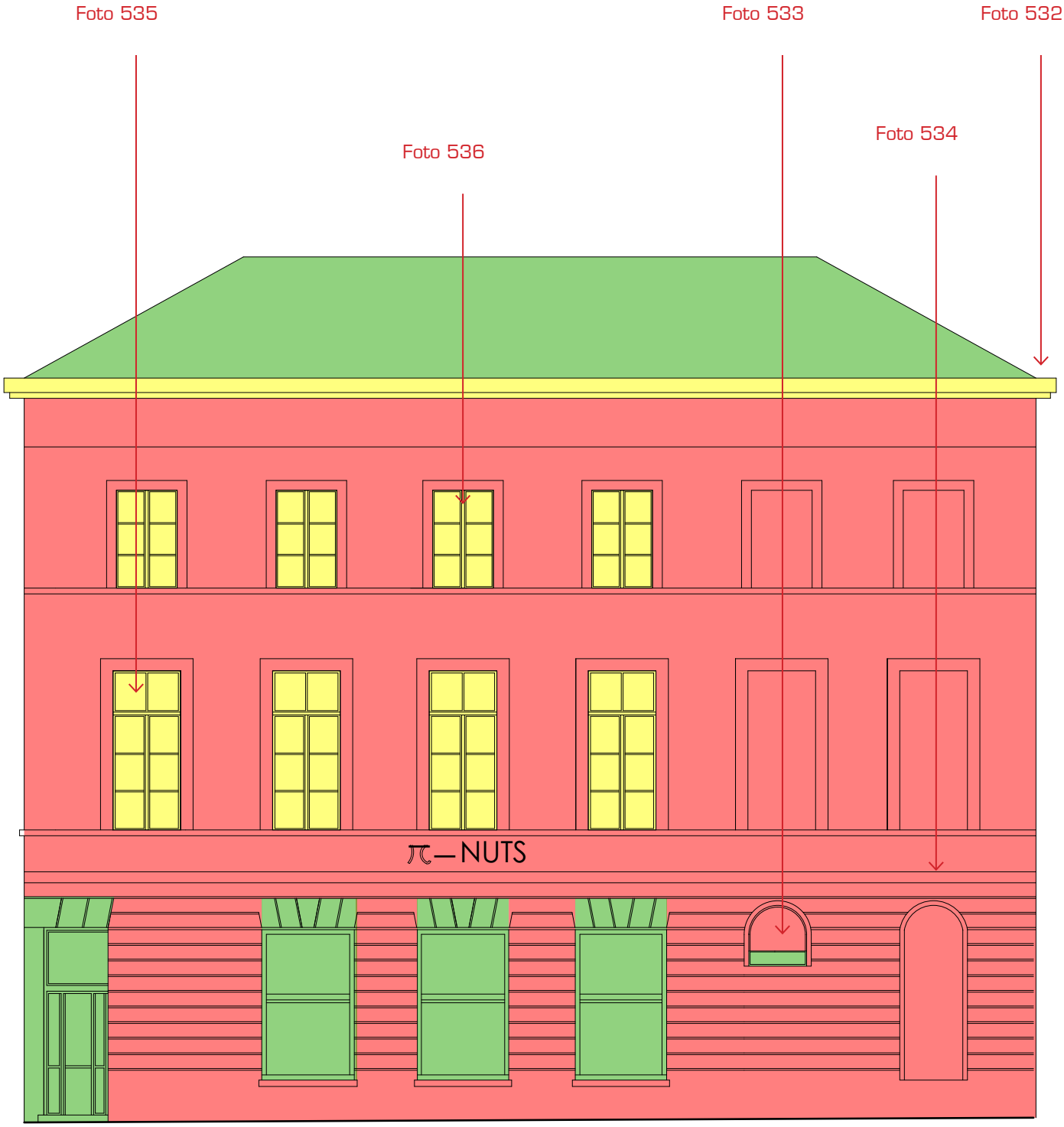

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 528

Foto 529

Foto 530

Foto 531

Foto 532

Foto 533

Foto 534

Foto 535

Foto 536

Foto 537 Gevel Graaf Arnulfstraat 8

Foto 538 Situering in de gevelrij

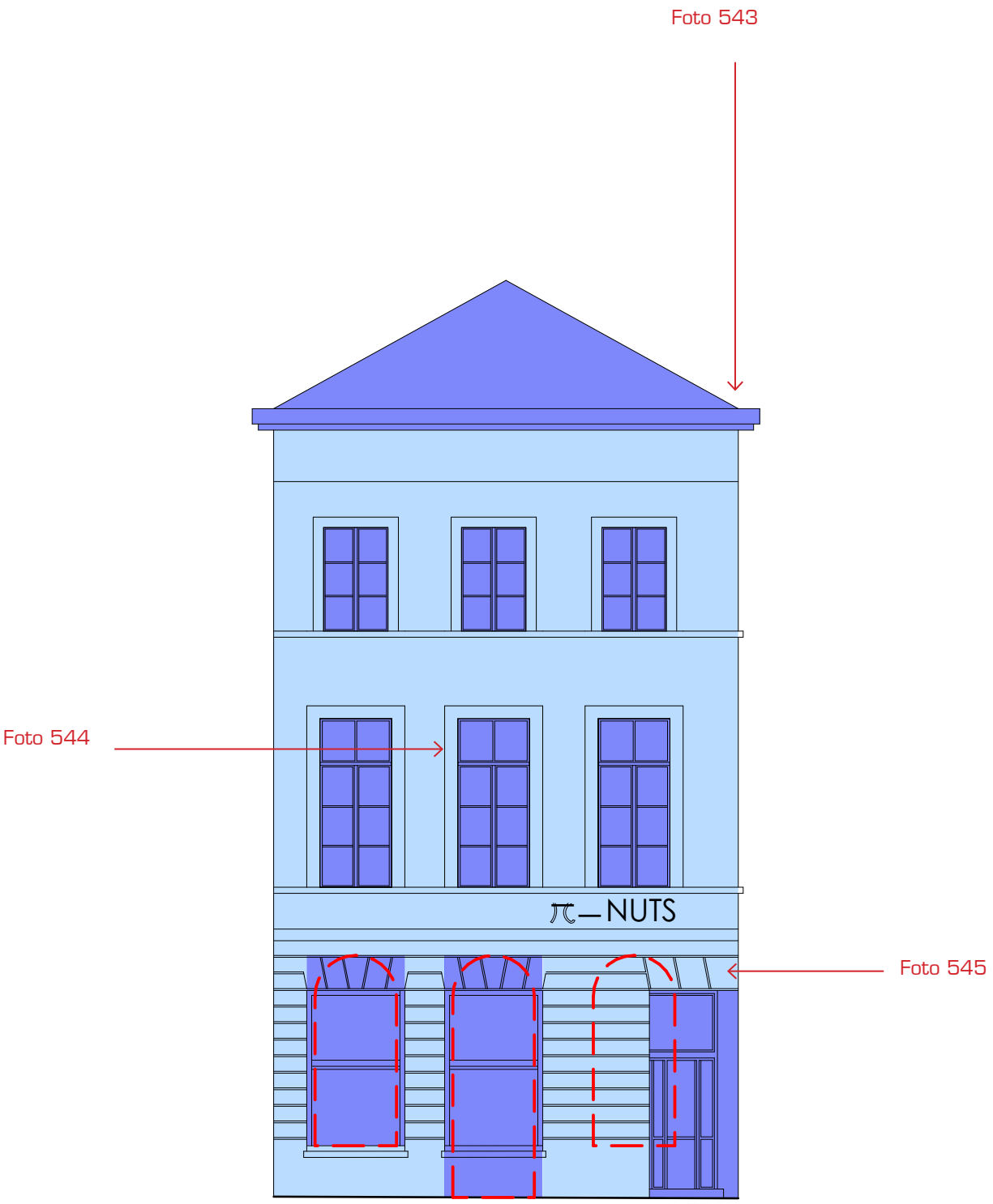

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

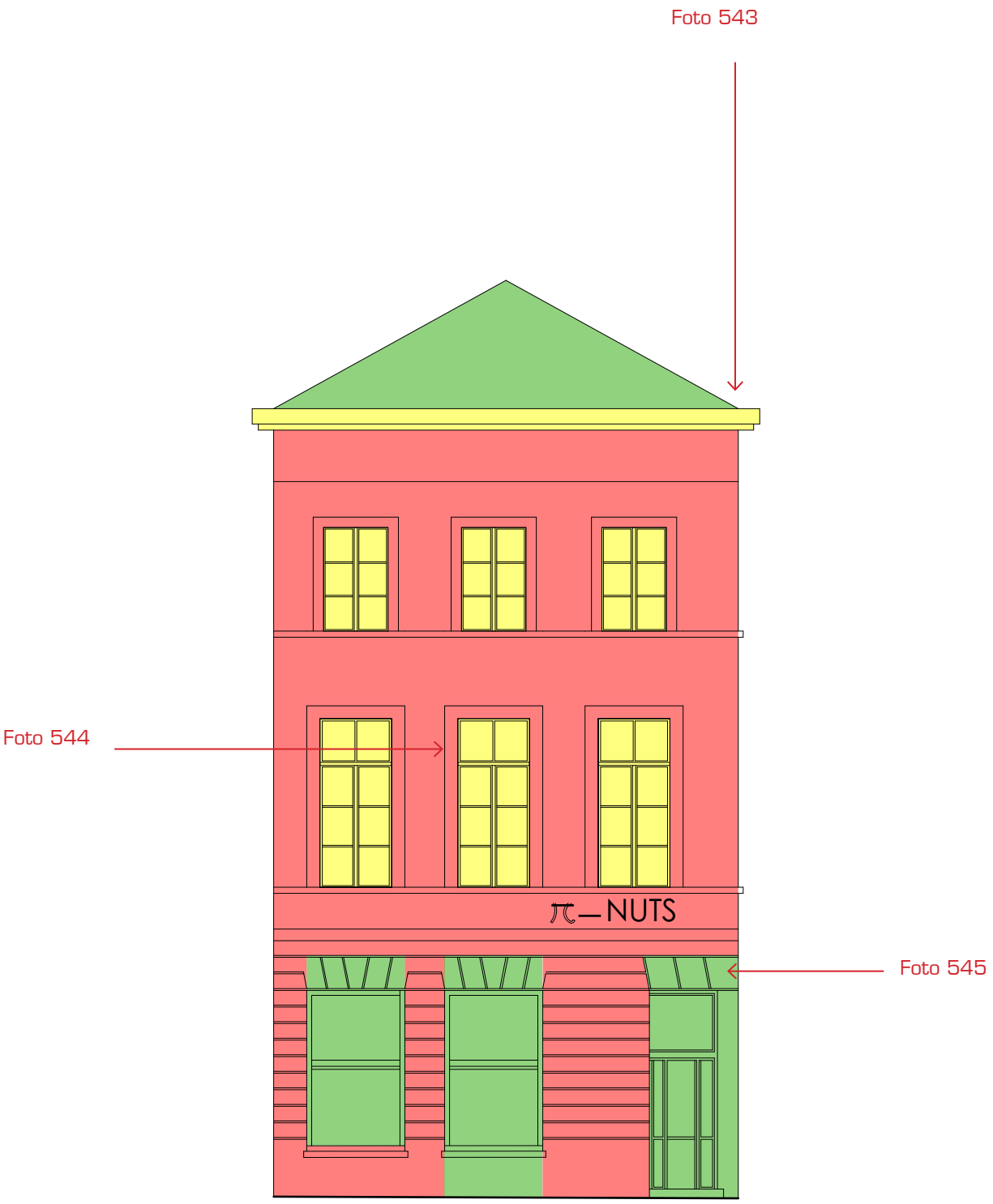

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 539

Foto 540

Foto 541

Foto 542

Foto 543

Foto 544

Foto 545

Foto 546 Gevel Sint-Pietersplein 60

Foto 547 Situering in de gevelrij

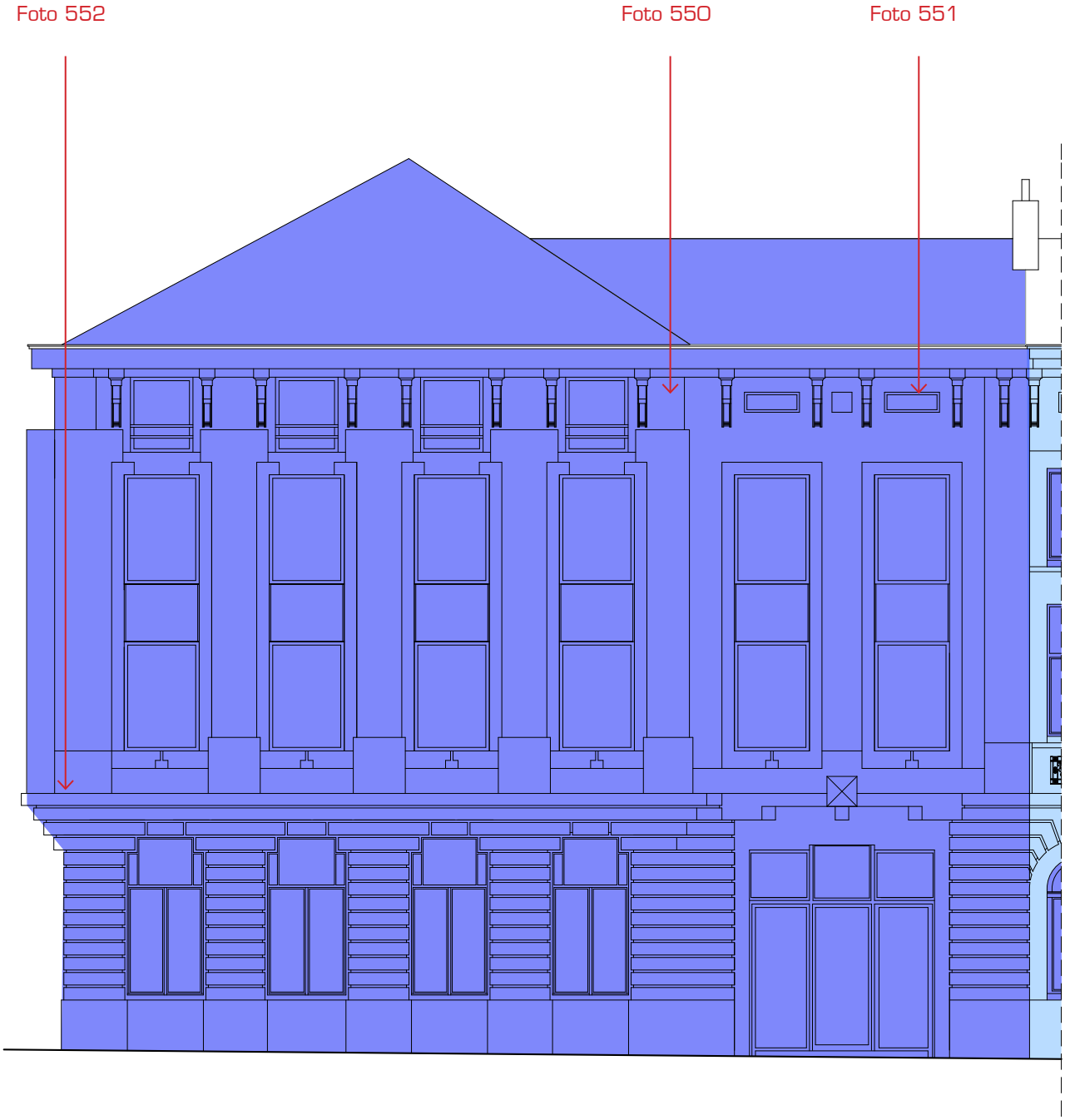

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

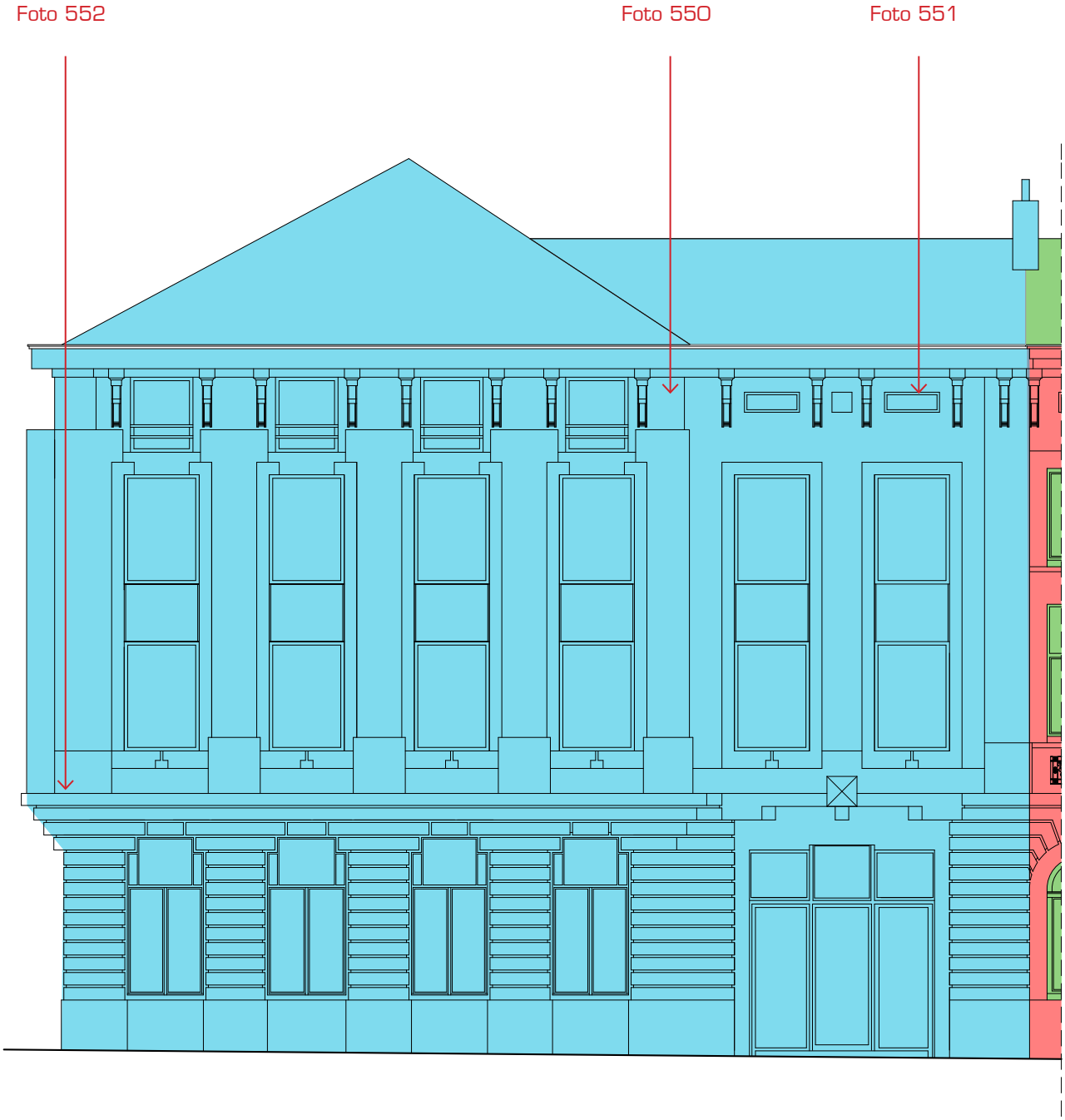

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 548

Foto 549

Foto 550

Foto 551

Foto 552

Foto 553 Gevel Sint-Pietersplein 60

Foto 554 Situering in de gevelrij

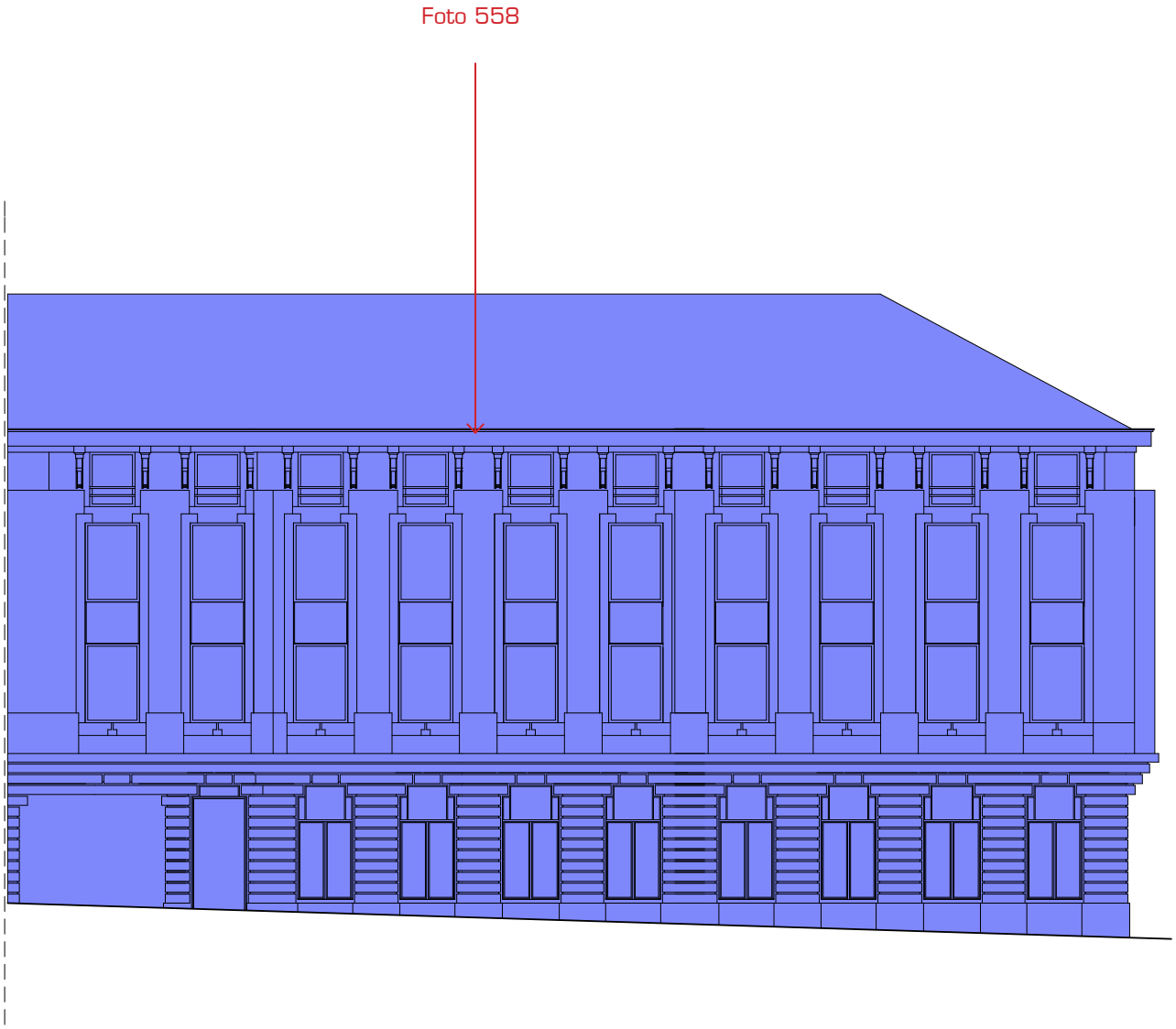

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

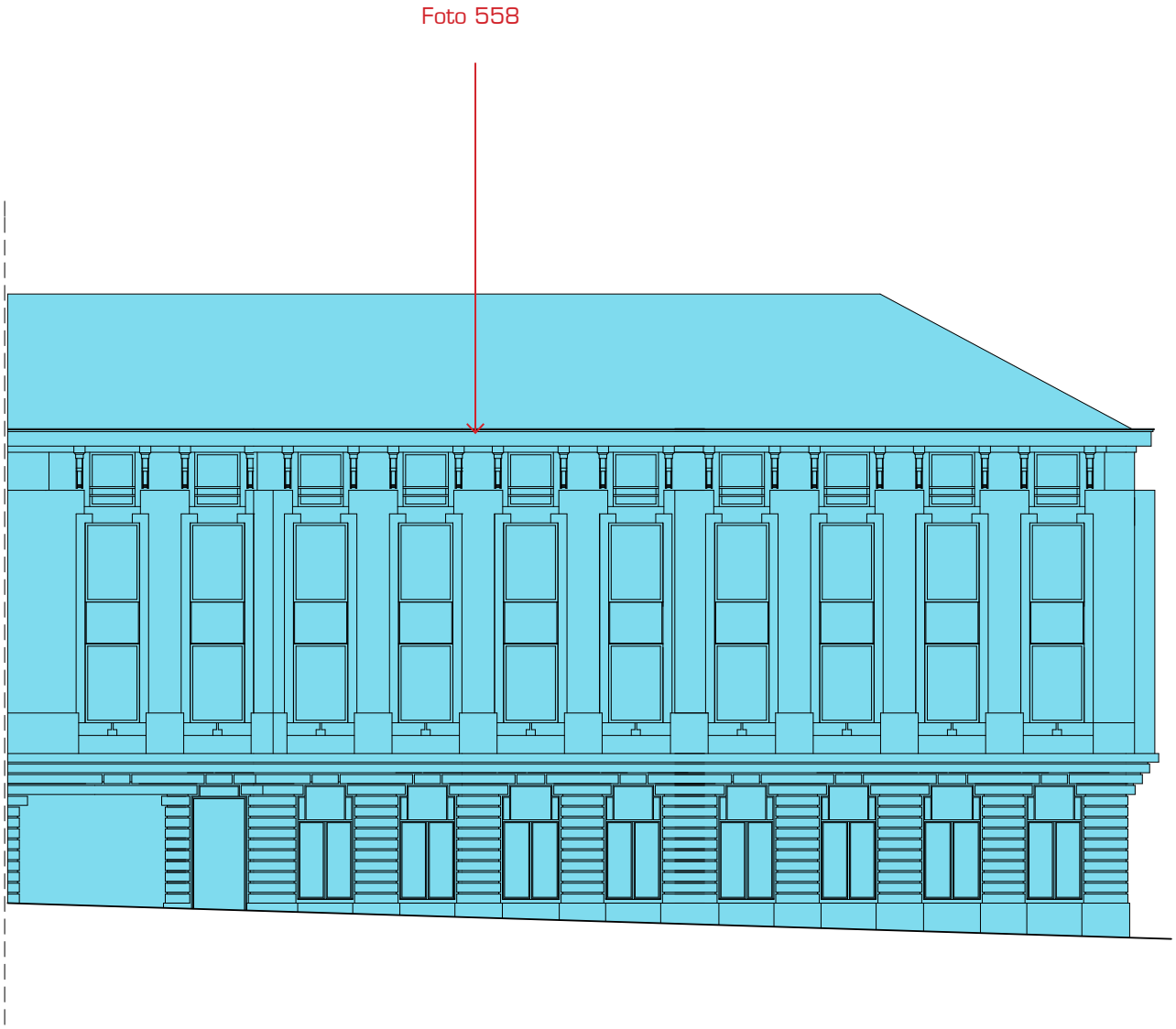

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 555

Foto 556

Foto 557

Foto 558

Foto 559 Gevel Sint-Pietersplein 61

Foto 560 Situering in de gevelrij

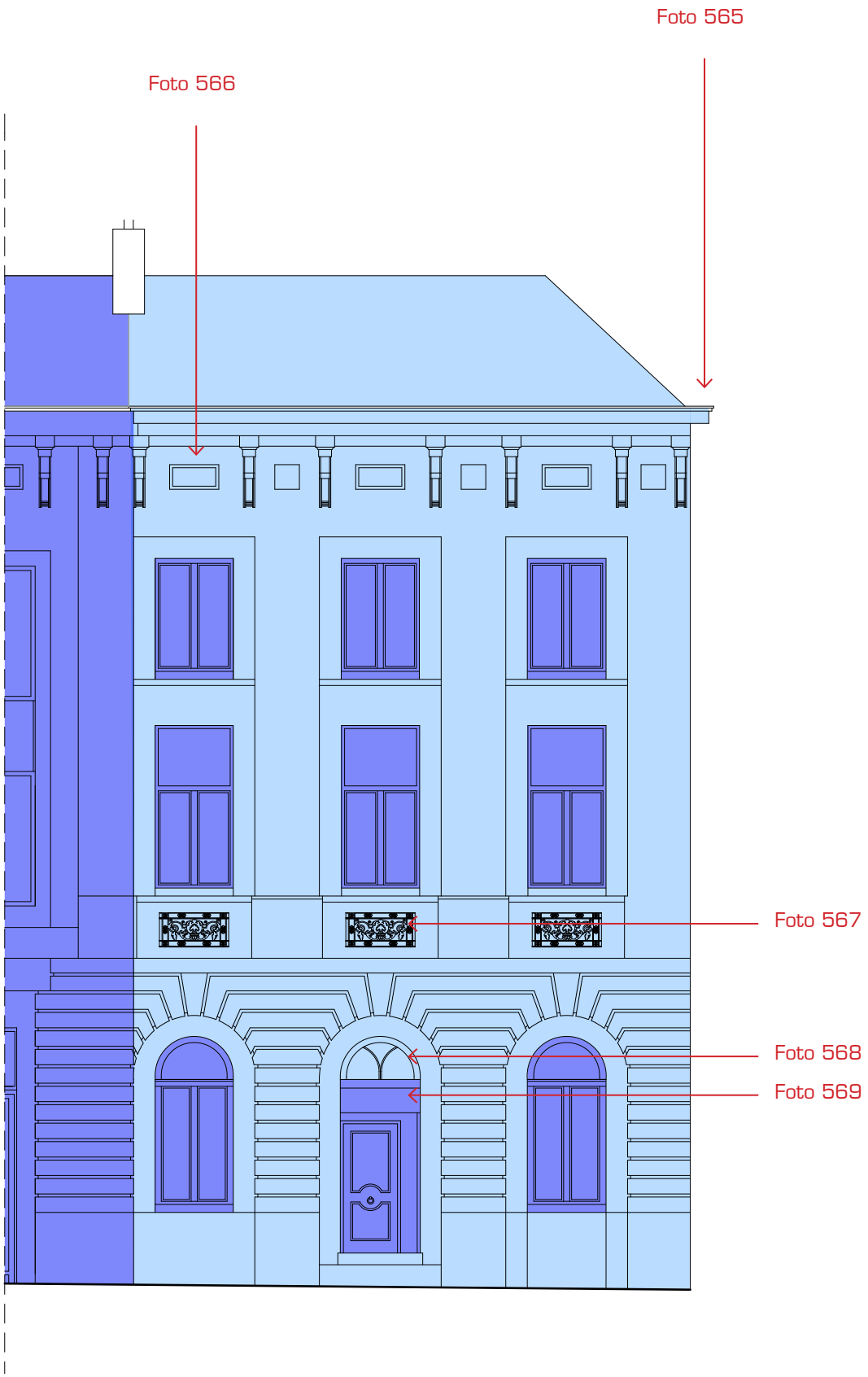

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 561

Foto 562

Foto 563

Foto 564

Foto 565

Foto 566

Foto 567

Foto 568

Foto 569

Foto 570 Zijgevel Sint-Pietersplein 61

Foto 571 Situering in de gevelrij

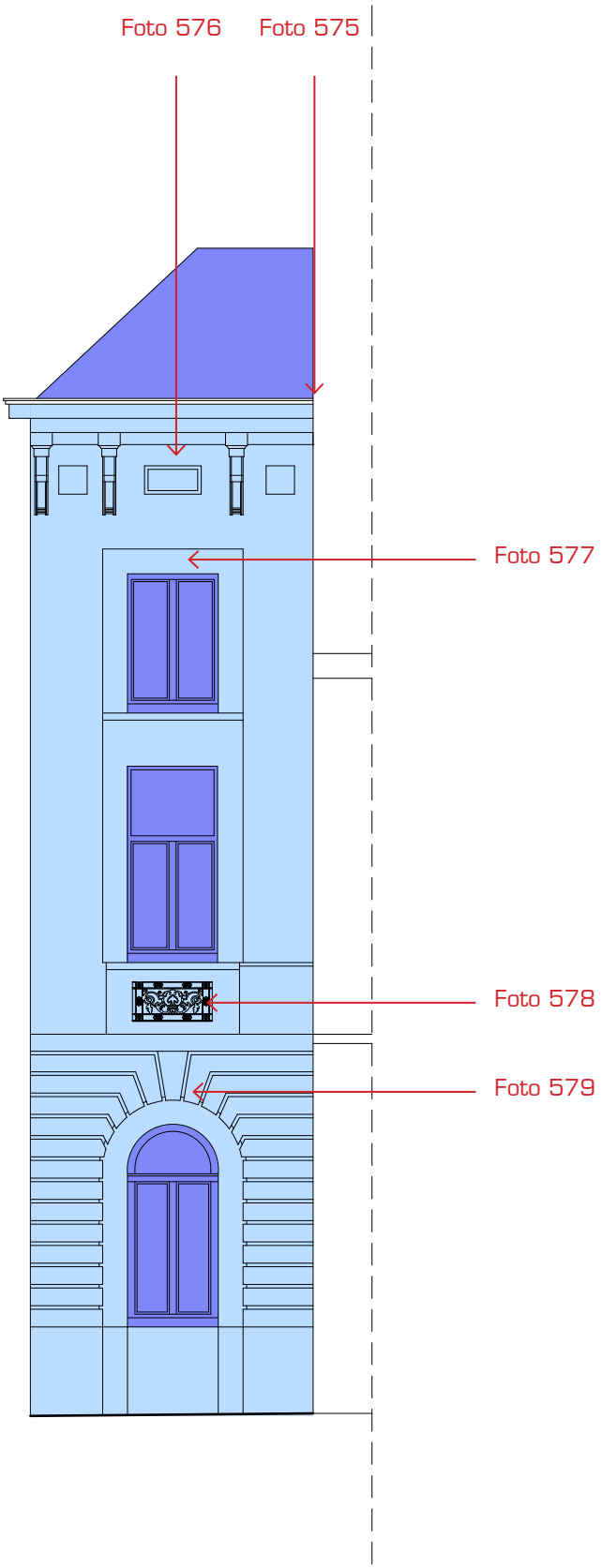

plan bestaande toestand

Legende datering gevelafwerking

- eind 19e eeuw
- begin 20ste eeuw
- 1950 - 2000
- na 2000
- originele openingen/gevelelementen

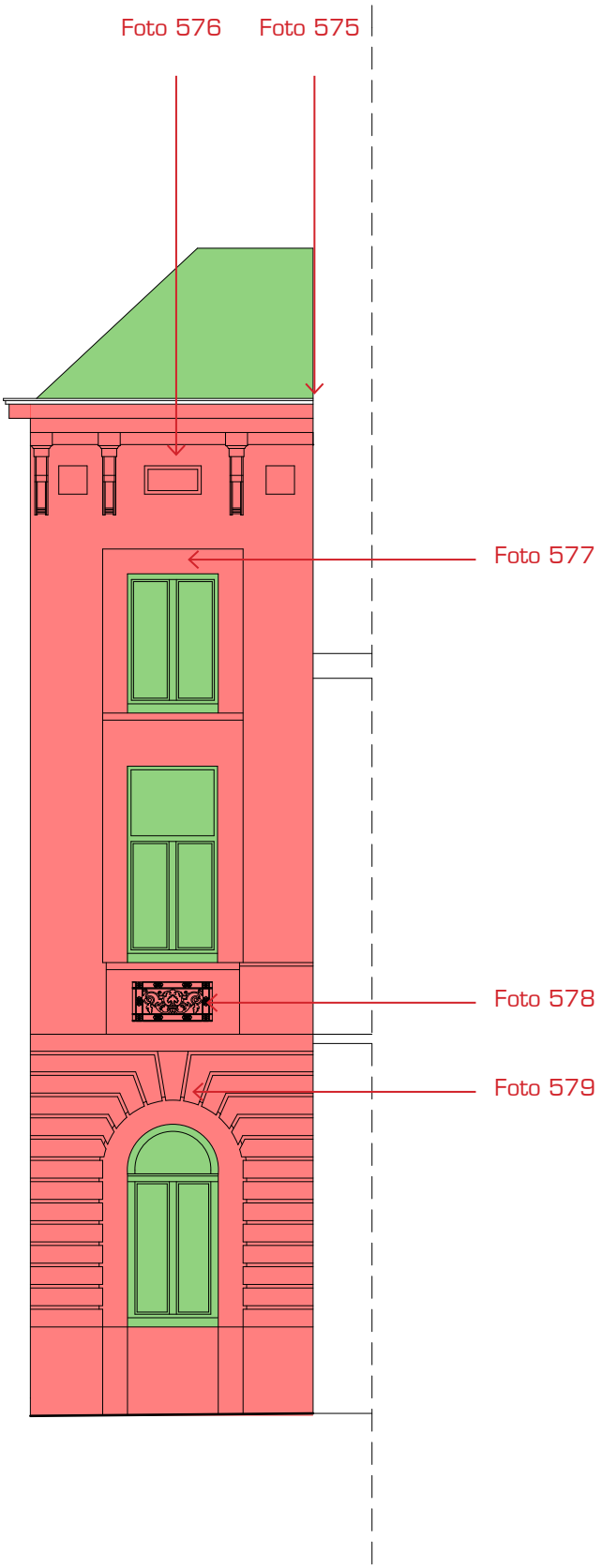

plan bestaande toestand

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Foto 572

Foto 573

Foto 574

Foto 575

Foto 576

Foto 577

Foto 578

Foto 579

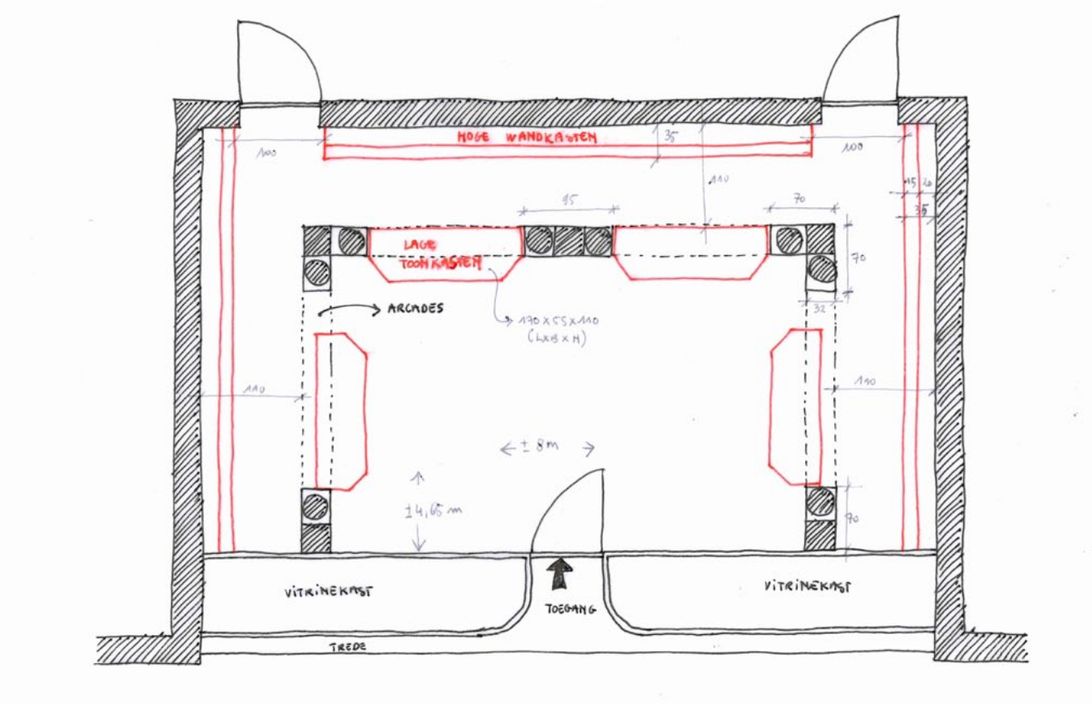

Plan interieur apotheek

Foto 01

Foto 02

Foto 03

Foto 04

Foto 05

Foto 06

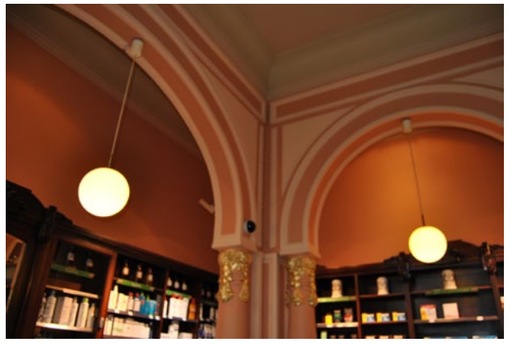

Foto 07

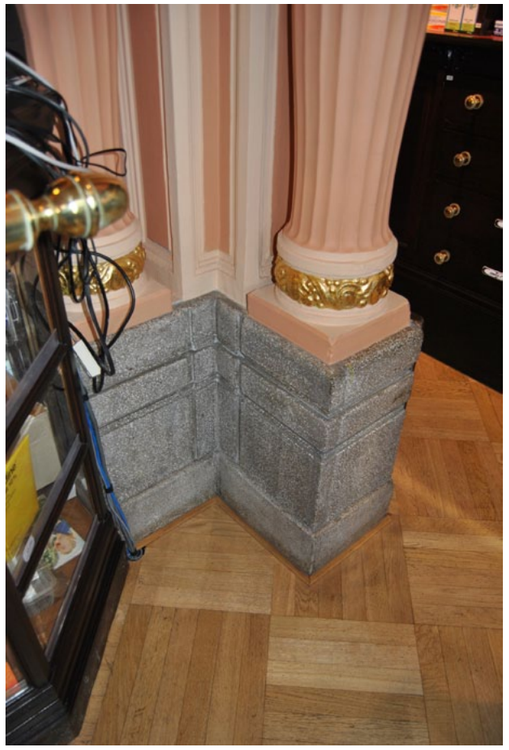

Foto 08

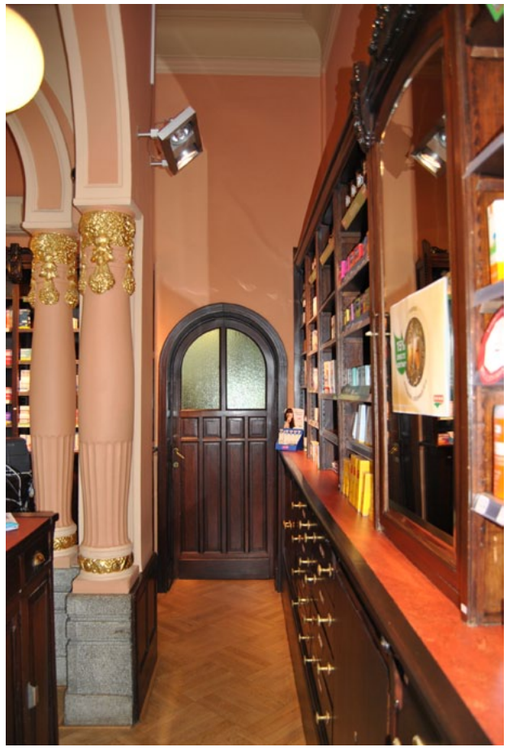

Foto 09

Foto 10

Foto 11

Foto 12

Foto 13

Foto 14

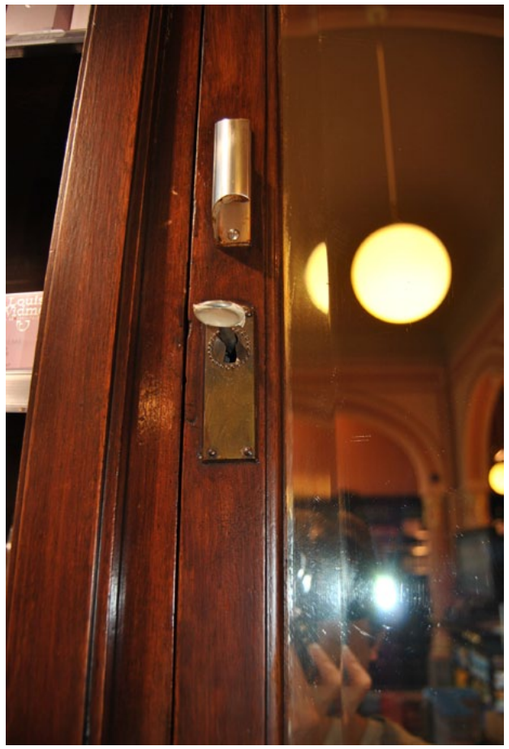

Foto 15

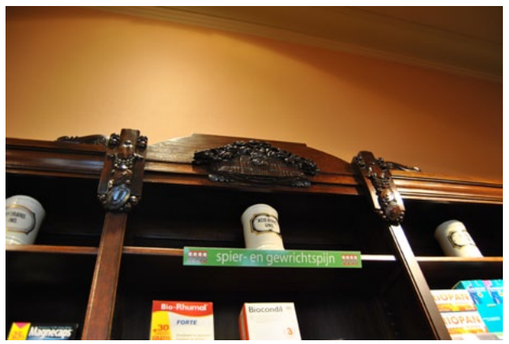

Foto 16

Foto 17

Foto 18

Foto 19

Foto 20

Foto 21

Foto 22

Foto 23

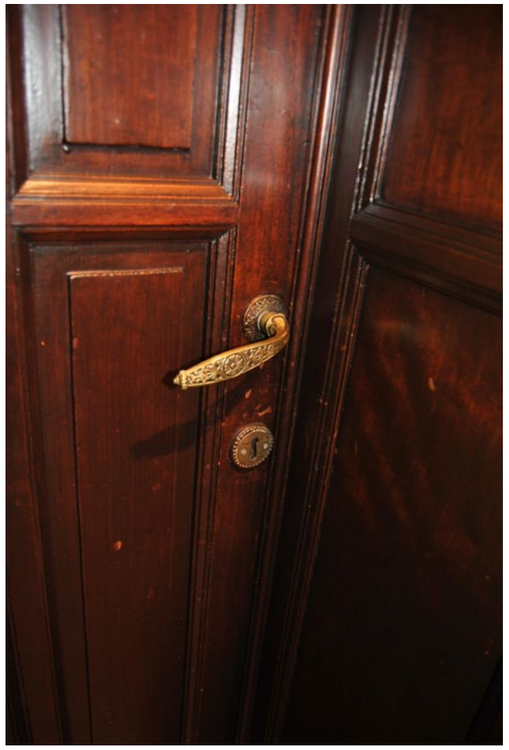

Foto 24

Foto 25

Foto 26

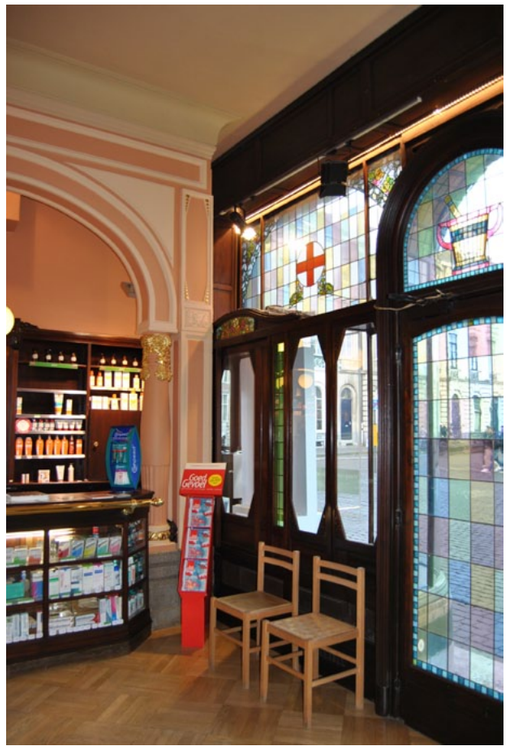

Foto 27

Foto 28

Foto 29

Foto 30

Foto 31

Foto 32

Foto 33

Foto 34

Foto 35

Foto 36

Foto 37

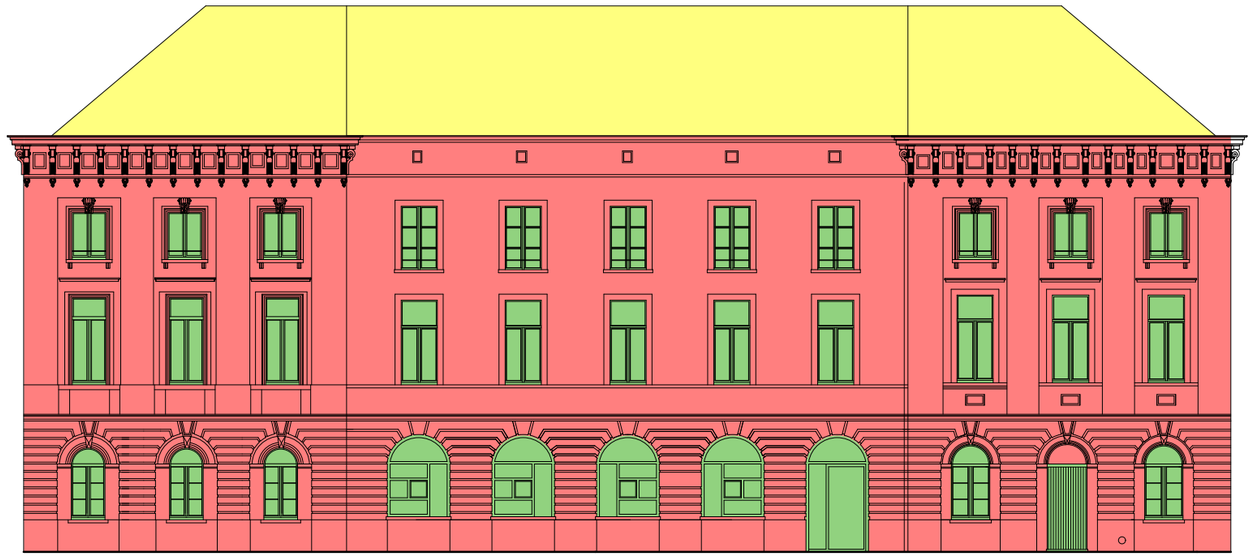

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 4/GEVELPLANNEN ERFGOEDWAARDE EXTERIEUR

Sint-Pietersplein gevels nr. 1 - 7

Arch&Teco
Architecture+Planning

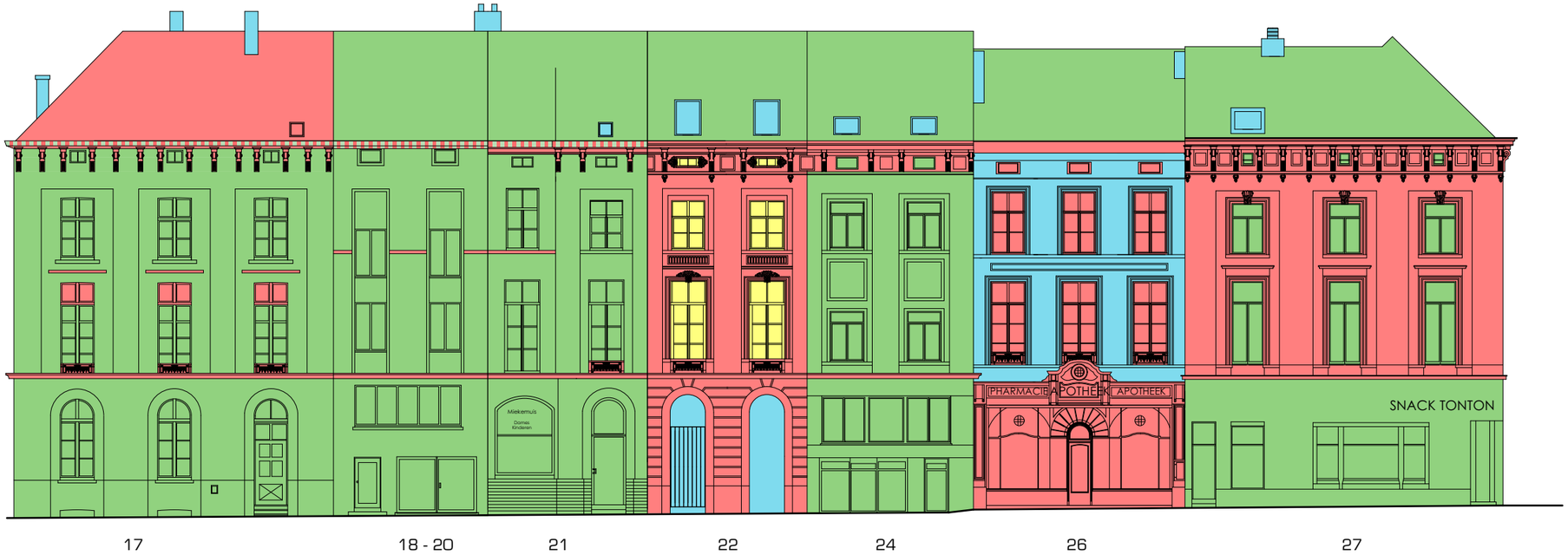

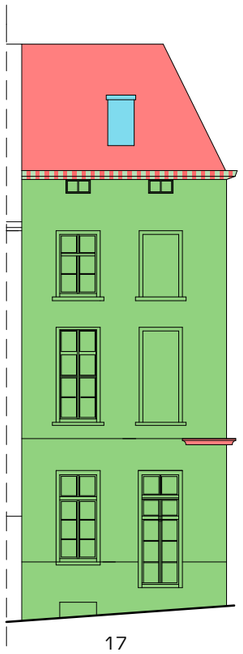

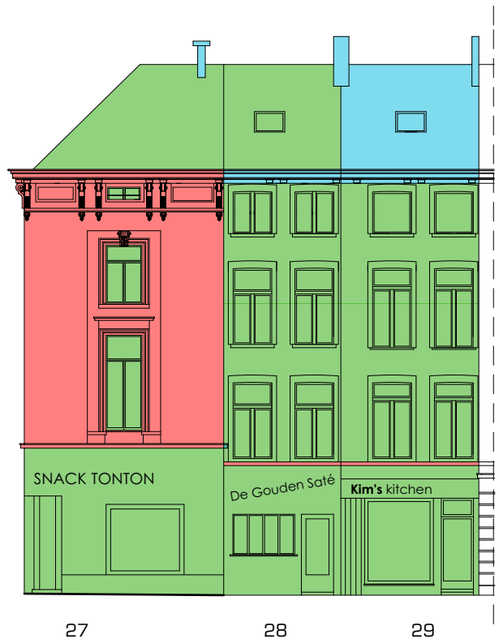

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 4/GEVELPLANNEN ERFGOEDWAARDE EXTERIEUR

Sint-Pietersplein gevels nr. 17 - 29

Arch&Teco
Architecture+Planning

30 - 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50 | 51

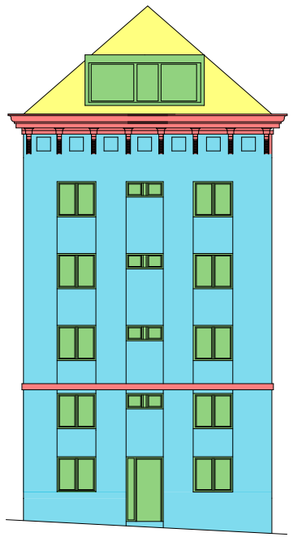

30 - 41

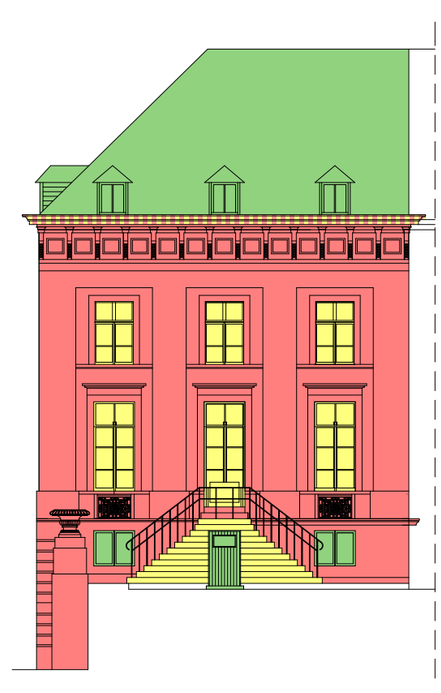

4

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 4/GEVELPLANNEN ERFGOEDWAARDE EXTERIEUR

Sint-Pietersplein gevels nr. 30 - 51

Arch&Teco Architecture+Planning

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 4/GEVELPLANNEN ERFGOEDWAARDE EXTERIEUR

Amandstraat (achtergevels Sint-Pietersplein nr. 30 - 51)

Arch&Teco
Architecture+Planning

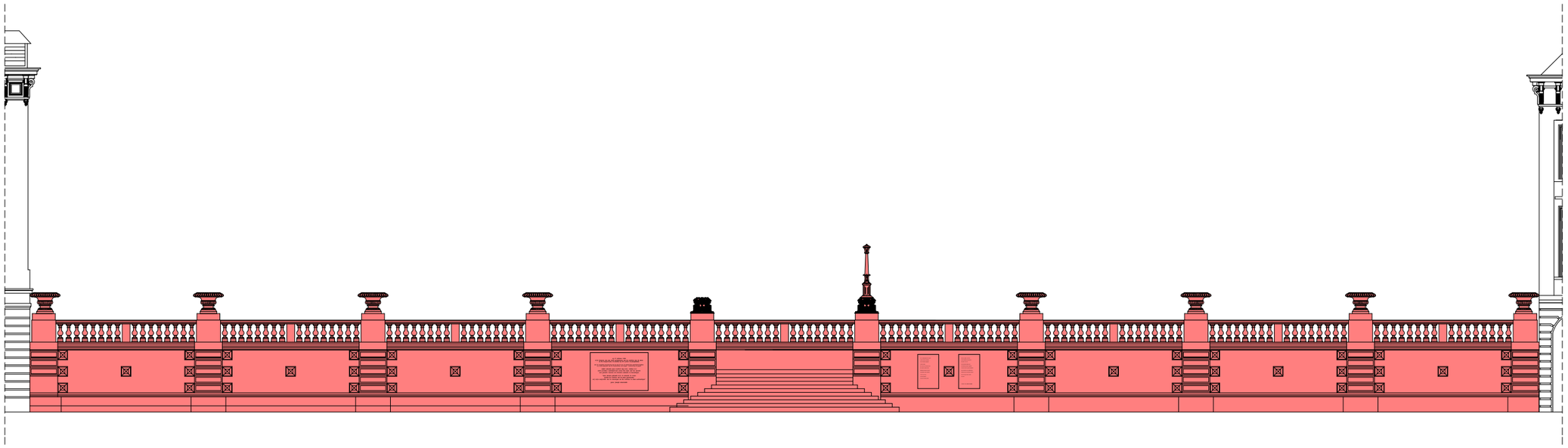

Vooraanzicht

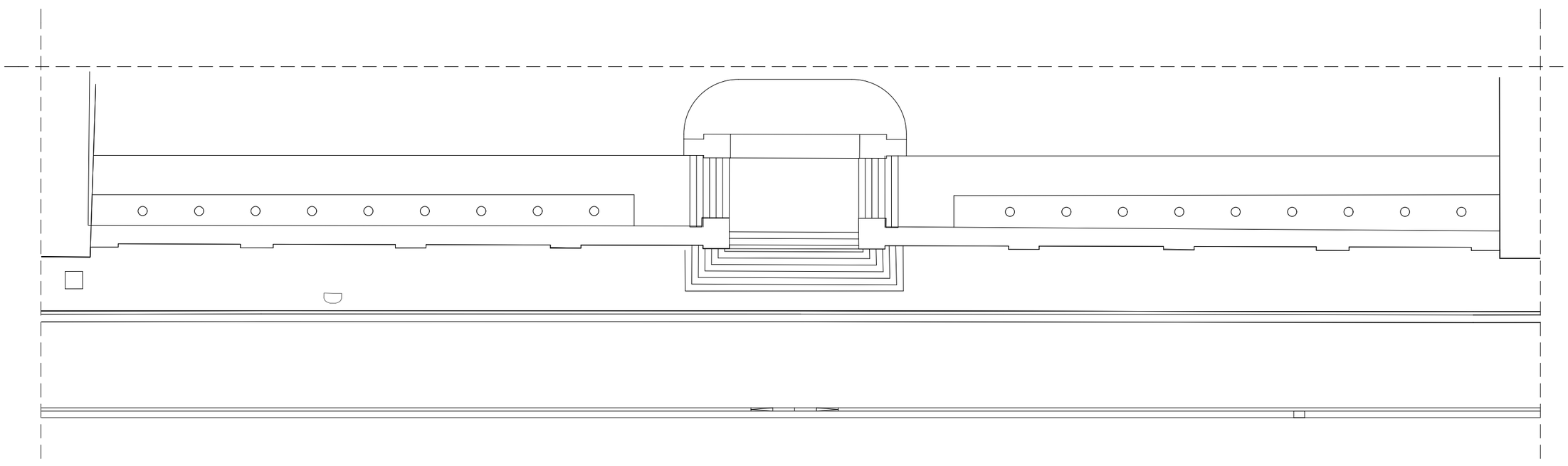

Bovenaanzicht

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 4/GEVELPLANNEN ERFGOEDWAARDE EXTERIEUR

Sint-Pietersplein trappenpartij

Arch&Teco Architecture+Planning

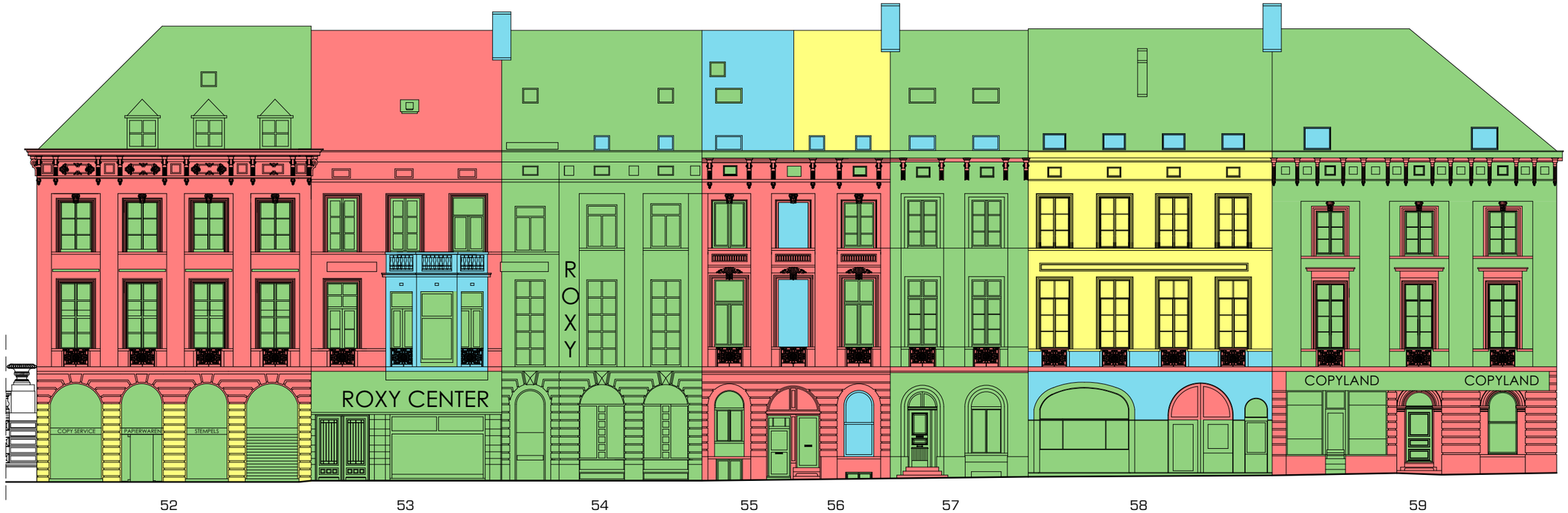

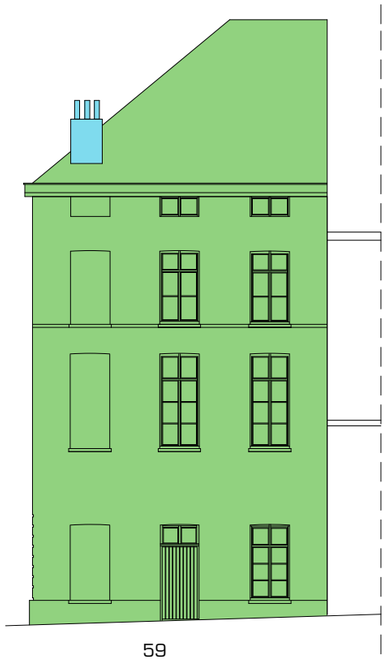

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 4/GEVELPLANNEN ERFGOEDWAARDE EXTERIEUR

Sint-Pietersplein gevels nr. 52 - 59

Arch&Teco
Architecture+Planning

Legende waardebepaling gevelafwerking

- hoge erfgoedwaarde
- positieve erfgoedwaarde
- negatieve erfgoedwaarde
- indifferente erfgoedwaarde

Schaallat (meter)

0 2.5 5.0 7.5 10m

BEHEERSPLAN SINT-PIETERSPLEIN MET OMGEVING, GENT - BIJLAGE 4/GEVELPLANNEN ERFGOEDWAARDE EXTERIEUR

Sint-Pietersplein gevels nr. 115

Arch&Teco Architecture+Planning

PROJECT		3385 - Beheersplan						
BOUWPLAATS		Sint-Pietersplein						
OPDRACHTGEVER		Stad Gent						

LIJST WERKZAAMHEDEN
Woningen

HUISNUMMER	GEBOUWDEEL	AARD WERKEN		EENMALIG	TERUGKEREND	TERMIJN	vrijstelling toelating BVR / OE	premiegerechtigd OE
ALGEMENE OPMERKING : Voor alle wijzigingen aan het uitzicht van de gebouwen, zichtbaar vanop het openbaar domein, is een melding 'Beschermd Stadsgezicht' van toepassing.								
	Daken	Dakbedekking						
		Vervangen van niet-originele dakbedekkingen door natuurleien		X				X
		Vervangen van originele dakbedekkingen in slechte staat (en/of te oud) door identieke dakbedekkingen		X				X
		Herstel originele dakbedekkingen in goede staat.		X				X
		Nokafwerking met nokpannen: nazicht /opnieuw aanstrijken / mos verwijderen		X				X
		Aanbrengen van een onderdak bij pannendaken (inclusief het afnemen en herplaatsen van pannen)		X				O
		Herstel of vernieuwen van bebording (leien daken)		X				X
		Dakisolatie aanbrengen		X				O
		Veiligheidsvoorzieningen en ladderhaken aanbrengen		X				X
		Plaatsen van dakvlakramen		X				O
		Verwijderen van dakuitbouwen		X				X
		Onderhoudswerkzaamheden na restauratie						
		Vervangen van gebroken leien/pannen , herbevestigen van scheefgezakte leien/pannen,...			X	zevenjaarlijks		X
		Herstellingswerken aan randaansluitingen en goten : dichten van scheuren en gaten, eventuele verzakte of weggevallen slabben en loketten herbevestigen, vervangen.			X	zevenjaarlijks		X
		Goten en kroonlijsten						
		Herstel gootconstructie of vernieuwen indien in slechte staat		X				X
		Indien originele kroonlijst nog aanwezig:						
		Herstel, restauratie houtconstructie kroonlijst en consoles		X				X
		bij sterke beschadiging vervangen van kroonlijst en/of consoles door nieuwe naar historisch model		X				X
		verwijderen bekleding uit kunststof		X				X
		Schilderen kroonlijst en consoles		X				X
		Vernieuwen van de gootbekleding		X				O
		Vernieuwen regenwaterafvoerbuizen		X				O
		Onderhoudsschilderwerken kroonlijst en consoles in de opgelegde kleuren			X	zevenjaarlijks		X

	Gevels	*Structureel herstel*						
		Gewijzigde raamopeningen						
		Maximaal herstel vroegere indeling		X				X
		Dicht gemetselde ramen opnieuw worden open gemaakt		X				X
		Herstel originele raamopeningen (hoogte en breedte)		X				X
		Borstweringen/raamschoot gelijkvloerse verdieping herstellen		X				X
		Plaatselijk herstel voegwerk natuursteenelementen		X				X
		Buitenschrijnwerk						
		Origineel buitenschrijnwerk						
		Restauratie van origineel buitenschrijnwerk		X				X
		Vernieuwen naar bestaand model		X				X
		Reeds vernieuwde ramen met verkeerde detaillering: vervangen door nieuwe naar historisch model		X				X
		Thermische verbetering buitenschrijnwerk		X				O
		Onderhoudsschilderwerken buitenschrijnwerk (ramen,deuren, poorten en luiken) in de opgelegde kleuren			X	zevenjaarlijks		X
		Gevelafwerking						
	gevels SPP	Gepleisterde gevels						
	Straatgevels St-AM	herstel pleisterwerk		X				X
		gepleisterde lijsten opnieuw aanbrengen		X				X
		structuurverf verwijderen en vlak pleisteren						
		Gecementeerde gevels:						
		Schilderwerk in witte kleur		X				O
		Afkappen cementering en vervangen door kalkbepleistering		X				X
		Gevels in baksteenmetselwerk:						
		originele afwerking in glad pleisterwerk - type kalkbepleistering - opnieuw aanbrengen		X				X
		optioneel: gepleisterde lijsten rond ramen opnieuw aanbrengen		X				X
		Onderhoudsschilderwerk op pleisterwerk in de opgelegde kleuren			X	zevenjaarlijks		X
	Achtergevels St-AM	Gevels in baksteenmetselwerk						
		Zichtbaar baksteenmetselwerk kaleien		X				X
		Onderhoudsschilderwerk van gekaleide gevels			X	zevenjaarlijks		X
		Dorpels/ lijsten in blauwe hardsteen: behoud en reinigen, indien sterk beschadigd: vervangen		X				X
				X				X
		Plinten						
		Gecementeerde plinten: te schilderen in kleur blauwe hardsteen		X				O
		Plinten in blauwe hardsteen: herstel		X				X
		Indien geen plinten aanwezig: nieuwe plinten in blauwe hardsteen (gefrijnd)		X				X
		Gietijzeren balustrades						
		Herstel / restauratie bestaande balustrades		X				X
		Vernieuwen naar bestaand model		X				X
		vervangen van handgreep door houten handgreep naar origineel model		X				X
		Onderhoudsschilderwerk in originele kleur			X	zevenjaarlijks		X

PROJECT		3385 - Beheersplan						
BOUWPLAATS		Sint-Pietersplein						
OPDRACHTGEVER		Stad Gent						

L I J S T W E R K Z A A M H E D E N

Terrasmuur met balustrade, siervazen en de monumentale trap naar het Sint-Amandplein

HUISNUMMER	GEBOUWDEEL	AARD WERKEN		EENMALIG	TERUGKEREND	TERMIJN	vrijstelling toelating BVR / OE	premiegerechtigd OE
	Terrasmuur	Natuursteen						
		reinigen		X		2018-2022		X
		plaatselijk herstel en kleine aanvullingen		X				X
		vernieuwen van beschadigde elementen		X				X
		Extra verankeren van natuursteenelementen oa. Dekstenen		X				X
		Reinigen en herstel van achterliggende muur achter panelen indien deze verwijderd worden		X				X
		Gietijzeren elementen		X				X
		balusters						
		demonteren, nazicht staat van de balusters		X				X
		reinigen en restauratie van de nog aanwezige elementen		X				X
		ontbrekende of sterk beschadigde elementen vernieuwen naar bestaand model		X				X
		extra verankeren		X				X
		Siervazen						
		reinigen en restauratie van de nog aanwezige elementen		X				X
		ontbrekende elementen aanvullen naar bestaand model		X				X
		Kandelaars						
		reinigen en restauratie van de nog aanwezige elementen		X				X
		herplaatsen teruggevonden elementen ?		X				X
		ontbrekende elementen aanvullen naar bestaand model		X				X
		Schilderen in de originele kleurstelling		X				X
		Onderhoud en onderhoudsschilderwerk			X	zevenjaarlijks	X	X
	Trap	Natuursteen						
		reinigen		X				X
		plaatselijk herstel		X				X
		vernieuwen van beschadigde elementen		X				X
	Voetpad achter muur	Verharding						
		Verwijderen van de bestaande verharding		X				X
		Rooien van bomen		X				X
		Herstel origineel voetpad en vervangen door nieuwe verharding in kasseien naar origineel model		X				X
	Aanplanting	Aanplanten bomen cfr. origineel plan		X				X

PROJECT		3385 - Beheersplan						
BOUWPLAATS		Sint-Pietersplein						
OPDRACHTGEVER		Stad Gent						

L I J S T W E R K Z A A M H E D E N

Apotheek interieur

HUISNUMMER	GEBOUWDEEL	AARD WERKEN		EENMALIG	TERUGKEREND	TERMIJN	vrijstelling toelating BVR / OE	premiegerechtigd OE
	Interieur apotheek	Onderhoudswerkzaamheden na restauratie		X				X
		Plaatselijk herstel pleisterwerk, vloerafwerkingen, ...			X	zevenjaarlijks		X
		Kleine herstellingen pleisterwerk, stucwerk, retouches schilderwerk			X	zevenjaarlijks		X
		Onderhoudsschilderwerken wanden, plafonds, binnenschrijnwerk			X	zevenjaarlijks		X
		Onderhoud afwerkingslagen meubilair			X	zevenjaarlijks		X

Overzicht schrijnwerk detailtypes per pand			
adres	huisnr	detail type	opmerkingen
Sint-Pietersplein	1	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	2	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	3	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	4	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	5	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	6	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	7	A	gevels Sint-Pietersplein en Tweekerkenstraat
Sint-Pietersplein	17	B	gevels Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	18-20	B	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	21	B (detail B1)	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	22	B	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	24	B	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	26	B (detail B1)	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	27	B (detail B1)	gevels Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	28	D	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	29	D	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	30-41	-	geen modelraam voor gewijzigde gevels
Sint-Pietersplein	42	C	eerste verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		C1	tweede verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		D	gevel Sint-Amandstraat
Sint-Pietersplein	43	C	eerste verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		C1	tweede verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		D	gevel Sint-Amandstraat
Sint-Pietersplein	44	C	eerste verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		C1	tweede verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		D	gevel Sint-Amandstraat
Sint-Pietersplein	45	C	eerste verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		C1	tweede verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		D	gevel Sint-Amandstraat
Sint-Pietersplein	46	C	eerste verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		C1	tweede verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		D	achtergevel (Sint-Amandstraat)
Sint-Pietersplein	47	C	eerste verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		C2	tweede verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		D	achtergevel (Sint-Amandstraat)
Sint-Pietersplein	48	C	eerste verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		C2	tweede verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		D	achtergevel (Sint-Amandstraat)
Sint-Pietersplein	49	C	eerste verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		C2	tweede verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		D	achtergevel (Sint-Amandstraat)
Sint-Pietersplein	50	C	eerste verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		C2	tweede verdieping - gevel Sint-Pietersplein
		D	achtergevel (Sint-Amandstraat)
Sint-Pietersplein	51	C	eerste verdieping - gevel Sint-Pietersplein + gevel plein Sint-Amandstraat
		C2	tweede verdieping - gevel Sint-Pietersplein + gevel plein Sint-Amandstraat
Sint-Pietersplein	52	A	gevel Sint-Pietersplein + gevel plein Sint-Amandstraat
Sint-Pietersplein	53	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	54	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	55	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	56	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	57	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	58	A	gevel Sint-Pietersplein
Sint-Pietersplein	59	A	gevel Sint-Pietersplein
		C2	gevel Florbertusstraat
Sint-Pietersplein	60	-	geen modelraam voor gewijzigde gevels
Sint-Pietersplein	61	A	gevel Sint-Pietersplein + Sint-Pietersnieuwstraat
Sint-Amandstraat	55	D	straatgevel
Sint-Amandstraat	59	D	straatgevel
Graaf Arnulfstraat	8	B	gevel Graaf Arnulfstraat + Florbertusstraat

details ramen voorgevel
NIEUW

raam type A

snede d1

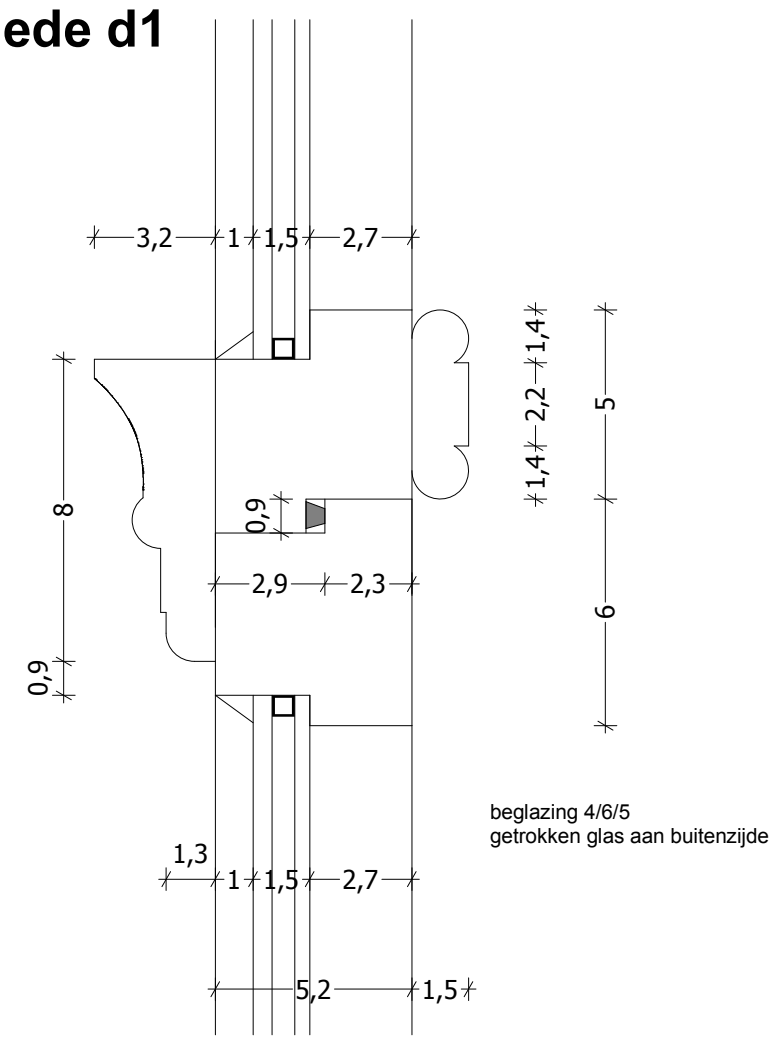

snede a1

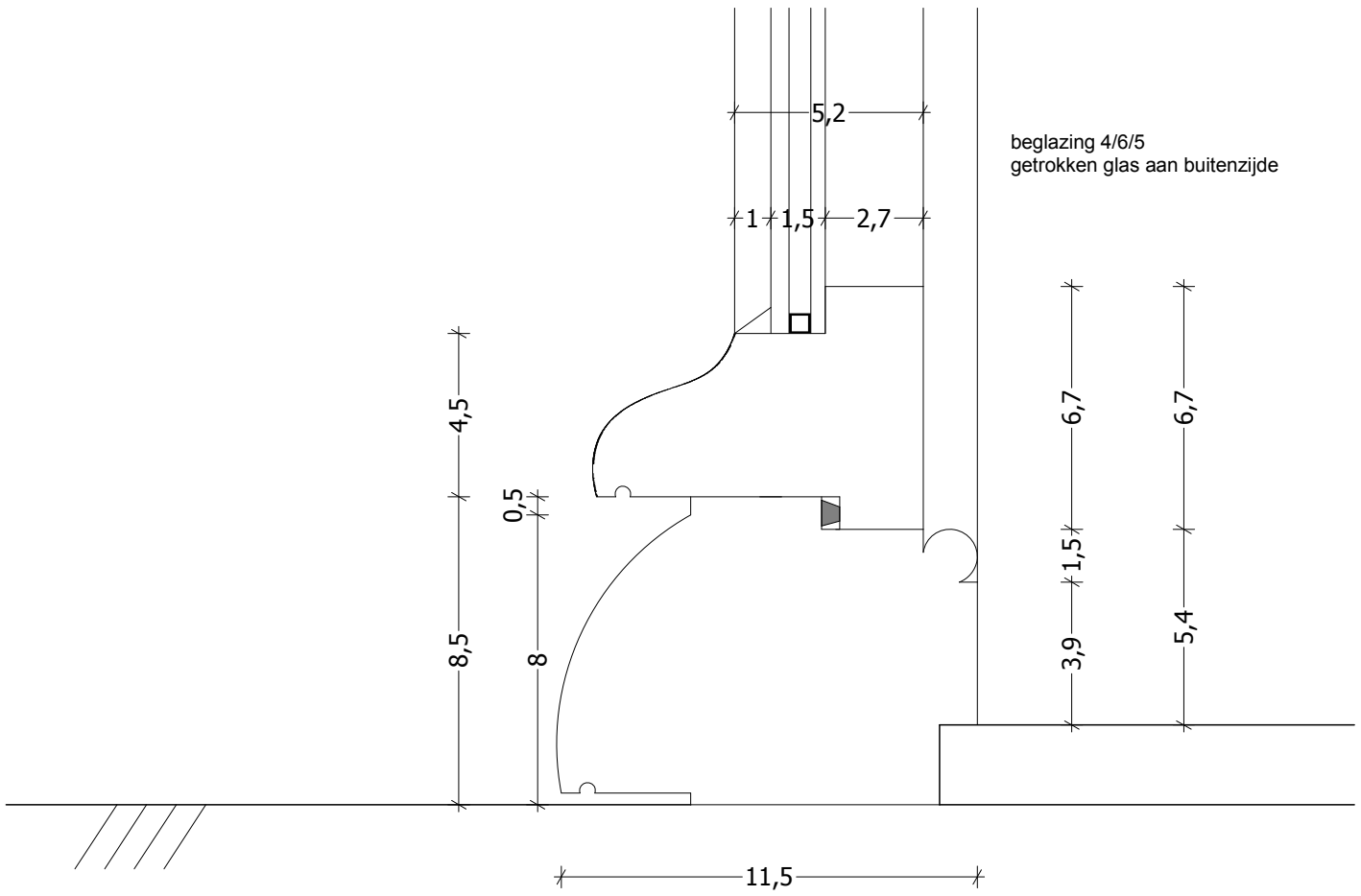

D-001 Details ramen 1/2 1:2

27-2-2017

NT-01

BA_1614_ D_N_1_DETAIL RAMEN NIEUW 1

DOSSIER: 16 14
KLANT: CORAL & WALLACE BVBA
WERF: SINT-PIETERSPLEIN 4 - 9000 GENT

ARPA-ARCHITECTEN bv ovv bvba
Architecten Gijsemans en Duiverman
Vrijheidslaan 15 - 9000 Gent
tel:09-2337079 - fax:09-2338871
info@arpa.be - www.arpa.be
ARPA architecten

details ramen voorgevel
NIEUW

raam type A

snede b1

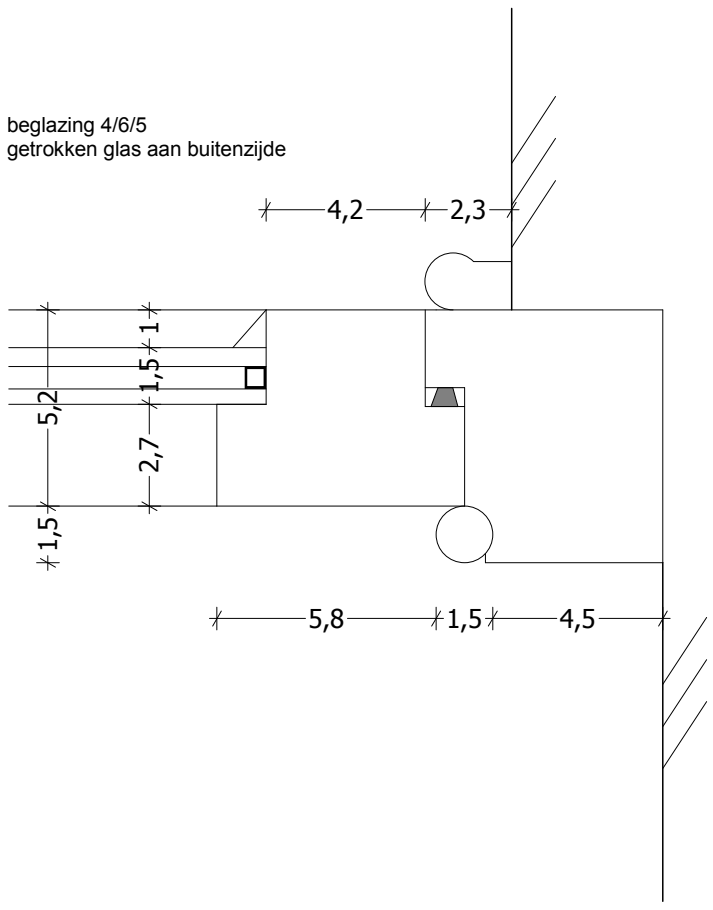

D-001 Details ramen 1/2 1:2

snede c1

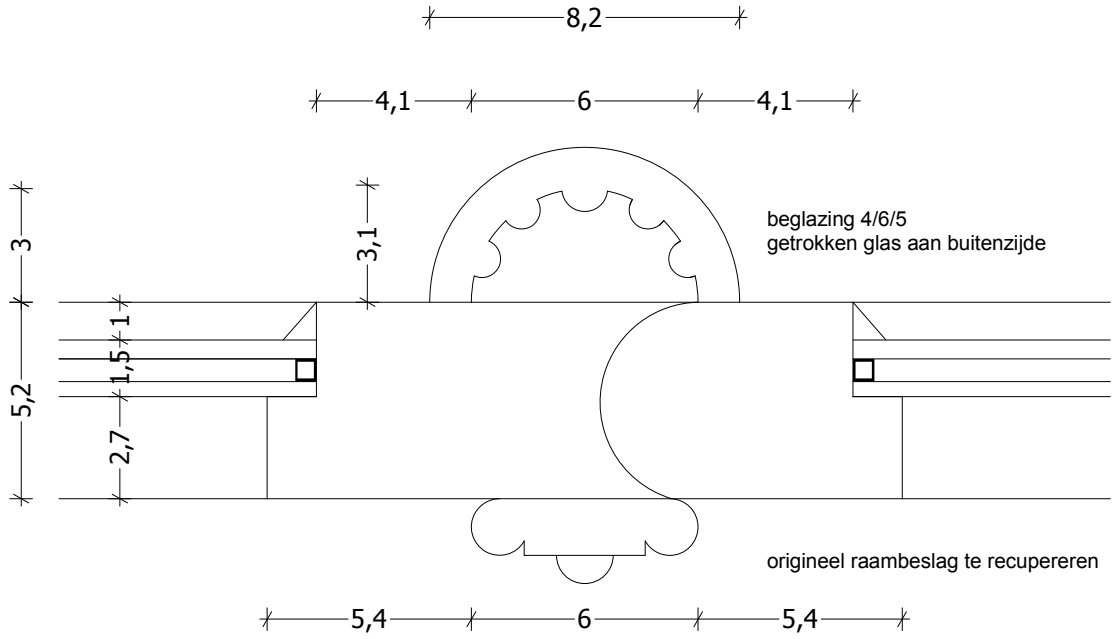

D-001 Details ramen 1/2 1:2

ARPA-ARCHITECTEN bv ovv bvba
Architecten Gijsemans en Duiverman
Vrijheidslaan 15 - 9000 Gent
tel:09-2337079 - fax:09-2338871
info@arpa.be - www.arpa.be
ARPA architecten

details ramen voorgevel
NIEUW

raam type A

snede a2

VOORSTEL:
profilering a1
overnemen in
nieuwe toestand

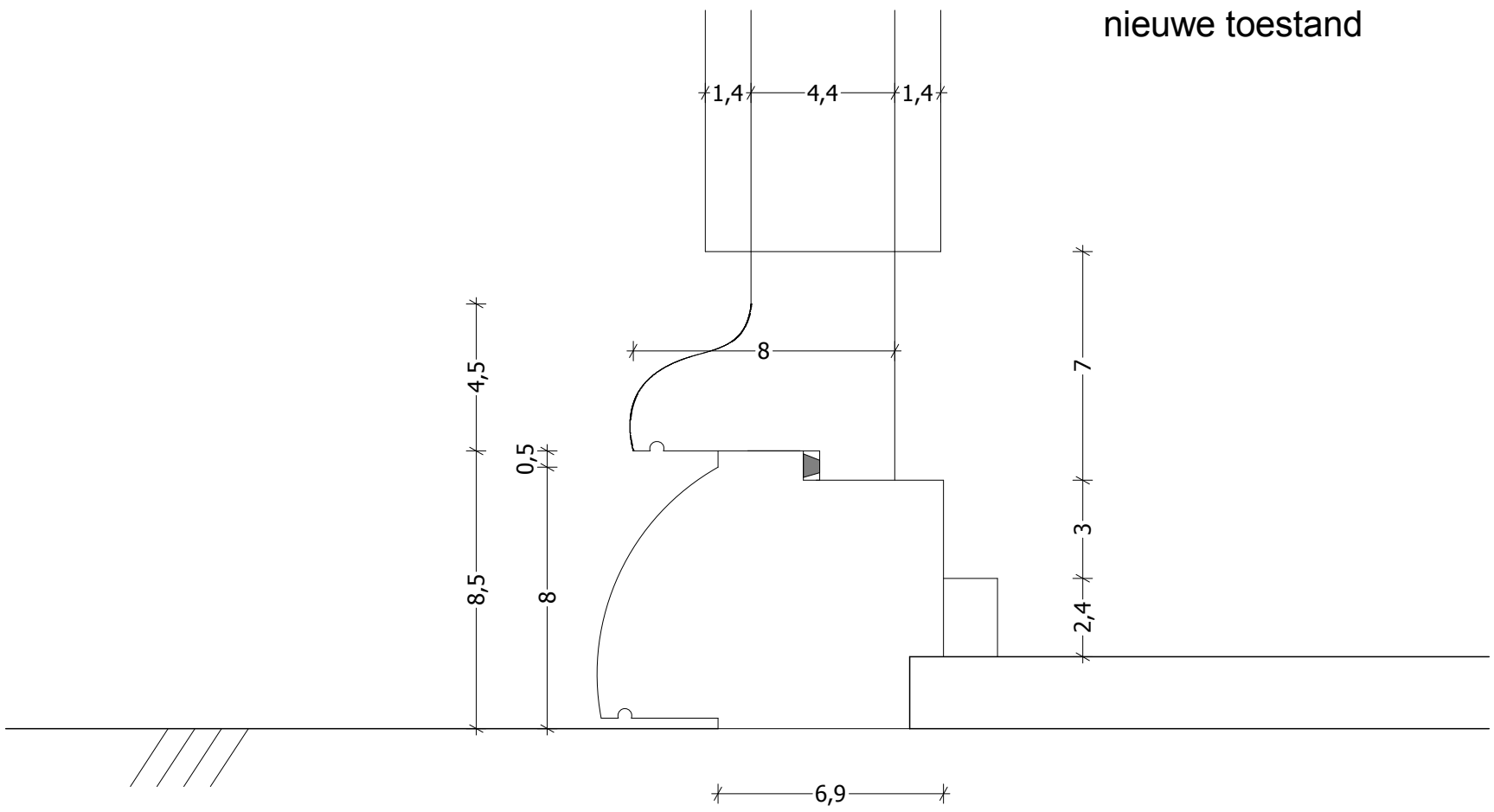

D-001 Details ramen 1/2 1:2

27-2-2017

NT-01

BA_1614_ D_N_3-DETAIL RAMEN NIEUW 3

DOSSIER: 16 14
KLANT: CORAL & WALLACE BVBA
WERF: SINT-PIETERSPLEIN 4 - 9000 GENT

ARPA-ARCHITECTEN bv ovv bvba
Architecten Gijsemans en Duiverman
Vrijheidslaan 15 - 9000 Gent
tel:09-2337079 - fax:09-2338871
info@arpa.be - www.arpa.be
ARPA architecten

details ramen voorgevel
NIEUW

raam type A

snede d2

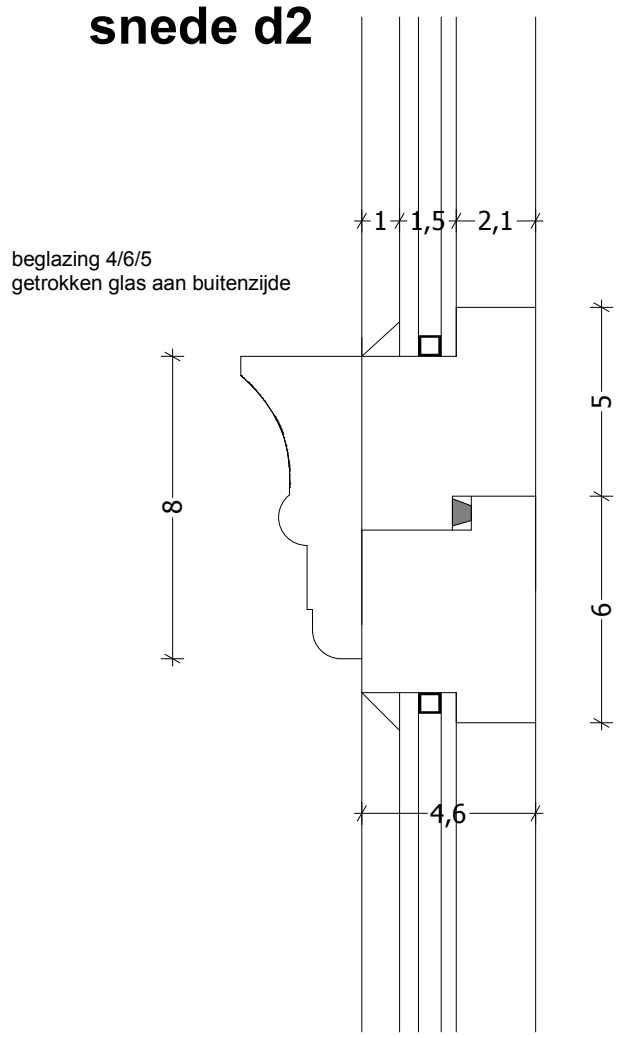

snede a3

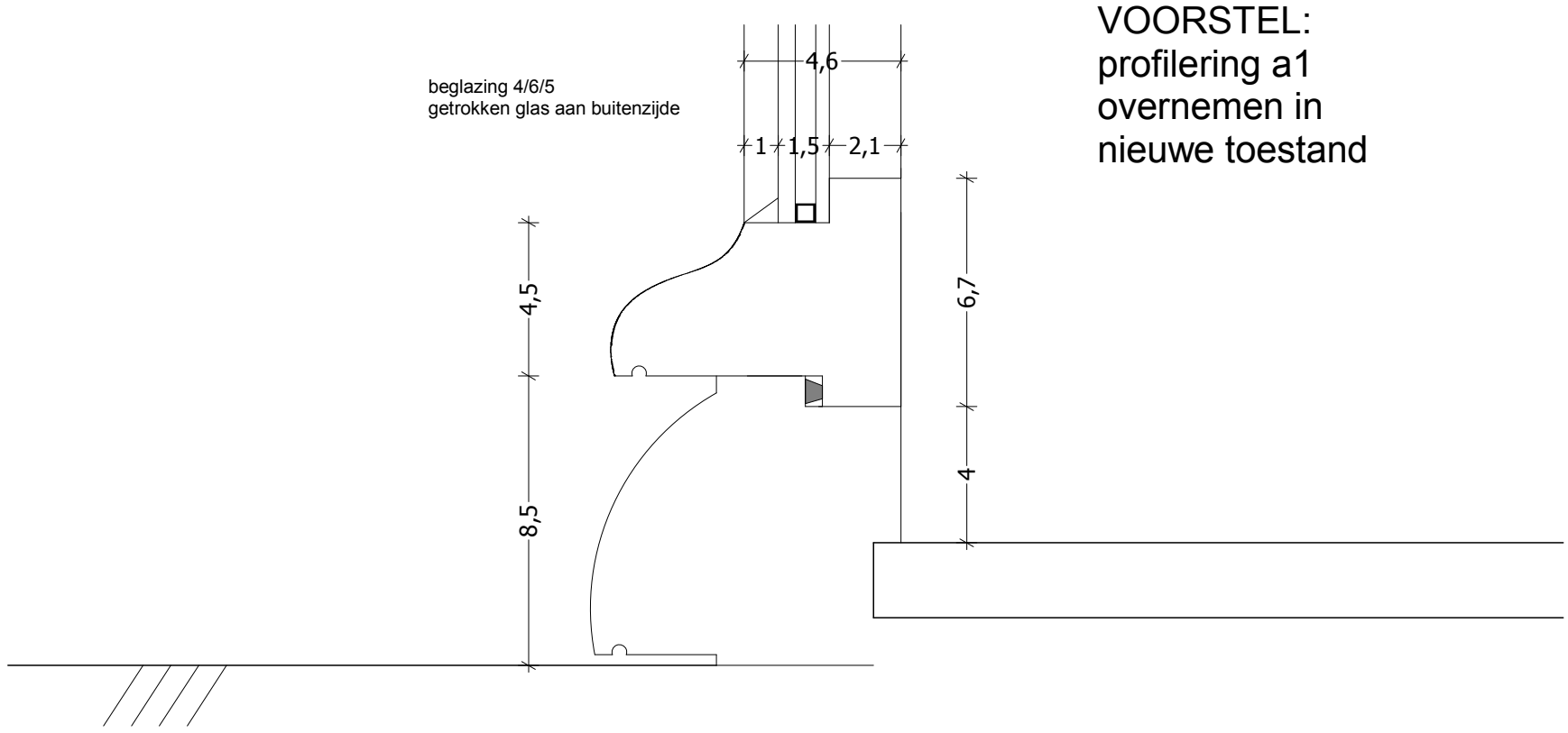

VOORSTEL:
profilering a1
overnemen in
nieuwe toestand

D-001 Details ramen 1/2 1:2

27-2-2017

NT-01

BA_1614_ D_N_4_DETAIL RAMEN NIEUW 4

DOSSIER: 16 14
KLANT: CORAL & WALLACE BVBA
WERF: SINT-PIETERSPLEIN 4 - 9000 GENT

ARPA-ARCHITECTEN bv ovv bvba
Architecten Gijsemans en Duiverman
Vrijheidslaan 15 - 9000 Gent
tel:09-2337079 - fax:09-2338871
info@arpa.be - www.arpa.be
ARPA architecten

details ramen voorgevel
NIEUW

raam type A

snede b2

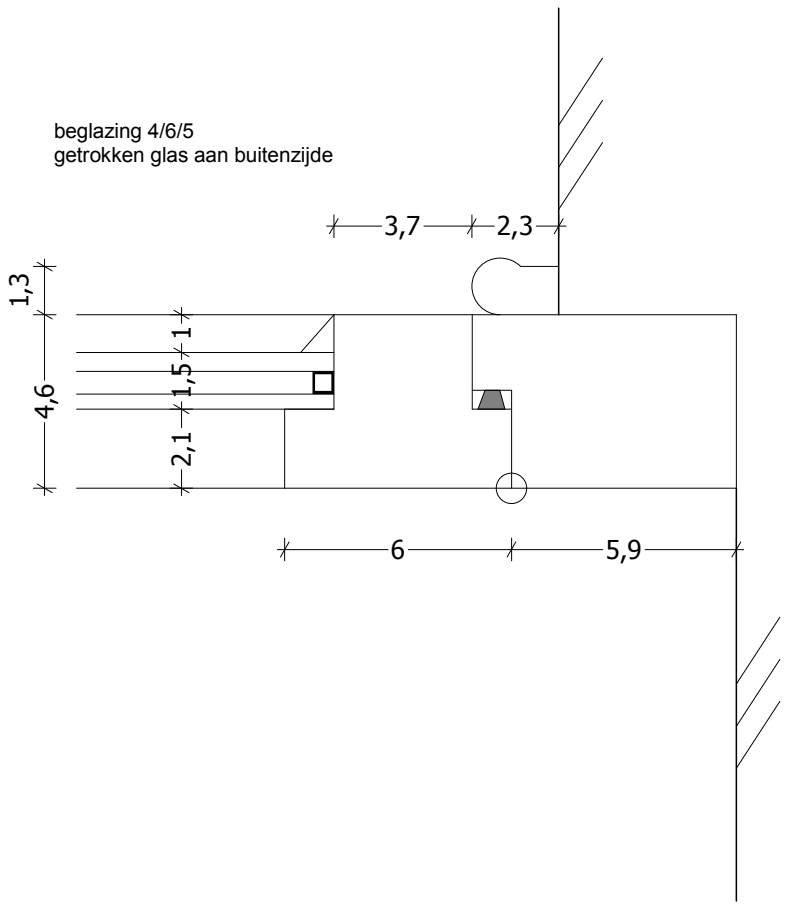

D-001 Details ramen 1/2 1:2

snede c2

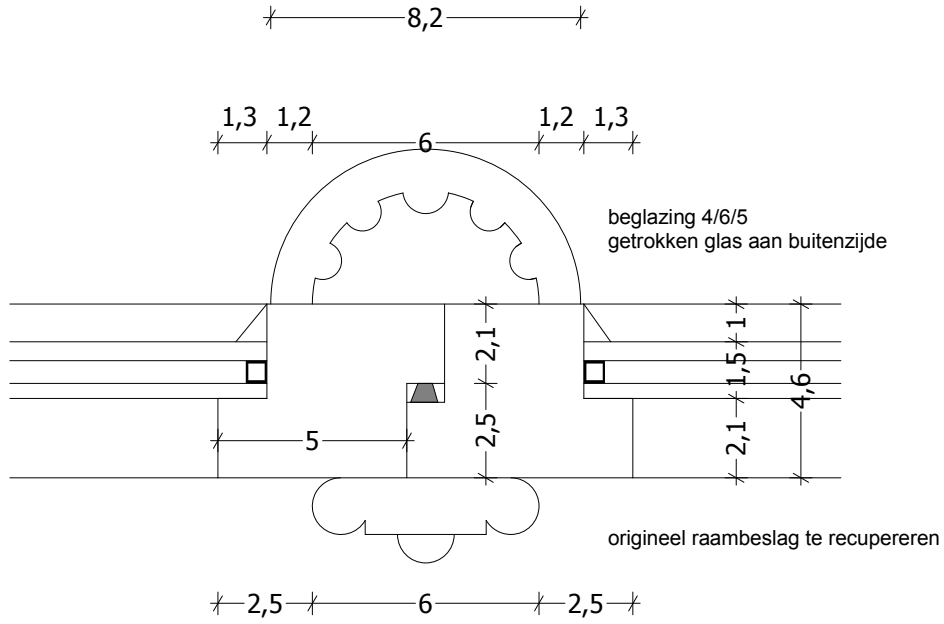

D-001 Details ramen 1/2 1:2

ARPA-ARCHITECTEN bv ovv bvba
Architecten Gijsemans en Duiverman
Vrijheidslaan 15 - 9000 Gent
tel:09-2337079 - fax:09-2338871
info@arpa.be - www.arpa.be
ARPA architecten

details ramen voorgevel
NIEUW

raam type A

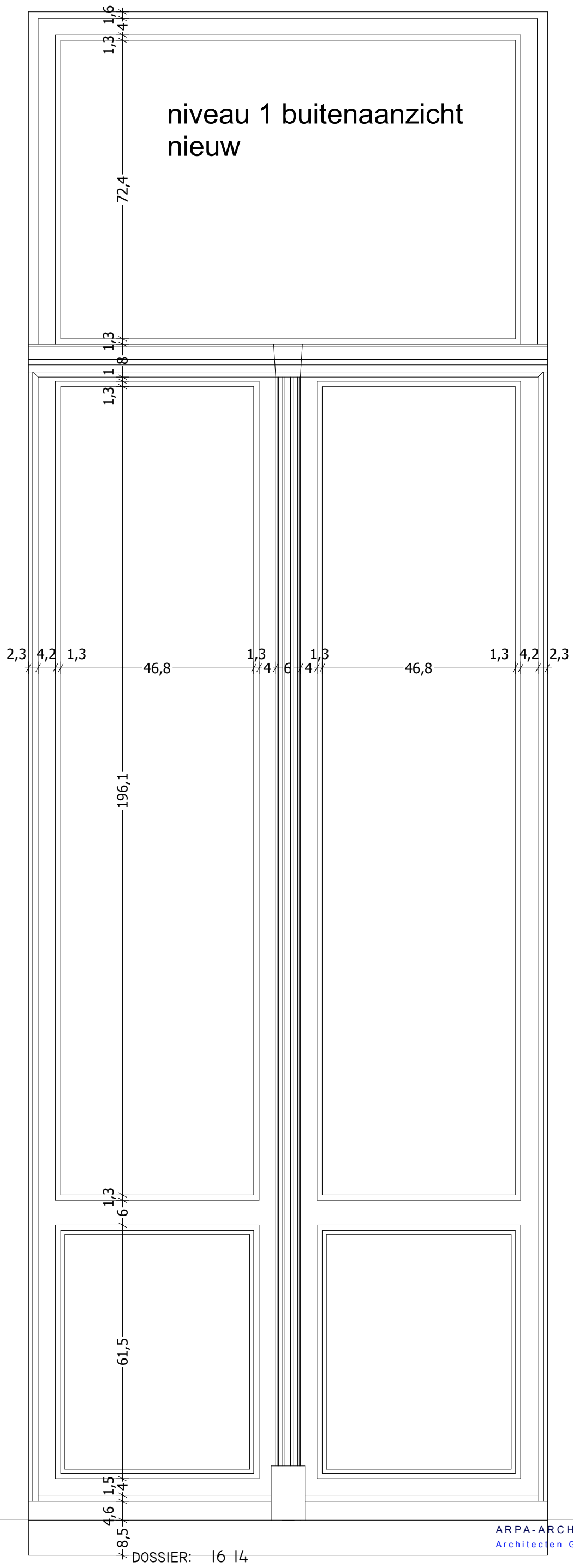

1:10

Details ramen 1/10

D-001

27-2-2017

NT-01

BA_1614_ D_N_6_DETAIL RAMEN NIEUW 6

DOSSIER: 16 14
KLANT: CORAL & WALLACE BVBA
WERF: SINT-PIETERSPLEIN 4 - 9000 GENT

ARPA-ARCHITECTEN bv ovv bvba
Architecten Gijsemans en Duiverman
Vrijheidslaan 15 - 9000 Gent
tel:09-2337079 - fax:09-2338871
info@arpa.be - www.arpa.be
ARPA architecten

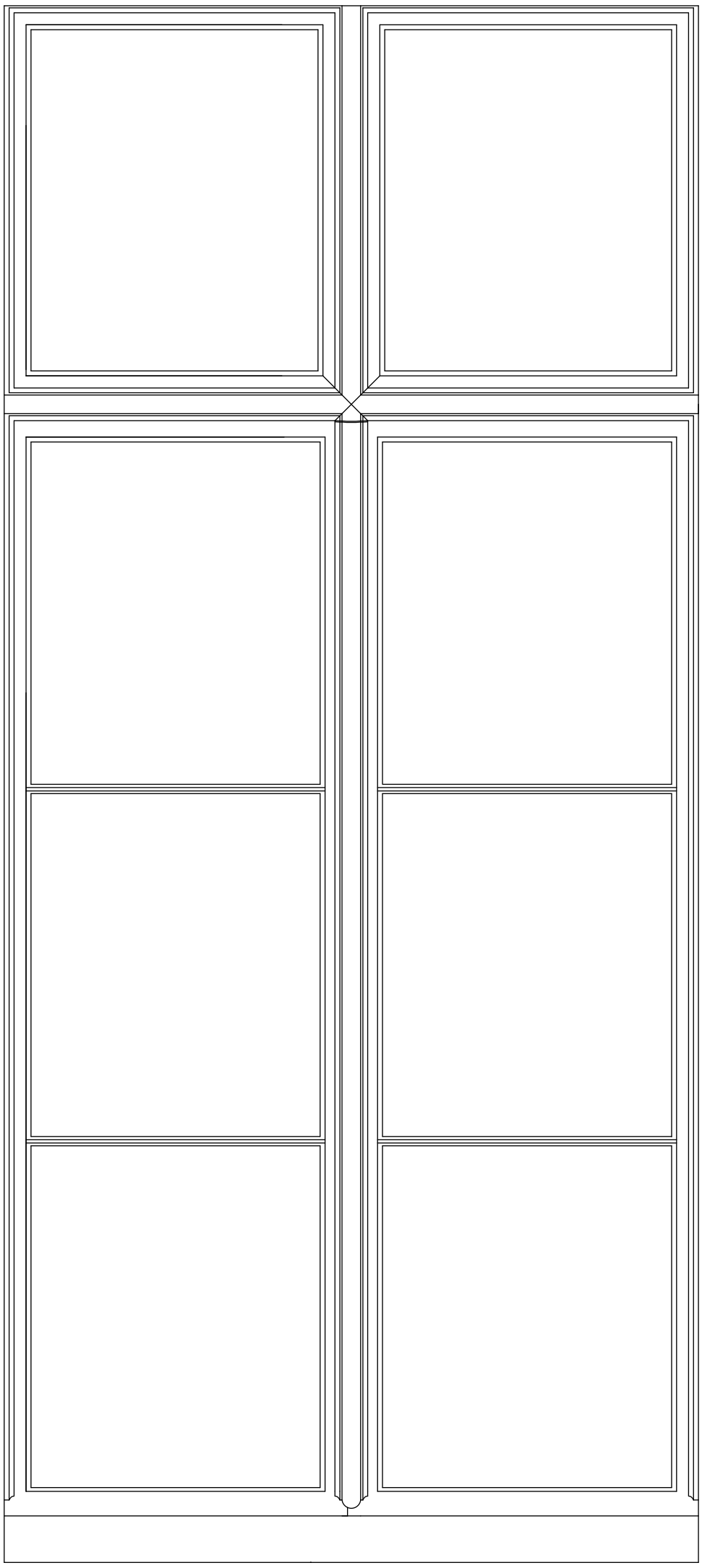

schaal 1:10	raam eerste verdieping - enkel glas / dubbel glas	buitenaanzicht
raam type B	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

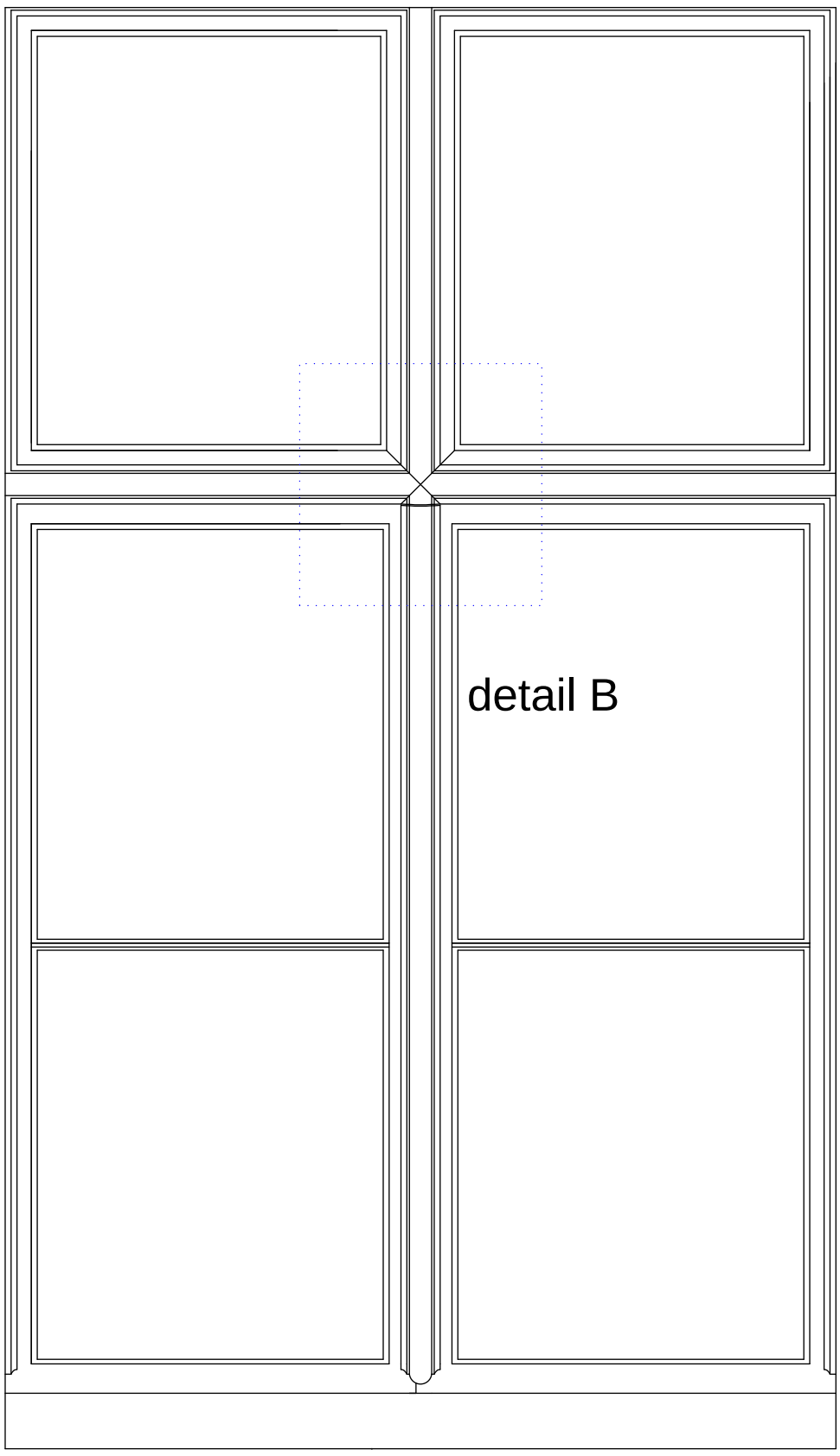

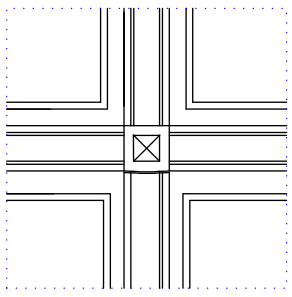

schaal 1:10	raam tweede verdieping - enkel glas / dubbel glas	buitenaanzicht
raam type B	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

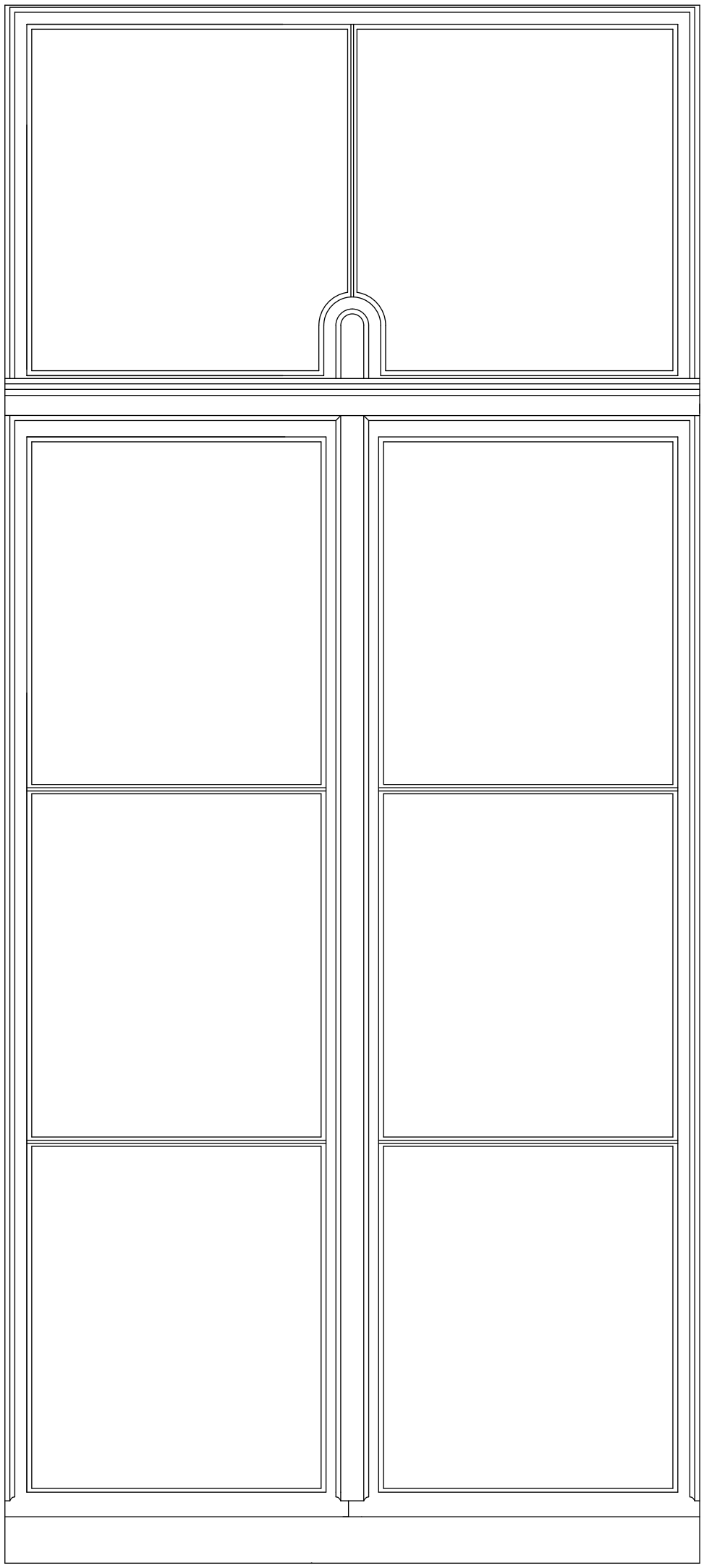

schaal 1:10	raam eerste verdieping - enkel glas / dubbel glas	buitenaanzicht
raam type C	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

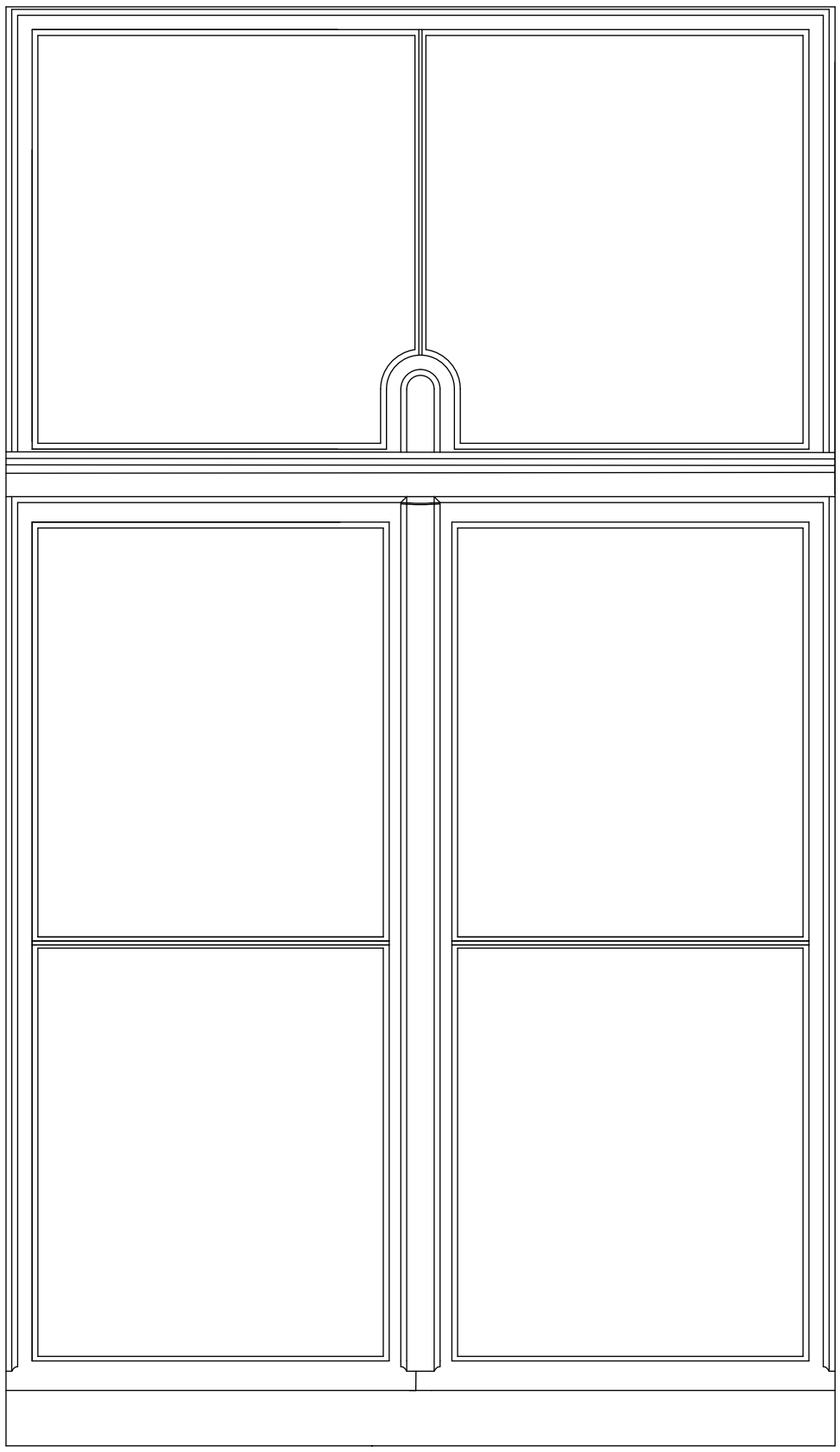

schaal 1:10	raam tweede verdieping - enkel glas / dubbel glas	buitenaanzicht
raam type C1	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

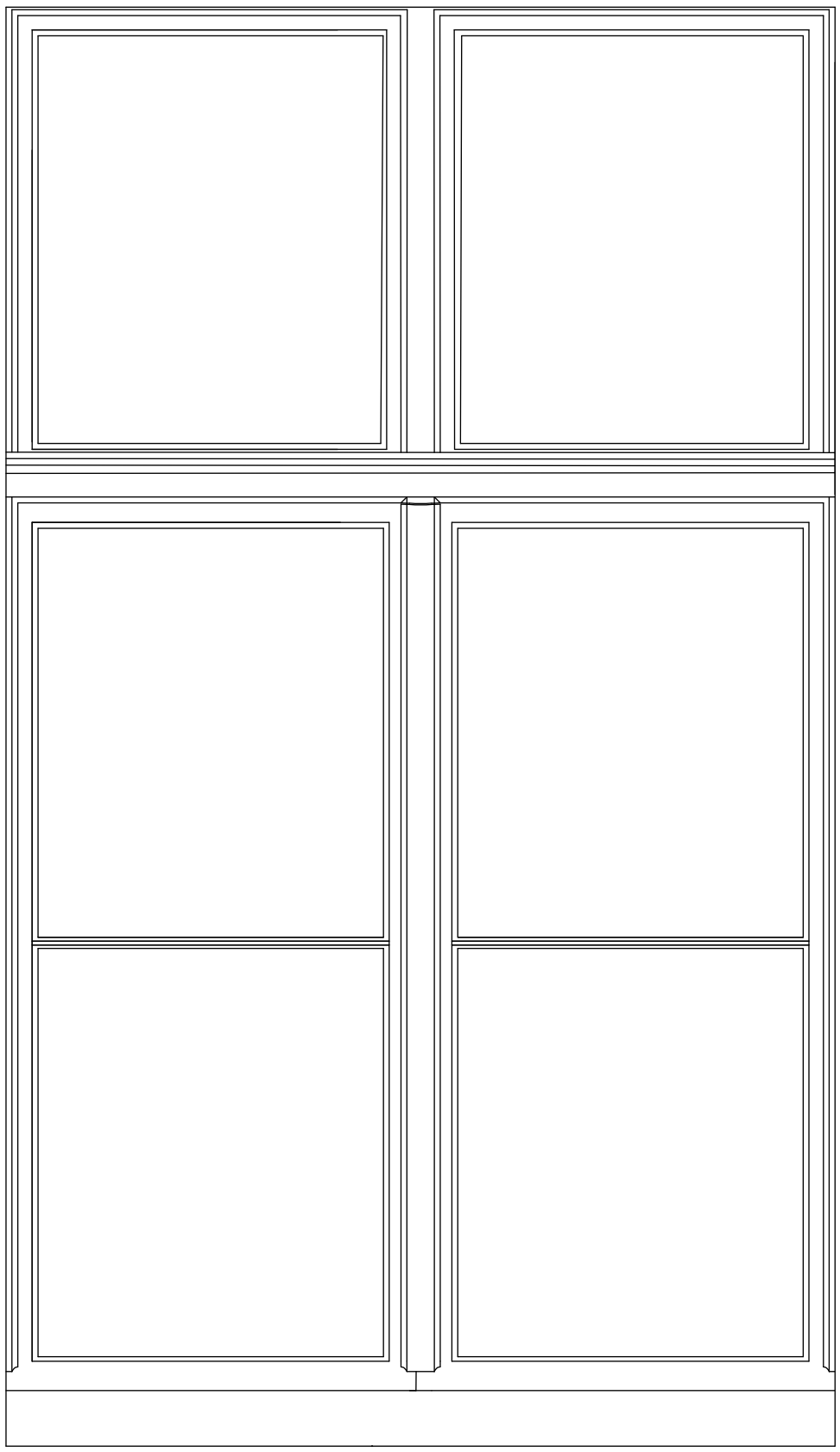

schaal 1:10	raam tweede verdieping - enkel glas / dubbel glas	buitenaanzicht
raam type C2	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

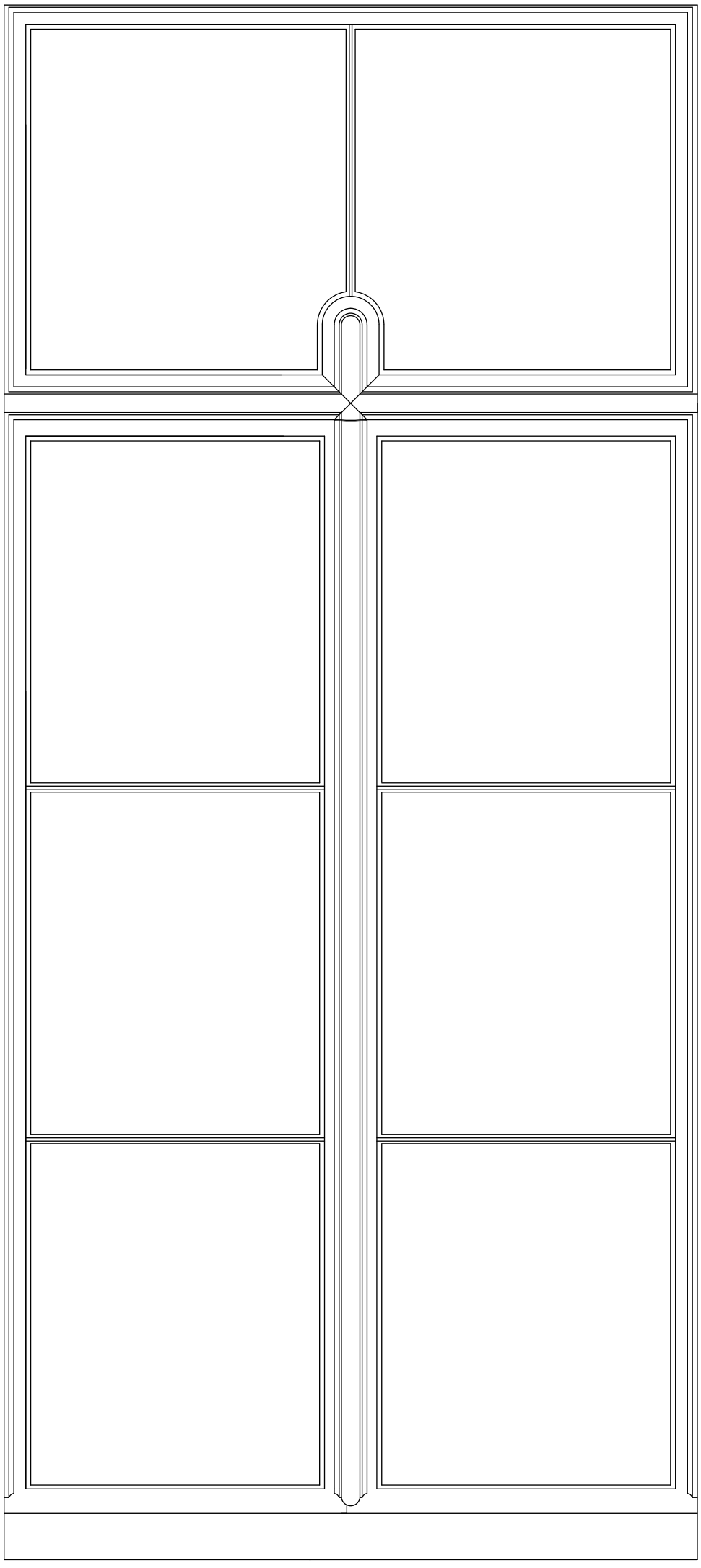

schaal 1:10	raam eerste verdieping - enkel glas / dubbel glas	buitenaanzicht
raam type D	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

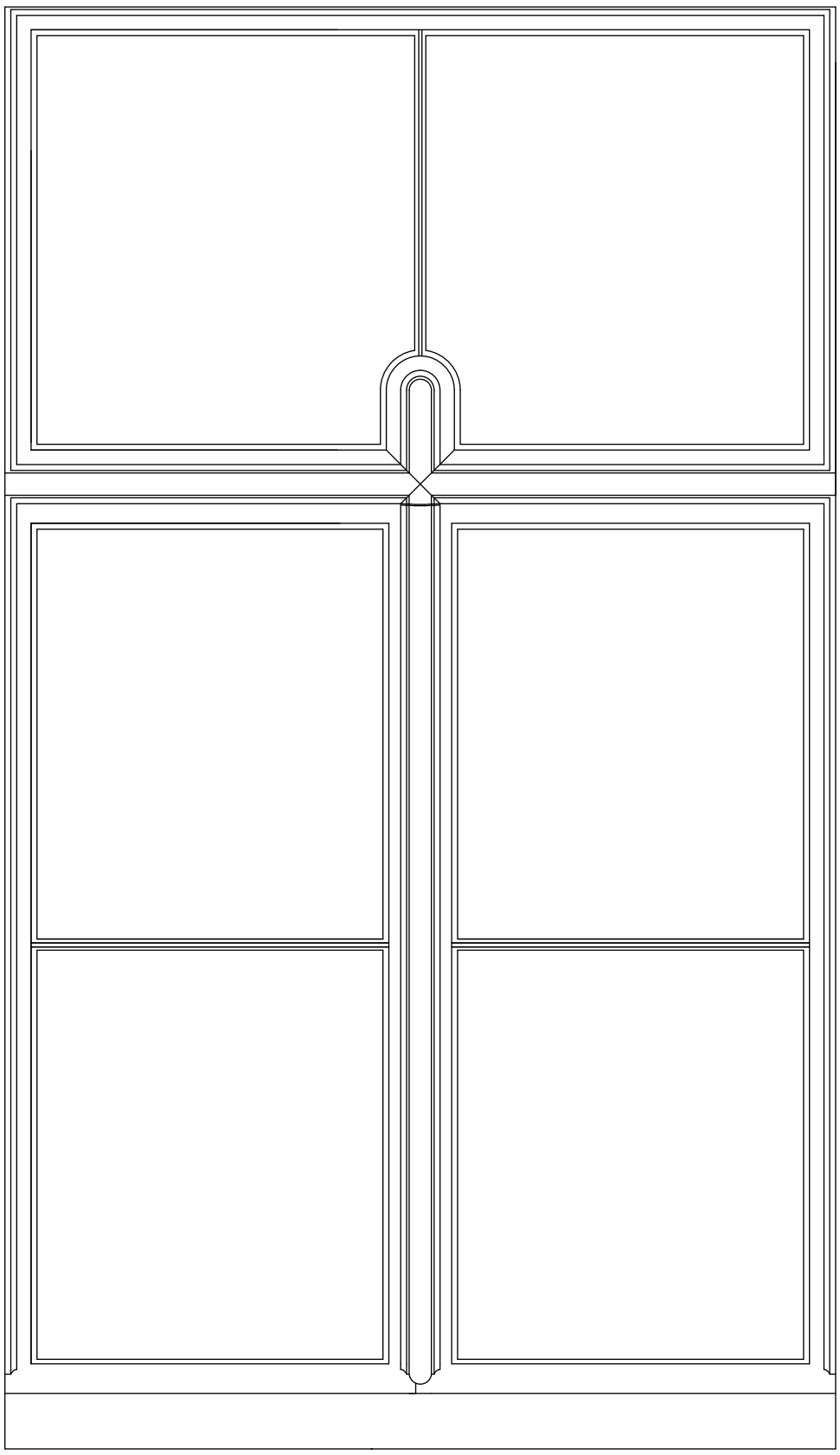

schaal 1:10	raam tweede verdieping - enkel glas / dubbel glas	buitenaanzicht
raam type D	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

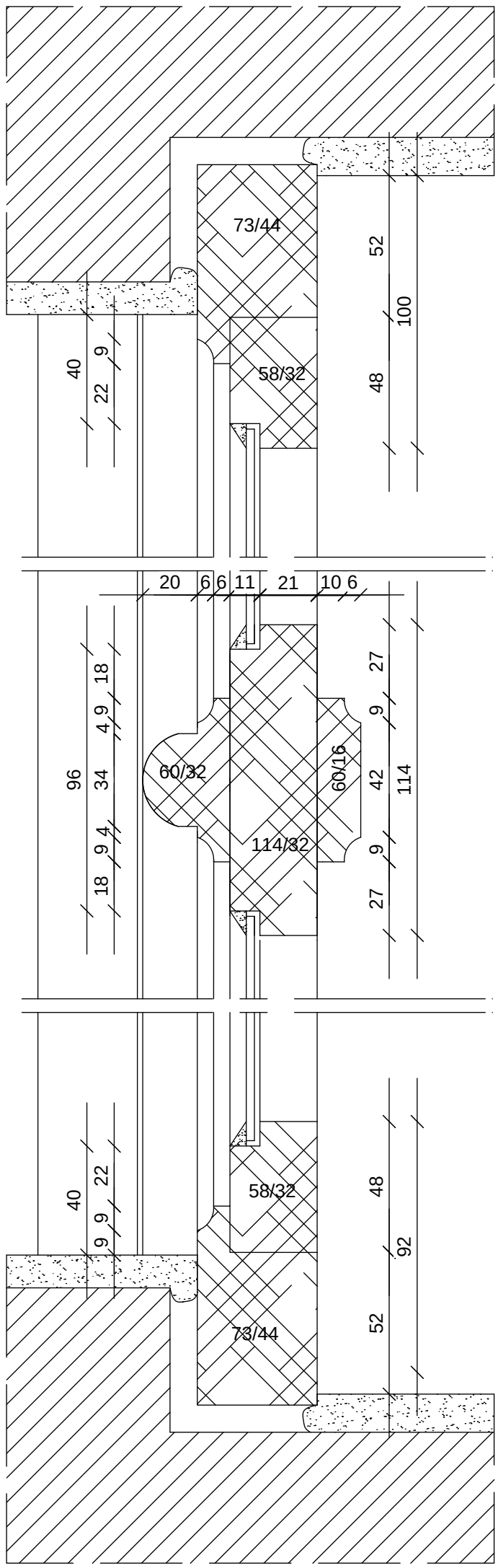

schaal 1:2	raam eerste + tweede verdieping - enkel glas	horizontale snede vast bovenlicht
raam type B	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

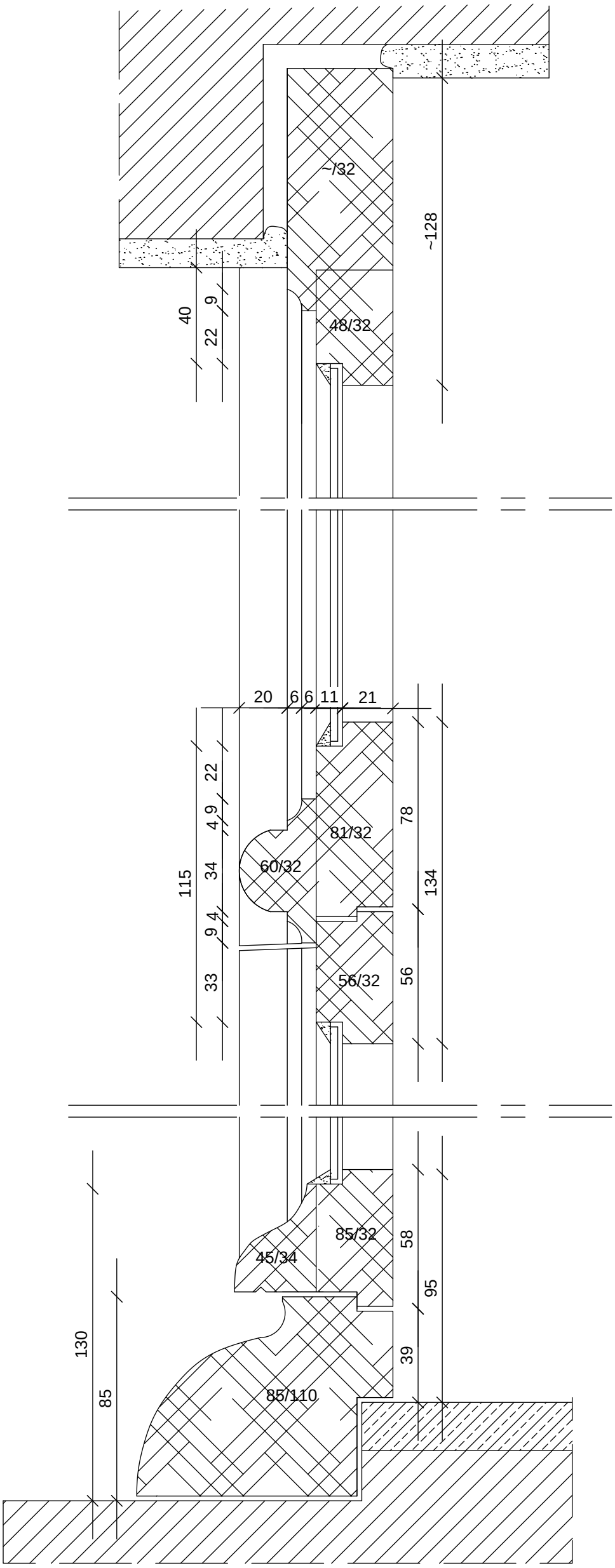

schaal 1:2	raam eerste + tweede verdieping - enkel glas	verticale snede
raam type B	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

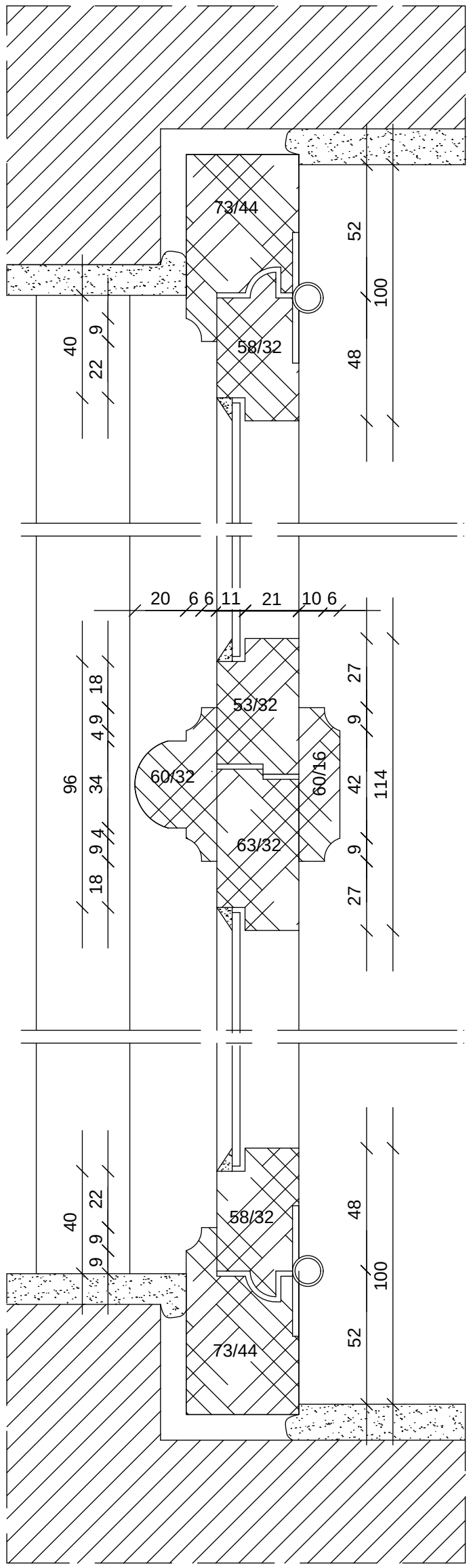

schaal 1:2	raam eerste + tweede verdieping - enkel glas	horizontale snede opendraaiende vleugels
raam type B+D	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

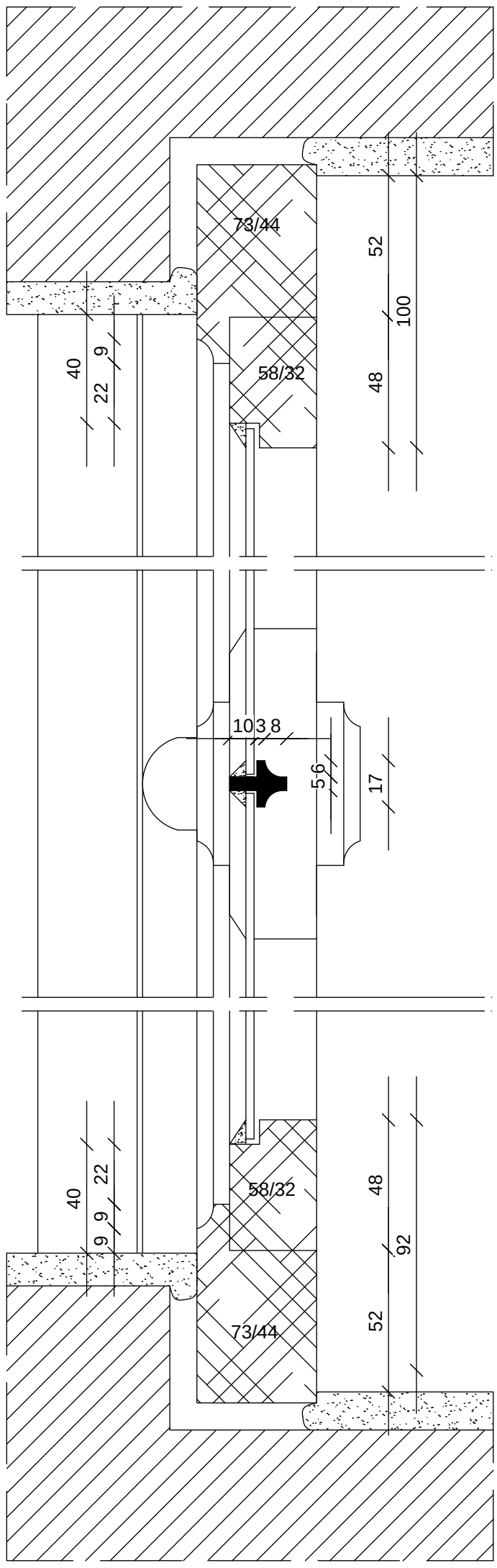

schaal 1:2	raam eerste + tweede verdieping - enkel glas	horizontale snede vast bovenlicht
raam type D	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

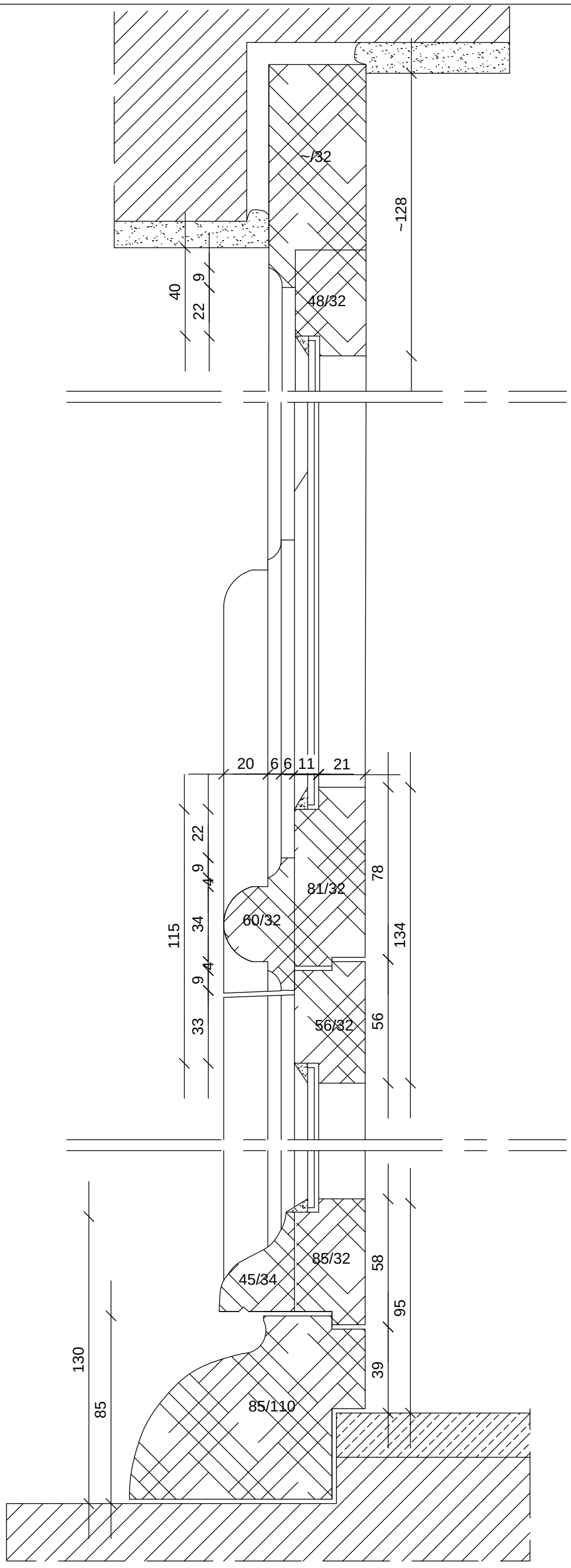

schaal 1:2	raam eerste + tweede verdieping - enkel glas	verticale snede
raam type D	Dienst Monumentenzorg en Architectuur Stad Gent	07/09/2017

Beheersplan Sint-Pietersplein 2016

Partim Stadsarcheologie Gent

1.1. Geschiedenis Sint-Pietersplein

Onderstaande nota werd opgesteld door Marie Christine Laleman

1.1.1. Ligging en topografie

Het Sint-Pietersplein ligt op een uitzonderlijke topografische plaats. Het werd aangelegd op de zuidelijke helling van de Blandijnberg. De Blandijnberg, met als hoogste punt 29.12 m, is geomorfologisch een getuigenheuvel, die de loop van Leie en Schelde heeft bepaald. De getuigenheuvel bestaat tot een hoogte van 18 m uit grijsgroene zanden die behoren tot de Formatie van Aalter. Tussen 18 en 25.5 m bestaan de afzettingen uit glauconiethoudende, fijne zanden, doorkruist door drie kalkzandsteenbanken (Formatie van Lede). Tussen 25.5 en 26.5 m komen fijne zanden voor die aan de top kleiachtig worden (Klei van Asse en Lid van Ursel, of Formatie van Maldegem). Deze klei-afzettingen werden op verschillende plaatsen vastgesteld, onder meer aan de Sint-Kwintensberg, de Kattenberg en de Rozier. De Blandijnberg is zeker hoger geweest, maar het is moeilijk te bepalen hoeveel er werd weggegraven. De kleilaag (klei van Asse) beschermde de getuigenheuvel enigszins tegen erosie. De zware klei werd zeker gebruikt voor pottenbakkersactiviteiten en voldersklei. Tevens waren er veel zandwinningen die de toestand van het bodemarchief over de jaren heen mee beïnvloed hebben.

De site van de Blandijnberg of Blandinium is voornamelijk bekend door het klooster dat Amandus er tussen 629 en 639 oprichtte, de voorloper van de latere Sint-Pieterabdij die in 1796 werd opgeheven. De 17de-eeuwse barokkerk en een aantal voormalige abdijgebouwen bleven bewaard en domineren de oostzijde van het Sint-Pietersplein. De voormalige kloostergebouwen bieden sinds 1950 huisvesting aan culturele functies. Het plein zelf, een middenplein met omgevende eenheidsbebouwing in classicistische architectuur, werd geconcipieerd in 1847. Een geplaveide middenzone werd pas in 1960-1962 voor het eerst gerealiseerd. Een groot gedeelte van het plein en de omgevende straten wordt thans ingenomen door een ondergronds gelegen parkeergarage met bovengrondse toegangsgebouwen. Voorafgaand aan en geïntegreerd in dat bouwproject vond er tussen 2002 en 2006 uitgebreid systematisch archeologisch onderzoek plaats onder leiding van Stadsarcheologie Gent.

1.1.2. Voormiddeleeuwse sporen

Wanneer voor het eerst mensen rondtrokken op de flanken van de Blandijnberg valt door de schaarsheid aan materiële bronnen moeilijk uit te maken. De geïsoleerde vondsten uit de Steen- en Metaaltijden laten geen verdere conclusies toe. Uitzondering vormen de aan de Tweekerkenstraat opgegraven lithische concentraties. Deze vondsten kunnen in het Laat-Paleolithicum (Epipaleolithicum) worden gesitueerd, tussen 9600 en 9200 vóór onze tijdrekening. Toch dient ook te worden verwezen naar het toponiem Blandijnberg dat volgens de meest recente inzichten afgeleid is van het Keltische *Bland* of *Blend*, wat hoogte zou betekenen.

Materiële bronnen uit de Romeinse tijd komen zowat bij elk bodemonderzoek op de Blandijnberg aan het licht. Toch blijven ze algemeen beperkt in aantal en zijn ze meestal niet gekoppeld aan structuren of grondsporen. Hoewel schaars en fragmentarisch, verwijzen de gegevens naar een nederzettingskern, mogelijk een landbouwuitbating die er in de 2de en de 3de eeuw van onze tijdrekening fungeerde. Uitzonderlijk is dit niet voor de Gentse regio die in die periode talrijke verspreide landelijke woonkernen kende. Bij de oudere bodemvondsten horen ook munten die onder meer uit de laat-Romeinse tijd dateren.

1.1.3. De Sint-Pietersabdij

De oudste sporen die bij de opgravingen Sint-Pietersplein werden aangetroffen beperken zich tot twee greppels in de noordelijke sector van het Sint-Pietersplein en een geïsoleerd groepje graven in de zuidwestelijke sector. De vulling uit de twee greppels dagtekent globaal uit het begin van de 7de eeuw, maar omvatte ook oudere vondsten zoals een mesolithisch werktuig. Mogelijk behoorden deze greppels tot een eerste grootschalige ingreep in deze zone, in samenhang met een eerste of toch vroegmiddeleeuws kloostercomplex. Twee bijzettingen in volle grond, in de zuidwestelijke zone van het Sint-Pietersplein, dagtekenen uit de latere 7de of 8ste eeuw (81% kans 650-720, 14% 740-770) en verwijzen naar een verder nog niet gekend Karolingisch kerkhof dat bij de Sint-Pieterssite hoorde.

Volgens de huidige inzichten van het historische onderzoek richtte Amandus tussen 629 en 639 in het gebied bij de samenvloeiing van Leie en Schelde een klooster op dat de naam Blandinium (later Sint-Pietersabdij) kreeg. Het werd gevestigd op de oostelijke flank van de Blandijnberg. De vroegmiddeleeuwse sporen in de Sint-Pieterssite zijn zeer fragmentarisch en erg verspreid geattesteerd. Op dit ogenblik is het niet helemaal duidelijk hoe de kuilen, paalsporen en greppels, die daarenboven tot verschillende bouwfasen kunnen behoren, moeten worden geïnterpreteerd.

Over het bouwkundige voorkomen van West-Europese kloosters vóór de 9de eeuw, is er in het algemeen weinig bekend. Meestal wordt er enkel vermeld dat de gebouwen van hout waren en een kerk omvatten. Opgravingen op de kloostersite van het Noord-Franse Hamage reikten andere inzichten aan, onder meer over drie bouwfasen die ouder zijn dan de 9de eeuw. Of Blandinium in die periodes daarmee kan vergeleken worden, is door de fragmentarische aard van de sporen nog niet uitgemaakt.

Bij de opgravingen op het Sint-Pietersplein en op het ceremoniepleintje voor de barokke Sint-Pieterskerk werden de resten teruggevonden van een wellicht 10de-eeuwse abdij- of monnikenkerk. Het ging om een driebeukige kerk met een westelijke toegang, geflankeerd door twee massieve torenvolumes. Ten westen van de monnikenkerk en erbij aansluitend lag een uitgestrekt atrium dat zowat de hele breedte van het huidige Sint-Pietersplein innam. Ten zuiden van de monnikenkerk, vóór de huidige ingang tot de Sint-Pietersabdij, kwamen restanten van oudere abdijgebouwen aan het licht. Deze materiële relicten reikten tot dan toe onbekende kennis aan over de bloeiperiode van de abdij in de 10de-11de eeuw.

Uit de gerealiseerde opgravingen blijkt ook hoe monnikenkerk en atrium in de loop der tijden opgenomen werden in jongere monastieke gebouwen. Voor de kerk betekende dit een transformatie tot een gotisch gebouw zonder westtorens, maar geënt op de structuur van de 10de-eeuwse voorganger die mogelijk zelf terugging op een laat-Karolingische kerkconstructie. Het westelijke deel

van de kerk en het atrium werden ten laatste vanaf de 15de eeuw vervangen door een abts- of prelaatshuis met bijbehorende afhankelijkheden en tuinen.

Een breuklijn in de geschiedenis van de Sint-Pietersabdij vormde de periode van de beeldenstormen in de 16de eeuw. Met het herstel in de Contrareformatietijd brak er voor Sint-Pieters een nieuwe bloeiperiode aan die materieel werd vertaald in nieuwe monumentale gebouwen zoals een barokke abdijkerk en een luxueus abtspaleis (1727) met tuinen, beide laatst genoemde op de plaats van het latere Sint-Pietersplein.

In de zuidwestsector van het Sint-Pietersplein dient men ook rekening te houden met de aanwezigheid van de proosdij. De proosdij groepeerde de wereldlijke functie van de abt, onder meer als feodale heer over de heerlijkheid van Sint-Pieters. In die hoedanigheid beschikte de abt ook over een eigen leenhof. De aanwezigheid van de proosdij wordt door bronnen en iconografie vanaf de late middeleeuwen bevestigd. Het overgrote deel van de proosdij is te lokaliseren in het smalle, spievormige bouwblok tussen het Sint-Pietersplein en de Sint-Amandstraat. Prospecties in de kelders van deze panden brachten geen sporen ouder dan de 19de eeuw aan het licht.

In 1796 werd de Sint-Pietersabdij als monastieke instelling afgeschaft en werden de abdijbezittingen aangeslagen als *biens nationaux*. Korte tijd nadien werden de abdijgebouwen toegewezen aan de kanselarij van het Erelegioen, een Franse ridderorde die op 9 mei 1802 door Napoleon was gesticht. In 1808 zag de kanselarij hiervan af en besloot zij de gebouwen van de hand te doen. Bij keizerlijk decreet van 13 januari 1810 kreeg de Stad Gent de gebouwen toegewezen. Volgens een decreet van 23 april 1810 moest ze in ruil voor de volle eigendom instaan voor een legergarnizoen.

1.1.4. De Onze-Lieve-Vrouwekerk

Vanaf de 13de eeuw werd een belangrijk gedeelte van het huidige Sint-Pietersplein ingenomen door de Onze-Lieve-Vrouwekerk, de parochiekerk van het Sint-Pietersdorp dat tot in de Franse tijd een afzonderlijk juridisch en politiek bestuur genoot, letterlijk 'naast' de stad Gent. Een deel van die Sint-Pietersheerlijkheid – Sint-Pieters Binnen – was nochtans sinds 1254 opgenomen binnen de laatmiddeleeuwse stadsomwalling van Gent. De opgravingen op het Sint-Pietersplein en opgravingen in de Tweekerkenstraat onder leiding van Universiteit Gent maakten het mogelijk om de Onze-Lieve-Vrouwekerk heel precies te lokaliseren. De uitwerking van de archeologische gegevens in samenwerking met de beschikbare geschreven iconografische bronnen lieten een beter inzicht toe in een prachtige gotische kerk, opgetrokken met Doornikse steen en zeer kenmerkend voor de 13de-eeuwse architectuur onder invloed van Tournai (Doornik) en Noordfranse gotische kerken. Bij de parochiekerk hoorde een grafveld waarvan een gedeelte werd opgegraven. Dit bleef in functie tot aan de verordening van Jozef II van 1784, die begraven in en bij kerken in steden niet langer toeliet. In de Franse tijd kwam de kerk buiten gebruik en in 1799 werd besloten tot sloop, een in geschreven bronnen en beeldmateriaal goed gedocumenteerde onderneming. Enkele waarnemingen van Auguste Van Lokeren (1799-1872) in 1847 met een schetsmatige opmeting van muurresten verwijzen naar die verdwenen kerk, maar werden tot aan het recente archeologisch onderzoek niet als dusdanig herkend.

1.1.5. Het Sint-Pietersveld

Het archeologisch onderzoek heeft uitgewezen dat een groot gedeelte van het huidige Sint-Pietersplein voorheen, behalve door de Onze-Lieve-Vrouwerkerk en het bijhorende kerkhof, werd ingenomen door het monumentale abtshuis met de bijbehorende muren en tuinen en een 18de-eeuwse ingangspartij. Het besluit tot sloop van de kerk en deze voormalige abdijdelen werd daartoe al genomen bij de opheffing van de monastieke instelling in 1796. Op 1 september 1796 schafte het Directoire alle kloosterordes af in de gebieden die aan Frankrijk waren toegevoegd. De monniken van Sint-Pieters dienden de abdij op 1 november 1796 te verlaten. Het gebouwencomplex werd als nationaal goed aangeslagen. Een gedeelte van de gebouwen kon van sloop worden gered door herbestemming. Zo kregen de centrale abdijgebouwen een functie als huisvesting voor militaire eenheden en werd de barokke abdijkerk ingericht als *Musée départemental de l'Escaut*.

De gebouwen van de westelijke abdijsector zoals het abthuis en de parochiale Onze-Lieve-Vrouwekerk bleven voor sloop bestemd. Voor de kerk geschiedde dit in 1799. Ondernemer Joseph-Jacques Kieckepoost (1773-1837) kreeg van de Stad Gent in 1810 de opdracht om de gebouwen in de westzone van de Sint-Pietersabdij te slopen en de ruimte te nivelleren met de hulp van tweehonderdvijftig gevangen genomen Spaanse soldaten. De sloop aan het abtshuis was al begonnen in 1799, maar een gedeelte van het ontmantelde gebouw werd nog gebruikt, onder meer voor de ijzersmelterij van Charles Hysette (+1807/1808).

Een decreet van 23 april 1810 maakte de steden eigenaar van gebouwen waar militairen waren gehuisvest. Ze moesten verder voor onderhoud instaan en militaire oefenterreinen aanleggen. Zo ontstond de idee om het Sint-Pietersveld, de benaming voor de ruimte ontstaan door de gesloopte abdijgebouwen, te nivelleren en als marsveld geschikt te maken. Na de sloop van de westelijke abdijsector was immers een enorme ruimte ontstaan van ongeveer 400 bij 90 tot 20 m oppervlakte, thans te lokaliseren vanaf de Blandijnberg tot het Kramersplein en vanaf de barokkerk tot de Sint-Amandstraat. Deze ruimte werd het niet georganiseerde oefenterrein voor de in de voormalige abdij gehuisveste legereenheden. De voorziene aanlegwerken liepen echter vertraging op omdat de sloop van alle muurwerk dieper dan 1 m niet was voorzien.

De opzet om dat militaire oefenveld meer vorm te geven groeide al kort na de nivelleringen. Kieckepoost had een plan van aanleg voorgesteld voor een *place d'armes* met een openbare 'promenade' en een fontein, maar dit plan kende geen gevolg. Verder bestaat er nog een ontwerp, getekend door P. Tiberghien, om een ovaalvormig marsveld aan te leggen met – naar de Blandijnberg toe – de oprichting van een standbeeld voor Napoleon. Dit ontwerp kende evenmin gevolg.

1.1.6. Het Sint-Pietersplein

Midden 19de eeuw besloot het stadsbestuur de militaire ruimte om te vormen tot een stedelijke woonzone. Als ontwerper werd architect Charles Leclerc-Restieaux (1816-1897) aangesteld. Het nieuwe project begon in 1846 met de bouw van een magazijn voor de kazernes, te lokaliseren op de hoek van het Sint-Pietersplein met de Tweekerkenstraat. In eerste instantie was het alleen de bedoeling die kant van de nieuwe stedelijke ruimte aan te leggen. Uiteindelijk werd beslist een volledig nieuw plein te realiseren, over ongeveer de helft van de beschikbare oppervlakte, en de zones rondom als woongebied te verkavelen. Het militaire oefenterrein werd in 1847 dus omgevormd tot een stedelijk plein. Architect Charles Leclerc-Restieaux ontwierp eerst een hoofplein van 220 bij 85 m, georiënteerd op de aanwezigheid van de barokkerk. Deze oppervlakte werd genivelleerd en met de afgegraven aarde werd een oude Scheldearm, nabij het Zuidstation,

gedempt. Bij de nivelleringwerken werden enkele archeologische registraties verricht. De aangetroffen funderingen die als restanten van een Romaans kasteel werden geïnterpreteerd, waren funderingen van de eind 18de eeuw gesloopte Onze-Lieve-Vrouwkerk, de parochiekerk van het Sint-Pietersdorp. Leclerc-Restieaux rekende af met de toenmalige helling en oneffenheden. Vooral het westelijke deel werd grondig afgegraven en afgewerkt met een terras en trappenpartij naar de hoger gelegen Sint-Amandstraat.

Leclerc-Restieaux ontwerp alle gevels voor de vrije, omgevende zijden van het plein: sobere, bepleisterde gevels in classicistische traditie. De eerste percelen werden verkocht in 1847. Het laatste huis werd pas in 1872 gebouwd. Het 19de-eeuwse pleinconcept vertolkt een Frans geïnspireerde Gentse toepassing van een toen zeer geprezen pleinvisie zoals dit vandaag ook nog ervaren wordt op het Koningsplein en het Martelarenplein in Brussel.

Van bij de aanleg midden 19de eeuw werd het hypodroomvormige middenplein omzoomd door een dubbele bomenrij die ter hoogte van de kerk onderbroken werd. De sporen ervan werden archeologisch vastgesteld. De oorspronkelijk voorziene linden werden later door Japanse kerselaars vervangen. Tegenover de barokkerk werd de rij bomen onderbroken. Leclerc-Restieaux creëerde daar een hoger gelegen tweede plein, thans bekend als het Sint-Amandplein, die het 3 m hoge terreinverschil tussen het nieuwe plein en de Sint-Amandstraat diende te overbruggen. De vormgeving van het terras met zijn vier monumentale kandelaars van ijzer op een steun van Ecaussinessteen en boven een witbepleisterde architectuur vormde een onderdeel van het oorspronkelijke ontwerp. Ook op dit verhoogde deel waren van in den beginne bomen voorzien.

Het middenplein was aanvankelijk niet bestraat. De opgravingen wezen uit dat dit gedeelte eerst bedekt was met een laag zwarte sintels (z.g. zenders) van ca. 40 cm dikte. Daarin werden ook de sporen aangetroffen van allerlei activiteiten die sinds het midden van de 19de eeuw op het Sint-Pietersplein werden georganiseerd. Vanaf 1849 was dit ook de plaats van de jaarlijkse Halfvastenfoor. Tot in 1962-1964 bleef de middenzone niet geplaveid. Toen besloot men tot een heraanleg met kasseien en grote tegels, een wegbedekking die pas verdween in 2002-2005 met de werken voor de ondergrondse parkeergarage.

De aanleg van het Sint-Pietersplein, met de omvorming van marsveld naar stedelijke ruimte, is zeer kenmerkend voor de stedenbouwkundige ontwerpen die zich door het Paris van baron Eugène Hausmann (1809-1891) lieten inspireren. Rechte, brede lanen en symmetrisch aangelegde pleinen kregen de voorkeur en moesten organisch gegroeide middeleeuwse wijken vervangen. In de westsector van de voormalige Sint-Pietersabdij bood de grote, niet georganiseerde ruimte, ontstaan na de kaalslag van omstreeks 1810, alle kansen om een groot nieuw plein, omgeven door strenge, classicistische architectuur te creëren. De bewoning rondom beoogde nieuwe huisvesting voor de burgerij. De aanleg van het Sint-Pietersplein vormde de aanzet voor een voor die tijd ‘moderne’ stedenbouwkundige ontwikkeling van de omgeving waarbij nieuwe straten werden aangelegd zoals de Blandijnberg en de Florbertusstraat.

De jongste ontwikkelingsfase van het Sint-Pietersplein omvatte de aanleg van een ondergrondse parkeergarage met bovengrondse toegangspartijen en met een volledige nieuwe pleinaanleg waarbij ook een deel van de Tweekerkenstraat betrokken was. Vooraleer de grootschalige opgravingen op het Sint-Pietersplein, onder leiding van Stadsarcheologie Gent, in 2002 van start gingen, hadden al een hele reeks waarnemingen en vaststellingen uitgewezen dat er archeologisch bodemarchief vanaf

de Romeinse tijd onmiddellijk onder het wegdek was bewaard. De opgravingen Sint-Pietersplein 2002-2006 waren geïntegreerd in de aanleg van de ondergrondse parkeergarage en de heraanleg van het plein onder leiding van het Stedelijk Parkeerbedrijf van Gent. Het archeologische onderzoek van het centrale plein werd afgerond in 2004. Bij die opgravingen werden 5389 m³ bodemarchief onderzocht en werden er 3 086 archeologische sporen geregistreerd. Na een onderbreking kende het archeologische terreinonderzoek in 2006 een vervolg in de zone voor de Onze-Lieve-Vrouw Sint-Pieterskerk en in de Tweekerkenstraat. Zo werden nog eens 1000 m³ onderzocht en 159 sporen geregistreerd. Deze fase was het sluitstuk voor het archeologische luik van de realisatie van de ondergrondse parkeergarage.

1.1.7. Bibliografie

- Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie Gent, Sint-Amandstraat 96.
- Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie Gent, Sint-Pietersplein.
- Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie Gent, Sint-Pietersplein 9-15, Sint-Pietersabdij.
- Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie Gent, Tweekerkenstraat.
- BOUDIN, M. & VAN STRYDONCK, M., *Dateren van beenderen met radiokoolstofmethode*, in: *Onder het Sint-Pietersplein. Van hoogadellijke begraafplaats tot parking*, Gent, 2009, p. 102-113.
- BRU, M.A., ERVYNCK, A., GAUBLOMME, D., LALEMAN, M.C., LIEVOIS, D. & VERMEIREN, G., *Een stenen vogel: een uniek 'monument' in de Gentse Sint-Pietersabdij*, in: *M & L Monumenten, Landschappen & Archeologie*, Brussel, 2010, jg. 29 nr. 3, p. 4-26.
- BRU, M.A., HUYGHE, J., LALEMAN, M.C., RUTTEN, K. & VERMEIREN, G., *Archeologisch onderzoek op het Sint-Pieterplein in Gent* (*O.-Vl.*), in: *Archaeologia Mediaevalis*, Namur, 2005, nr. 28, p. 80-81.
- BRU, M.A., HUYGHE, J., LALEMAN, M.C., RUTTEN,K. & VERMEIREN, G., *Opgravingen op het Sint-Pietersplein in Gent* (*O.-Vl.*), in: *Archaeologia Mediaevalis*, Brussel*,* 2004, nr. 27, p. 52-54.
- BRU, M.A., LALEMAN, M.C. & VERMEIREN, G., *Het grafveld van het atrium*, in: *Onder het Sint-Pïetersplein. Van hoogadellijke begraafplaats tot parking*, Gent, 2009, p. 64-75.
- BRU, M.A., LALEMAN, M.C. & VERMEIREN, G., *Graven in de monnikenkerk*, in: *Onder het Sint-Pietersplein. Van hoogadellijke begraafplaats tot parking*, Gent, 2009, p. 76-87.
- BRU, M.A., LALEMAN, M.C. & VERMEIREN, G., *Monnikenkerk en atrium*, in: *Onder het Sint-Pietersplein. Van hoogadellijke begraafplaats tot parking*, Gent, 2009, p. 34-63.
- BRU, M.A., LALEMAN, M.C. & VERMEIREN, G., *Opgravingen op het Sint-Pietersplein*, in: *Onder het Sint-Pietersplein. Van hoogadellijke begraafplaats tot parking*, Gent, 2009, p. 10-25.
- BRU, M.A., LALEMAN, M.C. & VERMEIREN, G., *Ouder dan kerk en atrium*, in: *Onder het Sint-Pietersplein. Van hoogadellijke begraafplaats tot parking*, Gent, 2009, p. 26-33.
- BRU, M.A., STOOPS, G. & VERMEIREN, G., *Antropomorfe graven in Gent*, in: DEWILDE, M., ERVYNCK, A. & BECUWE, F. (red.), *Cenulae recens factae. Een huldeboek voor John De Meulemeester* (*Novi Monasterii*, nr. 10), Koksijde, 2010, p. 89-104.
- BRU, M.A., STOOPS, G. & VERMEIREN, G., *Antropomorfe graven in Gent*, (*Erfgoedmemo*, nr. 30), Gent, 2007.
- BRU, M.A. & VERMEIREN, G., *Archeologisch vooronderzoek voor de Onze-Lieve-Vrouw-Sint-Pieterskerk* (*ceremonieplein*) *en de Tweekerkenstraat, Gent* (*O.-Vl.*), in: *Archaeologia Mediaevalis*, Brussel, 2007, nr. 30, p. 16-23.

- BRU, M.A. & VERMEIREN, G., *Sint-Pietersplein: parochiekerk en kerkhof*, in: *Archeologisch onderzoek in Gent 2002-2010,* (*Stadsarcheologie. Bodem en Monument in Gent,* reeks 2 nr. 4), Gent, 2010, p. 101-120.
- DE BAST, M.J., *Recueil d'antiquités romaines et gantoises trouvées dans la Flandre proprement dite*, Gand, 1808.
- DE BUSSCHER, E., *Nouvelle place de Saint-Pierre à Gand de M. Leclerc-Restiaux*, Gand, 1869.
- DE VOS, P., *Sint-Pietersplein en omgeving*, in: *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen*, Gent, 1998, p. 208-210.
- FRIS, V., *Les accroissements et les transformations de la supercifie bâtie à Gand au XIXe siècle*, in : *Bulletin de la Société d'Histoire et d'Archéologie*, Gand, 1920, p. 100-167.
- GELAUDE, F., *Gent. De Blandijnberg*, (*Erfgoedmemo*, nr. 55), Gent, 2012.
- HEIRMAN, K., HUYGHE, J., LALEMAN, M.C., LIEVOIS, D., STOOPS, G., RUTTEN, K., VANHEE, D. & VERMEIREN, G., *De Sint-Pieterssite in Gent (O.-Vl.)*, in: *Archaeologia Mediaevalis*, Gent, 2003, nr. 26, p. 111-113.
- LALEMAN, M.C., *Nabeschouwingen*, in: *Onder het Sint-Pietersplein. Van hoogadellijke begraafplaats tot parking*, Gent, 2009, p. 134-138.
- LALEMAN, M.C., *De ontwikkeling van Blandinium*, in: *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde*, Gent, 2004, nr. LVIII, p. 3-22.
- LALEMAN, M.C., *De Sint-Pietersabdij te Gent. Dertien eeuwen geschiedenis en cultuur*, Gent, 1992.
- LALEMAN, M.C., *Sint-Pietersplein, de abthuizen van de Sint-Pietersabdij*, in: *Archeologisch onderzoek in Gent 2002-2011*, (*Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, reeks 2 nr. 5), Gent, 2011, p. 108-141.
- LALEMAN, M.C., *Sint-Pietersplein: de Onze-Lieve-Vrouwekerk*, in: *Archeologisch onderzoek in Gent 2002-2010*, (*Stadsarcheologie. Bodem en Monument in Gent*, reeks 2 nr. 4), Gent, 2010, p. 121-156.
- LALEMAN, M.C., *Het stenen verleden. Een beknopt overzicht van bouwactiviteiten, bouwkundige ontwikkeling en monastieke architectuur*, in: DECLERCQ, G. (red.), *Ganda & Blandinium. De Gentse abdijen van Sint-Pieters en Sint-Baafs*, Gent, 1997, p. 115-146.
- LALEMAN, M.C. & RAVESCHOT, P. & SWIMBERGHE, P., *Sint-Pietersplein*, in: *Stadsarcheologie*, Gent, 1985, jg. 9 nr. 1, p. 50-51.
- RYSAERT, C., VAN DEN BREMT, A., DE MEULEMEESTER, J. DEVOS, S., DE WULF, I., DAGHELET, I. & VAN LOON, C., *Noodonderzoek van de O.L.Vrouwkerk in de Tweekerkenstraat te Gent (O.Vl.)*, in: *Archaeologia Mediaevalis*, Brussel, 2004, nr. 27, p. 84-88.
- STEELS, M., *Het Sint-Pietersplein en zijn omgeving*, in: *Ghendtsche Tydingen*, Gent, 1974, jg. 3 nr. 6, p. 205-213.
- STEURBAUT, P. & VERMEIREN, G., *Sint-Amandstraat 96*, in: *Archeologisch onderzoek in Gent 1999-2006*, (*Stadsarcheologie. Bodem en Monument in Gent*, reeks 2 nr. 1), Gent, 2007, p. 116-120.
- STOOPS, G., *Sint-Pietersplein*, in: *Archeologisch onderzoek in Gent 1999-2006*, (*Stadsarcheologie. Bodem en Monument in Gent*, reeks 2 nr. 1), Gent, 2007, p. 155.
- VAN DEN BREMT, A. & VERMEIREN, G., *Archeologisch vooronderzoek op het Sint-Pietersplein en aan de Tweekerkenstraat*, in: *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde*, Gent, 2004, nr. LVIII, p. 23-58.

- VAN DER MEERSCH, P.C., *De l'ancienne abbaye de Saint-Pierre à Gand et des actes administratifs qui ont précédé sa démolition*, in: *Messager des Sciences Historiques*, Gand, 1846, p. [504-509].
- VERMEIREN, G., *Gent. Abthuis en paleis*, (*Erfgoedmemo*, nr. 16), Gent, 2005.
- VERMEIREN, G., *Gent. Het atrium van de Sint-Pietersabdij*, (*Erfgoedmemo*, nr. 7), Gent, 2004.
- VERMEIREN, G., *Sint-Pietersplein*, in: *Archeologisch onderzoek in Gent 2002-2011*, (*Stadsarcheologie. Bodem en Monument in Gent*, reeks2 nr. 5), Gent, 2011, p. 74-107.

2. Beschrijving van de erfgoedwaarde

2.1. Inventaris van het archeologische onderzoek

(1) Bodemvondsten vermeld door Martin-Jean de Bast, gevonden bij nivelleringswerken op de plaats van het latere Sint-Pietersplein, 1810-1811.

(2) Archeologische waarnemingen bij nivelleringswerken, door Auguste Van Lokeren, 1847.

(3) Archeologische waarnemingen en graafwerken in/onder de Onze-Lieve-Vrouw Sint-Pieterskerk en in de voormalige abdijgebouwen, door Marcel Deruelle, 1932.

(4) Archeologische en bouwarcheologische registraties in de voormalige abdijgebouwen in het kader van restauratiewerken onder leiding van Julien Boes 1950-1953.

(5) Opgravingen in de oostelijke buitentuin onder leiding van Adelbert Van de Walle, 1972-1973.

(6) Opgravingen in de oostelijke buitentuin door Stadsarcheologie Gent, 1973-1976.

(7) Bouwarcheologische vaststellingen Sint-Amandstraat 86-88 door Stadsarcheologie Gent, 1980-1981

(8) Archeologische registraties Onze-Lieve-Vrouw Sint-Pieterskerk door Stadsarcheologie Gent, 1987.

(9) Archeologische registraties en bouwarcheologie refter Sint-Pietersabdij door Stadsarcheologie Gent, 1987.

(10) Archeologische registraties en bouwarcheologie refter Sint-Pietersabdij door Stadsarcheologie Gent, 1993-1995.

(11) Archeologische registraties z.g. kleine crypte Sint-Pietersabdij door Stadsarcheologie Gent, 1998.

(12) Archeologische registraties oostelijke buitentuin Sint-Pietersabdij door Stadsarcheologie Gent, 1999.

(13) Archeologische registraties reftervleugel, Sint-Pietersabdij door Stadsarcheologie Gent, 1999.

(14) Archeologische registraties tweede binnenplaats Sint-Pietersabdij door Stadsarcheologie Gent, 1999.

(15) Opgraving binnenhof Sint-Pietersabdij door Stadarcheologie Gent, 2000.

(16) Archeologische registraties Sint-Pietersplein door Stadsarcheologie Gent, 2001.

(17) Bouwarcheologische vaststellingen Sint-Amandstraat 96 door Stadsarcheologie Gent, 2001

(18) Opgravingen Sint-Pietersplein door Stadsarcheologie Gent, 2002-2005.

(19) Opgravingen Tweekerkenstraat door de Vakgroep Archeologie van de Universiteit Gent, 2002-2003.

(20) Bouwarcheologische vaststellingen Sint-Amandstraat 96-98 door Stadsarcheologie Gent, 2004

(21) Archeologische waarnemingen Sint-Amandstraat 36 door Stadsarcheologie Gent, 2005

(22) Opgravingen ceremonieplein Sint-Pietersplein en Tweekerkenstraat door Stadsarcheologie Gent, 2006.

(23) Opgraving Onze-Lieve-Vrouw Sint-Pieterskerk door Feniks b.v.b.a., 2012.

(24) Archeologische registraties Kantienberg, Kramersplein en Voetweg door Stadsarcheologie Gent, 2012.

3. Beschrijving en inventaris erfgoedwaarden

3.1. Historische waarde

De ligging van het Sint-Pietersplein op de flanken van de Blandijnberg maakt dat ook de bijzondere geologische betekenis van deze getuigenheuvel in bodemontsluitingen moet worden meegenomen.

De plaats waar het Sint-Pietersplein werd aangelegd vormt slechts een klein onderdeel van de hele Sint-Pieterssite en vertegenwoordigt als 19de-eeuws concept een relatief recente sequens van een geschiedenis die in het Epipaleolithicum begon. Het is derhalve belangrijk om dit ruime perspectief en die brede context niet uit het oog te verliezen, te meer omdat het ook één van de plekken is die nauw verbonden is met de ontstaansgeschiedenis en de vroege ontwikkeling van Gent.

3.2. Oudheidkundige (archeologische) waarde

De bevindingen van de archeologische projecten in de voormalige Sint-Pietersabdij, op en rond het Sint-Pietersplein, waren zeer divers en hadden betrekking op verschillende facetten van de Sint-Pieterssite. De resultaten van de uitgebreide opgravingen in het kader van de aanleg van de ondergrondse parkeergarage waren grotendeels onverwacht en overstegen de diagnose die vlakdekkend onderzoek voorafgaand aan de bouwwerken noodzakelijk maakte. De bevindingen leverden niet alleen materiële bewijzen voor de uitzonderlijke bloeiperiode die de Sint-Pietersabdij in de 10de-12de eeuw heeft gekend. Het archeologisch onderzoek toonde ook aan hoe bijzonder belangrijk Sint-Pieters was binnen de hele Noordwest-Europese context. Een tweede reeks resultaten van de opgravingen Sint-Pietersplein heeft te maken met de Onze-Lieve-Vrouwekerk van het Sint-Pietersdorp en het daar omheen aangelegde kerkhof. De uitwerking van de archeologische bevindingen onderstreepte de betekenis van die uitzonderlijk grote en zeer kenmerkende kerk in Scheldegotiek. Een derde reeks bevindingen heeft betrekking op de gebouwen die naderhand op de plaats van het 10de-eeuwse atrium werden opgetrokken, zoals de opeenvolgende abtshuizen en de erbij horende omgevingsaanleg. Voor alle periodes voorafgaand aan de 10de eeuw blijft de

informatie zeer fragmentarisch en kan elk klein detail van ontzettend groot belang zijn om het verdere historische verhaal te vervolledigen.

4. Onderbouwde visie op het toekomstig beheer

4.1. Hoofddoelstellingen

Hoewel er veel opgravingen en archeologische registraties plaats vonden, kan de hele zone van het Sint-Pietersplein toch niet archeologievrij worden verklaard. Voornamelijk het noordelijke gedeelte en het hele randgebied van de omgevende bebouwing werden nog onvoldoende onderzocht. Daarbij kunnen een aantal essentiële onderzoeksvragen worden gesteld:

(1) Waar dienen de vroegste monastieke vestigingen, inclusief het bijhorende grafveld, te worden gelokaliseerd en hoe kan men zich dit voorkomen voorstellen (desgevallend meerdere fazen)?
(2) De aanleg en de begrenzing van het kerkhof bij de parochiale kerk van Onze-Lieve-Vrouw zijn onvoldoende gekend.
(3) Waar bevonden zich de proosdij en andere abdijgebouwen uit de westelijke sector en kunnen de nog onbekende gegevens gekoppeld worden aan de fragmentarische gegevens die uit geschreven bronnen en iconografie bekend zijn? Eenzelfde vraagstelling geldt voor de poorttoegang tot de abdij die aan de zuidkant van het huidige Sint-Pietersplein dient te worden gelokaliseerd.
(4) De randzone rond het huidige Sint-Pietersplein is eveneens de plaats waar bijhorende kapellen kunnen bestaan hebben. In de middeleeuwen waren de monnikenkerk en de parochiale Onze-Lieve-Vrouwkerk niet de enige bidhuizen van Sint-Pieters.
(5) Welke sporen en materiële bronnen kunnen bijkomende inlichtingen aanleveren over de geschiedenis voor de 10de eeuw?
(6) Welke sporen van kleiafdekking bleven tot op heden bewaard en kunnen verdere inlichtingen verschaffen over ambachtelijke activiteiten in Gent?
(7) Ten slotte is er nog zo goed als niets bekend van de bewoning van het zogenoemd Sint-Pietersdorp dat rond de abdij was gelegen en dat in 1280 drastisch stedenbouwkundig werd gereorganiseerd.

5. Manier en tijdstip van opvolging

5.1. Restauratiewerken: eenmalige maatregelen

Met uitzondering van de voormalige abdijgebouwen van de Sint-Pietersabdij en de Onze-Lieve-Vrouw Sint-Pieterskerk, die onderwerp zijn van een afzonderlijk beheersplan, focust dit beheersplan vooral op het beheer en de conservering van de classicistische pleinarchitectuur. Rekening gehouden met de bijzondere historische betekenis van de locatie is het echter eveneens noodzakelijk te voorzien in volledig systematisch archeologisch onderzoek voorafgaand aan en geïntegreerd in grootschalige nieuwbouwprojecten (projecten groter dan een woonperceel). Deze maatregel geldt zeker ook voor alle ingrepen aan de noordzijde van het Sint-Pietersplein, een zone die nog niet werd opgegraven. Bij een perceelaanpak van individuele 19de-eeuwse huizen volstaat het voorafgaandelijk melden van graafwerken bij Stadsarcheologie Gent.

5.2. Onderhoud erfgoedwaarden: wederkerende maatregelen

Er wordt niet verwacht dat deze werkzaamheden archeologische erfgoedwaarden verstoren.